

ČASOPIS
PRO
KATOLICKÉ
DUCHOWENSTWO.

WYDÁWÁN
O D
KNJŽECJ ARCIBISKUPSKÉ PRAŽSKÉ
KONSISTORĚ.

DEWATENÁCTÝ ROČNJ BĚH.

Swazek prwnj.

W P r a z e .

W knjžecj arcibiskupské knihtiskárně, rjzenjm synů Bohumila Haase.

1 8 4 6 .

Když bývá večer, říkáte: „Gasno bude: neboť gest nebe červené;“
a ráno: „Dnes bude nechwjle: neboť zasmušilé nebe se červená.“ Způ-
sob tedy nebe rozsauditi umjte: znamenj pak času nemůžete wěděti?

(Mat. 16, 3—4.)

Cjrkew Boha žiwého gest slaup a utwrzenj prawdy.

(1. Tim. 3, 15.)

Pogednánj.

1. Rok narozenj Páně.

Od

Frant. Wetešnjka,

děkana w Sobotce.

Κρατετε τας παραδοσεις.

Tenete traditiones.

Držte tradice.

(II. Tessal. II. 15.)

Podiwno, že newede se spor ani mezi ney-
učenejšjmi chronology o den narozenj Páně; ač
od našjch kalendárnjků dosti šemně neboli falešně
se udává. Kdo dosti maličko w létačetu neboli
we chronologii ge zběhlý, wydá swědectwj, že za
času Krista Pána w užjwánj byl kalendář ju-
lianský, gakowého podnes Řekowé a Rusowé
užjwagj, nepak kalendář tropický neboli julian-
ský oprawený, gakowého katoljci giž od roku
1*

1583 užjwáme. Rozdjl mezi tĕma kalendářema gest předně ten, že kalendář julianský žádá do roku mjtí **365** dnj a **6** celých hodin, tropický pak přestává na **365** dnech **5** hodinách **48** menšinách, **50** družinách, **50** třetinách; za druhé, že s kalendářem tropickým katoljci gsme o **12.** celých dnj napřed, schismatici s kalendářem julianským o **12.** celých dnj gsau nám pozadu, tak u př. když my počjtáme **13.** den měsjece ledna, oni počjtajj teprw den **1.** téhož měsjece ledna; a řjkámeli my ku př. **13.** den měsjece srpna, onino čjtajj teprw den **11.** téhož měsjece srpna. Rozdjl ten bude znenáhla wždy wětšj a wětšj, takže, až my katoljci roku **4300.** psáti budeme **1.** dne měsjece unora, schismatici psáti budau teprw dne **1.** měsjece ledna; roku **7900.**, an katoljci klásti budeme dne **1.** měsjece března, onino mjtí budau teprw **1.** den lednowý: léta pak katolického **47,440.** u nich bude se psáti roku **47,439.**, takže rozdjl wynese celý rok. ¹ Do minulosti opak rozdjl znenáhla se menšj, kdež od roku **299.** až do roku **171.** za **128** let rok julianský a rok tropický gsau se rowny; od roku **171.** do minulosti stegnost opět si rušj, wšak ale naopak: gako do budaucnosti čas tropický předcházj a julianský wáhá, tak do minulosti předcházj julianský a tropický se pozdnj, a okolo narozenj Páně rozdjl ten wynášel giž dwa dni, nebo ginák: tropický kalendář o dwa dni byl za julianským, takže den třetj měsječů julianských

* Litrow w Kalendariografii na str 36.

byl den prwnj měsčů tropických, a pětmečtmý den měsčů julianských zastupował den třimečtmý měsčů w minucj tropické; sledowně: narodil-li se Spasitel dne pětmečtmého w měsčci prosinci, my dle minucj tropické mělibychom hod Božjho narozenj slawiti dne 23. měsčce prosince. Cjrkew swatá opowjdá den narozenj Páně wždy při pětmečtmém dni měsčce prosince julianského, ale my držjce sice wždy posud kalendář julianský, gednák opravawu léta 1582. nedosti šetrně změněný, mělibychom i minucj náležitěgi změnití, 1. wráčenjm a přiloženjm wánocj ke dni náležitěmu, totiž třimečtmému měsčce prosince; 2. nemeškánjm při prwnjm dnu měsčce ledna se začátkem roku beze wšj znamenité epochy; gmenugjce přitom a čtagjce 3. léta od narozenj Páně nebo i ginák od wtělenj Páně, dáwagjce 4. měsčci únoru toliko osmmečtma dnj, kdežto bychom mohli měsčcům střjdawě wysazowati po gedenatřidceti a třidceti dnech s dewětmečtma- i třidcetidennjm únorem; owšemby srpen, řjgen a prosinec klesly mezi měsčce třidcetidennj, proti tomu wšak wyniklby zářj a listopad k měsčcům gedenatřidcetidennjm.

Těto wěci tak patrně nikdo ani nedominuge, ač i zde historičtj pramenowé na giný a na giný den ukazugj. Takto swatý Epifanius s cjrkwj orientalnj wykazował narozenj Páně dne šestého w měsčci lednu julianském, genžto gest čtwtřý den měsčce ledna w minucj tropické; swatý Kljment Alexandrinský w 1. knjze Stromatů wykazuge k té

slawnosti 19. čili 20. den měsjece dubna, genžby měl slauti w minucj tropické 17. čili 18.; ginj dokonce stanowili k té slawnosti den 20. julianského měsjece kwětna, genžby byl den osmnáctý měsjece kwětna tropického. Tu však každý tichý gest, an Cjrkew katolická zgewně se swatým Kljmentem, třetjm Papežem po swatém Petru, w páte knize konstitucj apoštolských, přihlásila se ke dni 25. měsjece prosince, rkauc: „Zachoweyte swátky a sice neyprwé den narozenj Páně, kterýžto budiž swěcen pětmečtmého dne měsjece dewátého, potom budiž wám w neywěšj uctiwosti den zgewenj Páně, kterýž gest den šestý měsjece desátého.“ Počet měsjců načjná se dubnem. Tuto slawnost narozenj Páně ze dne pětmečtmého měsjece prosince od Cjrkwe západnj zaljbila Cjrkew východnj, gak swěděj swatý Jan Zlatoústý w kazánj o narozenj Páně léta 386 we městě Antiochii pronešeném, práwě: „Neminulo geště plně deset let, an den ten gest nám powědom.“

Protí dni narozenj Páně, w minucjch našjch neslušně anobrž šemně udáwanému, aspoň mezi katoljky, nezasazuje se nikdo, ale čjm dále a dále, tjm tužšj a tužšj spor rozwádj se o rok narozenj Spasitelowa, ač Cjrkew katolická i rok ten w paměti zachowala, ze gměna udala, zgewně wyřkla a do passionálu neboli do martologium uložila, a nám neslušj od roku toho rovně gako ode dne onoho lehkomyšlně a nešetrně odstupowati, nybrž toliko zdánliwé a bezdůwodné neshody wěhlasně

obezřiti, saudně rozeznati, pomoej cjrkewnj tradice i giných zpráv šetrně wyswětliti a s prawdau opatrně zarownati.

Κρατειτε τας παραδοσεις.

Tenete traditiones.

Držte tradice.

Kdož se zanašeli wyhledánjm a stanowenjm roku narozenj Páně, gednohlasně twrdj, že nyněgšj katolický létočet nezačjná se od léta toho, kterého Spasitel skutečně se narodil. Gakkoliw na shodě gsau w usudku tom, tak nesworné anobrž roztržité nalezáme ge w rozeznáwánj a nálezu roku prawého, an gedni prawj, že Spasitel se narodil o rok dřjwe, ginj twrdj, že o dvě léta, ginj že o tři, o čtyry, o pět, o šest, o sedm, anobrž i o osm let narodil se, prwé nežli čjtáme, udáwagjce s Diwišem, Slowanem, neboli rodilým Skytau, ² že Wykupitel Kristus Pán z Ducha swatého se počjtj a z blahoslawené Panny Marie naroditi se ráčil dle počtu Varronowa po založenj města Řjma

ginak, že rok po založenj města Řjma 754., periody julianské 4714. neboli 3182. periody jobelaj, biblický 4004. gest rok 1. létočetu našeho neboli našj Ery.

Lobbeus Grandanicus a mnozj ginj prawj, že narozenj Páně se stalo . . .

A. U. C.

754

753

² Zemřelým okolo roku 536.

	A. U. C.
Gak Oruphrius Panvinius počjtá, Spasitel bylby se narodil	752
Dle wýtečného kardinála Baronia, Skaligera, Kalvisia, Skota, Kassiodora, Kljamenta Alexandrinského, Julia Afrikána, Maxima, Syncella, sw. Hyppolita a dle Passionálu katolického musel se naroditi.	751
Alzog, Ginzl, Uhland a Sulpicius Severus chtj geg mjtí narozena	750
Proti nim swědčj Gouthrie, Usher, Petav, Deker, Graveson, Bucher, Senescallus, wýtečný Norisius, Natalis Alexander, ³ a wymisugj k tomu rok	749
Ty odrážj Balbus, Pagi, Bolland, Harduin, Schelstrát, Henschen, Kepler, Kapella a Tertullian, mnjce geg narozena	748
Gednak s těmi nespokogen ge Sepp, Ideler, Münter, Sanclemente, a wysazugj narozenj Páně	747
Až pak Magnán proti všem těmto domněnkám pohraužj nás do roku	746
A Block konečně gako beze smyslu zabřednul do léta	735

Kristus Pán nemohl owšem leč toliko gedenkrátě býti narozen; ale we wyšetřenj tohoto předmětu takowá gest podmětnj neswornost, že Imbonati ⁴ shledal sto a sedmeré rozličné o tom zdánj, a,

³ Cursus Sacrae Scripturae XXI. 18.

⁴ Dr. F. E. Boysen's Welthistorie. II. 423.

gak De-Vignoles ⁵ prawj, ne méně zdánj nacházj se o čase, minulém mezi stwořenjm Adamowým a narozenjm Spasitelowým, totiž sto a osmeré.

Saudně powážliwý katoljk, pewně wěřcj, že Spasitel byl zde na swětě, kterýžto swět skrze něho učiněn gest a geho nepoznal, že do vlastnjho přišel, a swogi ho nepřigali, a že narozenj toto dálo se za řjmského cjsaře Augusta a za judského, giž cizorodého krále, za idumeyského Herodesa, přjgmým Welikého, powážliwý katoljk, prawjm, s podiwenjm se táže, možnoli, aby o narozenj Páně, o věci tak gistotné, genž za swědka má takměř po dwa tisjce let celé katolictwo, wzcházel spor tolikerý; až tjm půwodem naši nerationalnj rationalisté i gsaucnost Kristowu úzapřeli a spojsti gi nemohauce čili nedbagjce, mezi báge založiti gi newázili.

Můžeme řjci, že, čjm déle spor ten se wede, čjm učiněgi se blaubá, prawda tjm temněgi se zastjrá. Gsaucnost Božj a narozenj Páně zpleywagj na wrchu: wěřcj nacházj ge všudy, všudy ge tratj newěřcj. Kterak to? Gako každý pomjgj se prawým wýkladem pjsem swatých, nedržjli se katolické tradice, tak také wýmjzj prawý rok narozenj Páně zpytateli, genž při wyšetřowánj roku toho katolické tradice si newšjmá a rok narozenj Páně bez této gisté průwodkyně o swé ugmě giská z pauhých spisowatelských wýroků. Gak se ztrhne tradice, dnes nebo zegtra musj odednauti

⁵ Idelers Handbuch der technischen und mathem. Chronologie II. 445.

se při rozcestj a krok k cestě nepravé takměř bývá neysnadnějšj. Půwod gest rozmanitost a neswornost pramenů. Cchtělilibycho se řjdit u příkladu řjmskými koňšeli, hned máme při ruce Sulpitia Severa se zprávau, že narozenj Páně stalo se za konsulowánj Kaja Kalvisia Sabina a Lucia Passiena Rufina neboli Rufa, to gest

tehdy A. U. C.
750

Negsmeli spokogeni se zprávau Severowau, přigde a předstawj se Kossiodor se znamenitými a wýtečnými následownjky se Skotem, Baroniem, Torniellem, Gordone, Skalierem, Kalvisiem, a opowj, že se stalo za konsulowánj Kneja Kornelia Lentula a Marka Valeria Messalina to gest

Zhrdlilibycho těmi, zwěstuge swatý Epifanius s Eusebiem, že se stalo za konsulowánj Kaja Caesara Oktaviána Augusta XIII., a za Marka Plautia Sylvána, to gest 751

Tu máme historické udánj troge a každému obrati swobodno, které libo. 752

Tážemeli se na rok wlády Augustowy, Eusebius, Epifanius, Chrysostomus s ginými powědj, že narozenj Páně stalo se w roce cjsarowánj Augustowa . . . W.A.
42

Irenaeus, Tertullian a swatý Jaroljm hlášj, že se událo roku tohotéhož cjsarowánj 41

při čemž wykladatelowé se prau, odkud

wláda Augustowa se začala: ode smrti-li	A. U. C.
Juliowy, dne 15. měsíce března . . .	710
čili od nastápenj prwnjho konsulátu dne	
19. měsíce srpna, aneboli od nastápenj tri-	
umvirátu dne 27. měsíce listopadu . . .	711

Také geště Kljment Alexandrinský w 1. knize Stromatů a Eusebius w kapitole páté 1. knihy historie Cjrkewuj (w českém překladu 1. 6. st. 35) ubezpečugj, že se stalo roku 28. vlády Augustowy nad Egyptem:

„Agebatur itaque quadragesimus secundus annus Augusti Regis, Aegypti vero subjectae et mortis Antonii ac Cleopatrae, in qua postremus Ptolomaeorum in Aegypto δυναστεια potentatus desiit, vigesimus octavus, quando servator ac dominus noster Jesus Christus sub prima descriptione, Cyrenio Praeside, Syriam gubernante, juxta Prophetias de ipso praemissas, in Bethlehem Judaeae natus est.“ Hist. Eccl. I. 6. p. 8. Basileae 1570.

„Léta čtyřicátého druhého králowánj Augusta Cjsaře Řjmského, a dwadcátého osmého od podmaněnj kraginy Egyptské a smrti Antonia Knjzete Řjmského i Králowny Kleopatry, na njž králowánj a panstwj rodu Ptolomeů w Egyptě přestalo, Jezš Kristus Pán a Spasitel náš za prwnjho odhadu a popisu Kyréniowa, tehdáž vládaře Syrského, wedlé prorocstwj od prorokůw swatých, o něm předpowěděných, w Betlémě Judowě

se narodil.“ Hist. Cjrk. I. 6. str. 35. Ideler's Handb. I. 385.

Kdo rozezná náležité od nenáležitého a učinj nález prawý? Kdo, leč tradice cjrkwnej. Bez té každý zpytatel, i když při pronaloženj hluboké učenosti s Hengstenbergem wygjská dwadcatý rok králowánj Artaxerxowa (*Christologie II. 535*) a nalezne a rozezná i usaudj zračně, odkud vlastně načjti se má rozčet týchdnů Danielowých (*Christologie II. 541*), kdy hradby Jerusalemské byly dostaweny (*Christologie II. 535*), konečně s tjm-týmž učencem wyzná, že „zgewné wystaupenj Kristowo úplněgi dá se wytknauti, nežli geho narozenj, nežli geho wzkrjssenj, nežli geho na nebe wystaupenj (*Christologie II. 539*), anebo s Keplerm, s Münterem, s Schubertem, s Idelerem a s Seppem zabředue a ponořj se do kalu hwězdo-praweckého čili astrólogického bágenj: kráломoc, hladolet a smrtonoš ani we schůzce ničeho nerozhodnau, a běda zpytatelům, genž magjce za neomylného wůdce Josefa Plawého paušj se z bůhdarma na moře chronologické bez wesla katolicko-cjrkwnej tradice. Takto potonul weliký Petáv w aučtech roků sobotnjch; takto mohutný Ideler zřjdl létočet křesťanských národů; takto upřjmný a wraucný Sepp rozbil se w žiwotopisu Kristowě, gako Jahn přebjdně blaudil, oslnulý žwástawým Silberschlagem, gjmž i my gsme létočet rágský nesmyslně pomátli. Giztě swrchowaný čas, aby při tolikerych bludech šarj historikowé a kroni-

káři, nýbrž i tak nazwanj klassikowé byli oprawowáni z biblj pomocj katolické tradice, a ne biblj a tradice mudrowány oněmi. Blaze, že Strauss a Feuerbach, wěci také lépe nerozumj. O, gaké kruté ukory mohlyby zde býti obraženy! „Wy, wy, katoličtj rationalisté, wyli smjte rationalisty nekatolické kárati z newěrného pantheismu stogjce gjm proti cjrkwí dosti statečně po boku a bogjce se s Idelerem (II. 400) by gste nenáleželi ani ke přjliš mnoho, ani ke přjliš málo wěřiwym; wygenž mudrcké hwězdy hledáte na obloze w náhodném skupenj králomoce se hladoletem při dochodu smrtonoše a proto zawrhugete a upjrate prawého zázračného wůdce k gesljm betlémským? Možnoli, wy páni, by přirozené zhwězděnj stalo se wůdcem takowým, aby ukazowalo geografickau délku a spolu i obgewowalo geografickau šjři? Možnoli, aby, u př. wedlo od Morawy ku Praze a od Prahy ke Zbraslawi, neboli od Uher k Freisingu a od Freisingu k Archingu, čili od Němec k Pařži a od Pařžke k Dourdánu a we Zhraslawi neboli w Archingu čili w Dourdánu aby zůstalo státi nad nepatrným chlěwcem w němžby bylo chudičké newšjmané djtě? — K tomu *αση* hwězda předce nenj *αση* zhwězděnj (Sepp III. 241). Čili mjujte tjm Pánu Bohu přispořiti práce se zázraky? Ale u Spasitele wšeccko ge takměř zázračno. Obgewtež, kterak nebeštj duchowé lidskému oku w zemských těljch čili obrazech se zgewugj? Kterak Gabriel cestowal newiditedlně a widitedlně se ukázal knězi Zachariáši we chrámě

a w Nazaretu blahoslawené Panně? Kterak twořil a wydával hlasy lidské, nemage k tomu ustroge přirozeného tělesného? Což tu snadnějšho: ukaz čili zwuk? Bohu, trwám, wše gedno. Anebo co widěli a slyšeli na poli pastýřowé? Gak we snách stala se weystraha mudrcům? Kterak Josefowi tu i w Egyptě? — Kterak zmařil Bůh ukrutnost politiky Herodesowy? Kterak se wyhnul tagné a zgewné geho policii? Mnoholi to práce stálo? Gak byl swatý Jan Křitel bez útěku do Egypta při žiwotu zachowán? — Kterak wytrwal Spasitel čtyřidcet dnj beze wšeho pokrmu a nápoge? Kterak měnil wodu we wjno? Kterak množil chleby? — Než abychom nesnážj nepřidávali, dokončjme úkory krátce: medle, což byli ohniwj gazykowé nad Apoštoly? takěli nĕgaké hwězdny slupenj? Kteraké swětlo obkljčilo swatého Pawla na cestě k Damasku? anebo co uzřel Konstantin na obloze o poledni? — Zhwěžděnj rationalistůw okázala se dne 20. měsje máge, 27. dne měsje zářj, 12. dne měsje listopadu A.U.C. 747., pak konečně se smrtonošem w prwnjch měsjcjch A. U. C. 748, ale Kristus narodil se proti wašjm hwězdopraweckým brykuljm dle udánj cjrkewnjho dne 25.- 23. měsje prosince A. U. C. 751. a Herodes proti wšemu udávánj nepamětliwého Jozefa musel zhynauti teprw okolo 31. dne měsje prosince tropického A.U.C. 752. neboli okolo 2. dne měsje ledna julianského w pátek A. U. C. 753. kteréhožto roku dne 9.-7. měsje ledna opět w pátek stalo se také zatměnj na mě-

sjci; a ne toliko oňo A.U.C. 750., které Ideler (II. 390) při noci mezi 12. a 13. dnem měsíce března svědomitě vypočítává. Takto dávajce se do opposice proti Cjrkwi, stogjte rationalistům po boku a nic proti njm!“

Tradice katolické cjrkwě bez odporu gest nade všecku kronikářstwj anobrž nade všecku diplomatiku. Gmenugeme weyslowně a s rozwahau tradici katolické Cjrkwe, an, gak mezi lidmi se děge, i w katolictwu gsau tradice všeligaké, ale ne všecky tradice gsau cjrkwenj a proto také ne všecky prawé a gistotné. Z toho giž wyswjta, že nám katoljkům tradice hlawně gsau dwoge: a) tradice cjrkwenj, a b) tradice w Cjrkwi. Ony gsau bezpečny všecky, tyto z částky, gednak totiž gako ony prawdiwy, u př. že Kristus pobyl widitedlně na zemi za 33¹/₄ léta dle počtu okcidentalnjho a za 33¹/₂ léta dle počtu orientalnjjho; gednak šemný anebo aspoň negistý, na přjměr, že Kristus z Betléma byl unesen do Egypta,⁶ a že dne 25. měsíce března juliánského A. U. C. 782. našj ery⁷ dewětmecjtmého, periody juliánské 4742. bibličkého 4032., židowského 3789. za konsulowánj dwau Jeminů, to gest za římských konšelůw Kaja Rubellia Gemina a Kaja Rufia Gemina (Ideler II. 202) byl ukřžowán.

Nuže co nám dochowala cjrkwenj tradice o Spasiteli? Dochowala nám

⁶ Cursus Sacrae Scripturae XXIII. 821.

⁷ Conf. jaro, jařj, jeř Jahr etc.

I.

1. že byl počat z Ducha swatého dne 25. měsíce března julianského neboli dne 23. měsíce března tropického, w pondělji;

2. že se narodil dne 25. měsíce prosince julianského neboli 23. dne měsíce prosince tropického A.U.C. 751. a sice we středu, to gest. za konsulovánj Kneja Kornelia Lentula a Marka Valeria Messalina, z čehož widno, že narozenj Spasitelowo toliko Kassiodorem dobře gest udáno.

II.

3. Že mudrci přigeli k němu od východu dne 6.- 4. měsíce ledna, w pondělji;

4. že w chrámu jerusalémském byl obětován dne druhého měsíce února julianského, neboli vlastně dne třidcátého prwnjho měsíce ledna tropického, w neděli;

5. že mláďata betlémská byla sbita dne 28.- 26. měsíce prosince w neděli; a to A.U.C. 752. sledowně za konsulovánj Kaja Caesara Oktaviana Augusta XIII a Marka Plautia Sylváua, o kteréž prazbytečné vraždě, gak píše Macrobius,⁸ zažertowal, tušjm, ejsař August: „*Cum audisset inter pueros, quos in Syria Herodes rex judaeorum infra bimatum jussit interfici, filium quoque ejus occisum, ait: Melius est Herodis por-*

⁸ Saturn. II. 4. Ideler II. 398.

cum esse, quam filium.“ Anebo gak udává Eusebius: ⁹ „Herodes i wlastnjho syna swého, (kterýž mu se, gakž Filo swědčj, nedáwno z manželky domu Dawidowa narodil), spolu s pacholaty ginými zamordowal. Ač pak Cjsař Augustus rád to slyšel, wšak pod žertem powěděl, žeby lépe bylo Herodesowým býti prasetem nežli synem:“ směruje k tomu, že židé wepřů negedli.

III.

6. Že Spasitel z Egypta byl wrácen do země israelské dne 7.- 5. měsjece ledna, což muselo se státi A. U. C. 753., sledowně za konsulowánj Kossa Kornelia Lentula a Lucia Kalpurnia Pisona, a sice we středu.

IV.

7. Že byl křtěn a pomazán Duchem swatým na počátku třidcátého roku dne 6.- 4. měsjece ledna w auterý, A. U. C. 781, za konsulowánj Appia Junia Silána a Publia Silia Nerry.

V.

8. Že proměněnjm wody we wjno zgewil sláwu swau a wkročil do weřegnosti při swatbě w Káni Galilejské též dne 6.- 4. měsjece ledna, což nemohwši gednoho a téhož roku se křtem se

⁹ W českém překlada Historie Cjrkownj I. 42.

státi, muselo neuwarowatedlně se djti na počátku roku gedenatřidcátého Spasitelowa, neboli A. U. C. 782. za konsulowánj Kaja Rubellia Gemina a Kaja Rufia Gemina, a sice we čtврtek, kdežto newěsta musela býti — wdowa.

VI.

9. Že w neděli wgel do Jerusaléma A. U. C. 785. dne 6.- 4. dubna.

Neprawj pak tradice cjrkewnj, kterého roku a kolikátého dne, w kterém měsíci Spasitel byl ukřižován. Toliko tradice, zachována w Cjrkwi hlásj, že pněl w roce wěku swého třidcátém čtврtém, což gest A. U. C. 785. neboli našj Ery 32., za konsulowánj Kaja Domitia Ahenobarby a Aula Vitellia.

Nemeyliž se nikdo udánjm Passionálowým, an při dni pětmecjtmém měsíci března na stránce 66. (*Idelera II. 202,*) čte se: „Dwadcátého pátého dne března:

„W Jerusalémě, památka s. lotra, který na křjži Pána Krista wyznaw, zaslaužil od něho slyšeti: dnes se mnau budeš w rági.“ O umučenj Páně Passionál ani slůwka neprawj, nobřž udává toliko, kdy orientálowé jerusalémštj památku swatého lotra slawj. My okcidentalnj katoljci wždy gsme gi slawjwali a slawjme podnes w neděli mezi oktáwem na nebe wstaupenj Páně.¹⁰

¹⁰ Wiz Missale Romanum, od Mechitaristů we Wjdni wydané, wzadu na str. 17.

Tradice cirkewnj wykazuje nám 1. rok i den narozenj Spasitelowa, z něhož poznawáme, kdybychom měli slawiti den narozenj Páně, že kterého roku po založenj města Řjma mělby načjnati se náš létočet a kolikátj mělby býti rok náš tento nynějšj; 2. obgewuge, kterak mohl Kristus Pán na počátku třidcátého roku býti křtěn, tři a čtwrt léta toliko učiti, a nicméně třidcátého čtwrtého roku na kržži pňěti.

Rok narozenj Páně zachowán a wykázán gest nám w Martyrologium anebo w Passionálu swatě řjmské Cjrkwe, česky wydaném w městě Litomyšli Janem Arnoltem z Dobroslawina léta Páně 1676. na stránce 409, a opět w Praze w impressi Karlo-Ferdinandské w Kollegi towaryšstwa Pana Ježjše u swatého Kljmenta bljž mostu za Jana Šneidera Faktora léta Páně 1760 na stránce 188, kdež takto znj:

„Dwadcátého pátého dne prosince.

Léta od stwořenj swěta, když Bůh na počátku stwořil nebe i zemi, pětistjého, stého, dewadesátého dewátého; od potopy pak swěta dwautisjého dewjstého, padesátého sedmého: od narozenj Abrahamowa dwautisjého patnáctého: od Mogžjše a od wygij lidu israelského z Egypta tisjého, pětistého, desátého. od pomazánj Dawidowa na králowstwj, tisjého třidcátého druhého: w témdni šedesátém pátém podle proroctwj Danielowa: w Olympiadě sté dewadesáté čtwrté: od založenj města Řjma sedmistého padesátého druhého:

léta čtyřicátého druhého cjsařowánj Oktawiana Augusta: w šestém wěku swěta, když wšecken swět w pòkogi zůstáwal, Ježš Kristus, wěčný Bůh a wěčného Otce Syn, chtěge swět swým ney-swětěgšjm přjštjm poswětiti, počat gsa z Ducha swatého, po dewjti měsječh od swého početj, narodil se w Betlémě, judském městě, z Marie Panny, a člowěkem učiněn gest. A tak dnes gest den narozenj Pána našeho Ježšje Krista podlé těla.“

In Martyrologio Romano, Gregorii XIII. jussu edito et Clementis X. auctoritate recognito, — Venetiis 1745. Ex Typographia Balleoniana: „Die 25. Decembris, octavo Calendas Januarii.

„Anno a creatione mundi, quando in principio Deus creavit coelum et terram, quinquies millesimo centesimo nonagesimo nono: A diluvio vero anno bis millesimo nongentesimo quinquagesimo septimo: A nativitate Abrahae anno bis millesimo quintodecimo: A Moyse et egressu populi Israel de Aegypto anno millesimo quingentesimo decimo: Ab unctione David in Regem anno millesimo trigesimo secundo: Hebdomada sexagesima quinta juxta Danielis prophetiam: Olympiade centesima nonagesima quarta: Ab Urbe Roma Conditā anno septingentesimo quinquagesimo secundo: Anno Imperii Octaviani Augusti quadragesimo secundo, toto Orbe in pace composito, sexta mundi aetate, Jesus Christus aeternus Deus, aeternique Patris Filius, mun-

dum volens adventu suo piissimo conservare, de Spiritu sancto conceptus, novemque post conceptionem decursis mensibus in Bethlehem Judae nascitur ex Maria Virgine, factus Homo.“

K wyšetřenj času toho a přirovnánj ho k létočetu našemu pozorowati slušj, že všickni dnowé, tu a weyšše dotčeni, udáwagj se nám dle minucj okcidentalnj, neboli dle kalendáře Cjrkwe západnj, a sice dle kalendáře starobylého julianského, gakowý od roku před našj Erau 45. A. U. C. 709. až do roku 1582 Ery našj, A. U. C. 2336. w užjwánj byl, a Řekům a Rusům podnes w užjwánj gest, ne pak dle kalendáře tropického neboli z rozkazu Geho Swatosti Papežské Řehoře XIII. léta 1582. opraweného, gakowéhož užjwáme nyní; za čjmž i hned tuto opowjdáme, že, poněwadž za času Kristowa julianský kalendář minucj našj o dwa dni předstjhal a tropický o dwa dni se pozdil, narozenj Páně nemá připadati ke 25., nobrž ke dni 23. měsjece prosince, gakož swrchu napowěděno. Takto dnowé.

Roky wystawuge nám Passionál dle minucj orientalnj, to gest, dle kalendáře, gakowý tenkráté w Syrii wéwodil. My načjnéme roky dnem prwnjm měsjece ledna; léta tuto z Passionálu wytažena, vlastně pogata ze sedmdesátera překladaatelů biblických načjnáwala se půwodně prwnjm dnem měsjece Tisri, pozděgi za vlády řjmské, prwnjm dnem měsjece zářj, gako na přjměr i Olympiady, s tjm však rozdjlém, že Olympiady w Jaroljmowě překladau chroniky Eu-

sebiowu načjnagj se před Olympiadami obyčegnými téměř o deset, w armenském překladu téměř o dwamecjtma měsčů dřjwe, nežli obyčegné.

Tuto připisugeme destičku, z nž zračně wi-dno, odkud a kdy které Olympiady se začjnagj.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11												
Létočet orientálnj.							Létočet okcidentálnj.					
A. M. Usher.	A. M. Radow.	Z Eusebia.					Sokrat. Olymp.	Obyčeg. Olymp.	Period. Julian.	Před Eran	Čas	Počátek Olympiad.
		AM.	A Abr.	Ol. Arm.	Ol. Jar.							
3226	2963	4423	1239	3936	778	gešeň zima	armenských.
..	garo léto	
3227	2984	4424	1240	1	1	3937	777	gešeň zima	armenských.
..	garo léto	
3228	2985	4425	1241	..	2	1	1	..	3938	776	gešeň zima	Jaroljmowych.
..	garo léto	
3229	2986	4426	1242	..	3	..	2	1	3939	775	gešeň zima	obyčegných Sokratesowych.
..	garo léto	
3230	2967	4427	1243	..	4	..	3	..	2	..	gešeň zima	obyčegných Sokratesowych.
..	garo léto	
3231	2968	4428	1244	2	1	..	4	..	3	..	gešeň zima	obyčegných Sokratesowych.
..	garo léto	
3232	2989	4429	1245	..	2	2	1	..	4	..	gešeň zima	obyčegných Sokratesowych.
..	garo léto	
3233	2990	4430	1246	..	3	..	2	2	1	..	gešeň zima	obyčegných Sokratesowych.
..	garo léto	
3234	2991	4431	1247	..	4	..	3	..	2	..	gešeň zima	obyčegných Sokratesowych.
..	garo léto	
3235	2992	4432	1248	3	1	..	4	..	3	..	gešeň zima	obyčegných Sokratesowych.
..	garo léto	

Prwnj slaupec wykazuje léta od stwořenj Adama, které dle hebreyské biblj (a sledowně i dle Vulgáty) uspořádal neyvýbornějšj chronolog Jakub Usher, od roku 1624, protestantský arcibiskup

armaghský na Jerině neboli na Jrlandě. Tento létočet, gako neydůkladněgšj gest i přednjm katolickým bohoslowům neyobljbeněgšj.

Druhý slaupec wykazuje pořádek let, gak ge nynj židé stawj.

Třetj a čtvrtý slaupec wystawuge léta od stwořenj swěta a od narozenj Abrahamowa z Eusebiowy kroniky dle sedmdesátera překladatelů pogata.

Pátý a šestý slaupec obgewuge, odkud berau půwod Olympiady dle létočetu orientálnjho w armenském a latinském překladu Eusebiowy kroniky.

Sedmý slaupec ukazuge, odkud Sokrates w historii cirkewnj olympiady načjná.

Osmý slaupec wykazuje počátek Olympiad obyčegných ¹¹

Dewátý slaupec stawj před oči léta známé Periody julianské.

Desátý slaupec prawj kolikátého roku před našj Erau která Olympiada se začjná.

Gedenáctý slaupec ukazuge, z kterého a do kterého ročnjho času který létočet swé roky wede.

Léta od založenj města Řjma w překladu Jaroljmowě načjnagj se o čtyry měsjece dřjwe, w armenském překladu o osm měsjců pozděgi, nežli léta obyčegná, genž teprw z času Juliowa začj-

¹¹ Olympické hry trwávaly po 5 dnj, s nichž poslednj musel wezdy padnauti do úplňku, neyblížšjho po dlouhodennosti. — Prwnj hry začaly se před Erau roku 776. Per. Jul. 3938, Usherowa 3228, dne 15. měsjece ljpná tropického čili dne 23. měsjece ljpná juliánského, w autery.

nagj se ode dne 1. měsíce ledna, an prvé před Juliem Caesarem načnávávala se dne 21. měsíce dubna, gak opět tabulka obgasňuje.

Létočet orientálnj.								Létočet okcidentálnj.						Řjm založen dne 21. dubna dle:
A. M. Usher.	A. M. Kuseb.	Anni Abrah.	Olympiad.		AUC.		Anni P. Jul.	Ante Eram.	A. U. C.	Olymp. Obyčeg.	Čas ročnj.			
			Arm.	Jarol.	Jar.	Arm.								
3249	4446	1262	6	3	5	2	6	1	léto	Varrona. Tabul. Kapitol. Katona. Diodora. Qu. Fabia Piktora.
..	gešeň	
..	zima	
..	garo	
3250	4447	1263	..	4	..	3	2	léto	
..	gešeň	
..	zima	
..	garo	
3251	4448	1264	7	1	..	4	1	3	léto	
..	gešeň	
..	zima	
..	garo	
3252	4449	1265	..	2	7	1	2	1	4	léto	
..	gešeň	
..	zima	
..	garo	
3253	4450	1266	..	3	..	2	3	2	7	léto	
..	gešeň	
..	zima	
..	garo	
5254	4451	1267	..	4	..	3	4	3	2	léto	
..	gešeň	
..	zima	
..	garo	
3255	4452	1268	8	1	..	4	5	4	3	léto	
..	gešeň	
..	zima	
..	garo	
3256	4453	1269	..	2	8	1	6	5	4	léto	
..	gešeň	
..	zima	
..	garo	
3257	4453	1270	..	3	..	2	7	6	8	léto	
..	gešeň	
..	zima	
..	garo	
3258	4454	1271	..	4	..	3	8	7	2	léto	
..	gešeň	
..	zima	
..	garo	

W kolikátém roce kolikátého téhodne Daniewa narodil se Spasitel?

Pominutjm let od potopy swěta, od východu z Egypta a od pomazánj Dawidowa na králowstwj widj nám se potřebno kratičce podotknauti

obsah proroctwj Danielowa a uložiti počátek sedmdesátera týchnů, z nichž rok křtu, wýstupu a umučenj, z těch pak opěť den narozenj Páně se wygasnj.

Dle proroctwj Danielowa IX. 24.—27. bylo odměřeno 70 týchnů po 7 létech auhrnkem 490

Tito týdnové rozwrhugj se a) w 7 týchnů, w 62 tédny, a w 1 týden; b) poslednj geden týden dělj se we 2 stegně polowice po půltřetjm roce.

Načjti se měli „od wygitj rozkazu k opravě a dostawenj města Jerusaléma“ Dan. IX. 25. II. Esdr. II. 8.

Oprawa a dostawenj Jerusaléma neboli vzdělánj a wystawenj ulic a hradeb mělo se státi při úzkosti času w prwnjch 7. týchdnech neboli w prwnjch létech 49

Od dostawenj Jerusaléma až do obgewenj se Krista wůdce mělo minauti 62 tédny čili let 434

Geden týden měl potwrditi umluwu mnohých, to gest týden 70. 7

auhrnkem 490

Po těch sedmi týchdnech neboli 49 létech, a po druhých 62 týchdnech neboli po 434 létech, auhrnkem po 69 týchdnech neboli po 483 létech měl býti wyňat Kristus.

W prwnj polowici sedmdesátého téhdne, to gest: w prwnjch 3 ¼ létě dle počtu

okcidentálnjho, čili w 3½ létě dle počtu orientálnjho měly zastaweny býti krwawé i suté oběti, když Kristus sebe samého nebeskému Otci na kříži za wšecky lidi obětowati ráčil.

Tito týdnové měli se načjti od wygítj rozkazu k opravě a dostawenj města Jerusaláma. Rozkaz ten wyšel od Artaxerxa Xerxowice Dlauhorukého, krále Perského, a sice we 20. roce gehu vlády, gak swědčj Nehemiáš I. 1. II. 1, 6, 8.

Který gest rok 20. králowánj Artaxerxowa?

Mezi učeními potrwala dlahá nesnáze a spor o 20. rok vlády Artaxerxowy. Nebo, kdy Xerxes Dariowic stal se samodržcem, wědělo se: událoť se roku před Erau 485, po založenj Řjma 269, lépe dle Ushera, genž obyčegem orientálnjm swüg létočet načjná od podzimnj rownodennosi . . . 3519
gak wšickni maudřegšj chronologowé pokládagj; takéť se wědělo, kdy Artaxerxes umřel: úmrťj to přibodilo se před Erau 423, po založenj Řjma 331, lépe . . . 3581

Ale nemohli se shodnauti o rok, kterého Xerxes sešel a Artaxerxes nastaupil; tudy ruznili se o rok 20. vlády Artaxerxowy, a tjm také o počátek týchdnů Danielowých. Teprw Panu E. W. Hengstenbergowi, doktoru a professoru bohomlu-

A. M. C.

	A. M. C.
weckému na uniwersitě Berlinské, podařilo se při roce 1832 rok ten šťastně vyšetřiti a we II. 541 Christologie udati. Dosedl pak Artaxerxes Xerxowic Dlauhoruký roku před Erau 474, po založenj Řjma 280, lépe	3530
k roku tomu přirazjce roků 19., máme rok Artaxerxůw 20. před Erau 455, po založenj Řjma 299	3549
Nynj widjme, že rozkaz wyšel, že město Jerusalem gest nowě staweno, ulice a hradby vzděláwány z roku před Erau 455, po založenj Řjma 299, po stw. swěta 3549. za 7 týchnů to gest: za 49 let do 17. roku vlády Daria II. Artaxerxowice před Erau 407 po založenj Řjma 347, lépe	3597
K roku tomuto přirazjmeli 62 tédny neboli 434 léta, odedneme se w roce Ery 28. po založenj Řjma 781	4031
dále týden geden neboli let 7. máme rok Ery 35 po založenj Řjma 788.	4038
Rozwrhnemeli týden ten we dvě polowice po 3 1/2 létě, a odrazjmeli polowici gednu tu, to gest 3 1/2 léta, od roku 35. Ery, od 788. roku po založenj Řjma, od roku Usherowa po stwořenj Adamowě 4038 zbude nám rok Ery 31 1/2, po založenj Řjma 784 1/2, počtu Usherowa 4334 1/2, čili lépe: Kristus gest wynaf a oběti starého zákona gsau zrušeny léta Ery Diwišowy 32. po	

založenj Řjma 785
na gaře o Welikonci.

A. M. C.

4035

Z roku toho 4035 gdemeli zpět do minulosti o půl téhodne čili o 3½ léta, wstaupjme do 1. roku 70. téhodne neboli do roku Usherowa

4032

kde Kristus wKáni ěalileyské dne 6.- 4. měsjece ledna proměna u wody we wjno učinił počátek diwů, zgewil sláwu swau, wkročil do weřegnosti a začal twrditi umluwu mnohým, až při konci té polowice wyňat gest a wyněťjm swým zastawil platnost oběťj krwawých i suchých při roztrženj opony chrámowé.

Kročjmeli o rok hlaub, staneme w roce sedmém téhodne 69., neboli w roce Usherowě

4031

kde Kristus byw pokřtěn a z hůry pomazán Duchem swatým, weden gest na pauške čtyřidcetidennjmu postu.

Pohrauzjmeli se geště hlaub do minulosti o wěk Kristůw, widjme se na počátku šestého roku šedesátého pátého téhodne Danielowa neboli w roce Usherowě . . .

4002

na začátku roku před Erau 2. a po založenj Řjma 752. dle počtu orientálnjho, čili při konci roku 3. před Erau a po založenj Řjma 751. dle počtu okcidentálnjho, kdež

dne 25.—23. měsíce prosince z blahoslawené Panny gest se naroditi ráčil.

A. M. C.

4002

Co značj druhá polowice sedmdesátého téhodne neboli druhá 3 ½ léta, posud zůstává newyswětleno.

Zde snad nebude nemjstno připomenauti porušenj, které sobě, bez pochyby ze zášťj, dowolili židé, a od nás odpadlj překladatelé. Gmenowitě angličťj protestanti zawile ustrnuli na tom, že hebreyské pjsmo, tak gakož dle Masoretů (neboli dle sběratelů tradic k wyswětlenj starozákonnjho smyslu w lidu židowském až do 3. i do 6. stoletj austně chowaných) gest otisknuto, udává samogediné prawý smysl a náležitau srozumitelnost pjsem starozákonnjch. W Danielowě IX. 25, kladau atnach neboli fečku s prautkem po sedmi týchdnech, a ruznjce takto sedmero ode dwašedesátera týchnů, porušugj tjm swaté proroctwj, takže křesťanům nemůže býti k nižádné potřebě; gednak, kdyby po sedmeru týchnů byli položili prautek, a atnach neboli prautek s téčkau až po týchdnech šedesáti dwau, počet šedesáti dewěti týchnů wygáďrowalby počet let 483. práwě čas ten, kde Messiáš katoljkům měl se zgewiti. ¹²

Co se roku 42. cjsařowanj Augustowa dotýče, tu widno, že Cjrkew udává rok

¹² Wiz Moor's Wanderungen. II. 151.

narozenj Páně dle těch, genž roky Augu-
stowy načjnagj ode smrti Juliowy, to gest,
ode dne 15. měsice března A. U. C. . 710
před Erau . 44
roku Usherowa . 3960

A nynj giž přiložjme tabulku roků těch,
do njchž porozličně, právě a neprávě, býwá
kladeno Narozenj Páně.

Létočet orientálnj.								Létočet okcidentálnj.						Kristus narozen; dle :	
A. M. Usher.	A. M. Euseb.	Ann. Abra.	Olym.	Jarol.	A. U. C. Jars.	Tédni	Daniel.	Ann. P. Jul.	Ann. U. C.	Christi	Erae.	Olymp.	Obyčeg.		Čas ročnj.
3996	5193	2009	193	1	746	64	7	4706	746	8				geseň	Magnána.
..	193	1	zima	
3997	5194	2010	..	2	747	65	1	4707	747	7				léto	Seppa etc. etc.
..	2	..	geseň	
3998	5195	2011	..	3	748	..	2	4708	748	6				zima	Keplera etc.
..	3	..	garo	
3999	5196	2012	..	4	749	..	3	4709	749	5				léto	Ushera etc.
..	4	..	geseň	
4000	5197	2013	194	1	750	..	4	4710	750	4				zima	Alzoga etc.
..	194	1	garo	
4001	5198	2014	..	2	751	..	5	4711	751	3				léto	Cjrkwe etc.
..	2	..	geseň	
4002	5199	2015	..	3	752	..	6	4712	752	1				zima	Onufria.
..	3	..	garo	
4003	5200	2016	..	4	753	..	7	4713	753	2				léto	Lobbea etc. ... I. rok Ery. Diw.
..	1	..	geseň	
4004	5201	2017	195	1	754	66	1	4714	754	3				zima	Diwiše etc.
..	195	1	garo	
4005	5202	2018	..	2	755	..	2	4715	755	4				léto	..
..	2	..	geseň	
4006	5203	2019	..	3	756	..	3	5				zima	..
..	2	..	garo	
..	léto	..
..	geseň	..

W létočetu tomto přjčinau neprostranosti vypuštěn gesti slaupec Olympiad armenských a slaupec let armenskořjmských, které pak snadničce, kázalaliby potřeba, se nahradj přiraženjm gedničky k létům Olympiad Jaroljmowých a odraženjm gedničky od let řjmských téhož spisowatele.

Kdy w témdni narodil se Spasitel?

Dle tradice stalo se, gak giž dotknuto, dne 25. měsjece prosince kalendáře Julian-ského, genž z té přjčiny, an tenkráté kalendář julianský o dwa dni předcházal, w kalendári tropickém mělby slauti den třimecjtmy. A poněwadž A. U. C. 751. kalendári julianskému litera nedělnj byla f, a tropickemu d, den pak pětmecejtmý prosince julianského literu měl b, a den třimecejtmý prosince tropického měl literu g, widno, že narozenj Páně A. U. C. 751 dle počtu Varonowa stalo se o půlnoci dne 25.—23. měsjece prosince na středu, dvě léta a dwa dni před obyčegným udáwánjm a tři léta a dwa dni před udánjm Diwišowým,

roku periody julianské .	4711
Usherowa po stwořenj Adamowě .	4002
dne 18. měsjece Tebetu roku židowského .	3759
střednjho nepřestupného s krátkým Marcheswanem s plným Chislewem s obyčegným Tebetem, gak tabulka wyswětluge:	

A. U. C. 751. neboli roku 3. před Erau, židovského 3759. Lit. d. f. - d.						
Prosinec julianského.		Prosinec tropického.			Tebetu biblického, ne židovského.	
21	w sobotu	e	19	w sobotu	c	14 sobota
22	w neděli	f	20	w neděli	d	15 1nj den po sobotě.
23	w pondělj	g	21	w pondělj	e	16 2hý den po sobotě.
24	w auterý	a	22	w auterý	f	17 3tj den po sobotě.
25	w středu	b	23	w středu	g	18 4tý den po sobotě.
26	w čtvrtek	c	24	w čtvrtek	a	19 5tý den po sobotě.
27	w pátek	d	25	w pátek	b	20 paraskéve, příprawa.
28	w sobotu	e	26	w sobotu	c	21 sobota.

Odtud také dá se sauditi, žeby náš kalendář neyuhodněgi se načjnal ode dne 25—23. prosince A. U. C. 751., kdežby tak měl za původ epochu dwogj: bljzkau krátkodenost a narozenj Páně, an opak prwnj den lednowý A. C. U. 754. nemá epochu pražádnau.

Juliůw oprawený kalendář zastjral se předce aspoň tjm, že na gehu počátku k prwnjmu dni Lednowému připadla nowá swětlost neboli nowý měsje julianský A.U.C. 709, před Erau 45, P. J. 4669. Usherowa 3959. roku 3. Olympiady 183tj, (*Ideler II. 123.*); ale w Eře našj nynějšj neboli Diwišowě nenalezáme ohrady nigaké; neboť Eru swau nezačjná ani od obřezánj, ani od narozenj, ani od wtělenj Páně, nébrž cele ljbowolně ode dne 1. měsjece ledna A.U.C. 754. kamž teprw ke dni pětmečjmému měsjece března přikládá wtělenj, a ke dni 25. Prosincowu narozenj Páně, obřezánj pak teprw ke dni 1. měsjece ledna A.U.C. 755.

Kolikátý mělby slauti rok nynějšj? Čten-li ode dne obřezánj Páně, mělby slauti 1848 a nic

1846; čtliby chom geg za příkladem Diwišowým ode dne 1. měsíce Ledna tři měsíce před počatím, muselby slauti 1849.

Kterak, medle, mohlo se státi, že katoljci okcidentálnj, tradic cjrkewnjch předržemnj, směli s očj a s myslj pustiti rok narozenj Páně gjm předůležitý? Welmi snadně. Poněwadž Cjrkew rok narozenj Páně, owšem obyčegem orientálnjm, sice poznamenala, gednak saustawu neboli system letočetnj gjm neuložila ani nepředepsala, gelikož letočet nenj gegjm předmětem ani účelem, an gj předmětem toliko gest wjra, mrawnost a kázeň, a účelem časné blaho a věčné spasenj. Katoljci na počátku zwláštnjho letočetu nešetřili řjdjce se na západě letočetem obecným konsularnjm a Varronowým od založenj města Řjma až do protiwenstwj Diokleciánowa, kdež ode dne 29. měsíce Srpna roku našj Ery 284. (*Ideler I. 164. 460.*) AUC. 1037, Usherowa 4287, Per. Jul. 4997, to gest, z roku 19. Diokleciánowa cisařowánj zarazili sobě Eru Diokleciánowu, ginak mučednickau, dle které čjtali, až při roce 525 Ery našj, A. U. C. 1278, Usherowy 4528, Per. Jul. 5238. Diwiš¹³ nelibě dogjmán gménem cjsaře Diokleciána, neyohlawnějšjho protiwnjka cjrkewe katolické, nechtě čjtati Erau tau, dle

¹³ Rodem Skyta (cnf. skytaju etc.), Slowan tedy, an za Justina a Justiniána, cjsařů konstantinopolitanských 518–566, rodilých Slowanů, Skyticko Slowanstwem bylo wše zaugato, muž postawy maličké, ale ducha spanilého, opat w řjmském klášteře swatého Alexia, zemřelý před rokem 536. W tomto klášteře pozděgi také 990–992 pobyl swatý Wogtěch, biskup český.

wýchodnj Ery Panodorowy zřjdl Eru nowau s tjm však rozdjem, že Panodor narozenj Páně stawj na počátek roku od stwořenj swěta dle swého počtu 5501. to gest ke konci A. U. C. 753., Diwiš pak, chtě mji Eru ode Wtělenj Páně (*ab Incarnatione Domini*), začjná Eru swau o tři měsice přede wtělenjm Páně, to gest, gak giž dotčeno ode dne 1. měsice Ledna AUC. 754. Proč nešetřil Ery Eusebiowy a roku narozenj Páně, cjrkwj z Ery té udaného 5199. A. U. C. 752—751. — těžko rjci. Katoljcej, též gménem Diokleciánovým na kruté protiwenstwj nemile pamatowáni, dále z ponuknutj Bedowa nenáhle opauštěli Eru Diokleciáno-mučedlnickau, až pak w dewátém stoletj wesměs giž čjtali Erau Diwišowau, při čemž prawý rok narozenj Páně, od Cjrkwe počtem orientálnjm poznamenáný a zachowaný, klesl do nepaměti, tak že chronologům stal se pohádkau a předmětem wšeliktěrákého bágenj.

Giž pak slušj ukázati, kterak Spasitel na počátku roku třidcátého (*S. Lukáš III. 23.*) mohl býti křtěn, tři a čtwrt léta toliko učiti, a nicméně we třidcátém čtwrtém roce na křži pněti.

Přede wšjm opět pamatugeme laskawě přjzniwé katolické čtenáře na naše heslo, swrchu dotčené, genž dj, bychom drželi tradice.

W mešnjm kanonu čteme konsekračnj formuli, kterau kněz řjkává při žehnánj wjna a kalicha: „*Hic est enim Calix Sanguinis mei, novi et aeterni testamenti: mysterium fidei: qui pro*

vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.“ Ten gest pak Kalich Krwe mé, nowé a wěčné umluwy: tagemstwj wjry: genž za wás a za mnohé wylige se na odpuštěnj hřjchů.“

Formule ta, gak w mešnjm kanonu stogj, w Pjsmjch swatých (*Ani u S. Mat. XVI. 27., ani u S. Marka XIV. 23., ani u S. Lukáše XII. 27., ani I. Korint. XI. 25.*) se nenalezá: odkud wzala se do mešnjho kanonu? Nikdo původu wytyčiti nemůže: gegj staroba rowná se starobě cjrkewnj: o nj může slauti ze swatého Augustina (*Stolberg. IV. 602.*): „Což nenacházj se založeno na rozsudecjch sněmů cjrkewnjch, nicméně však wůbec ge přigato a od gaktěžiwa užjwáno, leč z Apoštolů od giného pogjtj nemohlo.“ Ani posud žádnému gestě kacjři nepřipadlo we wěci té giného býti zdánj, a my Katoljci pewně wěřjme, že formule ta gest odkaz swatých Apoštolů.

W duchownjch Hodinkách neboli we Breviari o Zgewenj Páně čteme dvě Antifony: prwnj we Chwalách: „*Hodie coelesti sponso juncta est Ecclesia, quoniam in Jordane lavit Christus ejus crimina: currunt cum muneribus Magi ad regales nuptias, et ex aqua facto vino lactantur convivae.*“ To gest: „Dnes nebeskému ženichu zdána gest Cjrkew, nebo w Jordáně smyl Kristus gegj přestupky: chwátagj s dary Mudrci ke královské swatbě, a z wody učiněným wjnem plésagj hosté.“ Druhau čteme w nešporách toho téhož dne: „*Tribus miraculis ornatum diem sanctum colimus: hodie*

stella Magos duxit ad praeseptum: hodie vinum ex aqua factum est ad nuptias: hodie in Jordane a Joanne Christus baptizari voluit, ut salvaret nos.“ „Třemi zázraky ozdobený den swatý slawjme: dnes hwězda Mudrce přiwedla k gesljm: dnes wjno z wody učiněno gest při swatbě: dnes w Jordáně od Jana Kristus pokřtěn býti chtěl, aby spasil nás.“

Kde, kdy, kým wzaly půwod Antifony ty? Kdo ge skládal? Kdo slokám podal látku? Trwámť o nich směle můžeme mysliti, sauditi a řjci, co pronášj swatý Augustin o prastarých tradicjch cjrkwewnjch, a co gsme z něho připomenuli o konsekračnj formuli. Antifony ty práwě a zgewně hlásjme půwodu býti apoštolského, wyznáváme ge býti tradicj cjrkwewnj, sledowně prawdiwé gako Pjsma swatá, prawdiwé nade wšecku diplomacii i nade wšecku kronikářstwj, do Breviáře wložené Cjrkwj swatau a na shodě s rökem narozenj a umučenj Páně, čili: wěkem Pána našeho Ježjše Krista.

O čem dáwag zpráwu Antifony ty? gaké swětlo wnášegj do letočetu? Antifony ty hlášj nám tři děge, přihodilé stegného dne, šestého w měsji Lednu kalendáře juliánského, ale ne w gednom roce, totiž: přjchod Mudrcůw od Wýchodu do Jerusaléma a do Betléma w prwnjm roce Spasitelowě, a sice, gak giž řečeno, w pondělj.

A. U. C. 752. před Erau 2. Christi 1. Per. J. 4712. Usher. 4002. Židow. 3759. Lit. dom. E—C.							
Měsíce ledna.			Tebetu a Šuatu.				
juliánského.		tropického.		biblického ne židovského.			
4	w sobotu	d	2	w sobotu	b	28	sobota
5	w neděli	e	3	w neděli	c	29	1nj den po sobotě.
6	w pondělj	f	4	w pondělj	d	1	2hý den po sobotě.
7	w auterý	g	5	w auterý	e	2	3tj den po sobotě.
8	we středu	a	6	we středu	f	3	4tý den po sobotě.
9	we čtvrtek	b	7	we čtvrtek	g	4	5tý den po sobotě.
10	w pátek	c	8	w pátek	a	5	paraskéve.
11	w sobotu	d	9	w sobotu	b	6	sobota.

Za druhé: Křest Páně, na počátku roku třicátého, a sice w auterý:

A. U. C. 781. Christi 30. Erae 28. Per. J. 4741. Usher. 4031. Jud. 3788. Lit. dom. dc—bd.							
Měsíce ledna.			Tebetu měsíce.				
juliánského.		tropického.		biblického ne židovského.			
3	w sobotu	c	1	w sobotu	a	17	sobota
4	w neděli	d	2	w neděli	b	18	1nj den po sobotě.
5	w pondělj	e	3	w pondělj	c	19	2hý den po sobotě.
6	w auterý	f	4	w auterý	d	20	3tj den po sobotě.
7	westředu	g	5	westředu	e	21	4tý den po sobotě.
8	we čtvrtek	a	6	we čtvrtek	f	22	5tý den po sobotě.
9	w pátek	b	7	w pátek	g	23	paraskéve.
10	w sobotu	c	8	w sobotu	a	24	sobota.

Za třetj: Změnu vody we wjno roku následujcjh, Páně gedenatřicátého, a sice we čtvrtek:

A. U. C. 782. Christi 31. Erae 29. Per. J. 4742. Usher. 4032.							
Jud. 3789. Lit. dom. b—g.							
Měsíce ledna.			Tebetu a Šuatu měsíce.				
julianského.		tropického.		biblického ne židovského.			
1	w sobotu	a	30	pros. w sobotu	g	27	sobota
2	w neděli	b	31	w neděli	a	28	1nj den po sobotě.
3	w pondělj	c	1	Led. w ponděl.	a	29	2hý den po sobotě.
4	w auterý	d	2	w auterý	b	1	3tj den po sobotě.
5	w středu	e	3	w středu	c	2	4tý den po sobotě.
6	w čtvrtk	f	4	w čtvrtk	d	3	5tý den po sobotě.
7	w pátek	g	5	w pátek	e	4	paraskéve.
8	w sobotu	a	6	w sobotu	f	5	sobota.
9	w neděli	b	7	w neděli	g	6	1nj den po sobotě.

Prwnj děg, totiž přjchod mudrcůw, připomjná také Passionál při tom témže dni šestém měsíce Ledna.

Přjchod Mudrcůw a křest Páně mohly se státi stegného dne, ale ne gednoho a téhož roku; a swatý Marek I. 12., swatý Lukáš IV. 1., swatý Matauš IV. 1. swědcj, že Pán Ježjs po křtu *hned* Duchem wyweden gest na pauš, počnage, dle swatého Lukáše III. 23, gjti do roku třidcátého. Na paušti pobyl za čtyřidceti dnů a za čtyřidceti nocj. Nemohl tehdy gednoho a téhož šestého dne měsíce Ledna, gednoho a téhož roku býti w Bethánii neboli w Betábare křtěn a spolu také toho téhož dne w Káni Ğalileyské swatbě býti přjtomen. Poněwadž tradice cjrkewnj nemůže klamatí a Krista Pána dj šestého dne měsíce Ledna i křtěna i swatbě přjtomna, sauditi dá se nemylně, že Spasitel na začátku roku třidcátého w auterý dne 6.-4. Ledna byl křtěn a na začátku roku třidcátého prwnjho we Ğalileyské Káni swatbě přjtomen.

Od křtu tedy zašel na paušt, kdež podnikl čtyřicetidennj půst i pokušenj ďábelské, a po angelské obsluze opět wrátil se bez pochyby k Rodičce do Nazareta, gak swědčj swatý Epifaniusw héresi padesáté prwnj, s njž gestě pobyl téměř za gedenácte měsjců.

Co dále a wjce působil roku toho, gest nepowědomo; až pak roku následugjcjho, to gest roku Spasitelowa třidcátého prwnjho w neděli dne 2. měsjece Ledna julianského A.U.C. 782. Ery 29., za konsulowánj Kája Rubellia Gemina a Kaja Rufia Gemina, přišlo poselstwj jerusalémské ke swatému Janowi Kříteli (*S. Jan. I. 19—28.*); druhého dne, to gest w pondělj, dne 3. měsjece Ledna julianského neboli dne 1. měsjece Ledna tropického, přišel také od Ğalilee ke swatému Kříteli opět Spasitel (*S. Jan. I. 29.*), k němuž třetjho dne, to gest, w auterý, přiwinuli se swatý Ondřej a swatý Petr i giný gestě učedlnjk (swatý Jan?) (*S. Jan. I. 35—42.*); čtvrtého dne, to gest, w středu, Spasitel hodlal wrátiti se do Ğalilee (*S. Jan. I. 43.*), prwé ale gestě powolal swatého Filipa a Nathanaele neboli swatého Bartoloměge (*S. Jan. I. 43—51.*), ne w středu, alebrž w auterý giž s oněmi prwnjmi. Třetjho dne (z auterka počtem židowským), to gest, w čtvrtek, dne 6.—4. měsjece Ledna, stala se swatba w Káni Ğalilejské (*S. Jan. II. 1, 2.*), kde změna wody w wjno Pán Ješš učinil počátek diwů, a zgewiw sláwu swau (*S. Jan. II. 11.*), kročil do weřegnosti.

Takto Cjrkew swatá nepřetrženau trádícj wy-

swětluge, kterak Kristus Pán mohl na počátku třidcátého roku býti křtěn, tři a čtvrt léta toliko učiti a nicméně we třidcátém čtvrtém roce u Jerusaléma na dřewě kříže pněti.

Nesmjme giž tedy řjci, žeby rok narozenj Páně byl nepowědom; známtě Cjrkwi katolické práwě a úplně. Narodil se Spasitel dle počtu okcidentálnjho o půl noci z úterka na středu dne 25.

23. měsjece prosince A. U. C. 571

Periody Juliánské 4711

Před našj Erau 3

dle počtu orientálnjho, ze Sedmdesátera pogatého roku po stwořenj swěta 5199

po narozenj Abrahama 2015

Usherowa 4002

židowského 3759

po založenj Řjma 752

gak giž prwé řečeno a swrchu tabulkau poukázáno; a my, kdybychom, gak též giž řečeno, počjtali od obřezánj Páně, neměli bychom letos psáti 1846

nébrž roku 1848

anebo kdybychom za příkladem Diwišowým počjtali ode dne 1. měsjece ledna před wtělenjm Páně, museli bychom znamenati 1849

Spasitel gsa žiw let 33, měsjece 3., hodin 15. umřel Anno Urbis Conditae 785

Periody Juliánské 4745

Našj Ery 32

Usherowa 4035

Judského

3792

w pátek dne 11. měsíce dubna juliánského
neboli dne 9. měsíce dubna tropického.

Kalendářní fragment

posledního téhodne se žiwota Spasitelowa astronomům, chronologům a žiwotopiscům
Spasitelowým.

A. U. C. 785, Christi 34, Erae 32, Per. Jul. 4745, Usher. 4035, Jud. 3792, Lit. d.
trop. dc. jul. fe.

den měsíce dubna.		dne měsíce Nisanu.	
tropicého.		astronomickobiblick, judského.	
a	b	c	d
22 w pátek	4 w pátek	6	8
23 w sobotu	5 w sobotu	7	9
4 w neděli	6 w neděli	8	10
5 w ponděli	7 w ponděli	9	11
6 w auterý	8 w auterý	10	12
7 w středu	9 w středu	11	13
8 w čtwt. zelen.	10 w čtwt. zelen.	12	14
9 w pátek velký	11 w pátek velký	13	15
10 w sobotu bílou	12 w sobotu bílou	14	16
11 w neděli welk.	13 w neděli welk.	15	17
12 w ponděli	14 w ponděli	16	18
13 w auterý	15 w auterý	17	19
14 w středu	16 w středu	18	20
15 w čtwtrek	17 w čtwtrek	19	21
16 w pátek	18 w pátek	20	22
17 w sobotu	19 w sobotu	21	23
18 w neděli	20 w neděli	22	24
			paraskéve sobota
			1nj den po sobotě
			2hý den po sobotě
			3tj den po sobotě
			4tý den po sobotě
			5tý den po sobotě
			paraskéve paschae sobota
			1nj den po sobotě
			2hý den po sobotě
			3tj den po sobotě
			4tý den po sobotě
			5tý den po sobotě
			paraskéve sobota
			1nj den po sobotě

Pán Ježíš

Jerichem do Betanie.
Magdalenu pomazán
Betfégj do Jerusaléma
Zlorecenj fjkú
Saduceimowzkřisenj
Naržizenj o weceři . .
Poslednj wečeře
Geťj a umučenj
Zapečetěnj hrobu
Wzkřisenj a Emausy

Úkaz Tomášowi

Gen sobota mjwala Paraskéve, nepak Welikonoc; ale Paraskéve tenkráté geště před nowým judským kalendářem mohlo připadnauti k Welikonoci, gako u p. tohoto roku, a tu slaulo Paraskéve Paschae. — — — — —

2. Láska a maudrost Kristowa a geho Cjrkwe we swátostech zwlášť.

Od

Ant. A. Řeháka,

vicerektora alumnatu Litoměřického a biskupského kněh censored.

(Pokračowánj.)

Zpowěd.

IV. Wlastnosti.

Abychom u věci tak důležité geště lépe w hlubokost božské a cjkewnj maudrosti wnikli, pozorugme i gednotliwé wlastnosti, gichž zpowěd mji má, a kteréž wšecky gediné k našemu dobrému, k našj spáse směřugj. ¹ My zde toliko tré wlastnostj zewrubněgšjmu hodláme podrobiti bádánj.

¹ We školách užjwalo se následných wersjků k wypočtěnj zpowědnjch wlastnostj:

„*Sit simplex, humilis confessio, pura, fidelis,
Atque frequens; nuda, et discreta, lubens, verecunda,
Integra, secreta, et lacrymabilis, accelerata,
Fortis et accusans, et sit parere parata.*“

Ginak se udávaly takto:

„*Integra sit, simplex, humilis, parere parata.*“

A.

Zpowěd buď upřímná. Kagcjcj nechť se gewj w tomto božském saudu, gaký w skutku gest, beze wšj přetwárky. A coby bylo hřšjnjkowo wyznánj, kdyby se nestkwělo vlastnostj tauto? Wěru, hanebnějšj ošemetnosti sotwa nagdeš, nežli té, když hřšjnjk odpuštěnj dosáhnauti chtěge, znowu by swau neupřímnostj a lžiwostj hřešil. Gakož tedy ljcoměrnost w této nad věčnau záležitostj rozhodugjcj době gak gen možná vzdálena býti má; neboť klame zpowědnjka, škodj hřšjnjk: tak zase upřímnost prospjwá nad mjru, usnadňugjcj pořádné a náležité zastáwánj úřadu zpowědnjho.

Na neplatnost a zpozdilost přetwářenosti do-
rážel giž Tertullian, řka: „*Siquid humanae noti-
tiae subduxerimus, proin et Deum celabimus?
Adeone existimatio hominum et Dei conscientia
comparantur? An melius est damnatum latere,
quam palam absolvi? Miserum est, sic ad exo-
mologesim venire.*“² A swatý Pacián táže se ne-
smyslného, neupřímného hřšjnjka: „Což pak činiti
chceš, ty, genž kněze klameš? Kterýž před njm
buď wše ukrywáž, buď geho usudek polowičným
sdělenjm kaljš (a matěš)? Prosjm wás, bratřj,
při onom Pánu, kteréhož žádně ukrywánj neklame,
ustañte raněné ukrywati swědomj. Rozumný ne-
mocný neukrywá ran swých, byť i sebe tagnějšj
byly, byť se i ohně i železa užjti muselo. Mělyby

² *Líb. de poenit. Cap. 10.*

se tedy hřjšnj ostýchati, žiwot wěčný kaupiti pomjgegjcjm zahanbenjm?“³

A předce, ach předce býwá mnohý hřjšnj we sw. zpowědi němým! Dábel wjže newčasným studem gazyk geho, by se newyznal zpowědnjku z hřjchů swých. Ó zpozdilý člowěče! Ty se stydjs, wyznati se — z hřjchů, — ty, genž gsi se nestyděl činiti zlé takměř před očima weškerého swěta, a před okem Boha neyswětěgšjho, kterýž zpytuge srdce i ledwj? — „Gaká to přewrácenost, nestyděti se — za poskwrněnj, a styděti se — za obmytj!“⁴ Ó by gsi poznal, že spasitelněgšj gest, před gediným zpowědnjkem trochu hanby sněsti, než w den saudný, — ne před gednjm anebo dvěma, nébrž přede celým shromážděným swětem státi na odiwu, a před všemi zástupy pokolenj lidského a kůrů Angelských zawrženu býti do temnosti pekelné, kdež panuge pláč a kwjlenj, a kdež zžjrá čerw srdce nešlechetnjka přehrozným trápenjm po wšecky wěky. Ó by gsi poznal, že „Bůh miłosrdný chce, abychom w tomto swětě hřjchy swé wyznáwali, a tak w budaucjm žiwotě zahanbeni nebyli.“⁵ Protož „kdyby se něgaký hřjch do srdce člowěka byl wlaudil, tedy se nemá člowěk styděti, — předstawenému Cjrkwe sw. se zpowjdati;“⁶ neb gestliže sami na sebe žalowati budeme, nebude na nás žalowati dábel. „Následugmež tedy Samaritánku, a netagme hřjchů swých ze studu;“⁷

³ *Paran. ad poenit. p. 318.* ⁴ *S. Bernard. serm. 104. de divers.*

⁵ *S. August. homil. 20.* ⁶ *S. Clem. ep. I. ad Dion.*

⁷ *S. Chrysost. de mulier. Samar.*

ale upřímně i neytagnějšj hlubiny srdce swého odhaljce, na sebe žalugme. A Pán, genž srdcem skraušným, srdcem upřímným nezhrzj, odpustj nám milostiwě hřjchů našich.

B.

Upřímné z hřjchů zpáchaných se wyznáwánj zagisté gest i spolu skraušené a pokorné. A kterak by tomu nebylo tak? Může o prawdě kagjcj, genž wnitřnj staw duše swé náležitě poznal, který bjdu, do gakéž ho hřjchy uwedly, dobře uwážil, můž-li gednatj ginak? Nemusjt se ho pokorná skraušenost skrz na skrz zmocniti, a on takto wšecek u wnitřnostech swých zetřen a ponjžen přibljžiti se k onomu, genuž božský Spasitel moc udělil k rozwázánj hřjšnjch swazkůw?

Práwem se tedy naléhá na to, aby zpowěd byla skraušenau žalobau, gjž hřjšnjk sám na sebe žaluge, a Řjmský katechismus dobře tudjž rozeznáwá mezi gakýmkoli wyprawowánjm spáchaných poklésků, a mezi gich wygewowánjm we swaté zpowědi; připomjnage proč poslednějšj slowe žalobau: „*Recte — accusatio dicitur, quod peccata ita commemoranda non sunt, quasi scelera nostra ostentemus, ut ii faciunt, qui laetantur, cum malefecerint; nec omnino ita enumeranda, quasi rem aliquam gestam otiosis auditoribus delectandi causa exponamus: verum accusatorio animo ita enumeranda sunt, ut ea etiam in nobis vindicare cupiamus.*“⁸

⁸ *Par. II. Cap. V. Quaest. XXXIII. N. 1.*

Tuto i prwnějšj vlastnost wyznačil Petrus Damiani, spisowatel gedenáctého stoletj takto: „*Poenitentiae quartus gradus est confessio oris. Haec pure facienda est, quia non est pars peccatorum dicenda, et altera retinenda neque levia confitenda et gravia diffitenda... Confitendum est et humiliter, ut idem sit in corde, quod sonabit in ore.*“⁹

C.

Mimo dvě giž gmenowane vlastnosti má býti zpověď též *celá* neboli *úplná*. Wědomě a swěwolně nemá a nesmj hřjšnjk ničeho zamlčeti, co geho swědomj tjžj, a o čem se domýšlj, že by to bylo zlé a Bohu neyswětějšjmu protiwné. Necht' to krušné, necht' to trpké, všeco wyznati, každu i hluboko skrytau, i zcela tegnau ránu zpovědnjku ukázati; necht' i chlácholiwé, dáblem drážděné samolubstwj konejšj, a k zamlčenj toho neb giného přemlawá: kdož w prawdě kagjcj, zůstává neuprosným, rozhaluge záhyby srdce swého, činj úplné wyznánj, gsa přeswědčen, že i tento na pohled bolestný, zdánliwě nemilosrdný rozkaz předce poslěz k geho vlastnjmu toliko směruge prospěchu; žeť to oko otcowské, genž do hlubiny srdce geho nazjrá, a že to šetrná ruka opatrného lékaře, která sice rány zewrubně wyšetřuge, spolu však ge i léčj.

Tjm se *úplně* wyznánj nemálo usnadňuje; kterěz by se stalo, zpovědnjck naléhá a tlačj, ne-

⁹ Op. Tom. II. Serm. 58. de s. Andr.

wšak ze wšetečnosti, aniž z wůle swé, nobrž že to ginak nenj ani možné, má-li zpowěd cje swého dosáhnauti. W nj se dle ustanowenj Kristowa koná saud; kdo se k zpowědnici bére, bére se k saudné stolici; a negedná se tu gako při swětských saudech o cos časného, o cos pomjgegjcjho, nobrž o záležitost wěchnau. Kdo nepohrdne saudcem swětským, kdo ho nebude — a to práwem — z křiklawé nesprawedlnosti winiti, gestliže wšecky okolnosti swěřené mu gaké rozepře úplně a zewrubně newyšetriw, gakýs takýs wynesl rozsudek? A zpowědnjk, genuž Kristus Pán Swůg saud na zemi swěřil, bylby méně býti powážliwým? ¹⁰ A zpowědnj saud mohlyby se snad upokogiti wyšetřenjm a wyznánjm lecgakým? Přemáudře nařizuge tudjž Cjrkew swatá, ¹¹ aby zpowěd byla úplná: aby totiž negen wšecky těžké hřjchy, brž i gich druhy, i gich počet, i wšecky gich okoličnosti — gimiž se hřjch měnj, ano i zwěšuge — wyznány byly; a to tak, gak to zpowjdagjcjmu — se při swědomitém užitj wšech dušewnjch sil gest možné.

Kdyby tomu nebylo tak, kteraká by se tu gewila chatrnost, kteraká by se při pronášenj rozsudků páchala nesprawedliwost! A. se k. p. zpo-

¹⁰ „*Sacerdos confessionem audiens vicem Dei gerit: et ideo ei debet hoc modo fieri confessio, sicut fit Deo in contritione. Unde sicut non esset contritio, nisi quis de omnibus contereretur: ita non esset confessio, nisi quis de omnibus, quae memoriae occurrunt, confiteatur.*“ S. Thom. in IV. distinc. quaest. 3. et 2.

¹¹ Wšecobecné cjrkewnj shromážděnj w Tridentu progádruge se wc XIV. swém posezenj: „*Si quis dixerit, in sacramento poenitentiae*

wjda: „Učinil gsem bližnjmu škodu,“ a *B.* se wyznává též tak. Ge-li na tom dosti, počte zpověduj oba do gedné třjdy; a předc mezi oběma gak přenáranný rozdl! Prowiněnj prwnějšjho záležj w tom, že hladem mučen w cizjm sadě spadlým owocem krušný swũg utjšil hlad; druhý pak gest lupič a dráč, který w noci spěj přepadá a nemilosrdně olupuge. . . .

Na také zpovědi, genž gsau zahrnuty w obecných výrazech a pražádné určitosti do sebe nemagj, narážj sw. František Saleský we swé Bohomile ¹² následnými slowy: — — „některé duše takto řjkáwagj:“ „Nemilowala gsem Pána Boha neb bližnjho, gak gsem powinna byla; aniž gsem modliteb swých s takowau nábožnostj wykonáwala, gak by bylo náležělo; k welebné Swátosti gsem s náležitau uctiwostj nepřistupowala“ a t. d. — takto činjc, nic bys gistého a určitého nepowěděla,

ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure divino confiteri omnia, et singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, et diligenti praemeditatione habeatur, etiam occulta, et quae sunt contra duo ultima Decalogi praecepta, et circumstantias, quae peccati speciem mutant, sed eam confessionem tantum esse utilem ad erudiendum et consolandum poenitentem, et olim observatam fuisse tantum ad satisfactionem canonicam imponendam; aut dixerit eos, qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere velle divinae misericordiae ignoscendum; aut demum, non licere confiteri peccata venialia: anathema sit.“ Canon VII. A Řjmský katechismus dokládá: „Neque-solum peccata gravia narrando explicare oportet; verum etiam illa, quae unumquodque peccatum circumstant, et pravitatem valde augent vel minuunt. Quaedam enim circumstantiae adeo graves sunt, ut peccati mortiferi ratio ex illis tantum constet: quare haec omnia confiteri semper oportet.“ Pars. II. Cap. V. Qu. XLI.

¹² Částka II. kap. 19.

z čehož by zpowědnjk wyzwěděł, zdaliby swědomj twé w hřjchu bylo neb ne. Mohliby zagisté všickni na nebi Swatj a všickni lidé na zemi totěž o sobě prawiti, kdyby se zpowjdali.

Wygew tedy něco gistého, proč na se takowým způsobem žalugeš. Gako když prawjš, žes nemilowala bližnjho, gaks powinna byla, což se snad stalo, žes widěla ho w neywěšj potřebě býti, a snadno mu pomoci mohauc, zanedbala. Tu na sebe takto žalug: Widěla gsem člowěka dokonce chudého, a mohauc mu pomoci, z nedbalosti gsem toho pominula. Tak také neřjkey, že gsi se s náležitau uctiwostj nemodlila: ale paklis kdy roztržitosti swéwolně mjsto dala, a mohauc přjležitěgšj čas a mjsto k pobožné modlitbě sobě obrati, ne učinilas toho, upřjmně w tom a sprostně winu swau dle vlastnjho swědomj wyzney, a ne tak u wjtr a neurčitě na wědomj zpowědnjku dáwagjc, že ani teplau ani studenau negsi.“

Welikau důležitost, gakož i newyhnutelnuu potřebu úplného wyznánj we swaté zpowědi uznawali w každém čase mužowé saudnj. Giž Origenes gest nám w tom na swědectwj: — — — „*omni genere pronuntianda sunt, et in publicum proferenda cuncta, quae gerimus. Siquid in occulto gerimus, siquid in sermone solo, vel interna cogitationum secreta commisimus, cuncta necesse est publicari, cuncta proferri.*“¹³ Giný pak dle gména sic neznámý, gisté ale w gednom ze šesti prwnjch

¹³ Hom. III. in Leo. n. 4.

stoletj žigjcy skladatel spisu „*de visitatione infirmorum*“ wywracuge ¹⁴ wšecku newčasnu stydliwost, a nabáda k úplnému odkrytj hřjchů: „*Nolo ut ipsa decipiaris opinione, quatenus confundaris confiteri coram Domini vicario, tabescens prae rubore, vel cervicosus prae dedignatione; nam ipsius humiliter subeundum est iudicium, quem Dominus sibi non dedignatur vicarium. Ergo ad te venire roges sacerdotem, et fac ipsum conscientiarum tuarum penitissimarum participem.*“ W páté pak kapitole zawrhuge zpowěd toliko obecnu, neúplnu, a radj dále: „*Tu vero, fili mi, non ita facias. Astantem coram Deo sacerdotem Angelum Dei existima,.. aperi ei penetralium tuorum abditissima latibula, concientiarum verecundarum penitiora revela repagula... Nihil obscurum dicens, culpam nullis ambagibus involvens, nullis circuitionibus, quod verum est, operiens. Designanda etiam sunt, in quibus peccasti, loca, si recorderis et tempora, et quibus cum peccasti personis... Utrum semel, an ex consuetudine, utrum necessitate, an ex voluntate cecidisti: his enim omnibus sua instant judicia... Haec autem omnia, quae si taceantur, vel dicta callide pallientur, animam jugulant; si denudentur, cum poenitentia evanescent.*“

W stoletj gedenáctém slyšjme Petra Damiani úplnu zpowěd hágiti takto: *Poenitentiae quartus gradus est confessio oris. Haec pure facienda*

¹⁴ *Lio. cap. II. 3.*

*est, quia non est pars peccatorum dicenda, et altera retinenda, neque levia confitenda et gravia diffitenda.*¹⁵ Též tak k úplnosti ve zpowědi napomjná Petr Blessenský, nábožný a učený arcijahen w Angličanech w stoletj dwanáctém: „*Omnes circumstantias peccatorum is, qui confitetur, aperiat: causam, locum, tempus, modum et quidquid mensuram reatus exaggerat.... Tuam igitur conscientiam solerti revolve scrutinio, explora omnes angulos ejus, nihilque in ea remaneat inconcussum.*“¹⁶

Abychom pak o uwáděnj swědků pro vše bez toho gasnau nestali se přiliš obšjrnými, končjme výrokem sněmu Chalcedonského, který r. 813 držán byl, a zpowědnj neúplnost takto káral: „*Sed et hoc emendatione indigere perspeximus, quod quidem dum confitentur peccata sua sacerdotibus, non plene id faciunt,.... solerti indagatione debent inquire ipsa peccata, et ex utrisque (ex animi motu aut carnis fragilitate) plena sit confessio: scilicet ut ea confiteantur, quae per corpus gesta sunt, et ea, quibus in sola cogitatione delinquitur.*“¹⁷

¹⁵ *Op. Tom. II. Serm. 58. de s. Andr.*

¹⁶ *Op. Lib. de confess sacramentali.*

¹⁷ *Can. 32.*

(Pokračovánj.)

3. Sw. Jana Chrysostoma řeč „o důstogenstwj onoho, a o hubenstwj tohoto žiwota.“

Z řeckého gazyka podlé Maurinského wydánj w Paříži 1721.

Tom. III. pag. 337. rqq.

Přeložena od

Jana Nep. Stárka,

Dra. bohoslawj a profes. morálky w Hradci Králové.

O b s a h.

Swatý řečnj k učj: 1. Gak by se prawá šlechtnost poznati dala. 2. Gegjžto základ a přjznak nenj než sprawedliwá mysl. 3. Krom ctnosti wšeco zde rozličným podléhá pohromám. 4. Rozdjl mezi dvěma wěky. 5. Kterakté úkol žitj nám ulehčen zasljbemj koruny wěčné. 6. Gakž to ukazuge i Kristus, zákona mistr a plnitel. 7. Genž utwruzuge i naděgi naši o slawném těla wzkrjšenj.

*Řeč o důstogenstwj onoho, a hubenstwj tohoto žiwota. **

1.

Gaké to wedro, gaké to horko slunečnj! a hle, ani to neumdlilo ducha vašeho, ani čuti k slyšenj mých slow neodňalo wám! Tuť zagisté má do sebe ctnost posluchač wraucj a pozorný, že roztaužiw se tu pro slowo Božj, buď co buď, wše milerád nese, aby gen tu stkwostnau žjžen duchownj spokogiti mohl. **A** w té chuti swé ani

* Tuto krásnau homilii přednesl Chrysostom na podměstj w Antiochii, kdežto w chrámě Božjm, přjčinau tu schovaných sw. ostatků zhusta nawštěwowaném, řeči duchownj držány býwaly. Žel ona za času letnjho ze zlatých úst geho wyšla, o tom hnedle z gegjho začátku se poučugeme: kterému wšak roku vlastně by náležela, nikterak rozhodnauti nelze. — *Montfaukon.*

zimau, ani horkem, ani úradnj lopotau, ani hrúzau pracj, ani strastmi podobnými překaziti si nedá.

Na opak wypadá to s leniwcem a spáčem. Těch by sem nic newybjdlo! Ay, teď počasj tak pěkné, přjstup tak bezpečný a wolný, pochotno tu i blaho gest. Leč ta ospalost, w njžto ten a ten swůg wěk mařj, ó kterak ge činj káry a odsudu hodnými! A však nenj losu wašeho a gegich stěgnost nižádná. Wyť nad ono měšťanstwo, co hlawa nad tělo patrně vynikáte, wyť powždy čilj a ostrážitj na wlas se řjďte dle toho, w čem gste koli mnau byli poučeni. Pohlednutjm na wás wjce se kochám, nežli popatřenjm na dwůr králowský. Neboť čeho ten naskytá, toť s přjtomným spolu se rozplzuge wěkem, totě i neklidů a bauřj plno. Zde však nic takowého nenj. Zde klidno wšady a ticho. Zde wedlé pocty nehlučné meškát i to důstogenstwj, gehož ani smrt neběře; anoť i tam za hrobem wětšj bezpečnost mjtí bude.

2.

Pryč tedy s tjm slawným wozem onoho hrdoše, pryč s tau četnau družinau, pryč s tau nádherau, pryč s tau bystrnostj biřicůw geho: toť mi negsau přjznakowé šlechetenstwj, gakowěž gen w mysli základ swůg má! — Člowěka, wášnj swých pautatele, nárůziwostj potěratele, lakoty krotitele, swých pochotj na uzdě držitele — člowěka, gešto záwistj nechřadne, pro ztrátu marné sláwy se nekolácj, chudoby se neděsj, a neblahých osudů

dopuštěnjm ustrašen nenj — člowěka, řku gá, takowého sem na otázku přiweďme: totě šlechetnj, totě přednosta prawý! Gestli ale kdo mužem lidowládnyj, a přitom diwých wášnj swých podrobencem: ten nechať newolnjkem wšech newolnjků slowe! — I gsauť lidé w lékařstwj proběhlj, an za zimničáře (byfby i pohled ginak to prozrazowal) kladau toho, genuž mrazenj w žilách wězj; ač kdos giný lékařem negsa, hnedle by se neznal na neduh takowý. A rovněž i gá člowěka myslí newolnické i zwášniwělé, neginak než praotrokem zowu. Buď si podoba gehu gaká buď, třeba swobodnická; máť předce w sobě tu zimnici prožluklau, a wůli zlým žádostem poddanau. Sic gináč s tjm to wypadá člowěkem, genž z onoho podbřemenj se wymknul, a prázdnen gsa wšj wázně i prudkosti, ani ochuzenj, ani potupy, ani giných toliko náočnjch trampot se nestrachuge i neleká. Wěru! byť i odrancem i wězněm spautaným byl; gáť ho držjm za šlechtice, za přednostu, i nad wládce králowské geg kladu.

3.

A takého šlechetenstwj ani zlatem dokaupiti, ani okem záwistným uchwátiti nelze. Onoť se kryge před utrhačem, před nepřjzniwcem a úskočnjkem. Ono mešká na poswátném hradě maudrosti, a nikdy ničjm překonati se nedá. Onoť ani smrti nepodlěhá, nerci-li aby giným podpadalo strastem.

Důkazem tu buďte swatj Mučedlnjci. Tito dle

těla giž zetleli, giž zapopeleli a zprachniwěli; statně však důstogenstwj gegich geště se tu pamatuge, an dábělstwo wymjtagj, a mnohé neduhy zaháně-gjce celá města s dawem lidu sem přizýwagj. Hle, s toliko gestif to mrawnj šlechetenstwj; toť swau moc prowozuge w šlechticowi na tomto i na onom světě! I hrneť se sem wšeccko, ne z nucenj, ale dobrowolně. Gestif tu wše roztauženo, a roztauženj to nižádnau netuchne dobau.

Nuž tedy slova moge, že tu wšeccko vyniká nad stkwostnost dworů králowských, ta-liž gsau zbůhdarma řečena? To dogista ne! Wždyť co tě koli na palácjch widěti, s listjm wadnaucjm a stjnem utjkawým mnoho si neodewzdá. Wěcj však těch, co se tuto rozkládagj, gen diamant mohl by napo-dobiti, abrz ony co do wytrwalosti i ten přewý-šugj; gelikož při nich, co při wěčném, neskona-lém, nepadaucném, milcům swým dosti přjstupném klénotu, nikdy ani wády a různic, ani záwisti, ani saudů, ani záloh a zlých a powěstj žádných se nenacházj. A gakož tu při magetnostech mjwáme negedněch neužilců; tak wzhledem zbožj nebeských užilost a štědrota gest pořád walněšj, čjm wjce osob nimi se poděluje. Stůgž pak zde přjklad o tom z přjtomné věci wzatý. Držel-libych gá co neužilec sám u sebe naučná slowa táto, tuť bych w skutku o málo nepřišel. Že wsak z ducha swého věci pronášjm a s wámi zdjilm: gakobych, kde nezaseto, zasjwal — sobě i wám bohatých přimno-žuge wýtěžků. Tedyť gá nerci-li, že odtad špat-

něgi nadělen negsem, ale i hogněgi požehnán se nawracjm. Gináč, ba naopak to vypadá statkem wezdegšjm. Měl-libých gá ku př. nachowaného zlata, a chtěl z něho ke každému se uštedřiti člověku: ó! tožť málem rozdalo by se všecko, a gá bych pak takovým boháčem nebyl, gakým gsem prvé byl.

4.

Máli tedy zbožj onoho swěta do sebe tolik wýtečnosti a nábytnosti — anť kdo gen o ně dbá, zdarma k němu přicházj — tu giž co neysnažněgi oblibugjce ge, nelapeyme po věcech nepodstatných, a nade všechny srázy a úskalj nebezpečněšjch. Gižť proto, abychom k onomu raděgi zbožj pilnost přiřládali, každičká věc zdegšj, i dokud má časného pána, z uloženj Božjho swůg konec béře. Tak ku př. negen w tu dobu, co ten neb onen za swé wzal, wzaloť i to gehu zbožj za swé, abrž toto za swého geště magetnjka mnohdy se rozprašuge a hyne.

I uwažugjce my padnaučnost takowau, zkušenj stwrzenau, nešetme se, ale umysleme sobě, a nelakoťme wjce, anť gsme prvé nemjrnau k zbožj zahoreli láskau, ba hrozně až do šjlenosti zlakoměli gsme! Máť ono w skutku tu powahu, že nad stjn marněšj gest. Wizmež to wůbec w některých ozračené případech. Tak negen w tom, co kdo gako boháč skonává, mizjť proň i gměnj gehu, nobrž mnohdy i tu co žiw byl, rozešlo se mu to tam. Tak bugarost ginocha hasne negen se zhasnutjm

geho, ale i dŕjwe, giŕ za celé mládj a mužnosti gehu tratj se mu a přeč ucházj, až pak na stará kolena ŕiwost gehu klesá i rúžno pršj. Tak téŕ krásu ŕenské pleti giŕ ten běŕjcj wěk gegj šjŕá, i w nekrasu proměňuge. Se sláwau a wladaŕstwjm nic lépe to newypadá; ano i čest a důstognosti trwagj na krátce, tak ŕe nikdy nepřečkáwagj muže toho, gemuŕ se dostaly. Slowem wšelike tělo, gakoŕ i zboŕj wjdáme zde dolú gjti a scházeti.

Pŕi tom pak nenj ohledu leda toho, abychom powrhše tjm časným ŕiwotem k wěčnosti se lnuli, a w radostné naděgi gakoby napnuti gsauce, dole sic obcowali, tauŕŕce wšak po hůŕe, swým takoŕka giŕ i sjdlem tam byli.

Bůh náš zagisté dwa swěty učinil; geden pŕjtomný, druhý budaucj, geden newiditelný, druhý widitelný; geden tělesný, hmotě rozkoš působjcj, téŕ oku sytedlný a omakatedlný! druhý nadsmyslný, gen duchu rozkošný, gen wěrau chopitedlný a naděgný. Tentýŕ swěta Pán chtěl tomu, aby na gednom bylo zápasisté, na druhém schránka wjtězných chystala se klenotů nebeských; — chtěl tomu, abychom zde zápasili a klopotili se, anť od onad kynau nám klénoty a oslawy. Tento ŕiwot moŕi nápodoben, pŕjstawu onen; kraťický gest tento, neskonalý onen. Z uloženj Boŕŕho tolikěŕ i časnost, gjŕtoby negedni nad wěčnost nadsazowali, sama sebau mjgj, abychom tjm během od důly odwŕáčení, a k roztauŕenj se po hůŕe wedeni byli.

An wšak ŕiwot onen budaucj cos newiditedl-

ného, nehmotného a wěrau toliko i naděgj chopit-
 tedlného gest! wizmež w gakémto způsobu Pán se
 tu pronášj. Onť tedy mage přigjti na swět, ráčil
 se wtěliti, a wykonáwage rady božské při wykau-
 penj lidu swého, před oči kladl onen žiwot, a tak
 i těm k wěrenj zpozdlým dušjm známku gistoty
 dal. I přišed mezi nás, byl půwodcem žitj angel-
 ského, a w rág téměř proměnil zemi tuto, dáwage
 rozkazy takowé, že tworowé lidštj, kdyby ge plnili,
 wyššjm by se rownali duchům. Tedy chtěge z lidu
 swého takřka angelůw nadělati, powólal geg k na-
 děgi rjše nebeské, a zápasůw i těch prodlauže-
 něgšjch mu předložil. Tolikéz lid swůg i k tomu
 uwedl, aby geden přes druhého weyš a wyše až
 k nebi se powynášeli, proti ďáblu i holomstwu geho
 do zbraně se chystali, polem ge poráželi, tělo swé
 mrtwili, swé diwé žádosti křižowali, a sjdjlce w těle
 lidském, s mocnostmi netělesnými co rekowé o zá-
 wod běhali.

5.

Gižť ale poslyšme, kterak se nám Bůh za
 příklad wystawil, bychom i těch w bogi nesnázj
 méně okaušeli. A widj-li se prwé tu welebnost
 rozkazů geho, a pak i to uwažme, ku které až
 wysosti powzwednauti, gak dle wůle geho z tě-
 lesné powahy swé takměř wyzauti, a wesměs na
 nebe přehostiti se máme.

Zákon starý welel oko za oko dáti: Kristus
 ale wece: „*Udeřj-li tě kdo w prawé ljece twé,*

nasad' mu i druhého.“ (Mat. 5, 39.) To gest. Gestližes upadnul w lehkost, negen abys to mjrně i trpěliwě snášel; nobrž nad to i rekowněgi a zmužilegi počjney sobě. I budiž hotow, těžšj trpěti bezprawj nad to, gež ti kdos učiniti chce; překonáwey hrdinnau trpěliwostj wše nedůwodné a nezbedné lehčenj cti twé, aby lehčitel twůg bezpříkladnau zahanbený šlechetnostj umyslil sobě, že tě přemohl. — Pak dokládá takto: „*Modlete se za ty, kterjž wám utrhağj; modlete se za nepřátely swé: dobře čiňte těm, kterjž wás nenáwidj.*“ (Mat. 5, 44.)

Ginde též s ohledu panenstwj poradil nám i zwolal, řka: „*Kdo může pochopiti, pochop.*“ (Mat. 19, 22.) Gelikož po strastném pádu Adamowě panenstwj hned rág opustilo, Kristus to samé gakoby z wyhnanstwj a z ústupku zpátky powolal, a gemu i k swobodě i k otčizně geho zas dopomohl. I hned co se wělowěčil gest, přečistá Panna matkau geho byla, a on swým z té Panny se narozenjm, nad zákon přirozený se powznesl, a panenstwj. poctil.

Tedy on sám dáwage úkoly lidu swému, gednak w běhu. geho na wysost mu dopomáhal, gednak za práci také mzdu zaslaužilau, ba mzdu i wyššj určil a wznešeněšj. Žeť pak mzdy této základnenj než newiditedlný a u wjře i w čáce a naděgi položený; a státi k wznešeným rozkazům že težko i lopotno býwá: tudy Kristus, aby těch, kdož w náděgi swé oslawy tuto zápaseğj, tjm spjše pobjdl, těchto dwé způsobů k tomu obral. Geden, že co-

koli nám welel, také sám wykonal. Druhý ten, že před námi swětle položil odměnu. Tak na onna slowa: „*Modlete se za ty, kterjž wám utrhağj, a wás pronásledugj.*“ (Mat. 6, 44.) toto položil: „*Aby gste byli synowé Otce swého, genž gest w nebesjch.*“ (Mat. 3, 45.) A opět: „*Blahoslawnenj gste, když wám zlořečiti budau, a protiwenstwj činiti, a mluwiti wšeco zlé o wás lhauce: radugte se weselte se: nebo odplata waše hogná gest w nebesjch.*“ (Mat. 5, 11. 12.) Nuže tu máme gednak rozkaz, gednak mzdu w těch slowjch Páně!

A geště ginde obě tyto wěci wedlé sebe klade: „*Chceš-li dokonalým býti, prodey, což máš, a rozdey chudým, a pogď, následug mne — a budeš mjti poklad w nebi.*“ (Mat. 19, 21.) „*Každý kdož opustj dům, neb bratry neb sestry — sto-krát wjce wezme, a životem wěčným wládnauti bude.*“ (Mat. 19, 21.)

6.

Wšak mimo ty takowé úkoly a chystané odměny (anť tam ty dostiř pracné, tyto pak newiditelné gsau) oswědčuge Kristus příkladem swým i tu možnost plniti, wše co káže a stawj před oči koruny wjtěžné. Lidé wesměs mnohem ochotněgi a čilegi postaupagj na oné cestě, po které, ač posud málo razené a třelé, aspoň po komsi druhém, gakožto předchůdci swém kráčeti powinni

gsau. A rovněž tak choditi cestau přikázanj méně obtjžno gest, máme-li na ni swého předchozjho.

Gižť pak Kristus tau samau kráčel cestau, kterauž nám kráčeti dlužno; po njžto abychom geg hbitěgi následowali, wtělil se, a wzaw na se čłowěčenstwj cožkoli welel, toť i sám skutkem wykonal. Ku př. když w sjni neyvyššjho kněze od sluhy poličkowán byl, negen že toho nemstil, ale i s neywětšj mjrnostj sám sebe hágil, řka: *Mluwil-li gsem zle, swědectwj wydeg o zlém: pakli dobře, proč mne tepeš?* (Jan 18, 23.) Tak hle Kristus podlé vlastnjho slowa: *Uderj-li tě kdo w prawé ljece twé, nasad' mu i druhého.* (Mat. 5, 9.) sám wěrně gednal. Ó ty neslýchaná tichosti! ó ty newjdána pokoro! — An tepau geg lidé, an mrskagj ho ti neswobodnj, ale sluhowé, ale newolnjci a biřicowé, ay přitom gaká to mjrnost geho! — Podobně byl někdy též Otec geho zwolal k Židům, řka: *„Lide můg, čjm-žet' kormautil gsem tebe, aneb w čem gsem byl těžek tobě? odpowěz mi.“* (Mich. 6, 3.) A Kristus wece: *„Swědectwj wydeg o zlém.“* W tentýž rozum gako tam Otec geho řkauj: *„Odpowěz mi.“* — Kristus táže se: *„Proč mne tepeš?“* A tak se ozwal i Otec geho, když doložil slowa tato: *„Čjm-žet' gsem kormautil, aneb w čem gsem byl těžek tobě?“* Ginde opět sám Kristus zmiňuje se o chudobě, kterauž i na sobě pronesl, řka: *„Lišky daupata mugj, a ptactwo nebeské hnjzda: ale syn čłowěka nemá, kdeby hlavu sklonil.“* (Mat. 8, 20.)

Hle! tuto náramnau chudobu Páně! I neměl on nic vlastnjho, ani stolu, ani krbu, ani krowu, ani lože a náčinj tomu podobného.

Nauku tolikěž o trpěliwém křiwd od utrhačů nesenj vlastnjm opodstatnil skutkem. Nebo když geg posedlým od ďábla, i Samaritanem nazwali, tuť on mage moc zahladiti a pomstiti hanebnjky takowé, nechaltě toho, abrz blahočinil gim, a ďábelstwj z nich wymjtal. —

„*Modlete se za ty, kteříž utrhaj wám.*“ — Hle! opět slowa ta gsau opodstatněná i na křížji trpjcjm Kristem: „*Otče, odpusť gim, neboť newědj, co činj,*“ (Luk. 23, 34.) Tau však prosbau k Otcí genom to swé učenj o modlitbě za nepřátely sám utwrdil. Tudyť prosba ona nebuď tak měřená, gakoby na gehu w odpauštěnj hřjchů nestateč slyšeti se směla. Owšem při tom gehu hlubokém k lidstwu snjženj-se, odstup to, abychom gduace po haereticku z oněchno slow na gehu newšemocnost zawjratí se opowázili. Wždyť na giném mjstě dokládá sám o sobě, a dj: *Abyste wěděli, žeť má moc syn člověka na zemi odpauštěti hřjchů.*“ (Mat. 9. 6.) — Potom pro příklad co dobrý mistr modlil se i Pán, gakož činjwagj učitelowé wěrnj. I tu, když umýwal nohy uřednjkům swým, udělal to gako by sluhau gegich byl, ale daltě tudy příklad pokory a ponjženosti, gakožto Bůh a Pán gegich. Z tétež přjčiny zwolal takto: „*Wezměte gho mé na se, a učte se ode mne: neboť gá gsem tichý a pokorný srdcem.*“ (Mat. 11, 29.)

7.

Geště giným všeho pozoru hodným pokračuge způsobem Kristus, anť gasně předkládá ty klenoty a odměny wjtěžné. Mluwj totiž o wzkrjšenj a o nesmrtnosti, a ugistiw nás, že mu wstřjc pũgdauce do oblakũ zachwáceni budeme, toť i gistotau nám opodstatnil. Nebo po swém wzkrjšenj čtyřidcet dnj obcowal s učedlnjky swými, aby to ukázal i ozračil, gaká budau, až ge Bůh wzkrjjsj, těla naše. Gist gest tjm Apoštol řka, takto: „*Budeme do oblakũ wstřjc Kristu zachwáceni.*“ (I. Tes. 4, 16.) Tuto nauku, skrz ústa Pawlowa danau, božský Mistr gehu prwé sám na sobě stwrdil, když po swém wzkrjšenj bera se na nebe (an tu přjtomni byli učedlnjci, za njm w nebe gdaucjm hledjce) wyzdwižen gest, a oblak wzal geg od očj gegich naň upřených. (Skut. 1, 9.) Rowněž i tělo naše s tělem gehu, an gedné gsau přirozenosti, budau spolu podstatná. Tu hlawa i tělo, tu počátek i konec budau podobni sobě; což také Apoštol obgasnil, když takto napsal: „*Kterýž proměnj tělo ponjženj našeho připodobněné k tělu gasnosti gehu.*“ (Filip. 3, 21.) Tedy bude-li ono připodobněné, tauž owšem i cestau se poběře, a tolikěž gako tělo Kristowo do oblaku záchwáceno bude. Protož my takowau kogme se naděgj s ohledu wzkrjšenj našeho.

Mnoho slow o řjši božské bylotě učedlnjkũm ostalo nedohadných až do té doby, co Mistr ge-

gich wstapiw na horu, před nimi se proměnil. Tu gim přjštj sláwu zgewil, i nawrhnul, arcif gen w zácloně a w podobenstwju, gaké bude tělo naše tam na onom swětě. Tehdáž zagisté Pán rauchem gsa přioděn se ukázal; což ale ginak bude při onom těla wzkrjšenj. Tuť ono z mrtwých wstane bez oděwu, bez přjstěnu, bez nálepku a wěcj těm podobných. Adam dijwe než s hřichem se potkal, nadán byl sláwau w tom způsobu, že čistonit gsa, studu neznal. A snad tělu našemu w onom lepšjm swětě oslawy mnohem wětšj měloť by se nedostáwati? — Wzkrjšeny Ježjš zanechaw raucha w hrobě swém, tělo gen čistonité, to žiwé, nad mjru slawné a oblažěné tělo sebau pogal.

My tedy, Lásky waše! slowem ducha i zrakem ducha swého takowauto gistotu nabywše, zde giž tau obcugme měrau, bychom když Pánu wstijc do oblaků zachwáceni budeme, s njm ustawičně žili, a z milosti geho gsauce osprawedlněni ke stkwo-stnému tam dostihli zbožj. K čemu račiž nám všem dopomoci týž Pán a Spasitel náš Ježjš Kristus, genužto s Otcem i s Duchem swatým budiž čest, moc, sláwa i neyhlubšj poklona, nynj i wždycky, i na wěkúw. Amen.

4. O zkužbách snaubců.

04

Emanuela Doležala,

duchownjho správce u sw. Jana nad Skryšowem.

Rozmanitá gsautě zaměstknánj duchownjho pastýře, nechať geg co služebnjka cjrkwě, nechať co státnjho úřednjka šetřjme. A mezi těmi gest zagisté wyučowánj maličkých w samospasitedlné wjře neydůležitěgšj, posluhowánj swátostmi neypowážliwěgšj, konánj nowozákonnj oběti neywznešeněgšj, hlásánj slowa Božjho neypracněgšj, nawštěwowánj nemocných neytkliwěgšj, zpowjdánj neytěžšj, křesťanské cwičenj w chrámu Páně neyúčiniwěgšj, cwičenj po obcjh neyunawněgšj, konánj kostelnjh pobožnostj a giných poswátných obřadů neyzagj-mawěgšj, cwičenj od cjrkwě odstugjcejch neyne-wděčněgšj, cwičenj k cjrkwě přjstugjcejch neyrozkošněgšj, rownánj stjžnost wedaucjh neymrzutěgšj, žalowánj u swětského práwa neybolestněgšj; *a skau-mánj snaubců* nenj to neyposledněgšj. A an o něm slowo učiniti se odwažugi, stalo se, proto že mnjm, že cjl a konec bohoslownjho časopisu w tom položen gest, abychom swoge náhledy a zkušnosti sobě upřjmně zdělowali, aby pak gedenkaždý wedlé napomenutj sw. Pawla, *wšech wěcj zkauseti, což*

pak dobrého gest, toho se přidržeti mohl (1. k Tess. 5, 21.)

Rozpadá však skaumánj snaubců na dvě:

I) Na skaumánj z náboženstw; a

II) Na skaumánj o překážkách manželských;

W obogjm ohledu gednati má duchownj pastýř co sluha cjrkw, i spolu co státnj úřednj.

I. Skaumánj náboženstw.

Známost swatého náboženstw gest základem blaha gednékaždé lidské společnosti, a tjm wjce společnosti manželské, gežto manželstw gest Bohu štěpnij wzácného, a člowěčenstw užitčného potomstwa.

*A proto od každého křestana, buďsi katoljkem aneb nekatoljkem, pakli w staw manželský wkročiti hodlá, toto se žádá, aby byl: A) *we wjře wúbec*, a pak B) *zwláště w tom, co swátost stawu manželského gest, dobře wycwičen*. Z ohledu prwnjho gest se každému snaubci podrobiti zkaušce u swého duchownjho pastýře, co rádného swého učitele, a protož i náležitého skaumatele; a z ohledu druhého ale potřebuge každý snaubenec, aby důkladněgi byl poučen, než se we škole a u weřegném cwičenj státi mohlo.*

A. Skaumánj wúbec.

*Při skaumánj, zdali snaubenec u wjře wúbec dobře wycwičen gest: 1) *gak na předmět*, 2) *tak na způsob*, tak i 3) *na čas zkaušky* dobrý*

pozor obrátiti slušj a posléze i 4) *wyswědčenj po odbyté zkaušce* uwáženj zasluge.

1. Předmět skaumánj.

Předmět zkaušky dle toho, zdaliž snaubenec *s gednowěrcem* neb *s rúznowěrcem* w staw manželský wegjtí mjj, také rozličný gest, a rozličný býti musj. Žeť ale wždy wjce toho, co snaubenec ze swatého náboženstwj rozumj, nežli toho, co nazpamět wj, šetřiti třeba, samo sebau rozumj se.

Gsau-li oba snaubenci *katolického náboženstwj*, ty neypředněgšj, k gegich žiwotu, stawu a okolichostem neywjce sahgjej prawdy sw. náboženstwj předmětem skaumánj buďtež. Na tom záležj wšecco, by se duchownj pastýř přeswědčil, zdali nauka o wjře a mrawech w srdci snaubenců wštjpena tkwj, a protož také k takowému manželstwj tak zwaná *fides implicita*, a mrawné chowánj úplně stačj. Neboť nehrozj wjře gegich žádné bljzke nebezpečenswj, obzwláště když w kragině pauze katolické žigj, a oba mrawného chowánj gsau.

Ginak ale má se wěc, ge-li geden snaubenec *přiwřencem wyznánj nekatolického*. W té přjpadnosti negen hlawnj a základnj článkowé, ale celé učenj katolického náboženstwj, gak ge prwnj djl w obecných školách zawedený obsahuge, zwláště pak od nekatoljků nepřigaté články musegj býti předmětem zkaušky. Nenj na tom dosti, aby taký snaubenec toliko wěděl, co wěřj, ale také spolu wěděti musj, proč wěřj; anebo potřebj gest, aby

také ze swé wjry uměl počet-wydati, aby wjra geho byla wywinutá (*fides explicita.*) Neboť kdo má nepřitele swé wjry na bljzku, nemusj-li pewnau a ostrau zbranj proti němu ozbrogen býti? *Nemusj-li, gak dj Apoštol Páně, sw. Pawel, mjtí podpásána bedra swá prawdau, a obuté mjtí nohy přjprawau Ewangelium pokoge? Nemusj-li we všech wěcech opatřen býti štjtem wjry, kterýmž by mohl wšecky šjpy ohnivě nešlechetnjka uhasiti, a lebkau spasenj, a mečem Ducha, (genž gest slowo Božj?) (k Efes. 6, 14—18.)* Kdo wětrům cizjho a swé wjře odbogného učenj wystawen gest, *nemusj-li dům swé wjry na skále ustawen mjtí, aby spadl-ibly přjwal, a přišly-liby řeky, a wáli-liby wětrové, a na ten dům se obořili, nepadl, (Mat. 7, 25)* ale všemu pokušenj a nebezpečj šťastně odolal? — Žeť ale, buď gak buď, swau wjru, i wjra djtek w nebezpečenstwj wydává ten, kdož s ginowěrcem w tu neyužšj společnost, gakauž gest sňatek manželský, wcházj, kdo by mohl w pochybnost bráti? Neboť zkušenost učj, že ta neywětšj částka těch, kterjž nynj od cjrkwě odstupugj, buď w smjšeném manželstwj žigj, aneb w něm zrozeni gsau.

Gaké tedy zběhlosti we swaté wjře, gak důkladného vzdělánj tomu katoljku potřebj, kterýž se s nekatoljkem zasnaubiti zamýšlj! Neboť gestliže zdrawá ratolest od nezdrawé dosti často porušenj běre, kdež se octne churawá, slabá a mdlá! — Gestliže i pewně zakořeněným stromem zbauřená wichřice potřásá, co diwu, že nepatrná třtina kaž-

dým wěterkem sem tam zmjána býwá? Protož kdokoliwěk s ginowěrcem w staw manželský wstau-
piti mjnj, přjsně má ze swatého náboženstwj zkaušen
býti. A tomu také chtěgj netoliko zákonowé cjr-
kewnj, ale i zákonowé zemštj. (Dwornj narjzenj
od 16. Srpna 1808.)

Nenj to tedy následkem nelásky a nesnáše-
liwosti k ginak smeyšlegjcjm bratrjm, když du-
chownj pastýř w takowéto přjpadnosti přjsně sobě
počjná, ale gest to swatoswatau powinnostj geho ;
kterauž ale zákon negen gemu ukládá, ale i od
nekatolických pastorů, pakli kdo z gegich wěřjčjch
w smjšené manželstwj wstaučiti mjnj, rownau měrau
očekáwá. My katoličtj pastýřowé byli bychom gim
za to zagisté od srdce powděčnj, kdyby swogince
s manželských sňatků s katoljky sráželi, a při
zkaušce z náboženstwj wšj možné přjsnosti užjwali.

Z toho wšeho přirozeně gde, že snaubenec,
kterýžto s gednowěrcem w staw manželský wstau-
piti mage, postačitedlnau wědomost wjry má, proto
gj nemusj gestě mjti, pakli se zasnubuge s gino-
wěrcem; a že owdowělý snaubenec, genžto w ka-
tolickém manželstwj žil, a zkaušku swau s dobrým
prospěchem odbyl, nemá nižádné přjčiny na to se
odwoláwati, když s nekatoljkem w manželstwj
wstaučiti chtěge, při opětné zkaušce neobstál. Z toho
těž znáti se dáwá, že duchownjmu pastýři před
zkauškau wěděti třeba, ku které náboženské straně
se druhý snaubenec přiznává, a že se nenj čemu
diwiti, když se nekaždý wenkowan wzhledem na

wědomost wjry k smjšenému manželstwju schopným býti oswědčuje. Nedejž se gen pastýř duchownj, nenj-li taký snaubenec dokonale we wjře vzděláa a utwrzen, ani prosbami katolické strany obměkčiti, ani sliby nekatolického snaubce, že se co nejdřjwe katoljkem stane, od swé powinnosti odwěsti, a tjm swědomj swému přjkorj činiti! —

2. Způsob zkašky.

Aby se poznati mohlo, má-li snaubenec potřebné wědomosti náboženstwju čili nic, *na způsobu skaumánj* mnoho, welmi mnoho záležj. Wenkowan, mage se dostawiti ke zkašce, strachem pogat a wšecek obkljčen býwá. A co také diwu? — Gednak od přirozenj gest ostýchawý, proto že málo mezi lidi, a geště méně k swým předstawným přicházj; gednak býwá dosti často od domácjch strašen, gak bude za ucho tahán; gednak má se poneyprw w žiwotě samogediný ke zkašce dostawiti, gsa sobě swědom, že třebať byl pilně do školy chodil, předce mnoho z paměti wytrausil. Wždyť sami ze zkušnosti dobře wjme, gak nám úzko býwalo, když gsme na študijch k weřegně zkašce přisedali, třebať gsme se bedliwě a pilně k nj pripravili. A proto obyčegně snaubenec, přichážege na zkašku, gako opařen a wšecek pomaten býwá, tak žeby welmi težko bylo, gedinkeho slowa z něho se dopáčiti, kdyby sobě pastýř duchownj prwé wljdnostj a přjwětjwau nĕgakau rozmluwau důwěru geho nezjskal, a srdce mu ne-

dodal, a pak poznenáhla katechetickým způsobem k samé věci nepřesel. Pozbyw strach bude dobře odpowjdati, pakli gen prostředně do školy chodil, a zdrawého a otewřeného rozumu gest. S potěšenjm widjwáme, gak mnohý snaubenec, polomrtew na zkaušku přichážege, nabyw důwěry, gazyku negen uzdu popauštj, nébrž i neohroženě i maudře odpowjdá; negednau gsem se přeswědčil, že snaubenec grammatikálně tázán, ani slowjčka odpowědjtj neuměl, an katechetickým způsobem z té samé věci zkaußen, patrně oswědčil, že gj dobře rozumj. A také wjdnosti a laskawosti, a pokud lze, i katechetického způsobu při každé zkauşce wübec, zwlaště ale při té, kde snaubenec ginowěrce w manželstwj pogmauti mnj, šetřiti třeba, aby se snaubenec domýšleti nemohl, že pastýř duchownj wášnj gest weden, a nižádné přjčiny neměl, geho osobu a posléze třebál i náboženstwj w nelibost wzjtj. Kdo ale tjmto způsobem zkaußen, předc odpowjdati s to nenj, ten potřebnau wědomost swatého náboženstwj nemá. —

Což ale neobstál-li snaubenec při zkauşce, co tu duchownjmu pastjři činiti nastáwá? — Zákon zemský w této záležitosti se takto wygádril: Kdyby pastjřowé duchownj seznali, že ženich nebo newěsta w náboženstwj dostatečně wycwičení neysau, magj práwo, oddawky dotud odložiti, dokudž nedocwičenj lepšjho wycwičenj w náboženstwj nenabude. (Dwornj narjz. od 18. Čerwna 1813, čjсло 1312.) Než u koho nedo-

cwičený toho lepšjho wycwičenj má pohledáwati, a gak a kterak se mu má udělowati, o tom se zákon zemský newygádrage. Gest sice prawda, že přjmo k duchownjmu pastýři přjslušj, aby ne-umělé učil; gakož i popřjti se nedá, že zákonowé zemšj na to narážegj, aby nedocwičenj snaubenci od duchownjho pastýře w swatém náboženstwj wyučowáni byli. Žeby se to wšak wždy a w každé přjpadnosti w zwláštnjch a saukromnjch hodinách dji musilo, a we škole a při cwičenjch křesťanských, kdežto duchownj pastýř řádná náboženská přednášenj koná, státi nemohlo, nebylo nikdy zákonem wyřčeno, a proto sprawedliwému a swědomitému posauzenj duchownjho pastýře posud zůstaweno gest.

Neobstál-li tedy snaubeneč při zkaušce, na to zřetel bráti slušj, *mnoho-li se mu nedostává, gak z mládi školu nawštěwowal, gakeho gest chowanj, gak druhj snaubeneč we swatém náboženstwj wyučen gest, a k gakemu náboženstwj druhá strana se přiznáwá.*

Ge-li snaubeneč toliko nedokonale wycwičen, ukládá to duchownjmu pastýři láska křesťanská, aby nedostatek ten dle potřeby w několika cwičenjch doplnil. Pakliže ale welmi málo ze swatého náboženstwj wj a rozumj, gest se přeswědčiti třeba, gak z mládi školu nawštěwowal. K tomu cji gest duchownj pastýř opráwněn, od každého snaubence, pakliže w geho osadě zrozen a wychowan nebyl, toho požádati, aby se wykázal, kdo geg w mla-

dosti w náboženstwj wyučował. (Dwor. nařjz. od 18. Čerwna 1813.) Chodil-li do školy, gest to známkau, že byl tupého wtipu, a proto politug ho duchownj pastýř, a wedlé možnosti w tom neyhla-wněgšjm a neypotřebněgšjm trpěliwě wycwič, pakli ostatně dobrého chowánj gest, a dobrého katoljka w manželstwj pogjmá. Pakli ale do školy buď málo chodil, aneb gi dokonce ani nenawštěwował, učiň totěž we wšj trpěliwosti, když buď chudoba rodičů aneb opuštěnost geho toho přjčinau byla, když geho mrawům se ničehož wytykati nemůž, a druhý snaubenec katolickému náboženstwj lépe wyučěn gest. Snažně gen takowého chudasa napomeň duchownj pastýř, aby na čas budaucj bedliwě slowa Božjho poslauchal, zvláště na křestanská cwičenj pilně chodil, kteráž se takým lidem neylépe hodj. —

Ge-li ale *nedbanliwost rodičů*, zvláště posud na žiwu gsaucej, *toho přjčinau*, ge-li snaubenec *rozpustilych mrawů a wůbec we zlě powěsti*, ge-li *druhá strana též we wjře slabá*, *neb dokonce podezřelá*, ge-li *druhý snaubenec nekatoljk*: tuť mnjm, že duchownj pastýř ni Božským, ni občanským zákonem nenj k tomu zawázán, by neumělého snaubence saukromně wyučował, nechať se sám o to postará, čehož se mu nedostává, nechať prostředku weřegného wyučowánj k tomu užjwá.

Neboť w prwnj přjpadnosti by se nedbanliwost rodičů w posjlánj djtek do školy podporowala, gežto předce naše wláda na to naléhá, by se všech pro-

středků svědomitě použilo, aby rodiče své dítky do školy, a škole odrostlou mládež obého pohlaví na opakowacj hodinu w neděli, we swátek pilně posjli. —

W druhé případnosti, když totiž u wjře newzdělaný gest *zlopowěstny a nemrawny*, buď zloděg aneb známý smilnj, buď ochlasta nebo karbanjk a rwáč, slowem zheyřilý swěták: gest třeba, aby duchownj pastýř k výstraze ostatnj mládeže ustanowil příklad přjsnosti, a to tjm wjce, čjm hlubšjch kořenů náruziwost takého snaubce byla giž pustila, an při gakémkoli přimlawánj a cwičenj welmi malá naděge k geho naprawenj wyswtá. Neboť nač a k čemu by duchownj pastýř pomocné ruky k tomu podáwal, aby druhý třeba dosti hodný snaubenec takým manželstwjm w nešťestj uwržen byl? — Neboť po řjdku se přiházj, by taký newzdělaný, bohaspustlý heyřil w manželstwjm na lepsj cestu přiweden byl, ba obyčegně tjm hlauhěgi w mrawnj zpaustu klesá, čjm starsjím býwá. Ano třebať taký swěták to, co naň náležj, z náboženstwjm wěděł, nemá a nesmj naprosto k manželstwjm připustěn býti, nébrž w několika cwičenjch laskawým přimlawánjm, maudrým ponaučowánjm k tomu přihlžeti třeba, aby se geho gednánj také s geho wěděnjm shodowalo. Druhý wšak snaubenec, i geho rodičowé neb pěstaunowé powždy na geho chowánj, a odtud vznikagjcj nebezpečj pozorní učinění buďtež. —

Ge-li ale i *druhá strana we wjře newzdě-*

lané, kterak mohau se za sebe wzjít? kterak djtky odchowati? *Zdaliž může slepý slepého wésti? zdaž oba do gámy nepadaj?* (Luk. 6, 39.) A saukromně cwičiti takowé snaubce, tolik by času požadowalo, co k wyučenj djtek w swatém náboženstwj potřebj gest, ba geště wjce, protože taký zanedbalý člowěk welmi těžce pochopuge, a k tomu zagisté žádný duchownj pastýř tolik času nazbyt nemá, aniž proto ostatnjch powinnostj ladem nechati slušj. Djky však Bohu, a otcowské péči zemského řizenj, že se za dnů našich taká přjpadnost ne tak snadno udává! Ge-li a druhý snaubenec při tom všem geště we wjře podezřelý, i wjře ubohého newzdělance welké nebezpečj nastává: tomu se nelze wyhnauti, leč by se při něm stawenj náboženské od základu stawěti započalo, což aby se w saukromném a zwláštnjm cwičenj stalo, dogista žádnému duchownjmu pastýři času nestačj. —

Tjm méně však duchownjmu pastýři možno, aby neumělého snaubence zwláštne w náboženstwj cwičil, když se *druhý snaubenec k nekatoljkům přiznává*. Neboť takowéto cwičenj by se mu w osadách, s protestanty hustě promjchaných, nad geho siju a možnost nahrnulo, poněwadž od takowého snaubce giž přirozeně wětsj náboženská vzdělanost se žádá a žádati musj; a pak proto, že se na wenku gen u wjře méně vzdělaný, a proto lhostegný, k smjšenému manželstwj odhodlává. Neboť ze zkušenosti máme, že na wenku w duchu i w srdci

wzdělanj katoljci neyméně náchylni gsau, w smjšená manželstwj wcházeti, gakož i to k pochwale neyzachowalegšjch protestantských rodin podotknauti musjme, že swých djtek gen za sauwěrce dáwagj, a když gsem ge proto u whodné přježitosti chwálil, upřjmně wyznali, že nic dobrého nepocházj z manželstwj různé wjry. — Mimo to při wšj snaze a gakémkoli přičiněnj nebyl by s to pastýř duchownj, aby neumělce tak wycwičil, gak k smjšenému manželstwj wycwičen býti má; a proto s cjlem gednoho každého cwičenj — duchownj totiž dobré sobě swěřených dušj rozmáhati a před nebezpečenstwjm swodu zachrániti, při neylepšj wůli by se minul, a ejrkwi patrně protiwil, ana smjšená manželstwj z přirozených přjčin nerada widj, a kde wjře katolické strany nebezpečenstwj hrozj, wýslowně zawjďá. Dj-li wšak zákon zemský; *Gest duchownjm pastýřům připomenauti, aby zwláště w těch připadnostech, když někdo z gegich farnjků s nekatolickau osobau wcházj w manželstwj, od geho Majestátu nařzenau náboženskau zkaušku přjsně před sebe wzali, a geg před požehnánjm toho sňatku w prawdách katolické wjry co neydůkladněgi wycwičili* (dwor. nařz. od 16. srpna 1808.): předce gednak o saukromnjm cwičenj doslowně zmjaky nečinj, gednak giž prostřednj aspoň wědomost swatého náboženstwj předpokládá.

Žeť ale w každé takowé připadnosti zwláštňj mjrnosti a pastýřské obezřelosti duchownjmu pastýři třeba, samo sebau se rozumj. A proto mám

za to, že následné pokračovánj nenj docela nepřiměřeno: Hlásj-li se snaubenec, kterýž nekatoljka w manželstwj pogmauti mjnj, ke zkaušce, budiž otcowsky a dogjmawě o nebezpečenstwj takého kroku poučen. Negednau se mi poštěstilo, že gsem tjmto poučenjm snaubence od geho úmyslu odvrátil. Po dokonáném cwičenj tom řekne se snaubenci, aby, nenawštěwowal-li mjstnj školu, wyswědčenj sobě opatřil, kde a od koho w swatém náboženstwj byl cwičen, a s tjm wyswědčenjm aby w určitý den ke zkaušce se dostawil, pakliže po dobrém té věci uwáženj na swém úmyslu trwá. Chodil-li do mjstnj školy, sám se o geho pilnosti a prospěchu dokonale přeswědčiz pastýř duchownj. Při zkaušce počjneyž sobě swědomitě, způsobem wýš uwedeným, shledáš-li geg dokonale wycwičeného, dále dle předpisu zákona pokračug; wadj-li zde onde něco, laskawě ponapraw, a w několika cwičenjch doplň; nemá-li ale ani prostřednj w swatém náboženstwj zběhlosti, wljdně a upřjmně mu wygew, aby se o lepszj wycwičenj postaral, a pak ke zkaušce opět dostawil; přimluw mu, aby se wšeho nedowoleného obcowánj s druhým snaubencem bedliwě warowal, gakowýmžto, že wěc wyntj, mnohý sprosták domnjwá se. —

3. Čas skaumánj.

Co se času skaumánj dotýká, chtěgj tomu gak zemštj, tak i cjrkewnj zákonowé, aby se před ohláškami před sebe wzalo (Dwor. nařjz. od 23.

prosince 1797, a konsist. nařjz. od 9. ledna 1845 čjsl. 7614.) A gak nastogte! důležitá a požitečná gsau nařjzenj tato! Swědomitým gich ostrjhanjm a) *wážnost swatému náboženstwj wzrůstá*; b) *pastýř duchownj všelikeré nesnázi a mrzutosti ucházj, a i c) o blaho snaubenců se tak dobře pečuge.*

a) Když zkauška z náboženstwj ohlášky předcházj, poznává z toho každý i ten neysprostšj rozum, že náboženská wědomost gest k stawu manželskému základnjm a neyprwnějšjm požádawkem, a tjm se o potřebnosti swatého náboženstwj přeswědčuge. Čjm wjce gest ale lid o potřebnosti swatého náboženstwj přeswědčen, tjm wjce se při něm množj vážnost a ucta k tomu gednomu, gehož gest třeba. A nenj swatoswatau powinnostj každého duchownjho pastýře, aby vážnost swaté wjry, gegjžto učitelem a hlasatelem gest, zwelebowal a všech k tomu směřugjcjch prostředků swědomitě užjwal? — A toho nynj ohledně náboženské zkaušky před ohláškami tjm pilněgi šetřiti dlužno, an wrchnostenšj úřadowé při udělowánj ohlasnjch listů wyswědčenj náboženské od snaubců nepožadugj, a také, poněwadž to wěc pauze duchownj gest, požadowati nepotřebugj. Pokud však úřadowé wyswědčenj toho, wedlé obyčege w Čechách a w některých giných rakauských zemjch panugjcjho, od snaubenců požadowali, byloť wenkowanu průhledno, že wědomost swatého náboženstwj tak prwnj wýmjnkau k manželstwj gest. Když ale dwornjm wýrokem wyswětleno bylo, že

k udělenj ohlasnjho listu wyswědčenj z náboženstwj třeba nenj, domýšlel se sprostý člowěk, že zkauska z náboženstwj buď wůbec přestala, aneb aspoň že wěcj méně potřebnau a gen přípahnau gest, kterážto se kdykoliw mezi ohláškami odbýwati může. Byloť tedy lid wenkowský poučiti, že byť i úradowé wyswědčenj náboženské nežádali, a bez něho powolenj k ženěnj udělowali, ohlášky předce dotud se předewzjti nesměgj, dokud se zkauska náboženská s dobrým prospěchem neodbyla; byloť ale také toho k zachowánj a pogištěnj newyhnutedlně potřebné wáźnosti swatého náboženstwj, tjm bedliwě ostrjhati dlužno, čjm wjce lid wenkowský tjm domněnjm byl pogat, že po obdrženém dowolenj ohlášky neuchylně následowati musegj. Bedliwým tohoto zákona ostrjhánjm wáźnost swatého náboženstwj negen nižádného ztenčenj netrpj, alebrž znamenitě se geště zwelebuge, an tjm každému zgewno, že k ohláškám co předehůdcům stawu manželského, zkausky z náboženstwj wjce geště, nežli úradnjho powolenj potřebj gest. Kdo tedy naprosto ohlašuge, když se snaubenci s oznamnj cedulj wykazugj, a skaumánj dle gegich chuti a pohodlj na čas mezi ohláškami odkládá, negen že přestupnjkem zákona gest, nébrž i sám wáźnost sw. náboženstwj ztenčuge. A negde-li wáźnost swatého náboženstwj duchownjmu pastýři k srdci, komu má k srdci gjti? Wždyť i sám na wáźnosti ugmu trpj, pakliže wáźnost swatého náboženstwj klesá? Zagisté čjm wjce naše swatá cjrkew ne-

přátel čtá, tjm wjce na nás náležj, bychom se o gegj wážnost všemožně zasazowali, a o gegj zachowanj naneyweyš pečowali. b) Než tjm, když pastýř duchownj dřjwe z náboženstwj skaumá, nežli ohlašuge, též *mnohau nesnáz a nepřjgennost předcházj*. Neyprwé nemůže pastýř duchownj neomylně wěděti, zdali snaubenec při zkaušce obstogj, a protož by každým odkladem zkaušky až do wygitj prwnj ohlášky sám swědomitému plněnj swé powinnosti překážku w cestu položil. Neboť musil by potom k mnohému nedostatku a náboženské newědomosti oko zamhauriti, wjce než slušj prominauti. A což kdyby shledal, že snaubenec u wjře dokonce newzdělán gest? — Aby započaté ohlášky zastawil, neb oddawky odložil, to wjce negde, tjm by obě strany, gak ženicha tak newěsty, newinně škodu utrpěly a zahanbeny byly. A proto byl by pastýř duchownj nucen, chtěl-li by gen ponekud swé powinnosti zadost učiniti, neumělého na chwat cwičiti, samému sobě násilj činiti a času ukrádati, a třebať i mnohau ginau powinnost zanedbati; při tom všem gest giž také snaubenec mezi ohláškami přjprawami k swatbě přjliš stjsněn, w mysli roztržitý, a tjm k všelikému wyučowanj neschopen. A gak málo času i snaubci tauž dobu zbywá? — Žel wůbec známého newzdělance neb rozpustilce nižádný pastýř duchownj před odbytau zkauškau neohlásj, gest se owšem snadno domysliiti. Než přiházj se dosti často, že se i při snaubcch, do kterýchž se toho byl pastýř duchownj ney-

méně nadal, až ku podiwu welké nedostatky wědomosti u wjře obgewugj. Wšecky tyto nehody a nesnáze však snadno se předcházegj, když se zkaumánj wedlé předpisu před ohláškami odbýwá. —

A což kdyby se gednau ohlášený snaubenecek pak ke zkaušce nedostawíl, kde by mohl zastánj hledati, odkud pomoc čekati pastýř duchownj? — Kdo swé práwo dobrowolně z ruky pustil, kterak ho můž potom hágiti a dobýwati? — Nežalowal by sám na sebe, že přestupnjem zákona učiněn gest, kdyby neposlušnost snaubencowu na swětské práwo wznesl? A kdyby dalšj ohlášky zastawil, nemohli-li by strany toho na něm pohledáwati, aby gim giž zběhlé útraty swatebnj nahradil, řkauce, že swému úřadu lépe rozuměti a swým powinnestem w čas určitý wyhowěti měl? Owšemť že může pastýř duchownj w tomto ohledu powahy a nadánj swých osadnjků znáti; prawda též, že se taký pád, aby se pak snaubenecek ke zkaušce dostawiti zpěčowal, tak snadno nepřihodj. Než dosti mēgmež na tom, že se přihoditi může; proti každému možnému pádu se ohraditi, pastýřská opatrnost učj; wždy lépe gest, když duchownj pastýř farnjky w rukau držj, nežli aby se wěc měla na opak. Neboť to gisto gest, že gednau ohlášený snaubenecek ne z powinnosti, ale z dobré toliko a swobodné wůle na zkaušku náboženskau přicházj. A nenj dosti potměšilých a auskočných lidj za dnů našich, kterjžto sprostého wenkowana na ledacos namlawagj, a proto i k tomu, aby se ke zkaušce nedo-

stawil, nawěsti mahau? Nemáme dosti příkladů, že se newčasného schowjwánj a přilišné dobroty neyčastěgi nadužjwá, a že neyspjše hrubau newděčnost za odměnu béře? — Gak třeba tedy, aby duchownj pastýř i w této záležitosti šetřil slow Ježjše Krista, řkajcjhō; *Budtež opatrnj, gako hadowé, a sprostnj gako holubice. (Mat. 10, 16.)*

c) Zatjm ale *i manželskému blahu sňaubců nenj na škodu*, když zkauška z náboženstwj ohlášky předcházj. Staw manželský gest welmi powážliwý krok, kterýžto nad celožiwoytnjm štěstjm i neštěstjm člowěka rozhoduge. A proto k, to-muto stawu dobrého rozmyslu potřebj. Má-li ale člowěk čeho zdrawě a všestranně uwážiti, musj se mu času na rozmyslenau popřjti. Než wjme, gak se na wenku manželské sňatky proti všemu našemu napomjnánj nazwjce stáwagj. Přicházj dohazowač k ženichowu otci, a oznamuge mu, že wj pro geho syna o newěstě s potřebnau pomocj; přjstj neděli ubjrá se otec se synem a dohazowačem k newěstinu otci, o této návštěwě prwé zprawenému. Snaubenci se poneyprw widj, očkem na sebe pokukugj, někdy s chutj a někdy s nechutj, gak to zewnitřnj twárnost sebau přinášj, an zatjm otcowé, pomocj obaustranně uplaceného dohazowače, spolu rokugj a wěno wygednáwagj. Gsauce dorozuměni, hned se swatebnj smlauwa na papjr klade, o chuť a wůli snaubců newelký hrubě potaz býwá; pak úprkem k úřadu a na faru se ženau, se swatbau pospjchagj, by gim žádný úmyslu

gegich nepřekazil. Pakliže potom ženich neb newěsta proti tomu sňatku něco namjtá, swau nespokogenost a nechuf na gewo dáwá: býwá od rodičů, tetiček a strýčků, od celého dawu přibuzuých, pokrewnjch a známých obklopen, přemlawán a wšecek téměř ohlušen, hned sliby se konejšj, hned pohrůzkami k žádostem giného nakloňuge. Prošla-li giž gedna ohláška, tuť se nespokogenému řjká, že by se ustaupenjm od toho sňatku druhá strana zahanbila, zlehčila a potupila, a že by se to od každého we zlau wyložilo — že odstaupiti giž dokonce nemožno gest.

Když ale duchownj pastýř neohlašuge, leč byl prwé zkaužbu z náboženstwj před sebe wzal, obyčegně se wěc o něco, o něgaký týden pozdržuge. Tjm nabýwagj snaubenci času k zdrawému rozmyslu a pozornému uwáženj předsewzetj swého: rodiče času k potřebnému wyptánj-se na vlastnosti druhé strany, a pak k náležitému swatebnjch smlaw a giných záležitostj urownánj a w pořádek uwendenj. Tauto dobau také obyčegně prwotnj zápal k tomu sňatku gak w snaubencjch, tak i w gegich rodičjch klesá a nepředpogatému té wěci uwáženj mjsto popauštj, a tjm se překwapenj, pozdnj pykánj a mnohé mrzutosti předeházegj. — Mimo to neohlašuge-li duchownj pastýř před zkauškau, má příležitost se snaubencem saukromj mluwiti, a geho úmysl wyskaumati, obzwláště když příliš welká nestegnost wěku, neb stawu, neb gměnj mjsto má. A tuť shledáwá-li, že newděk a nucenj

w ten staw wstupuge, gest doba přjhodná, takému sňatku w cestu se postawiti, rodičům tu wěc otcowsky rozmluwiti, a swau wážnostj ge k tomu přiměti, aby dobrowolně beze wšeho podiwu a domácj mrzutosti od swého úmyslu ustaupili. Může se tedy bedliwým ostřjhanjm zákona, aby se snaubenci až po zkaušce z náboženstwj ohlašowali, i negedno nešťastné manželstwj welmi snadno předejtj. — Nynj wšak k náboženskému wyswědčenj po odbyté zkaušce přikročme. —

4. Náboženské wyswědčenj.

Gsau-li snaubenci ze dwau farnjch osad: ženich, pakli zkaušku s dobrým prospěchem odbyl, zaopatřjnj býwá wyswědčenjm náboženstwj, an dle panugjcjho a chwalitebného zwyku newěstin duchownj pastýř oddawky wykonáwá. Powstáwá ale otázka: a) *z dali takého wyswědčenj třeba?* a b) *kdy ho potřeba stáwá?*

a) *O potřebě toho wyswědčenj* nelze pochybowati. Neboť k oddáwagjcjm duchownjmu pastýři připadá, aby se přeswědčil, ge-li wšeco w pořádku, co negen k platnému ale i dowolenému manželstwj předeptsáno, a proto též gsau-li obě strany w swatém náboženstwj wycwičeny. Gak se ale může o tom přeswědčiti u snaubence cizoosadnjho, gehož nezkausel, leč přinešeným wyswědčenjm od gehe duchownjho pastýře? — Dále oddáwagjcjm duchownjmu pastýři to přjslušj, aby wšecy přjlohy shromáždil, a do farnj listowny bedliwě uležil,

a proto mu také musej doručeny býti. A patř-li do gegich počtu ohlasnj list, patřjť zagisté tjm spjše wyswědčenj náboženské. — Mimo to do knihy *Examen sponsorum* zanésti dlužno oddáwagjcmu duchownjmu pastýři, gak snaubenci swatému náboženstwju wyučeni gsau, zdali welmi dobře, čili dobře aneb gen toliko prostředně, s odwolánjm se na cizoosadnj wyswědčenj. A musj-li se nekatolický snaubenec, když si katoljka bére, u duchownjho pastýře, kterýž oddáwá, s wyswědčenjm wykázati, tjm wjce zagisté snaubenec katolický. —

Máť tedy oddáwagjcmu duchownjmu pastýři netoliko práwo, ale i spolu powinnost, aby od cizoosadnjho ženicha wyswědčenj z náboženstwju požádal, a proto samo sebau k ženichowu duchownjmu pastýři ta powinnost připadá, aby pjsemně oswědčil, že se ženich zkaušce podrobil, a při nj obstál. Nelze namjtati, že list ohlášek spolu o odbyté náboženské zkaušce swědčj, proto že by ho prý pastýř duchownj newystawil, kdyby se byl snaubenec zkaušce nepodrobil a při nj neobstál. Než to z toho nenásleduge, gak z wyše uwedeného proswjtá, kdyby totiž pastýř duchownj ohlášku zkaušce předeslal, a snaubenec pak ke zkaušce se nedostawil. W té přjpadnosti by zagisté k uwarovánj nepřjgemnostj list ohlášek rád wystawil, a také wystawiti mohl, proto že se list ohlášek wjce překážek manželstwju rušjcjch, nežli ge zapowjdagjcjch dotýká, a na překážky občanské wjce nežli na duchownj potahuge, a proto náboženské

wědomosti snaubenců nikoliwěk za předmět nemá, a také mji nemůže. Tuť by tedy oddáwagcj duchownj pastýř takowé manželstwj platně sice, však nedowoleně spogil, a tjm odpowjdánj na sebe uwalil. —

Mimo to tjnto během snadno i w giný omyl zawaditi možno. Gistý ženich na příklad, z osady A do osady B se přestěhowaw, w čtwerotém dni ze vzdálenějšj osady C manželku pogmanti mjni. Wedlé zákona do všech třech far ohlášky připadaj, pastýři osady B ženicha z náboženstwj zkauwati příslušj, a farář newěstin dle obyčege oddáwati bude. Než ženich, aby se zkausche z náboženstwj a gedněm ohláškám wyhnul, dj faráři A, že se, gak slušno, na faře B zkausche podrobil, což ale negen neučinil, nébrž se tam ani ohlásiti nedal, před farářem osady C však on i swědkowé doswědcugj, že we faře A přebýwá. Pakliže farář osady A list ohlášek w čerstwosti wyhotowi, wyslowně podotknauti opominul, že w geho osadě toliko co w dřewnějšjm obytu ohlášen byl, w skutku by ženich tento dwognásobný podwod provedl, kdyby oddáwagcj farář ohledně zkausky na ohlašugjcm listu přestáwal. Zdaž by se ale byl mohl tento omyl podlauditi, kdyby se bylo wyswědcenj z náboženstwj pořádně požádalo? — A proč by také mělo duchownjmu pastýři za těžko býti, takowé wyswědcenj, z několika málo řádků sestáwagcj, ženichu wyhotowiti, an lid tjm přeswědčenosti nabýwá, že wyswědcenj z náboženstwj, ač ne úradu, předce

oddávagjcy duchownjmu pastýři potřebno gest, že tedy na něm mnoho záležj? Budměž tomu powděčni, že se zemské řizenj swatého náboženstwj tak otcowsky ugjmá, a nám zákony swými prostředky w ruce klade, abychom potřebnost swatého náboženstwj i skutkem před swětem osvědčowati mohli. —

Než potřebnost wyswědčenj z náboženstwj, a nepostačitedlnost pauhého listu ohlášek wstauj gešě do náležitějšjho swěta, uwážjme-li: b) *kdy oddávagjcy duchownj pastýř téhož wyswědčenj potřebuge*. Neyprwé potřebuge ho giž, když *swého snaubence z náboženstwj skaumati má*, aby wědomosti nabył, gaké náboženstwj druhá strana wyznáwá. K dosaženj přeswědčenj toho nenj wždy křestnj list neomylym prostředkem. Neboť nemohl-li snaubenec, gsa rozeným katoljkem k protestantismu přestaupiti? Nemohl-li swé rodiče, gestli že se wjře katolické zpronewěřili, podle dřewnějšjch zákonů do protestantismu následowati, gsa toho času malým toliko djtětem? — Takowý ženich bude owšem w křestnjm listu mjti, že katolického náboženstwj gest, ač předce w skutku a w prawdě nenj. Může se ale též wěc naopak mjti, může w křestnjm listu státi, že gest nekatoljkem, an předce katolickau wjru wyznal. Wykázal-li se ale wyswědčenjm od swého faráře, že zkaušku ze swatého náboženstwj podstaupil a prawdám katolického náboženstwj wyučen gest, to gest patrným důkazem, že katolické náboženstwj wyznáwá. —

Za drubé potřebuge oddávagjcy duchownj pa-

stýř wyswědčenj z náboženstwj, když *skaumánj snaubenců držj*, kteréž též před ohláškami odbýwati zákonowé ukládagj, aby se přeswědčil, že i tato duchownj překážka mjsta nemá; a pak aby na ten cjl w knize zasnaubených otewřené odřadj (*Rubrik*) vyplniti mohl. O mnoho dřjwe tedy téhož wyswědčenj potřebj gest, nežli se list ohlášek wystawiti může. Toho k oddawkám se potřebuge a teprw po wygiti ohlášek wystawuge; onoho však ke skaumánj o překážkách potřebj gest, kteréž se před započatými ohláškami držeti má. Nemůž tedy list ohlášek dwogj službu konati, a spolu za wyswědčenj z náboženstwj platiti, poněwadž čas upotřebenj gak gednoho tak i druhého znamenitě se od sebe lišj. —

Nynj ale geště k závěrce této částky nebude zcestno, některé slowo položiti o tom, *zda-liž se ta zkauška z náboženstwj snaubencům prominanti může?* W této záležitosti gedenkadžý duchownj pastýř swým neylepsjm smyslem a swědomjm weden budiž? Že může duchownj pastýř snaubencům tuto zkaušku odpustiti, když o gegich dokonalém náboženském wzdělánj a dobromrawném chovánj přeswědčen gest: nenj pochyby. Wždyť i některj z našich bohoslownjch učitelů, kterýmž se to zdálo whodné býti, wytečným bohoslowcům zkaušku odpauštěli, a ge wyborným wyswědčenjm opatřili! Takowéto prominutj býwalo odměnou za zwláštnj pilnost, a dobrý po celý rok činěný prospěch. Proč by tedy nemohl pastýř duchownj, když se mu za

dobré widj, snaubencům ná odplatu wzorné gegich mrawnj zachowalosti, pilnosti a horliwosti w nawštětowánj školy a cwičenj křesťanských w kostele náboženskau zkaušku prominauti? —

Než gá sám takowé skaumánj nikdý nepromjgm, a sice z přčin následugjcjch:

a) Uznávám za neywhodněgšj a neyprospěšněgšj, když pastýř duchownj mezi swými farnjky u konánj swých powinnostj nižádného rozdjlů nečinj, s bohatým i s chudým, se wznešeným i s nižšjm stegně nakládá. Tak neysspěše ucházj křiwých posudků a žaloby, že by stranným byl. Když však tomu onomu zkaušku odpauštj, nemůže-li si pomysliť mnohý, proč tomu zkauška prominuta byla, a proč mně ne? — A poněwadž snaubenci zámožněgšjch rodičů wůbec neydbalegi chodj do školy, a proto obyčegně neysspěše wzdělanostj a mrawnostj nad giné předčj, nemůže-li se sprostý lid domýšleti, že se gen chudina těmi zkauškami mučj, a že negsau každému potřebné, aneb dokonce, že Bůh wj co za zasnaubence zkaušku odbýwalo? — Dokonale wycwičené a dobromrawné snaubence odměniti, počtiti a wyznamenati, dosti giných prostředků stáwá; podánj obrázku aneb giné něgaké věci* na památku, lépe zagisté k tomu poslaužj a se hodj, než prominutj zkaušky. —

b) Při zkaušce lépe wyučeného snaubence se

* Karel Winařický, f. r. c. na Kowani, bljže Mladé Boleslawi, sepsal hognost ljtšků, kteréž tiskem w rozličných barwách wydal, a kteréž se negen snaubencům za dokonale obetaleu zkaušku s náboženstwj, nýbrž i mládeři školnj za odměnu pilnosti neyweyš poraučej. Též by i knihy Dědictwjm Swatojanským wydané zde spasitelně poslaužily.

potěšjm a celý téměř okřegi, an lze gest mi pozorowati, o mnoho-li od té doby, co ze školy wystaupil, w swatém náboženstwju se přiučil a mnoho-li wůbec rozumem prospěl, gak umj prawdy wjry na weřegný žiwot obraceti, gak hluboko swatá wjra w srdci geho tkwj, gaká geho saudnost a gak bystrý wtip, gaké náhledy o tom neb onom má, a až pokud geho známosti dosahugj. Kratochwjlné gest zagisté podjwánj, když meze snaubencowých wědomostj přestaupiw, geg s odpovědj w rozpaky přiwdájm, aneb wýbuch něgaké pře-wrácené neb směšné odpovědi z něho wyluzugi. Uchopiw se pak také odpovědi, na základu gegjm dále dowozugi, až pak snaubenc sám swůg omyl nahljdnuw, srdečně swé odpovědi se zasměge a gi napravuge. Býwám u té příležitosti obyčegně dobrého rozmaru, a wěc přjběhy, příklady a průpowědmi kořenjm, sebe i snaubence dosti přjgemně chwjli bawjm. Ge-li snaubenc z třjdy geště vzdělanějšj, o něgakém náboženském předmětu s njm rozmluwu zapřádám, gak tomu neb onomu rozumj sobě wyswětlowati dáváw, sám odpory a námjtky kladu, a snaubencem wywraceti gich necháváw. A proč bych sobě této kratochwjle nepopřál? Wždyť gest nám bez toho wjce s neumělými, nežli s wy-cwičenými činiti a se objrati. —

c) A posléze zkaušce náboženské obyčegně připogugi zwláštj ponaučenj, swátosti stawu manželského se týkagj, o kterémž gsem přeswědčen, že wůbec každému snaubci potřebno gest; a protož také nikdy opominuto, ani odpuštěno býti nemá. Než přikročme i my k pagednánj o tomto poučenj zwláštjnm. —

(Pokračowánj.)

5. Duchownj pochautky ze žiwota swatého Františka Salesia.

Od

Jakuba Macana.

děkana pro osobu swau w Slabci w arcidiécesj.

Celý žiwot tohoto muže swatého, genž se w prawdě angelem lidskau podobu přioděným nazwati může, wšecky geho usudky a rozsudky, průpowědi a odpowědi, zdánj a smejšlenj, rady a napomenutj, řeči a činy, gsau gako totikerý gasnj paprslkové geho swatosti; ano zgewnj gsau swědkowé, že *odpočjwal na něm duch Hospodinůw; duch maudrosti a rozumu, duch rady a sjly, duch uměnj a nábožnosti.* (Isai. 11, 2.) Komu dáno bylo maudrost z úst geho plynaucej slyšeti, aneb swatost obcowánj geho pozorowati, bez wnitřnjho pohnutj, potěšenj, vzdělánj a podiwenj od něho neodešel.

Stalo se, že Salesius mage na biskupstwj býti poswěcen, dřjwe se w Řjmě přjsné zkaušce podrobiti musil, nikoliw proto, budeli této důstognosti hoden nalezen, nýbrž aby maudrost a tak i hodnost geho známá učiněna byla. Tuto zkaušku negen mnozj kardinálowé ale i sám tehdegšj papež Klement VIII. swau přítomnostj poctili; kterýžto sw. Otec nad rozumnostj a odpowědmi geho tak se

užasl a tak byl potěšen, že geg obgal a slowy Šalamaunowými pozdrawil: *Synu můg, pj wodu z cisterny swé a také z studnice swé: nechť tekau studnice twé wen, a na ulicjch wody swé rozděl.* (Přjsl. 5, 15. 16.)

Kardinal Báronius, spoluwěký Salesiůw a wraucj ctitel gehu, sám všestranně učený a maudrý muž, zgewně wyznal, že se někdy tomu myšlenj podává, gakoby Adam w tomto swatém biskupu nebyl hřešil.

Alexander VII., papež řjmský, tak klubokau uctiwostj k swatému Františkowi gat byl, že spisy gehu, gak se sám wyznává, dnem i nocj čjtal, zwláštj naučenj a průpowědi, i rady z nich wybjral, bedliwě rozgjmál a w duchu gako přežjwal, a pak w spasitedlnau žiwnost duše obracel.

Powěst o gehu maudrosti zplodila w srdcjh mnohých tak welikau důwěru k němu, že často a přečasto osoby obého pohlawj, stawu njzkého i wznešeného, šlechtického i woganského gemu náwštěwy činjwaly, aby w pochybnostech rady w oswjcený, w nátiscjh a tesknostech potěšenj, a w dobrých předsewzetjh utwrzenj nalezli; ginj aby se kochali w gehu ostrowtipných odpowědech, w gehu přemaudrých usudejh, a we všelikém mluwenj gehu. I bylať zagisté rozkoš, býti s njm a rozmlawwati s njm, protože maudrost a libeznost řeči se u něho sesestrily, a všeliké srdce gjmaly. —

Čjtage w rozličných wzdeláwatedlných knihách, a zwlášt w asiatických, latinských spisech

a kázanjch mnoho dogjmawých průpowědj a odpowědj, krásných činů a skutků našeho biskupa angelského nemohl gsem odolati puzenj wnitřnjmu, které mi prawilo, abych se w duchownjm smyslu podlé napomenutj Božského Spasitele našeho zachowal: *Zberťte drobty, ať nezhykau.* (Jan 6. 12.)

I sbjral gsem pečliwě tyto drahé wzácne drobty maudrosti Salesiánské, wybraw z množstwj gich předewšjm a zwláště ty, které do žiwota a úřadu duchownjho sahagj, protože welmi způsobny gsau, wlažného rozhráti a horliwého utwrditi. Gsaut to práwě „*Pochautky*“ protože dobře chutnati budau duši, která se ráda s Bohem objrá a w Bohu kochá, a protože gi k zoškliwenj swěta a přemáhánj sebe, ale také k milowánj ctnosti, a hledánj spasenj našeho i oweček našj pěci swěřených krmiti – a sjliti mohau. *Kdo tedy čte, rozuměg, a k wzdělánj swému užjwey.*

Šestnáctý rok čistého, neauhonného, swatého wěku swého František nastaupil, w němž duše geho pokušenjm, tjm silněgšjm, dorážliwěgšjm a trpčjm uchwácena byla, čjm autlegi Bohu stwořiteli swému byla oddána, čjm wraucněgi ho milowala, a po něm, gako gelen po žiwém pramenu žjznila. Zlý nepřjtel totiž, satan, usilowaw wšj mocj geg k zaufanliwosti nad spasenjm wěčným přiwoditi, počal ho, owšem dopuštěnjm Božjm, aby gako zlato w pěci ohniwé zkušěn byl, tjm trudným myšlenjm trápiti, že ge od Boha zawržen, a k wěčnému zatracenj

odsauzen. Newyslowitedlné bylo wnitřnj trápenj geho! On, genuž Bůh byl všeco, a vše ostatnj, čo we swětě gest, ničjmž, genž toho gediné a z celého srdce žádostiw byl, aby Bůh geho byl podjl a dědictwj na wěky, měl k wnuknutj ďábelskému dokonce tomu myšlenj se poddati, že ďábel a peklo bude dědictwj geho! Za celý měsje byla duše geho takowými auzkostmi sewřena, a hořkostmi napágena, chuť k gjdlu ho opustila: všeliké wyraženj se mu zoškliwowalo, za dennjho swětla tagně bolestně wzdychal, ale nočnj dobau lůzko swé hořkými slzami smácel; i chřadlť náramně na všem těle, až giž i skončenj mladistwého drahého žiwota geho nastáwati počjnalo. W tomto těžkém a krutém zápasu s nepřjtelem pekelným omdléwalo sice tělo geho a zdrawj geho hynulo: ale duše geho neumdleně a upěnlivě k Bohu wzdychala a takto bez přestánj, dokud to trapné pokušenj trwalo, wolala: „Ach když gest strast má tak nesmjrná, že mám nehodným býti, abych Boha mého w nebesjch na wěky milowal, ale odsauzen gsem na wěky ho nenáwiděti: o kýž aspoň té milosti hoden gsem, abych geg w tomto žiwotě z celé duše swé milowati mohl.“ Ach takowéto upěnlivé a z neyčistšjho a láskau planaucjho srdce plynaucj modlitby nemohl Bůh milostiwého wyslyšenj odeprjti! — Utěšený, přežádaucj poklid se nawrátíl do strápeného srdce Františkowa; i dobyl si s přispjwagjcj milostj Božj slawného wjězstwuj nad onjm strašným pokušenjm ďábelským, kteréžto wjězstwuj bylo mu gako

rukogmj, že se budaučně stane wjtězem nad swětem a geho drážděnjm, nad tělem a geho wábenjm; bylo mu gako znamenjm, že ho od lásky Božj nic wjce neodlaučj. — *Neodlaučilo na wěky.* —

Ta láska Božj byla mu žiwým pramenem neykrásněgsjch činů a neyspanilegšjch ctnostj, kterýmiž naši swatau cjrkew katolickau ozdobil, kterýchž se žádnému křestanu nemá nedostáwati, obzwláště pak nimi poswátnej služebnjci Božj dlé přjkladu sw. Františka co gasná hwězda swjtiti magj, aby řeč Páně k nim mluwena nebyla marná: *Wy gste swětlo swěta. (Mat. 5, 14.)*

Řjkáwá se w přjslowj: Čjm srdce oplýwá, to se z úst wyljwá. Že srdce sw. Františka láskau k Bohu bylo plné, proto stále w ústech geho byla. Gasným toho důkazem gsau následugjcj neyobljbeněgšj průpowědi, genž gako hesla geho byly: „Bud' umřjti nebo Boha milowati: milowati nebo umřjti.“ A opět: „Žádám umřjti nebo Boha milowati. Smrt neb lásku; nebo „žiwot bez lásky nad smrt gest hořčj.“

„Komu ge Bůh wšecko, tomu ge swět ničjmž.“

„Co nenj Bůh, to gest mně ničjmž! onť djl můg a dědictwj mé.“

„W samotě slušj nám býti samým s sebau, w společnosti s bližnjm, wšude ale s Bohem, který samotu i společnost ustanowil. Činjli kdo ginak, nikdež zasljbenj a spokogenosti nenalezne: nebo samota bez Boha podobá se smrti, a společnost bez

Boha spjše ge škodná: s Bohem ale všude ge blaze; bez Boha všude ge nelze.“

Gistá wzácným rodem i nábožným žiwotem wýtečná osoba nešťastnými nehodami často po sobě se sběhlými w tak nuzný staw klesla, že w mnohých dobách trudnému myšlenj celá se podawši proti Bohu a prozřetedlnosti gehu se rauhala. Swatý František taužebně hledaw napravewnj gegjho; otázal se gj, řka: „Geli pak wám Bůh milegšj a dražšj nad wšecky statky, které gste ztratila, ano nad wšecky klénoty celého swěta? a nebylaby gste hotowá a wolná i bez těchto wěcj Boha z celého srdce milowati?“ — Bez mnohých rozpaků mu ta nešťestjm stjhaná osoba netrpěliwě odpowěděla: „Krásná to slowa, která se ale lépe wyslowiti dagj, nežli w skutek uwoditi.“ Tuto odpowěd náš Swatý bolestně nesl, a wzdechnuw hluboce řekl: „Ach! gistá ale žalostná to prawda, že gest wjc než lakomý ten, kdo na Bohu nemá dosti.“ Toto slowo „lakomý“ tak srdce gegj ranilo, že gj slzy wynutilo; nebo lakomstwj gj bylo neprawostj neyodporněgšj; a od té doby byl gj Pán Bůh nade wšecko, a ona stala se milownicj Božj.

Duše gehu w hlubině wjry w prozřetedlnost Božskau tak byla pohřžžená, že se negednau prohlásil: „Kdybych geště gednau měl přigjti na swět, mnohem wjce bych wšj opatrnostj lidskau pohrdal,

nežli gsem až posawáde činil, a wšecku důwěru bych pauze a gediné w nestihlau prozřetedlnost Boha mého skládal.“

A opěť gindy: „Mámť za to, že wšemohaucj Bůh nemůže na wěky nechat zahynauti té duše, která vycházegjc z těla w geho ochranu a dobrotu zcela se důwěřuge, a geho wůli se weskrz podobuge.“

Proto posluhowaw těžce nemocným a umjra-gjcjm, — (a tenť byl pokrm geho, neymilegšj rozkoš geho, neychutuěgšj práce geho:) — neysnáž-něgšj ano gedinau o to péci měl, aby w srdce gegich neobmezenau důwěru w Boha wšjopil; proto u lůžka nemocných o ničemž tak horliwě nemluwil, gako o této welmi krásné a potřebné ctnosti.

Od neyautlegšjho wěku stal se neywraucněgšjm ctitelem neyblaženěgšj rodičky Božj, protože 21. srpna 1567, mezi osmidnem gegjho slawného na nebe wzetj, se narodil. Zwlášť pak a neywjce proto k pobožnému uctěnj gegjmu roznjcen byl, že w mladosti swé mocnostj přjmluwy gegj k newymluwné radosti swé okusil. Nebo w těch dnech, když onjm dábelským pokušenjm až k smrti trápen byl, o němž swrchu podotknuto bylo, celau důwěrau utekl se do chrámu, kdež před obrazem neyswětěgšj Panny Marie rozprostřený kleče, ruce sepiaté a srdce a oči plačcej k nj pozdwižené mage, prosil tu matku milosrdenstwj upěnlivě, aby byla mocnau přjmluwkynj u Syna swého za něg bjdného a wěčně

zawrženým býti magjcjho. Modlil pak se takto: „Rozpomeň se o neyltostiwěgšj panno Maria, žef nenj od wěku slýcháno, aby, kdo pod ochranu twau se utjkal, twé pomoci hledal, a o twau přjmluwu žádal, od tebe byl opuštěn. Tauto důwěrau wšecken náplněn k tobě se utjkám, a k tobě gá lkagcj hřjšnj k wolám: Nezamjtey, o matko Slowa, Syna Božjho, slow mých, ale slyš a wyslyš mne milostiwě. Amen.“

Sotwa tuto upěnljwau modlitbu dokonal, i hned gakausi ljbeznau rozkošj duše gehu byla opogena, a sladký pokog se w srdce gehu nawrátíl. Od této doby si rodičku Božj za zwláštňj patronku swau wywolil, a gi každého dne až do swého skonánj pobožně ctjti si ustanowil. Ano každému w pokušenj a sauženj postawenému laskawým byl rádcem, aby se důwěrně k panně Marii utjkal a gi wzywál, připodobňuge wždy přjmluwu gegj wogsku wýborně zřjzenému a dobře w šik postawenému.

Znamenaw ale, že gi wedlé wznešené hodnosti gegj sám hodně a slušně uctiti nemůže, založil řád klášternjch panen, kterýchž, co žiw byl, snažně naponjňawal, aby Marii gakožto matku Syna Božjho a matku našj horliwě ctily.

I na smrtedlné posteli swé geště synowskau lásku swau k Marii Panně wygewil, nebo byw tázán, taužjli po přjmluwě rodičky Božj, odpowědel: „Gá gsem gi po wšecky dni žiwota mého wraučně wzywál.“

Takť ke všem lidem každého druhu, bez výminky a rozdílu mravů a věku, stavu a náboženství, byl vlídný, přívětivý, laskavý, autrpný a snášenlivý, že si vůbec krásné gméno „angel“ zasloužil.

Gednoho dne biskup Belleyský, autlý přítel geho, šetrně mu domlouval, že mu příliš velikou poctu prokázal! gemuž ale František odpověděl: „O gak wysoce milý gste Pánu Jezjši, gehož gá we Wás ctjm.“

Měť náš Salesius ten krásný a právě křesťanský způsob, kdež se nepřítomným utrhalo takto vzdychati: „O té lidské bjdy, té lidské bjdy!“ Aneb: „My všickni samými křehkostmi gsme obkljčeni.“ Gindy zase: „My sami ze sebe ničeho dowésti nemůžeme, leč hřešiti.“ A giným časem: „My bychom geště hůře klesli, kdyby nás prawice Božská neochraňowala.“

Protož nic neylaskawějšjmu Swatému nebylo odpornějšjho, nežli w společnosti bližnjho ku posměchu mjti; tu se duše geho swatau horliwostj celá rozpálila; láska k bližnjmu ho pudila, aby čest bližnjho wzal w ochranu, a hance k mlčenj přiwedl.

Stalo se, že gedna slečna u přítomnosti geho se opowázila o tělesných wadách giné ženštiny uštěpačně mluwiti. I řekl gj František se wšj šetrnostj: „Bůh nás stwořil, a ne my sami sebe, djla Božj gsau dokonalá.“ A když ta osoba pro tuto řeč sw. biskupa, že djla Božj gsau dokonalá,

w hlasitý smjch vypukla, promluwil tiše gen tato slowa: „Wěřte mi, duše gegj ge mnohem přjměgi, sličněgi a výborněgi učiněná, než tělo gegj; a na tom wám budíž dosti, že gá tu osobu podlé duše znám“. A ta posměwačka zardiwši se umkla.

Giným časem byl zase u přítomnosti geho geden duchownj pro swůg nábožný žiwot sice chwálen, ale pro nedůstatek umělosti pohaněn. I řekl sw. František: „Uměnj a ctnost owšem gsau duchownjmu co obě oči potřebné: ale gako se i gednookému swěcenj udělugj, gen když geho oko kanonické ge zdrowé: tak i kněz welmi způsobný a užitečný býti může w swé zprávě duchownj, gestli gen okem kanonickým ge opatřen t. g. gestli kanonický, neboli příkladný žiwot wede. Čtemef zagisté w pjsmě sw., že Bůh učinil, aby prorok Balaam i skrze swau vlastnj oslici wyučen byl. —

(Pokračovánj.)

6. Z Antologie patristické ¹

vybráno od

Jos. Dobicera,

kaplana v Citolibech, litoměřické diocese.

Incomparabiliter pulchrior est veritas Christianorum, quam Helena
Graecorum. (S. Aug Ep. ad Hieron.)

Jejunium magnum et generale est, abstinere ab iniquitatibus et illicitis voluptatibus saeculi, quod est perfectum jejunium. S. Aug. sup. Joa.

Jejunium purgat mentem, sublevat sensum, carnem spiritui subjicit, cor facit contritum et humiliatum, concupiscentiae nebulas dispergit, libidinum ardores extinguit: castitas vero lumen accendit. S. Aug. in serm. de jejunio.

Jejunium et elemosynae orationem juvant S. Aug. Ep.

Jejunium humilitatis signum. Idem.

Jejunium sicut reliquo anno jejunare praemium est, ita in quadragesima non jejunare peccatum est. Illa enim voluntaria sunt jejunia et ista neces-

¹ Starí kazatelové obírali sobě mimo vyřknutí písem svatých vážné i vzácné výroky z úst sv. Otců a Učitelů církve katolické na potvrzení pravd křesťanských. Proto jejich slova spíše dopadaly k srdcím lidským, a tak i řeči posvátné měly jakousi starožitnou velebnost, tajnou moc a krásu, již nelze odolati. — Proto jsem sobě, abych bratřím svým prospěl, předevzal, od času k času do tohoto Časopisu podávati takováto zrna patristická k potřebě kazatelské a soukromné.

saria: illa de arbitrio veniunt, ista de lege: ad illa invitamur, ad ista compellimur. **S. Ambros.** in quadrages.

Qui constitutum numerum uua die manducando praeterit, non ut unius diei violator accusatur, sed ut totius quadragesimae transgressor arguitur. **Ibidem.**

Jejunium mors culpaee, excidium delictorum, remedium salutis, radix gratiae, fundamentum est castitatis: hoc gradu antequam curram Elias ascendit. **S. Ambr.** de Elia in jejunio.

Jejunium jejunio passiones corporis, oratione pestes sanandae sunt mentis. **S. Hieron.** sup. Marc.

Tantum tibi jejuniorum impone modum, quantum ferre potes. **S. Hieron.** ad Nep.

Jejunium non solum perfecta virtus, sed caeterarum virtutum fundamentum est et sanctificatio et pudicitia, sine qua nemo videbit Deum. **S. Hieron.** ad Demetr.

Sint moderata et sancta in omnis mentis humilitate jejunia. **S. Hieron.** in Ep.

Prudenter (enim) Deus vult sibi serviri, non ut nimietate debiles fiant et post medicorum suffragia requirant. **S. Hieron.** sup. I. Tim. 5.

Sanctificate jejunium. Jejunium sanctificare est, adjunctis bonis aliis dignam Deo carnis abstinentiam ostendere. **S. Greg.** in pas.

Illud jejunium Deus approbat, ut hoc quod tibi subtrahis, alteri largiaris, ut unde tua caro affligitur, inde egentis proximi caro reparetur. **S. Greg.** ibid.

Si sola gula peccavit, sola jejunet et sufficit. Si vero peccaverunt et membra caetera, cur non jejunent et ipsa? oculus, — auris, — lingua, — manus — quia in diebus jejuniorum vestrorum voluntates vestrae inveniuntur. **S. Bern. sermo 38.**

Gehennam (enim) meruimus, ubi nullus unquam cibus est, nulla consolatio, nullus terminus, ubi guttam aquae dives postulat et accipere non meretur. **Ibid.**

Bonum et salutare jejunium, quo redimuntur aeterna supplicia, dum remittuntur peccata. Non solum autem ablutio est peccatorum, sed etiam extirpatio vitiorum; non solum obtinet veniam, sed meretur gratiam; non solum delet peccata praeterita, quae commisimus, sed etiam pellit futura, quae committere poteramus. **Ibid.**

Jejunium orationem, devotionem et fiduciam donat, oratio virtutem impetrat jejunandi, et jejunium meretur gratiam orandi. Jejunium orationem roborat, oratio sanctificat jejunium et repraesentat Domino. **Ibidem.**

Oratio justi, ut ait Scriptura, penetrat coelos. Sint ergo jejunio nostro, ut facile coelos penetrent alae duae, orationis scilicet atque justitiae. Non est magnum, si jejunat cum Christo, qui sessurus est ad mensam Patris cum Christo. **Ibid.**

Qui peccat et jejunat, non ad gloriam Dei jejunat, nec se humiliat, sed suae substantiae parcat. **S. Chrisost. sup. Matth.**

Non in sola abstinentia cibi stat nostri summa

jejunii, haud fructuose corpori esca subtrahitur, nisi mens ab iniquitate revocetur et ab obtreptionibus lingua cohibeatur. S. Leo papa de jejun.

Tale jejunium sine elemosyna est, quale sine oleo lucerna. S. Caesarius in adm. II do

Jejunium scimus esse Dei arcem, Christi castrum, murum Spiritus sancti, vexillum fidei castitatis signum, sanctitatis trophaeum. Petr. Ra. in serm.

7. Neděle květná.¹

od

Jana Nep. Stárka,

Dra. bohoslowj a profes. morálky w Hradci Králové.

Síla ducha křesťanského, zvláště za prvnějších století, v tom se objevila, že povstáním neb raději utvořením bohatých, velikolepých obřadů k vyobrazení přišly hluboké pocity, myšlenky a vídky, jimižby srdce věřících pro uctění Boha se připravovaly a chvalně zaminěné účinky vyvedly. Jsouť posvátní obřadové v církvi naší, nejbliže jakási ta mluva, kteráž tu, kde rozum nestačí, smyslnému člověku to usnadnití hledí, aby jako po řebříku věcí hmotných k věcem duchovním a nebeským byl pozdvihován, i v tajném světle náboženském k svatému veselí podnět nalezal. **Zajisté**

¹ *Květná* od květů, okolo času toho nejprve vyskytlých, a jakožto prvotín z tučnosti zemské Bohu obětovaných.

ti, kteříž Duchem Božím vedeni bývají, a jím se zpravují, okoušejí radosti velmi veliké, když rozjímajíce o nesmírné kráse obřadů církevních vidí to, an při nich směřuje všecko k oslavení Boha a naznačuje se množství prostředků k dojití požehnání Božího. A kterak by jim nebyla známa slova žalmisty Páně řkoucího: „Ne nám, Hospodine, ne nám, ale jménu svému dej slávu!“ (*Žalm. 113, 1.*)

Ptámeli se po zvláštním oumyslu, ježž sobě uložila církev katolická při obřadech, kteréž se dějí v chrámech Páně na neděli květnou: jen tak tuším zřetelněji tu otázku zpravíme, když při ní rozdíl dvojí učiníce pokusíme se odpověděti: *Jaké připomenutí činí o Kristu Pánu; a jak významná jest ve svých posvátných obřadech neděle květná?*

Již onen z dvanácti menších proroků, jenž život Vykupitele světa, jako nějaký Evangelista, vypisuje, Zachariáš, v tom poměru blíže se postavil, v němžto k ojasnění nadepsané otázky aspoň poněkud světla se poskytuje. „Pléšej velice, dcero Sionská, dí on, vesel se, dcero Jerusalemská! Aj Král tvůj přijde k tobě spravedlivý, a spasitel, on chudý, a vstupující na oslici.“ (*Zach. 9, 9.*) — Ne tedy na válečném koni, jako krále světského, bojů milovného, mělo uvítati lidstvo svého Vykupitele, — ale plného chudoby a pokory, chtějícího ukázati nám, jak potupná jest všecka sláva i pompa světská. A proč ten Král, o němž tak v Písmě, ve vlastním rozumu a literně od proroka jest předpovědino, přicházeje shladit viny lidské, především

běře se k té dceři Sionské, t. k Jerusalému? — Že tu v chrámě, ještě dítě jsa, byl obětován, že tu moudrosti nebeské vyučoval, že neduhy ztrápených hojil, mocným v skutku i řeči, před Bohem i především lidem se prokázal.

A nastojte! Jerusalém krále svého nepoznal, tápaje ve své zaslepenosti a nepřestávaje viděti těch snů, snů světské slávy. Kristus trpělivě snášel brůzu předpodjatých domnění, nechtěje nalomené třtiny dolomití, ani lnu kouřícího uhasiti. Aniž pak při tom množství světlých a takořka makavých důvodů o království, jež založiti přišel, našel víry u Jerusalémských obyvatelů. I stálte s očima slzavýma nedlouho před svým slavným vjezdem na den palmový, a blažené množství lidu a dítek vstříc mu vyšlo, jenž volali: *Hosanna!* a s radostným metáním ratolestí na cestu jeho provázeli ho k městu hlavnímu aby se uvázal v drženj ho. Pán však na hoře Olivetské, na mjestě, kteréž tam cestujícím po dneš bývá ukazováno, pln outrpností pohledl na svaté město a zvolal: „Ó kdybys poznalo i ty, a to v tento den tvůj, které věci ku pokoji tobě jsou! ale nyní skryté jsou před očima tvýma. Nebo přijdou na tebe dnové, a obklíčí tebe nepřátelé tvoji náspem, a oblehnou tebe, a souží tě se všech stran, a na zemi tě porazí, i syny tvé, kteříž v tobě jsou, a neostaví v tobě kamene na kameni, proto že jsi nepoznalo času navštívení svého.“ (*Luk. 19, 42—44.*)

Hle, tuto Kristus uvítaný od lidu Židovského,

král vykazuje se spolu takovým prorokem býti, jakož byl Mojžíš o něm předpověděl řka: „Proroka z národu tvého, a z bratří tvých, jako mne vzbudí tobě Hospodin Bůh tvůj, jeho poslouchati budeš.“ (*Deut. 18, 15.*)

A kterak splácel Jerusalém tu lásku svého Krále a Proroka? — Políbením Jidášským, korunou trnovou, pláštěm s jednoho sprostého žoldněře vzatým a jemu na bedra hozeným, rouhavým padáním na kolena před ním, místo žezla podáním jemu hole třtinové, ušklebačným ho za krále pozdravováním, — křížem a hrobem.

Až potud neznámý to a v světě nevidaný způsob královského života. A však ti, co byli od předešlých předsudků zproštěni, změnili svůj život a polepsili ho, těm v úplném smyslu objevilo se to Páně o království jeho povědění: „Království mé není z tohoto světa.“ (*Jan. 18, 36.*) Není nějaké zemské neb tělesné.

Skrze něho, jakožto krále věčného to království, jenž při lidech dluhy obtížených na zkázu přišlo, zase napraveno bylo. On jest život, on hlava, od nížto moc oživující do všeho těla, jenž jest církev, svůj vplyv má, tak že všechny oudy blažitedlně prostoupá, aby všickni jakož s ním, a skrze něho s Otcem rovně i mezi sebou jedno byli, a aby tudy království Boží jak v jednotlivém člověku, tak také u veškerém pokolení našem stejně se zdokonalovalo. Protož ten úkol nám vykázan jest, abychom jedno byli s Kristem, obcovali, jako

on obcoval, abyhom jej oblekli a v obraz jeho proměnění byli, a v něm zůstávali, jako ratolest v kmenu vinném. Máť on v nás podobu získati a v nás žiti, a my v něm. Kdo k tomuto života vévodovi a knížeti pokoje se přiznává, ten skrze smrt jeho nalézá lékařství pro duši hříchem raněnou, a zúčastňuje se zvláštní ochrany, jakověž došel Noe v korábě, jenž byl předobrazoval Krista Pána. Skrze smrt jeho zmáhá se duše lidská k přemáhání útoků ďábelských; jakož se modlí církev při svěcení ratolestí, takto: *Palmarum rami de mortis principe triumphos exspectant; surculi vero olivarum spiritualem unctionem advenisse quodammodo clamant.*“ (*Missale Romano-Bohem. pag. 158.*)

Krví jeho utvrzena nová smlouva jest, v kteréž Bůh skrze zásluhy Kristovy, a obět na dřevě kříže vykonanou, odpouští nám hříchy, milost dává, a nebeské království připovídá. Dle epistol sv. Pavla k Římanům, Galatům a Korintům není žádné cesty, neb raději k dosažení spravedlnosti a věčného spasení, nežli skrze smrt Kristovu, a skrze Krista na kříži obětovaného, kterýž učiněn jest nám spravedlnost, posvěcení a vykoupení.

Tedy smrt Kristova, kterouž smrt naše zkažena byla, očistila nás od hříchu a nepravosti, a my se chlubíme v kříži Pána našeho Ježíše Krista, a vidíme tu, kterak on co nejvyšší kněz obět tu Bohu Otci za hříchy naše vykonal. Odtud to oblažení a oslavení naše v tom obrazu se předmitá nám,

když při vracování se processí na zavřené dvěře chrámovní dřevcem kříže se uderí a ty se v tom otvírají. Hle, tak nejvyšší kněz Kristus Pán nám skrze obět na kříži dokonanou, nebeský Jerusálém otevřel!

A protož jest květná neděle jakožto začátek téhodne pašijového, spolu vítězoslavný den, an svými obřady naznačuje nám trojí ouřad Kristů: *Královský, prorocký a kněžský*. Ajhle krásné to připomenutí nám květnou nedělí činěné!

II. Trpělivého a nepyšného ducha lidé jako v zrcadle to vidouce se těší, a tu naději v sobě oživují, když v rukou drží požehnané ratolesti, jak někdy oslavovati budou v nebi Pána silného a mocného v boji, jenž knížete smrti přemohl a vazbami věčnými pod mrákotami schoval (*Judae 6.*), a provazy pekelnými strhna je do pekla vydal k mučení. (*2. Petr 2, 4.*)

A kterak my ten postní čas k němu jsme se zachovali, aby se radoval nad námi? Co podnikneme k vůli jemu v svatém téhodni, na jehož začátku hned požehnané ratolesti břeme do rukou jako předobraz budoucí slávy, kteráž se zjeví v nás? (*Rim. 8, 18.*) — Život vezdejší nese podobenství téhodne pašijového. Větve *olivové* jsou znamením míru a poklidu. Velikánoc se blíží. Zdali skrze svatou zpověď s Bohem opravdu se smíříme? Odtud s ním pokoj majíce, pokoj mezi sebou, pokoj jedni s druhými, žádnému nejsouce ani kamenem urážky, ani ouskalím pohoršení? Věrný křesťan

chová svěcené ratolesti v domě svém, a za obrazy ve světnici, a nade dveřmi rád je sobě zastrkává. I prosebně při nich o požehnání domu svého ku Kristu Pánu volá a připomíná sobě tu modlitbu církve, chotí jeho, kterouž ona žehnajíc ratolesti k němu vysílá, aby on skrze své slavné vítězství na kříži chránil nás ode vsí škody, jak na duši, tak na těle; aby i vše, cokoli k živnosti naší přínáleží, milostivě zachovati, a hněv svůj od nás odvrátiti ráčil.

Jako lid Israelský, když podvoje dveří svých krví beránkovou pomazal, viděl angela hubícího, an je pominul: tak podobně křesťan s veškerým domem svým vykoupen jest předrahou krví Ježíše Krista. Ovoce těch zásluh Vykupitelových okouší při svém velikonočním k stolu Páně přistoupení. Na to i na ty tehdáž učiněné předsevzetí upomíná jej pohled na požehnané ratolesti a květy; aby ty samé před očima maje hleděl zvítěziti v tom, kterýž svět a ďábla přemohl, a u Pána slávy zalíbení věčného došel.

Rolník a hospodář věrný na svém vzdělaném poli rozestavuje požehnané ratolesti a tudy k tomu se přiznává, jenž jest Spasitel světa, Pán všeho míra, rozmnožitel říše křesťanské a dárce chleba. Jakož pak tu myšlénka ona se vyjádruje, kterou církev na bílou sobotu při svěcení nového ohně objeviti usiluje: Kristus Pán jest obnovitel jak člověčenstva, tak i všeho stvoření. Smrtí a oslavením jeho vzata jest klatba od věcí na zemi stvo-

řených. Jemu dána jest všeliká moc na nebi i na zemi. On jest ten uhelný kámen života duševního i tělesného; on všecky věci v bytu zdržuje, chová, živí, odívá a všelikým pohodlím opatruje. Vrabčátko nížádné na zemi nepadne bez jeho řízení; vlasové zečtení jsou na hlavě naši.² —

Tu již snadno se spatřuje, že v posvátných obřadech více mysl nežli rozum původce jest mluvy či řeči, kteráž co se koli při nich děje, ač v tajemném světle, mocně ojasnutí hledí, a velmi potřebna jest, aby z ní mysl nadsmyslné chápala, k mravnému zahřetí přišla, a ledem necitelností nezakrsala.

Nu tedy, duše věrná, vylom se z ledové kůry, kterou tě surová hříchu zima obalila! Touha po jarním slunci mocně se ozývá, a každý vlažnější úsměch jeho tvoří tobě tisícere útěchy a slasti. Chop se palmy a ratolesti žehnané! V té se tobě

² Při tomto kratičkém upomenutí na hlubokou a krásnou významnost oněch v církvi Boží užívaných obřadův my laskavého čtenáře zůstavující, nemůžeme tuto nepodotknouti o utěšeném způsobu, jenž u nás Čechů více obviklý a obecní není. Býval ten obyčej, že školní mládež na květnou neděli po nešporách u prostřed křesťanského zástupu, ze zvláštních psaných *listků* v rýmovaných verších, písňě pěla, a ke cti Krále slávy s ratolestmi v rukou, slavný vjezd jeho do Jerusalema vděčně sobě připomínala. Jinde zase na posvátném kůru svlékali se z komží svých, a kladli je na zemi malá pacholata pějíce takto: *Hic est, qui venturus est.* — Tím nápodobovali ochotnost zástupu Jerusalemského, kterýž beroucímu se Kristu Pánu do města jeho roucha svá na cestě stlal. My pak po nich to činíme, když mrtvice tělo své, v oděvu marnosti a pýchy se varujeme, nesouce podobenství dítek, jichžto prostosrdečnost nám ku paměti se přivozuje při pohledu na mladistvé ratolesti.

jak *vítězoslavy* Páně tak i *tučnosti milosrdenství* jeho obraz naskytá, abys uskutečnila to, co způsobem smyslu přístupným lid věrný, ratolest v rukou nesoucí, v prosebném průvodu koná. Začni květnouti u víře, v naději a lásce! — Anobřz hleďte tomu nebeskému králi v srdcích svých cestu připravit všickni potud pyšného ducha lidé; vyzůjte s sebe vysokomyslnost, a stanouce se maličkými, přiznávejte se k němu; řkouce: „*Požehnaný, jenž se bere ve jménu Páně: hosanna na výsostech.*“ (*Mat. 21, 9.*) Chopte se kázně ke cti tomu, kterýž nejen prorokem, nejvyšším knězem a králem jest, alebřz i otcem, bratrem, přítelem, lékařem, u Boha ustavičným přímluvcem, jediným přímluvcem, jediným prostředníkem a spasitelem naším.

S potěšením patříme, an věrní poddaní svému zeměpánu a otci ochotně vstříc kráčejí, jej slušně pozdravují a vítají. A co jest ta péče a láska zeměpána a krále a otce k poddaným u přirovnání k dobrotivosti toho Pána pánů, a Krále králů, k němuž millionové a millionové s veselou a doufanlivou myslí přistupují? Neboť všemu člověčenstvu dobyl pokoje, jehož svět dáti nemůže, a všed jednou do svatyně věčné vykoupení nalezl a bránu nesmrtnosti otevřel.

Pán náš jest kvítek, kterýž všemu světu vykvetl. *Palma* pak znamená vítězství i jeho, i církve jeho, i každého u věrnosti Pánu svému až do konce setrvajícího. — „Od východu až na západ veliké jest jméno jeho mezi národy.“ (*Malach.*

1, 11.) I jděme mu vstříc, potkávající se s ním s chvalami, zpíváním a modlitbami; zblížíme se k němu připravenou v srdci cestou víry, na nížto květou a zelenají se skutkové spravedlnosti. Ctěme Boha Vykupitele světa s nejhlubší pokorou, chvalme a oslavujme jméno jeho na věky! Až ono věčné jitro zasvitne, a slavné znamení kříže Páně se ukáže, shromáždění budou před ním všickni národové. — Ó ty krály věků nesmrtedlný a Soudce náš! dej, ať dobře obstojíme před soudem tvým, a tam se dostaneme, kdež za tebou choditi budou všickni spravedliví, oblečení v roucho bílé, palmy v rukou nesouce a hlasem velikým volající: „*Spaseni Bohu našemu, klerýž sedi na trůnu, a Beránkovi.*“ (Zjev. 7, 9. 10.)

8. Slowo o zdrželiwosti.

od

Jana Nep. Ğally.

maléna a ředitéle hlawnj školy w Strakonjecch, Buř. děc.

Kdo s potěšenjm giž neslyšel, gak blahoplodně aučinkugj spolky střjdmosti w Irsku, Osna-bruku, Oldenburku, Hanowránsku, w Slesku, w swobodném městě Krakowě, w Haliči a w Uhersku. Komu medle negsau gména Matew, Seeling a Dörring drahá i milá! Gsať owšem i katoljci, genž se domnjwagj, že tito spolky střjdmosti trwanliwosti maji nebudau. Malý a nepatrný gest do-

čátek djla Božjho, ale neskončeně welicj gsau následkové gehu; gen málo učedlnjků shromáždil Syn Božj wúkol sebe, a giž, ledwa čtyri sta let uplynulo, počjtalo králowstwj gehu mnoho millionů dušj z celého swěto-wládnaucjho cjsarstwj Řjmského. Geho djlo, gehu slowo gest wěčné; toť widěti při wšech ústawjch, kterj w duchu gehu založeny byly, sto, tisjce let, ba žádný čas nelze co proti nim způsobiti. Wšecky ústawy našich odpůrdců, cokoli gich gen časem bylo powstalo, toliko časem powstaly, a časem opět pošly: cjr-kew Kristowa w Řjmě na skále, totiž Petru, knjžeti apoštolském vzdělaná, zůstane wěčně kwětaucj a neporušena. Trwal-li spolek střídmosti w Irsku, pakliž se nemeyljm, brzy giž celé desjtiletj, a zašloli gjm množstwj hospod a winopalen: nadjti se můžeme s gistotau, že geště déle státi, blahoděgně aučinkowati, nesčjslné rány hogiti a mnoho zlého odstraňowati bude; ano, že i wyřknutj šlechetného protestanta z Dörringů, že totižto *ecclesia pressa* tam co *ecclesia victrix* se ukazuje, stkwěle se potwrdj. —

Wjtey nám tedy čistá a plodná choti Kristowá, swatá cjrkwí katolická! neb gakkoliw twogi zuriw a nesmjřenliwj nepřátelé tebe hanj, patrno a newywratno gest, že ty gediná s to gsi způsobiti, co celé množstwj na tebe sočjcjch, a štěka-gjcjch sekt wywesti nemůže; že ty gediná s to gsi, neprawost zrušiti, která množstwj rodin i co djm, celé země do zkázy gak duchownj tak tělesné

byla již přivedlá, a naproti tomu spanilau a obla-
žugcj ctnost, střjdmosti čili zdrželiwosti všem schwá-
liti a wšudy rozmnožiti! —

Kdožby ale práwě proto neměl sobě přáti, aby
tato ctnost zdrželiwosti i w giných zemjch a kra-
ginách řjše německé, i rakauské, snad i w drahé
wlasti našj české pokroky učinila! Anebolíž snad
negsau w nadřečených a giných zemjch žádnj
ožralci, žádnj břichopáskowé, kořalečnjci a kořa-
lečnice? Byloťby to owšem k přánj! —

Ale ach, gak smutno to wyhljžj w tom ohledu
na mnohých mjstech! Gak welice, a to ne snad
k blahu, nýbrž ke zkáze člowěčenstwa, nerozmno-
žily se wšady winopalny? Neboť nynj (mluwjm
zde o sewernjch kraginách Německa i Rakauska,
gelikož newjm gak se děge k gju) pálj se geště
gednau tolik kořakly, gako před časy, tato wšak
wšecka se spotřebuge, a i w pitj běžj pohlawj
ženské s mužským o záwod. Kde gindy čtwrt
žegdljku stačilo, teď se potřebuge neyméně půl.
S úžasem a s bolestj widjme citelélé Bachusa o wý-
ročnjch trhách, při poswjcenjch a swatbách ney-
oškliwějšj, ze zemčat připraweny, často i škodli-
wými přjsadami smýšený, pljce a gátra rušjcj ná-
pog co neydražšj nektar gednjm dauškem wypjgeti.
Gak mnoho gest gich až podnes, genž to zde k ta-
kowé dokonalosti již přivedli, že tolik hořalky,
co gindy k podnapitj čtyř mužů postačowalo, sami
wypjgegj, a přitom geště zrowna státi, zrowna
giti mohau? By se wšak mjra wšeho zlého dopl-

nila, sázj se nynj mnohem wjce zemčat, než kdy gindy; tato se od winopalnjků za hořalku často w mjrné ceně wyměňuge, pálenka w nádobách do přjbytku přinášj, a práwě proto, že gest na dluh, a že se každý téměř domnjwá, gakoby z darma k dostánj byla, pige gi tolik až k wjře nepodobno negen muž, ale i žena, syn i dcera, čeledjnowé a dělujci, ba i školnj djtky. Nenj třeba, člowěka a spasenj duše wyobraziti. Patrně ležj wšem před očima. Ožralá rodina gest mnohem bjdněgsj než bjdná! Pomez zde, kdo můžeš, tomu strašliewému moru přjtrž učiniti! Pakliž naše časy přjrownáme k časům swých praotců, gaký to rozdj! —

Co se ale ginde pro swatau wěc střjdmosti stalo, neměloby u nás možno býti? Nenacházegj se w každé diécesi knězi, kterjby schopni byli, to samé učiniti, co Matew a Seeling? Aneb nemohliby knězi giných diécesj přjklad Irska a Slezka následowati? Zagisté scházj tu gen powzbuzenj a prwnj pobjdnutj! Gak dobře a spasitelné nebyloby, kdyby knězi některých kragin se shromáždili, rokugjce o prostředcjch a způsobu zawedenj spolku střjdmosti. Neb člowěk gediný nemůže zde, gak každý nahljdne, mnoha počjti. Byloby též přjměrené, by gednotliwj duchownj, nechci rjci do Irska k welebnému otcí Matewowi, alebrž na bljzko k některému slowanskému neb německému apoštolu střjdmosti posláni byli, by w tom potřebné zkušenosti od nich nabyli. —

Wšak ato zdrželiwost nemá se gen z ohledu

pokrmu a nápoje nýbrž i šatstwa a pudu pohlawnjho zachowati! A w obogjch posléz gmenowaných wěcech gest náš wěk tak nezdrželiwý a rozkošný, gako sotwa který prwé byl. —

Co se týče nádhernosti w šatstwu, známo gest, žeť, gak při wyššjch tak nižšjch stawech wšecku slušnost přestupuge! Měšťan chce se rownati wznešenému, sedlák měšťanu, služka dceři hospodářowě. Po městsku šatj se giž, co gen možno, i wenkowan, stydě se gednoduchého a laciného oděwu swých předků. Základnj prawidlo: „Co se doma zpřede, urobj: neykrásněgi wenkowana ozdobj,“ neplatj wjce. Každý skoro swátek musj býti nowý šat! Negsauli penjze, dělagj se dluhy. Ano i kregčj, genž gehlau žiwiti se musegj, a mimo to ginau žiwnost z wětšjho djlu newedau, mohau si celý rok nohy uběhati, než co dostanau; a tak gednagj i lidé, gichžto předkowé skrowně sice a sprostně, wšak slušně, a čistě se odjwali, tjm samým ale we wšem požehnánj Božj magjce a žádnému dlužni nezůstawagjce, nic i gměnj sobě zachowali. —

Zde widěti gest, že nádhernost w šatstwu k hřichům do nebe wolagjcem zawádj. Přigdeli podzimek, wyskytnau se mimo dluh z ožralstwj též i dluhy z nádhernosti w šatstwu, a tu musj geště ginj lidé, genž co k požadowánj magj, čekati, až pak co dostanau; ano, možná-li, dělagj se k starým zase nowé dluhy bez předsewzetj,

ge zaplatiti, konečně gsau přinuceni k gich vlastnj škodě kus dobytka neb gakékoliw náradj domácí pod cenau prodati, aneb berau zcela autočistě swé k podvodu, krádeži a k giným nedowoleným prostředkům. Gak weliké výlohy musj teď mnohý hospodář, an wjce dospělých synů a dcer má, na gich šatstwo každoročně dělati, mnohem wětšj, než bylo wydánj geho otce nebo děda, an žádné dluhy na swém statku neměl, ano tjm spjše gměnj po sobě zůstawi! K tomu přigde i to, že Bůh, an pyšným se protiwj, lidem, genž srdce swé od něho odvrátili, a nynj zcela wisj na marné kráse šatstwa, genž prawjm, by tuto záhubnau náklonnost ukogili, do nebe wolagjcejch hřichů se dopauštegj, swé požeňanj odegmauti musj, tak že wždy wjce do dluhů přicházegj, a statky gak mowité tak nemowité do zástawy, a drijw neb pozděgi, chtěg neb nechtěg do prodege dáti musegj. —

Přigdešli tedy w den swátečnj neb nedělnj do wsi, a pozorugeš-li přílišnau stkwostnost w šatstwu, nestálau náchylnost k nádhernému šperkowánj, lze tobě hned posauditi: Zde se nenacházegj lidé w dobrém, nýbrž w zlém stawu, zde gsau dluhy, netrpěliwost, chudoba a bjda se zde uhostily. Na-proti tomu wkročjš-li do wsi, kde obywatelé ani polowici téhož nákladu w šatstwu nečinj; kde se sice čistě a slušně, ne wšak nad swůg staw a swé gměnj šatj, a gak řjkáme, při sprostnosti gen zůstáwagj, můžeš z toho uzavřiti, že tu lidé w dobrém stawu, ano i zámožnj byđlegj. Z téhož wšeho

možná nám ještě co giného posauditi, totiž, že w oné wsi nádherné, špatné, lehkomyšlné křesťané žijj, w té však lidé se nacházegj, genž s pokorau i žiwau wjru, bázeň hřjchů, radost w Bohu a w Božských věcech, lásku k ctnosti, pobožnosti, pracovitosti a k pilnosti spogugj. —

Z té přjčiny dá se poněkud wyswětliti, proč nynj na mnohých mjstech kázanj a výstrahy i ney-zbožněgšjch a neyhorliwěgšjch duchownjch nic neprospjwagj. Však, nechať mjsto mne zde raděgi ctihodný Lambruschini mluj, an w třetjm djlu swých čtyř duchownjch spisků, a sice w pogednánj o přiwátnj lásce k nádhernosti na stránce tři a padesáté a následugjgjch takto prawj: „Naše stoletj, genž se často přjliš štědre oswjceným a wzdělaným nazýwá, gest stoletj měkkosti a lásky k nádhernosti a protož i stoletj newěry a němrawnosti. A w skutku tato láska k nádhernosti, ana meze křesťanské zdrželiwosti přestupuge, stáwá se neprawostj, činj ducha lidského rozmazaného, kazj srdce gehu, a přiwádj geg tjm zpoznenáhla, aniž že to pozoruge, tak daleko, že i náboženstwjm, ano i samým Bohem pohrdá. Láska k nádhernosti tělo nekrášlj, nýbrž ducha gen obnažuge, t. g. gehu nestatečnost wyzrazuge, totiž gak welice gest hrdý, marný, rozkošný a měkký. Gest to téměř gisté znamenj ducha přewráceného, an giž srdcem wjru byl opustil, kterauž gen zdánliwě ústy wyznáwá.... Gestliž tedy láskau k nádhernosti základnjch prawidel swatého Ewangelium mlče se odřekneme, gak málo

pak prawých wyznawačů křesťanstwa nalezneme, gelikož mnozj z nich nádhernosti holdugj.....

„Gestliže tato nádhernost slib na křtu swatém rušj, a křjž, kterýž swaté Ewangelium tak schwaluge, nesnesitedlným nám činj, tu zawádj i srdce mlče k odpadnutj od wjry w Ježjše Krista, a geli z druhé strany od podobného zlého i ženské pohlawj nakaženo: má téměř we swé poddanosti polowici lidského pokolenj. A pakliž dále tato nakažliwá nemoc znamenitého djlu druhé geště pozůstawagj polowičky se zmocnj: o w gak žalostný staw neupadne potom křesťanstwo?.... A nepodařj-li se služebnjkům Páně toto obtjžné podniknutj, (totiž křesťany od nádhernosti odwrátiti) aneb gednagj-li sami tak, že nádhernost beze všeho káránj rozmáhati se může, i gaky bude potom toho následek? — Pak se často stane, že Bůh swau Božskau mocj do toho se wložj, a způsobj, čehož služebnjci geho působiti nemohli. Uchopj se tedy metly, a odstranj zlé suchotau, powodnj, hladem, wálkau, a ginými všeobecnými nešťastnými pády, kteréž toliko nadužjwaný dobrý staw potřebné učinil.“

Welmi na powáženj gsau poslednj slowa, a ob-sahugj děgepis dnů našich. Máli opět lepšj a ná-božněšj duch mezi lidem wládnauti, a my před mnohem strašliwěšjmi nehodami, než gsme se giž byli dočkali, zachráněni býti: potřebno nám, tuto neprawost přemoci. Zagisté, kdyby i w tom duchownj se dorozuměli, a genom některé rodiny počaly, nádhernosti w šatstwu se odřjci, nalezli-

by příklad gisté mnoho následownjků. Prospěšný k tomu prostředek zdá se mi ale býti třetj rád swatého Františka. Kézby gen důwtipným a nábožným mužům se zaljbiło, tuto důležitau wěc náležitě rozwáziti! —

Zdrželiwost gest u nás také za třetj potřebná wzhledem na ukogenj pudu pohlawnjho. O! kézbychom mohli blažené časy swých otců opět wolatí, kdežto newinnost, stydliwost, mrawopočestnost, manželská wěrnost u weliké wážnosti stály; proti tomu wšak necudnost, chlipnost a newěrnost manželskau w oškliwosti byly, a tyto neprawosti gen zřjodka se nalezaly; nynj ale za dnů našich smělau a nestydatau twářj gak w městech tak we wsjch kráčegj, ano takřka k obecnému způsobu náležegj. Před časy bylo ledwa gedno děwče za třidcet let na lidnatějšjch osadách zawedeno, teď ale každý rok deset i dwadcet! I gaký toho diw! Geli nestřjdmé požjwánj rozpalugjocjch a opogných nápojů wšeobecné, a djtky též gim gsau přiwyklé: procjtné práwě tjm mocněgi a nezbedněgi pohlawnj pud; geli láska k nádhernosti obecná, zapřelili wšickni ti, genž se gj oddali wjru swau, zpustiwše se tedy Boha a gsauce giž bezbožnými, nemagj-liž, prawjm dále, k milosti Božj žádné nápadnosti, o kterauž ani prositi nechtěgj, gsauli tjm způsobem mladj lidé (ach Bohužel i staršj!) obogjho pohlawj bez wjry, kázně, stydliwosti a beze wšeho pokorného a zbožného smyslu: kterak pak možná, by takowj lidé čistotně žiwi byli, by, neznagjce umrtwenj těla

swého neb ge w nenáwisti magjee tolik sjly měli, s tak mocnau a prudkau náruživostj zápasiti, zvláště gelikož příliš mnoho na vlastnj sílu se zpoléhagjee do nebezpečnstwj, newinnost swau ztrátiť, neroz-
wážně se wydáwagj? Ano, nemusjli tak newyhnute-
tedně se státi, že množstwj gich této ohyzdné a
trestuhodné nepravosti, chlipnosti a cizoložstwj beze
wšeho studu do náručj padá, sebe i nešťastné twory,
gežto byli zplodili, do nepřehledného časného i
wěčného zahynutj uwrhugjee.

Ať tu někdo obrátj takové lidi! Ať wystřjhá
autlau mládež, na kterau wšady tenata se strogj,
před zawedenjm! Máme příklady, že pastýřowé
duchownj, genž welmi horliwj byli, i žiwot pří-
kladný wedli, patnáct ba wjce let na té samé tauž
nepravostj zpustlé osadě proti nj na kazatednici,
we spowědnici a t. d. s malým neb z cela žá-
dným prospěchem bogowali, a bolestným srdcem
zároveň s Petrem zwolati musili: „Ach Pane!
celau noc gsme pracowali, a předce ničehož gsme
neulowili!“ —

Než gaka tu pomoc! Některj, a mezi nimi
i duchownj, gsau toho mjněnj, žeby se sňatky
usnadniti měly. „Gen děleyte, ať gste brzy spogenj,“
dj oni, „pak přestane samo sebau toto hršné
obcowánj.“ Tjm však welmi málo, neb docela nic
býwá spomoženo, by se toto zlé odstranilo! —

Byfby i w skutku sňatkům manželským, gak ně-
které vlády také činj, ochotně se powolowalo, bude-
liž to tjm lepší? Nepozůstává zde ničehož wjce

k učiněnj? Deytež gen chlipnjku, an deset, ba i wjce let w neoudné chlipnosti neb w diwokém manželstwj s osobau smilnau gako *equus et mulus, quibus non est intellectus*, žiw byl, a tři neb čtyry djtky w témž sauložnictwju zplodil, deytež mu gen onu djwku, s njžto tak weliké pohoršenj (gsa hluchým a zatwřelým proti všem wýstrahám, napomenutjm a prosbám pastýře duchownjho), celé obci dal, gen mu gi deyte, a nechte ho bez wylitj gen gedinké slzy ljtosti, beze všeho wyznánj geho, hanebných wýstupků bez dostiučiněnj s tělesnými žádostmi a w stawu nemilosti Božj k obřatři přistaupiti, swažte gich ruce, nechte gich to radostné „ano“ wyslowiti, a žehneyte takowému sňatku! Gsauli pak to giž prawj křestanštj manželé? Budeli takowému manželstwju i w nebi požehnáno? Aneb nebudeliž mjti zlý duch nad nimi, gelikož tjm samým úmyslem gako těch sedm mužů Sary w staw manželský wstupugj, swau moc, a přestaneli hřjšný žiwot gegich? Zkušenosť učj, že takowj lidé, málo gich wygjmage, z wětšjho djlu špatně připraweni w staw swatého manželstwju wstupugj; a gak se w něm zachowagj, an gim podnětem zlých žádostj bude? O tom zde ani nemluwme! Takowá manželstwja obyčegně nebudau lepšjmi, než předcházegj manželstwja diwoká, aniž wětšj štěstj a požehnanj přinesau. Nepřehljdněmež zde ani té prawdy, že totiž mnozj, když widj, kterak dwa mladj lidé, bywše mnoho let pospolně nečistě žiwi, a giž několik sauložných djtek zplodiwše, konečně po mnohém

usilowánj, dowolenj, se wzjti, obdrželi, i hned taktó smeyslegj: Učinjme to rowněž, budeme prw něgaký čas sauložiti, a pak dogdeme též cje swého. Práwě tedy přjlišné powolowánj a usnadňowánj sňatků, čjmž se myslj nečistotě přjtrž učiniti, často k nj gen přjčinau bude. —

Musjme i to zde uwážiti, kterak powolowánjm sňatků z cela chudých osob chudoba, giž se každá země co báti má, welice se rozmáhá, gak takowj lidé w prwnjch letech swého manželstwj gen nuzně se žiwiti mohau; sotwa ale hromádka gich djtek powyrosté, tu gim, zwláště když času zimnjho skoro žádných weydělků nenj, i to nemožné býwá, a tak gim nic giného nepozůstáwá, než žebrati, často i krásti ano djtky též k žebránj, následowně k zanedbánj škol a ke krádeži nawáděti. Gsauli lidé přjliš chudj, negsau také dle mého úsudku k stawu manžel-skému powoláni, a tudy učinj lépe, když z lásky k Bohu swobodnj zůstanau, kterýž gim, prosjli ho za to wraucně, a magjli se též wždy na pozora, tu milost gisté propůgčj, by swau zdrželiwost zachowati mohli. —

Negedná se ale zde o tom, by se sňatky usnadnily, nobrž o to, by se newinná mládež před nečistotau zachránila, pokolenj naše od neprawosti chlipnosti odwrátilo, a gemu do srdce se wštj pilo, této neprawosti co neyohawnějšj a trestu neyhodnějšj nenáwiděti, a gj se warowati, čistotu však, gakožto Bohu milau, uslechtilau a záslužnau ctnost milowati, sobě wážiti a konati. A to kdybychom mohli způ-

sobiti, odřekli by se mnozí třeba i zámožní lidé jako před časy uprostřed rozkošného světa do stavu manželského wstoupiti, a slaužiliby věrně Bohu, zachowagjce dožiwotnau čistotu. Podobně i mnozí giní chudí na sňatek by ani nemysleli. Dogista by i w té příjpadnosti jakýsi ústaw mnoho potěšitelného působil. A takový pozůstává skutečně w gisté kragině we Šwegcařjch. Ten, genžby ho i ginde zarazil, gistéby za welikého reformatora, za dobrodince pokolení lidského se pokládal. Kéžby ti, genž dokonalejšj zpráwu o řečeném krásném panenském spolku magj, gi weřejně zředili, kterýž by i ginde mnoho příjzniců nalezl! W tom ohledu nemáloby prospěl též onen třetj řád swatého Františka, bytby z něho mnozí, snad i duchownj, chtjce dle nynějšjho světa býti vzdělanými, ausměšky měli. —

Wšak geště giný ústaw bylby nám potřebný, gá mjnjm ctihodnau společnost dcer dobrého pastýře, giž Bůh práwě w našem, chlipnosti tak welice oddaném věku k wyswobozenj mnohých w ka-lišti této neprawosti hluboce pohřžených dušj wzbudil. S pohnutým srdcem četl gsem, kterak w mateřském ústawu dcer dobrého pastýře města Angers minulý rok padesát panen djlem oblečeno bylo, djlem professj složilo, a že tento ústaw mateřský w krátkém čase, za několika dwanácte let třidcet giných filialnjch ústawů w rozličných zemjch založil. *Domino revera factum est istud, et est mirabile in oculis nostris!* Tu we mně powstala myšlénka, zdali by nebylo možná, i w požehnaných kraginách podunag-

ských a wltawských podobné filialnj ústawy téhož rádu založiti? Města, gako Wideň, Budin a Praha, bylyby gisté k tomu přislušná.

Gen tu každý rozvaž, gak nesčislne množstw nešťatných ženštin, které se giž gednau neb wjckráte byly dopustily chlipnosti, gako w železných okowjch upautány gsau, wždy hlaub a hlaub do kaliště padagj, a tak časně i wěčně hyuau! Gak mnoho ale z nich byloby tjm ústawem na cestu pokánj přiwedeno; a od dobrého pastýře, an dewadesát dewět owčiček na pausti opauštj, a gediné ztracené owce hledá, do náručj přigato, slyšjce z úst gehu slastiplná slowa: Dcero má, odpauštěgj se tobě hřjchowé twogi; gdi, a nehřeš wjce! Gak mnoho těch bjdných tworů nalezalo by w slzách a w skutejch pokánj, w umrtwenj těla swého mnohem wětšj sladkost, nežli prwé w mrzkých rozkošjch hřjchu; a owocem prawého pokánj wzdělalaby swět tak welice, gak ho dřjwe byli pohoršily.

Ano, takowé kagjej hřjšnice pohnulyby k pokánj při swém wstapenj zase do swěta i giné rowněž hluboko padlé a bez starosti o spasenj duše swé žigjce djwky swým příkladem, swými skutky kagjcjmi, slzami ljstosti, wýstrahami, a swým z twářj se zárjcjm wnitřnjm duše pokogem; nezdržowalyby i giné newinné osoby od této neprawosti a nezachránilyby ge na cestě newinnosti? O! co wšecker nemělibychom učiniti, gaké oběti přinesti, bychom gen gedinau duši wyswobo-

děti mohli, která mnohom wětšj cenu má, než wšecky
 železné dráhy a párnj loďj swéta, pro které se
 nynj tak mnoho wynakládá. Synowé tohoto swéta,
 gsau wolnj, wšecko obětowati, kde se o tělesný
 užitek gedná. Kézby katolictj křestané mnohem
 ochotněšj se ukázali k přinešenj oběti pro zwe-
 lebenj sláwy Božj, geho swaté cirkwe, a spasenj
 dušj. Gak mnoho nesmrtedlných pro nebe stwo-
 řených dušj byloby tjmto ústawem za dwadcet let
 neb geště drjwe ochráněno, gak mnohým břjchům by
 se zabránilo, gak mnoho newinných dušj na cestě
 ctnosti se zachowalo, a gak mocně a aučinliwě by
 lidská bjda, která w břjchu zwláště w nečistotě
 swůg základ má, se umjrnila! Učiňmež tedy an-
 gelům nebeským, kteřj se nad gednjm hrjšnjkem,
 pokánj činjcjm, wjce radugj, než nad dewadesáti
 dewjti sprawedliwými, genž pokánj nepotřebugj,
 učiňme gim radost, kterážto za dnů našich, kde
 málo o obrácenj dušj, mnohem wjc ale o odwrá-
 cenj slyšeti gest, řjdká býwá! Gistě gest takowý
 wýborný aučel toho hoden; aby i ginj mužowé, genž
 ústaw dcer dobrého pastýře gelikož sami wšecko
 tam widěli, lépe znagj, než zasilatel téhož poge-
 dnánj, aby, djm, swá mjněj, swé náhledy, žádosti
 a náwrhy zdělili! Kézby také muži stawu gak
 duchownjho, tak swětského, genž gako swjce na
 swjcnu postaweni gsau, o této wěci opravdu pře-
 meyšleli, a slowem, i skutkem, gak dalece sjla
 gich stačj, k wywedenj gj přispěli. —

Nestřjdmost, nádhernost a nečistota gsau tedy

ty tři nehlavnějšj zkázy neynějšj pokolenj lidského; gsau hlawnj prameny wždy wjce a wjce hrozjcej a giž nastáwagjcej chudoby! A máli tato, gižto muozj gako hustý oblak kobylek s hrůzau a s tesklivým předcitem bljžiti se widj, máli, prawjm, s dobrým prospěchem býti odstraněna; a má-li swět ode všech sauženj a strastj býti zachráněn: newyhnutelně těm třem nadřečeným neprawostem wogna wypowieděti se musj, co se lépe státi nemůže, leč zaraženjm gednoho neb wjce dotčených spasitelných ústawů. A konečně wolám se swatým Bernardem: *Quis mihi det, ut videam ecclesiam Dei, sicuti fuit in diebus antiquis!* —

9. Království boží — zrno horčičné.

Od

T. Klejzara.

přemón. kapitulara v Želivě, králohrad. diécese.

*Nejmenší-tě sice mezi všemi
 Semeny je zrno horčičné;
 Vložené však v lůno matky — v zemi:
 Vzrůstem předčí stromy rozličné;
 Tak že ptactvo nebes přiletuje,
 Byty v jeho haluzích buduje. —*

*Roli časův učení svatého
 Símě Mistrem božským svěřené:
 Slibuje sic ovoce zdárného,
 Hloším mnohým však je svěřené,
 Nicméně Pán v práci neustává,
 Símě božské pěstít nepřestává.*

*Volí sobě díla pomocníky,
 A poroučí jim vši péči svou;
 Tito zase jiné pracovníky
 K dílu Páně, ke žni jeho zvou.
 Símě božské pak v rušení cílém
 V strůmek zrůstá v popatření milém.*

*Porád hlouběj utká v země kůru
 Kořeny své v četných výběžích;
 Korunu pak svou pne k slunci vzhůru,
 Šíře rozprostírá větví svých;
 A již v bujaré ve svojí síle:
 Odolává vichřici zavilé.*

*Darmo zuří větry proti němu
 Pevně v půdě stojí zakotven;
 Živlů neublíží žádný jemu
 Vztek, neb nepohne se jeho peň.
 To leda dovedou svojí zlostí,
 Že ho hmizu škodlivého sprostí.*

*Stojí tak v své nádheře a síle,
 Neponišen přeshlým stoletím;
 Spíše nové až do této chvíle
 Pruty šene každým podletím. —
 Stromě svatý! utěchu mi chvěješ,
 Země sbor jednou še přikreješ!*

10. Odpověď na otázku

Karla Winařického,

faráře na Kowani,

w I. swazku Časopisu 1845, na str. 152.

Od

Ondřege Brazdila,

kooperátora w Nakte, Holomaucké diécese.

*Komu ptáčku, komu
 Rannj pjsně tvé
 Sladce pègeš? — Tomu,
 Který stvořil mne.*

*Komu létáš brnče
 Čmeli? wesele
 Komu skáčeš srnče? —
 Z Twůrce těším se.*

Byku komu bučjš?
Komu řveš ty lve?
Medvěde co bručjš? —
Pána chváljme.

Komu praude hlučjš?
Žjdlu šplechotáš?
Moře komu hučjš? —
Bohu ples to náš.

Wětře, komu bauřjš?
Šepceš stromowjm?
Prachem, sněhem kauřjš? —
Welitele ctjm.

Dešti komu šustjš?
Komu přjwalu
Ledem se těš hustjš? —
To Hospodinu.

Co pak hrome hlásáš
Usty hrmotnými,
Skalau še potřásáš? —
Welikost Bošj.

Co pak oznamugeš
Štřelo šlehawá?
Ohněm napisugeš? —
Welebnost Boha.

Nač se zdobně strogjš
Autlé kwjtečko?
S krásau wůni pogjš? —
Sláwu Pánu to.

*Slunce, komu swjtjš?
 Komu měsji?
 Ty hvězdo třpytjš? —
 Swému Půwodci.*

*Nač twé roztašené
 Mjre klenutj
 Modrem ozdobené? —
 Bohu obydlj.*

*Wše, co zem, obloha
 Má, swau měrau ctj,
 Chwálj, slawj Boha.
 Geho welebj.*

*Bošjm genš, um mage,
 Obrazem slugeš,
 Twore Twůrce znage
 Chwálit nebudeš?!*

11. Pjseň žebračka.

Od

Michala Beránka,

z řádu Johannitůw w Praze.

*Svoboden gsem — pták co w lese —
Nemám welké starosti,
Klam a záwist střešj mne se,
Šediny mé kašdý ctj,
Prosycjmu dárek nese.*

*Břichopásek wšecky plody
S celé země sezbrjá,
Aby čerwy měly hody.
Poslaušjm wám také gá!
Ač gsem šiw gen z chleba z wody.*

*Gaké šperky mnozj magj,
Diamanty krásj se,
W drahý kment se odjwagj;
Gá mám šaty ztrhané.
Gednau nám wšem rubáš dagj.*

*Stkwoostné hrady magj páni;
Šjré nebe gé můg byt,
Před smrtj hrad nezachránj,
A hrob stegný budem mjt.
Blaho zemské gest gen zdánj!*

Oznamowatel.

a) Literatura.

1. *Predigten über die heilige Messe, gehalten von Ignaz Feigerle, k. k. Hof- und Burgpfarrer, infulirten Abte zur heiligen Jungfrau Maria in Pagrany, Doktor der Theologie etc. etc. Wien. Verlag und Druck von Anton Mausberger 1844. Gr. 8. S. 198.*

Podarj-li se kde komu gednotliwé kázanj, tak že patrný a znamenitý byl aučinek geho u wzdělánj rozumu a ušlechtěnj srdce: hodno gest tisku, aby poslouchači přigaté z něho naučenj častěgsjm čtenjm tjm wjce wštipili sobě do paměti a do srdce; hodno pak gest tisku i za tau přčinau, aby se giným poskytla přježitost, seznati ono gádrné a dokonalé naučenj, gimž nelze bylo ge přigmauti, když se hlásalo způsobem žiwým. Zapřijti se nedá, že sebe zdařilegsj a sebe dokonalegsj kázanj ani snad polowičnj nemá do sebe cenu, když se toliko čte, proti žiwému přednášenj onoho kazatele, kterýž ge sám wzdělal, a kterýž o tom, což s pomocj Božj sepsal, žiwě gsa přeswědčen, od srdce k srdci mluwil. Nenj-li ale možná, takowé kázanj osobně wyslechnauti: předce lépe gest, čjsti ge, než docela ničeho newěděti o něm. Mimo to zdařilé kázanj gest wzorem mladšjmu duchowenstwu, podle něhož by se w podobných pracech wzděláwalo, a wjtanau pomůckau těm, genž přigali od Pána gednu toliko hřiwnu. Zdařilé kázanj nabýwá slawněgsj ceny, čjm důležitěgsj a spolu gedno-

duššj gest geho hlawnj základ, a když při této gedno-
 duchosti swé předce vyniká bohatstwjm křesfanské wy-
 mluwnosti; to gest, když kazatel swau logicky spořá-
 danau a gádrně vzdělanau řeč buď neustále anebo aspoň
 welmi hogně podporuge důwody ze swatého Pjsma a ze
 spisůw cjrkewnjch swatých Otcůw. Prawil-li o sobě
 Kristus Ježš: „Mé učenj nenj mé, ale toho, kterýž
 mne poslal“ (*Jan. 7, 15.*): tjm wjce my, učedlnjci geho,
 warugme se, swé důmjny anebo maudrost tohoto swěta
 blásati křesfanskému lidu. An tedy k tomu ustanoweni
 gsme, abychom zwěstowali swědectwj Kristowo (*1. Kor.
 2, 12,*): nemlawme giného nic, leč což má bezpečný
 základ we swatém Pjsmě a w žiwém učenj apoštolském,
 gehož swědkowé gsau cjrkewnj Otcowé.

An ale o wzoru křesfanského kázanj mluwjm, i toho
 podotknauti třeba, že dogmatické a liturgické kázanj
 znamenitau přednost zaugjmá před morálnjm. Že dog-
 matika gest základem žiwota křesfanského, žiwota swa-
 tého, každý z nás wj welmi dobře: a předce u wy-
 učowánj lidu méně si téhož newyhnutelně potřebného
 základu wšjmáme, ustawičně toliko mrawy káragjce
 a opravugjce. Mnohý kazatel se omlawwá tjm, že ne-
 káže lidu newěřcjm, a že mu tedy nenj třeba, wyklá-
 dati články wjry. Nenj sice náš lid newěřcej, aspoň
 ten ne, kterýž pilně na kázanj chodj: giná pak otázka
 gest, zdali tento pobožný lid náš dostatečně utwrzen
 gest we wjře? Kdož o wjře gindy nic neslyšel, leč
 toliko we škole, ten z wjry swé špatný bude skládati
 aučet. A deyme tomu, že by někdo z mládj náležitě
 u wjře byl utwrzen, zdali w nj nebude zwiklán, slyšj-
 li, anebo čte-li, gak nepřátelé křesfanské prawdy po-
 zdwihugj hlasu swého proti Božskému učenj, a když
 buď welmi zřjdeka kdy anebo z cela nikdá neslyšj z úst
 katolického kazatele, gak by se proti nepřátelům těmto
 hágil, a gak by měl bludný pablesk od čistého a gas-
 něho swěta Kristowa rozeznáwati? A buď si, že by
 lid náš wůbec byl prawowěřcej: z toho gestò nenásle-

duge, že časem gedem druhý wlažný a u wjře rozpařený na kázanj nepřigde, a byf se to stalo z pauhé zwědawosti anebo nesličné wšetečnosti, anebo když za přjčinau něgaké wěregné aneb i privatnj slawnosti do kostela přjgiti musel. I nenjli w takowé přjpadnosti křesfanský kazatel powinen podlé přjkladu dobrého Pastýře, Ježjše Krista, nechati dewadesáti dewjti owcj na paušti a hledati té, kteráž byla zahynula? Promešká-li křesfanský kazatel takowau přjležitost: zdaž nenj winen hludem a hrjchem onoho nešťastného člowěka? Náležj-li, *k zlěmu skutku mlčeti*, do dewatera cizjch hrjchůw: stegným právem tam náležj, *k bludu a newěře mlčeti*. Prawda sice gest, že moralnj kázanj snadnějšj gest k wypracowánj: což ale w práci snadnějšjho gest, to geště nenj samo sebau užitečnějšj. Tolik pak gisto, že w dogmatickém kázanj gsme hlasatelowé Božjho slowa w užšjm smyslu, gešto w moralnjm kázanj gediné w tom hlásáme slowo Božj, gak dalece křesfanská morálka dokonalejšj gest morálky přirozené anebo filosofické. Wědauce pak, žeč žiwá gest řeč Božj a mocná, a pronikawějšj nad wšeliký meč na obě straně ostrý, a že dosahuge až do rozdělenj duše i ducha, klaubů také i mozků w kostech, a že rozeznáwá myšlenj a mjněnj srdce (*Žid. 4. 12.*): takowých kázanj hledme si wjc, kdež tato mocná řeč Božj se ozýwá. Připogjme-li k gednomu dogmatickému kázanj w zówěrece gedno druhé naučenj mrawů, docjljme tjm daleko wjc, než kdybychom o těchto mrawech bez dogmatiky sedmero kázanj wzdělali.

Totěž platj o kázanjch liturgických, kterýmiž se křesfanskému lidu zgewuge w přewelebném swětle tagemný a swatý žiwot Cjrkwe katolické, a swátostné gegj spogenj s ženichem gegjm Kristem Ježjšem, gakož i spogenj králowstwj Božjho na tomto swětě s králowstwjm Božjm na wěčnosti. W kterém kostele býwá do roka aspoň několik liturgických kázanj, tam nabywagi také služby Božj mnohem wějšj welebnosti.

Přiznávám se, že gsem při pauze moralnjm ká-

zanj, ať ostatně sebe dokonaleji bylo vzděláno, a sebe horlivěji předneseno, nikdy takového pohnutí a pobožného rozjícení nedocílil, jako dogmatickým anebo liturgickým kázáním. I mně i poslauchačům se zdálo, že stojíme před obličejem živého Boha, a že vidíme, kterak mu nebeští andělé slauží. Že pak takovéto přenešení ducha z pomjgegjenosti této před obličej Boha živého na všechny jeho mččnosti velmi blaze působí, nikdo zagisté pochybowati nebude. Přjtomen-li otec, nakloněnějš gsau djtky plniti vůli jeho, nežli když jim nenj přjtomen: tak také nakloněnějš gest křesťan plniti vůli Boží, žiwě-li sobě osvědčil jeho přjtomnost, jeho všewědaucnost a milosrdenstwj, gjmž od počátku našeho spasení vyhledává.

K dokonalosti kázání, tisku hodných, náležj konečně i to, když o gedné věci wjce kázání vzděláno gest. Bylo-li o gedné věci kolik kázání po sobě, tjm wjce mohlo všecko býti wyloženo, obgasněno a odúwodněno, a celá wěc mohla býti dokonale wywážena: Takowýmto způsobem přispjwá se owšem poslauchačům ku pomoci, ale kazatel podstupuge welikau nesnáz, an o malé částce předmětu swého řeč sjřiti má. Zachowává-li ale při takowém rozdrobenj práce předceť prawau důslednost w rozwrhu a dogjmawau žiwost w přednesenj: právě tjm dokazuje, že gest mistrem, čjm suchopárnějš gest hlawnj předmět, kterýž si k obšjrnému vzdělánj obral.

Takowýmto slawným mistrem se prokázal *wysoce důstognj Pan autor* swrchu dotčených kázání, kterýž 20, prawjm *dwadcet* kázání vzdělal *o mši swaté*, z kterýchž gest 11 dogmatických, 9 liturgických a 2 morálnj. Mše swatá gest sice welebný předmět, a dalo by se o něm mnoho rozgjmánj učiniti, čehož důkazem gest množstwj modlitebnjch knih, kdež w modlitbách ke mši swaté přewelikau a utěšenau shledáváme rozmanitost: *dwadcatero* ale kázání o tomto předmětu vzdělali: to předce gest něco velmi neobyčejného. I mně

se ledaco giž s pomocj Božj podařilo: vzdělal gsem mimo giné třiokrat sedmero postnjch kázanj o předmětu sice důležitém, ale w obsahu předce malém, vzdělal gsem ge na gedem text z swatého Pjsma tak, že při každé gednotliwé částce netoliko hlawnjho, nébrž i wedlegájho rozdělenj prawda swrchu postaweného Božjbo slowa wždy w nowém swětle se ukazowala, a neočekáwanau mocnostj srdce poslauchačů zachwacowala; kdybych ale byl kdy měl příležitost spogité kázanj o mši swaté vzdělati: přiznávám se, že bych schránku swého uměnj o tomto předmětu sotwa na sedm částek rozložiti mohl, tak abych bez protiwného opakowánj w každé řeči netoliko zdrawé anobrž i sluchu přjgemné učenj podal. Kdyby mně ale někdo uložil, dwadcatero kázanj o předmětu tomto vzdělati: přiznávám se, že by mne weliká záwrať pogala, a že bych na konec swau nedostatečnost k takowému djlu wyznal. *Wysoce důstogného Pana autora* ale nepogala záwrať, když se na tom ustanowil, dwadcatero kázanj vzdělati o neywelebnějšjm předmětu našeho swatého náboženstwj; a gak hogné gest bohatstwj uměnj geho, an se na tak dalekau cestu odwážil, dokázal gestě tjm, že ze zřetele nespauštěl nedělnj perikopy, anebo rozdjlné ejrkewnj památky, genž připadaj w tom čase, w němž swá kázanj přednášel. Přednášelf ge na čtyry neděle adwentnj, na dvě neděle po narozenj Páně, na čtyry neděle po třech králjch, a na deset neděl od dewjtnjka až do wzkrjšenj Páně. Prawda sice, že všech dotčených perikop nedělnjch k předmětu swému nepoužil, proto že to byla zhola nemožná wěc: w přemnohých ale předce shledal obdobnost a saurodnost předmětu swého, gak by gj přemnohý kazatel nebyl shledal. Naskytlali se mu kde gaká podobnost buď w perikopách, buď w památce toho času slawené: té tak uměle použil buď na počátku anebo k záwěrku řeči swé, že ani té neymenšj nucenosti w tom neshledáwáme.

Abych ale přjchylným čtenářům poněkud aspoň poukázal, gak wznešené gest toto djlo: uwedu přede

wšjm cely' rozwrh, napotom některé mjsta wytknu, aby se každý předswědčil, že *wysoce důstogný Pan autor* ani wzhledem na wywedenj ani wzhledem na sloh nikde do žádné rozpačitosti nepřišel.

Hlawnj rozwrh gest tento: 1. *Wichtigkeit der Lehre, dass Jesus mit uns ist im hochheiligen Sakramente.* 2. *Was ist die heilige Messe?* 3. *Die heil. Messe ist ein Lob- Dank- und Bittopfer.* 4. *Die heilige Messe ist auch ein Sühnopfer.* 5. *Absichten Jesu bei Einsetzung des heiligen Messopfers, und zwar a) Um seinen himmlischen Vater zu verherrlichen, 6. b) Um uns Frieden und Heil zu bringen.* 7. *Absichten Jesu bei Einsetzung des heiligen Messopfers, insofern mit demselben auch das Mahl der Liebe verbunden ist.* 8. *Die heilige Opferhandlung selbst in ihrem Wesen betrachtet.* 9. *Pflicht der Priester, heilige Messe zu halten, und Pfticht der Gläubigen, der heiligen Messe beizuwohnen.* 10. *Sinn und Wichtigkeit des Kirchengebotes, die heilige Messe mit gebührenden Andacht zu hören.* 11. *Wo soll das heil. Messopfer dargebracht werden?* 12. *Erbauliche Betrachtung über die Beschaffenheit des Altars.* 13. *Ursprung und Bedeutung der Priesterkleidung bei der heil. Messe.* 14. *Ceremonien bei der heil. Messe, und zwar a) Die Katechumenmesse.* 15. *b) Das Staffelgebet bis Gloria.* 16. *c) Gruss des Priesters mit den hierauf folgenden Gebeten und Lesungen.* 17. *d) Das Credo.* 18. *e) Das Offertorium bis Sanctus.* 19, *f) Canon der heiligen Messe.* 20. *g.) Die Communion und das, was ihr vorgeht und nachfolgt.*

Z tohoto hlawnjho rozwrhu giž widěti gest, že geho wywedenj požaduge netoliko hluboké známosti dogmatiky a liturgie, aby kazatel wzhledem na důwody do žádných rozpaků nepřišel, anobř že požaduge stegnau měrau dokonale křesfanské wýmluwnosti, aby pozornost poslauchačů neumdlela. *Wysoce důstogný Pan autor* ale wywolenu sobě úlohu co neymistrněgi wy-

konal: wěc gest w každém kázanj poslauchačům newá; důležitá a zagjmwá; a wýmłwnost gest žiwá, na obrazy a podobenstwj bohatá, uwáděnjm swatého Pjsma a swatých Otcůw nabýwá práwě křesťanského rázu, a uwáděnjm přjkladůw Swatých (kterěz gá žiwé slowo Božj nazýwám) nabýwá té neyutěšenějšj rozmanitosti; a to sice negenom w těch částkách, kterěz na prwnj pohled gsau wěcnatějšj, anobrž i w těch, o nichž by přemnohý kazatel buď welmi málo, buď docela nic s spráwým duchownjm prospěchem powědjti newěděl. A protož shledáwáme od počátku až na konec stegnau žiwost, stegnau dokonalost, stegného ducha, kterýž chudobau wěci nechudne, těžkostj neumdlěwá, w nesnážjch neupadá do nesnáze.

Aby ale naše čtenárstwu seznało také sloh i ducha, w kterémž tato kázanj wzdělána gsau, uweđu některá mjsta, ale zcela bez wybjránj: nebo kdekoli se ta kniha otewře, wšude se shledáwagj důkazy prawé křesťanské klassičnosti. Hned počátek znj takto: *Furcht und Liebe, Liebe und Furcht sind die grossen Hebel unsers sittlichen Lebens. Beide weiss die Kirche, unsere weise Mutter, anzuwenden, und zum unseren Heile zu benutzen. Heute, beim Beginn eines neuen Kirchenjahres, ruft sie uns zu mit dem Apostel. (Röm. 13, 14.)* Což wzato gest z nedělnj perikopy. Tu mluwě Pan autor o welikém dni obecného saudu řečj welmi gádrnau, welmi přirozeně přicházj na swau wytknutau myšlěnkau, že tento saudce žiwých i mrtwých Kristus Ježš podlé zaslíbenj swého s námi gest po wšecky dny až do skonánj swěta — že s námi gest w neyswětějšj swátosti oltárnj, by wzbuzenjm důwěry a lásky k sobě zbawil nás přjlišného strachu, gjmž hyneme před geho saudem. — Na str. 33. po wykladu, že mše sw. gest oběf chwály, djků a prosby, činj w závěrku připomenutj o suchých dnech, genž w třetjm adwentjm téhodnu připadagj, a tu wykládá slohem práwě lyrickým, zač w tomto čase zwlášť při mši swaté Boha prositi máme, a končj takto:

„Er darf nur wollen; Er, dem auch Winde, Eis und Schnee gehorchen; Er darf nur wollen, und — der Himmel wird sich klären, der Sturm wird sich legen, der Schnee wird schmelzen, die Eiskruste um unser Herz wird abfallen. Sein Licht wird erleuchten die Finsternisse unserer Seele, seine Wärme wird uns neu beleben; sein Arm wird uns wieder aufrichten und führen und leiten auf der rechten Bahn zum Heile. Er wird uns geben den Frieden, gute Hirten, das ewige Leben. Rufen wir daher oft und oft: Komm! komm! Herr, Heiland, Retter, König, Friedensfürst, Emmanuel! Komm und zögere nicht.“ Amen. O powinnosti kněze, mši swatau slaužiti, prawj na str. 83. Und dieser Priester sollte so lieblos, so grausam gegen sich selbst, so undankbar gegen seinen höchsten Herrn sein, er sollte seine Stellung zur Kirche und zum Volke so weit vergessen, dass er, wie die im Evangelium zum Abendmahle geladenen Gäste unter allerlei Vorwänden zu erscheinen sich weigerte? Ach ihm sollte die gnadenvolle Erlaubniss, die freundliche Ladung zum heiligen Mahle nicht genügen? Er wollte immer das strenge Muss abwarten? . . . str. 84. Der heilige Franziskus Salesius gab einst einem jungen Pfarrer, der ihn besuchte, und der nur an Sonn- und Feiertagen Messe las, eine mit rother Seide überzogene, mit Silber, Gold und Perlen besetzte Schachtel zum Geschenke, und sprach, als er ihm dieselbe überreichte: Ich habe mir von Ihnen eine Gnade auszubitten, und verspreche mir schon zum voraus, dass Sie mir dieselbe nicht abschlagen werden; denn sie betrifft die Ehre Gottes; deren Beförderung Ihnen so nahe am Herzen liegt. — Sie haben zu befehlen, erwiederte der Priester. — Befehlen, antworte der Heilige, will ich nicht; nur bitten im Namen Gottes, und um der Liebe Gottes willen. — Der Priester schwieg. — Indess öffnete der Heilige die Schachtel, die mit Hostien zum Con-

secriren angefüllt war, und sprach zu dem Schweigenden: Sie sind Priester und Seelsorger, von Gott zu diesem Stande berufen, durch die Priesterweihe berechtigt und aufgefordert, täglich heilige Messe zu lesen, und als Fürsprecher für die Seelen, die Ihnen anvertraut sind, am Altare zu erscheinen: warum thun Sie das nicht? — A tu rozvádj rozmluvu mezi sw. Františkem Saleským a onjm knězem až do strany 86. — O užjwánj znamenj swatého kříže při mši swaté prawj po uwedenj některých příkladů z žiwotopisů Swatých na str. 136. „Was Wunder daher, dass der Priester das heilige Messopfer mit dem Kreuzzeichen beginnt, dass er, wenn er die Hände faltet, die Daumen kreuzweise über einander legt, und dass er über Brot und Wein, den Leib und das Blut des Herrn, oft ein Kreuz macht; dass er sich, den Altar, das Buch mit dem Kreuze bezeichnet, dass er unterm Kreuzzeichen die heilige Communion reicht und das Volk segnet!

Giz z těchto mjst, kterýchž gsem pro příklad nehledal, nébrž po přečtenj knihy wypsal, gak gsem gi kde maně otewřel, pozney každý, gakým slohem a gakým duchem celá kniha gest psána.

Dobře by bylo, kdybychom wjce podobných kazatelských wzorů od dospělegšjch a cjrkewnjm důstojenstwjm wznešených osob před rukama měli, tjm by se mladé duchowenstwo wjce vzdělávalo, než an gde o radu k tomu, kterýž sám nenj mnohem starsj ani mnohem zkušěněšj ani mnohem zběhlegšj, nedjm we swatém Pjsmě, ale we spisech swatých Otců. Kdož ty kázanj přečte, wyzná, že wšeccko, což katolického gest, byť se na prwnj pohled sebe menšjm zdálo, podlé téhož příkladu, dosti bohatým gest předmětem k dokonalému kázanj, bude si ale se mnau přáti, aby takowých příkladů bylo genom něco wjc.

Wydánj gest welmi sličné a ozdobjné.

Fr. Hawránek.

2. Katechismus o swatych obrádech cjrkwe katolické. Od Antonjna Wogtëcha Hnogka, býwalého professora pastýřského bohostowj, c. k. dwornjho kaplana, litoměřického biskupského weřegného a přjsežného notáře, děkana k. wěnného města Mělnjka nad Labem. 8. w Praze 1846. Tisk knjžecj arcibiskupské knihtiskárny w Seminári. Cena 40 kr.

Duše člowěčj se wyrinula ze zdroge Božstwj wěčného: *Učinně člowěka k obrazu a podobenstwj swému. (1. Mogž. 1, 26.)*, uzawřeno w radě neyswětějšj Trogice Božj; *a učinil Hospodin Bůh člowěka z hljny země, a wdechł w twář geho dchnutj šiwota, a učiněn gest člowěk w duši šiwau. (1. Mogž. 2, 7.)* Tu zpřjml se člowěk sljčný tělem, důstognějšj wšak duchem nesmrtdelným. Bytost ta rozumná s tělem slaučená gest djlo Twůrcowo neymistrnějšj, a wyššjch pogemů neygápnějšj. Djloli každé welebj mistra swého, welebiž i člowěk Twůrce wšemohaucjho. An wšak tělo ožiweno dušj opodstatňuge člowěka, tedy negen w duchu a w prawdě, alebrž i zewnitřnj službau Boha weleslawiti mu dlužno. Pauhá wnitřnj bohoučta nedostačj, zewnitřnj pak bez oné gest naprosto ničemná; celek toliko, totiž wnitřnj s zewnitřnj službau duchem cjrkewnjm slaučená, službau Božj dokonalau a Twůrce důstognau slowe: Aby se u zewnitřnj weřegné služby Božj gednota dostawila, Cjrkew swatá katolická saustawně gi zařjdila, a pobožnými rády, gacj tělesných smyslů se mocně dotékagj, nábožná myšlenj a hnutj w duši našj wzbuzugj, walně rozhognila. Pobožnj tito řadowé neb ceremonie tjm samým, že smyslů člowěka se silně dotékagj, w srdci geho wjru, důwěru a lásku, pokoru a wděčnost k Bohu, i gině spasitedlné city obžiwugj, mraw ušlechtilý w mysl geho wlěwagj, a dobrá

předsewzetj plodj, gsau pro gich wzdeľawateľnůh
 moc neywyš a tak potřebnė, že naprosto žádná cjrkew
 bez nich nenj a býti nemůze. By pak nábožnj řadowé
 spasně působili, nutno gich w ýznam náležitě znůti, a
 giným wykládati; což giž w zákoně starém Hospodin
 Mogžjšowi konati welel, řka: *Wystweľkug lidu poswatné
 obyčege a řád pocty Bošj i cestu, po kteréby choditi
 měli, a djlo kteréšby dělati měli.* (2. Mogž. 18,
 20.) Účelu tomu wděk wydal učený p. Spisowatel
 wýborný spis w gazyku německém: „*Christkatho-
 lische Liturgik, zunächst für Pfarrer und
 Kapläne des Weltpriesterstandes in der
 abendländischen Kirche.*“ (5 Bände, Prag 1835
 — 1842), w němžto poswatné řady Cjrkwe katolické
 zewrubně a tak chwalně pagednal, že wláda wele-
 slawná kráľowstwj českého pro geho wýtečnosť de-
 kretem od 20. růžna 1840. č. 31114. ho z duchodů
 zádušnjch pro farnj knihowny obgednati powoliti ráčila.
 Aby i české katolické obecnstwo uschnpnl seznanl hlu-
 boký a spasitedlný smysl obřadů swatých, obmyslil ge
 djlem nápodobného rázu w gazyku mateřském, genž
 vlastně stručný wýtah neb gádro oného obšjrného plodu
 liternjho gest. Značj ho nápis: „*Katechismus o
 swatých obřadech cjrkwe katolické.*“ Kate-
 chismem ho nazýwá, gelikož obsah geho s obsahem ka-
 techismu o swatém náboženstwj katolickém w obecných
 školách uwedeného, použiw wýmezů neb *definic* geho,
 whodně spogil a k cwičenj katechetickému usnadnil.
 Důstogný p. Spisowatel obgasňuje w swém obřadném
 katechismu: rozličné druhy služeb Božjch, gich účel,
 užitek, půwod a mluwu; gedná o swatowládě neboli
 hirarchii cjrkewnj, uwozuge práwomocnosť duchownjků
 nižšjch, wyššjch a neywyššjch řadů, a gich bohoslu-
 žebné kony; popisuge budowy poswatné a podrobné
 gich částky, poswěcenj, zprzněj, rozhršenj, náradj,
 nádobj, raucha a obleky k službám Božjm a giným
 swatým obřadům cjrkewnjm ustanowené; udává smysl

tagemný obrazů, soch, Božjch muk a křížů; na př. co značj oko Páně, Pastýř dobrý, Božj beránek? Co Maria slunečným gasnem ozářená, na hlavě korunu dwanácti hwězd, w ruce žezlo, půlměsíc za podnožj, pod njm kaule swěta, kol které se drak poražený plazj? co angelé w rozličných podobách? a t. d.; wyswětluge výročnj cjrkewnj slawnosti, swätwečery, posty, gich půwod, názew, účel a řády pobožné; wykládá i menšj obrady swaté, gako: znamenánj se křížem, klekánj, spjnánj rukau, tepánj prsau, zwoněnj, swětla a t. d.; rozhjárá předpolednj i popolednj služby Božj swátěcnj, a podává wýznam wšech obradů mešnjch; pronášj hluboký smysl a směr poswátých obradů sedmera swátostj; wygasnuge úwod šestinedělky, obrady pohřebnj, swěcenj wody, ohně, swětla, kostela a oltáře; slowo o processj a obyčegných pautnjckých uzawjárá nadznačený katechismus obradů swatých.

Z obsahu zde wytknutého zgewno, že spis páně Hnogkůw duchownjm pastýřům, katechetům a učitelům k poučenj osadnjků o poswátých obradech katolické Cjrkewe wýborně se hodj, ano i zbožným katoljkům wůbec wzácně uwjtán bude.

Pokus důstogného p. Spisowatele názwy bohoslužebných osob, mjst, wěcj a konů — kořene nazwjece řeckého a latinského — w mateřčinu překřjtj, byf i hned mnohé w rauše českém kritice nedostály, gest předce gen chwalný, a tu zásluhu do sebe má, že k názwoslowj liturgickému cestu proklestil.

Katechismus poswátých obradů cjrkewnjch, wěnowaný *Geho Biskupské Milosti, neydůstogněgšjmu Pánů, panu Augustinowi Bartoloměgi, biskupu Litoměřickému* (P.T.) a na čistém mašinowém papjru auhledně tištěný, čjtá 280. stránek, a stogj 40. kr. str. Gest k dostánj bezprostředně u důstogného p. Spisowatele a spolu nakladatele na Mělujce; pp. odběratelé desjti wýtisků, ač čistý wýnos k saukromnému dobročinnému účelu určen, obdržj předce gedenáctý ná-

dawkem. An však Mělnjk pp. odběratelům nazwjce z ruky, a toliko poštau následně nowau wýlohau a nehodau knihy této byloby dosjci, Praha pak střed celého králowstwj gest, tušjme, žeby p. Sp. obecnstwu lépe poslaužil, kdyby se swau zásobau ho na Prahu poukázal.*

W. Pohan, děk. Pořič.

3. *Der verkannte und der wahre Katholik. Von Johann Gother. Nach der sechs und zwanzigsten Auflage aus dem Englischen übersetzt von Joseph Ignaz Ritter, Doktor der Theologie und Domkapitularen zu Breslau. Zweite Auflage. Köln. Verlag von T. Habicht. 1845.*

Knížka tato v mnohém ohledu ku potřebám těchto našich zlých dnů připadá. Stručnou řečí vyvracuje všecky obyčejné námítky, kteréž špatné vyučení aneb zlovolní nekatolíci katolíkům činí. Nemajíce katolického učení dokonalé povědomosti, odsuzují mnohdy leccos, čehož ani neznají. Mohli by ovšem snadno lepší přesvědčenosti nabyti, kdyby do našich kněh symbolických, do našich katechismů, a zvláště do kněh sněmu Tridentského nahlédnouti chtěli; než ale mnozí z nich tak hrubým předsudkem jsau předpojati, že to zúmyslně nečiní, vědouce prý již napřed, že by tím k žádnému lepšímu přesvědčení přivedeni nebyli. Týmž během sobě podlé smyslu svého něco tvoří, což pak věrou katolickou nazývají, což ale jí tak nepodobno bývá, jako tmavá noc bílému dnu.** A odtud' obyčejně ty námítky původ svůj berou, kteréž se od druhé strany ustavičně činí, a od nás vyvracují, a zase činí a zase vyvracují, a to bez konce. Takověžto přemýšlování dalo bez pochyby Angličanu Janu Gotherovi rozhodněti ku sepsání knížky výše dotčené. Zpozoroval totiž, jak přemnozí z nepravého

* Gest také w každém řadném knihkupectwj k dostan.

** Tak gako řeči p. wrchnjho superintendenta Röhra we Wainaru.

Red.

hledíště na víru katolickou patri, ji neprávě posuzují v ni ledacos vnášegí, což k ní nikolivěk nezří a nenáleží; vůbec viděl, že jí mnozí neznají. I dokázal tedy, že víra katolická docela jest jiná než jak mnohá zvrčená hlava sobě ji představuje, že na dobrém, svatém a božském základě spočívá, že nic do sebe nemá, což by proti rozumu bočilo, alebrž že vše, což drží a vyznává, svrchovanou má do sebe moc, člověka i svatého i blaženého učiniti; a takým způsobem objevil, co jest „*der verkante und der wahre Katholik*.“ Celý pak spis zavírá v sobě mimo úvod 34 §§., potom závěrek a konečně dvoje ouřední prohlášení biskupů Irských a Anglických. Nejsou však tyto §§., kteréž neprávě se zde hlavami či kapitolami nazývají, takovým logickým svazkem mezi sebou vespolek spojeny, aby jeden za druhým přirozeným během následoval; nobrž učení katolické porůznu vykládají. *Von der Anbetung der Bilder. Von der Verehrung der Heiligen. Von dem Gebet zu der Jungfrau Maria. Von den Reliquien. Von dem Abendmahle. Von den Ablässen. Von der Genugthuung. Vom Lesen der heiligen Schrift. Von der heil. Schrift als Regel des Glaubens. Von der Auslegung der heil. Schrift. Von der Tradition. Von den Concilien. Von der Unfehlbarkeit der Kirche. Von dem Papst. Von den Dispensationen. Von der Gewalt des Papstes die Fürsten abzusetzen. Von der Communion in einer Gestalt. Von der Messe. Von dem Fegfeuer. Von dem Beten in einer fremden Sprache. Von dem zweiten Gebote. Von dem geheimen Vorbehalt. Von der Reue auf dem Todbedte. Vom Fasten. Von den Trennungen und Spaltungen in der Kirche. Von den Mönchen und Nonnen. Von den schlechten Grundsätzen. Von den Wundern. Von dem Weihwasser. Dass man das Volk in der Unwissenheit aufwachsen lässt. Von der Lieblosigkeit der Katholiken. Von der Neuerung der Bischöfe Irlands. Erklärung der Bischöfe in Grossbritannien.* Tent jest obsah a pořádek knížky. Jaky

soud o ní vynásíme? Že jest pro obecný lid psána, a v tom ohledu že může mnoho dobrého působiti. Ku pochvale její slouží též to, že téměř po dvou stech letech v zapomenutí nepřišla. Neboť již v roce 1683 byla vydána. Odtud až do roku 1825 se šest a dvacetkrát v anglickém jazyku vydala. A před sebou máme druhé vydání německého překladu. Nyní soudíme takto: Pakli knížka tato šest a dvacetkrát v Angličanech vydána byla, musila ovšem tuze vítána býti, a jelikož se již podruhé i Němcům podává, musila se i jim zavděčiti. A z toho zavíráme, že by bez pochyby i našemu národu prospěla, kdyby se na otcovskou půdu naší přenesla. Kdybych měl k tomu času, učinil bych to; snad ale někdo jiný vezme na se záslužnou práci tuto. Velké změny nebyloby potřeba, toliko aby se na čas a okolichnosti zřetel vzal, a §§. v lepší se uvedly pořádek, i mohl by pak překlad tento lepší býti německého. Závěrek knížky na stránce 118. mohlby též býti závěrkem překladu. *Anatheme st. 126., Erklärung der kath. Bischöfe Irlands st. 131., Erklärung der kath. Bischöfe in Grossbritannien S. 140.*, to vše by mohlo býti opuštěno. Celá knížka nebylaby a nesměla by větší býti tři tištěných archů. Název její mohl by tento býti: *Sprostý katolík víru svou chráníci*. Na důkaz, jak se v této knížce šermuje, a jak by sobě i pan překladatel počínati mohl, klademe sem §. 7. v českém jazyku:

§. 7. O zpovědi.

Nekatolík: Ty děláš z lidí bohy, domnívaje se, že mají moc hříchy odpouštěti. Nebo kdykoli jsi svědomí své nějakými hříchy poškrvnil, jdeš ku knězi a vyznáváje se z nich, prosíš ho, by ti odpuštěni byli. Jaká to zpozdilost! Ty věříš, že kněz, vyslechna tě, toliko několika latinskými slovy tě hříchů tvých zprostiti může. Tak sám sebe zavádíš, neboť na polepšení života a na pevný a pravý úmysl, nepravostí svých nechati, ani nepomyšlíš.

Katolik: Tím, že jdu ku knězi, nedělám z něho Boha, věda, že on k tomu od Boha zplnomocněn jest, a že zde toliko místo jeho zastává. Neboť pevně věřím, že Syn Boží těmi slovy: „*Přigměte Ducha svatého: kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterýmž je zadržíte, jsou zadržány,*“ (Jan. 20, 22.), učedníkům, svým a jejich nástupníkům, biskupům a kněžím v církvi katolické, plnomocenství udělil, každého opravdu kajícího rozvázati od hříchů. A poněvadž Bůh na ně složil ouřad „*slušebnost a slovo smíření, a učinil, aby na místě Kristově poselství konali*“ (2. Kor. 5, 18—20.) a byli „*slušebníci jeho, a rozdavači tajemství Božích*“ (1. Kor. 4, 1.), a konečně jim přislíbil, že cokoli rozváží na zemi, rozvázáno bude i na nebi (Mat. 18, 18.) za těmi příčinami úplně jsem tím ujištěn, že kdo se k nim uteče, a upřímně a zkroušeně z hříchů svých vyzná, a pravou lítost i pravý úmysl v sobě vzbudí, že života svého chce polepsiti, od hříšných cest svých se vzdáliti: prominutí a odpuštění hříchů svých může od nich dosáhnouti, a sice podlé toho plnomocenství, kteráž jim od nebeského Pána uděleno bylo, a podlé toho přislíbení, že on na nebi stvrdí a schválí, což oni zde učiní, že totiž *rozváše na nebi, což oni rozváší na zemi*. Kdoby však bez náležité přípravy, bez zkroušené a srdečné lítosti, a nemaje vůle, se opravdu polepsiti, ku knězi přicházel, rozhřešením jeho by žádné milosti nenalezl, alebrž zlým užíváním svátosti Boha by znovu urazil a hřích na hřích množil.

J. V. Jirsík.

b) Rozličnosti.

Nejdůstojnějšimu a veleurozenému Pánu,

Panu

Josefovi Ondřejovi Lindaurovi,

infalovanému kanovníkovi hlavního chrámu Páně sv. Víta v Praze, císa.
král. guberniálním radovi, a t. d.

dne 18. ledna 1846,

*na důstojnost biskupskou vysvěcenému, při Jeho dosednutí
na biskupskou stoliči Bulějovickou.*

V chýšce prostolíbé, ve tichouнкém údole lадném
Zdobným obvedené stromovím jest bydlela matka,
Na vděky jsouc bohata, však krásněji ctnostmi se lesknouc.
S zástupem uplakaných dítek, četných to sirotkův,
Truchlou sobě dobu trapné připomínala ztráty,
Sobě ochránce želíc, dítkám pak otce milého.
Obloha hustě mrakův oponou byla zakryta temnou,
Den pak v roušku halen truchlou, i prolévaje sdílných
Hojně slzí, s trpkou soustrasil trudně žalostí.
Ve skrovné světničce sedíc, u milosti mateřské
Dítky siré pořadím soutrpnou tiskla ve náruč.
Tesk i bolest bodavá jí srdce pojímaly citné,
Když se vinouce k ní těžké jí stýskaly strasti:
Otce že více není, jenž jim sytného podával
Pokrmu vlídnou štědře rukou, jim vypravovával
Příběhy naučné, jichž tak poslouchaly rády;
Žeť toho více není, jenž laskav jich celovával,
Brávaje bezpečný je na klin; jenž mocně těšival

Je sladkými slovy, kdykoliv jest zármutek outlé
 Srdce jejich sklíčil děsný, žeť couvaly péče. —
 Mutné líce tudíž dušetrpným smývala pláčem,
 Dítěk svých kdy milých takový jest slychala nářek.
 A však důvěřujíc v hotovou vždy pomoc se nebeskou.
 Ježto v strasti tuhé i pomocnou ulevu dává,
 Uplakanych celujíc dítěk slzy stírala trpké,
 I v kleslou mysl jich jest vlévala utěchu takto:
 „Již mimo pusťte žalost a milé již dítky nekvěltež,
 Otce že více není, jenž vám sytného podával
 Pokrmu vlídnou štědře rukou, vám vypravovával
 Příběhy náučné, jichž tak jste slychaly rády;
 Žeť toho více není, jenž laskav vás celovával
 Brávaje bezpečný na klín; jenž mocně těšival
 Vás sladkými slovy, kdykoliv jest zármutek outlé
 Srdce vaše sklíčil děsivý, žeť couvaly péče.
 Tam ku nebi vzhleďtež, věčná kdež dobrota sídlí
 Tvůrce milého, kterýž na své, byť i za mraky, věrné,
 Tváří láskyplnou se usmívá v jasnotě rajske:
 Onť i na vás tu okem těšivým pohlidne sirotky.
 Pojďtež, dítky drahé, a Jemu klaňmež se pokornou
 Důvěrně prosbou, aby nás, slitovav se, milostným
 Ochráncem potěšil, jenž otce by pohřešeného
 Místo zastoupiv, o nás milevlídnou vzal na se péči.“
 Řekla; i ke kříži hned dítky vyvedla povolné,
 Jenž mocný obraz naděje stál blíže chaloupky.
 Tyť kleknuvše kolem matky hned zbožně ručinky
 Vzepnuly bezvinné a oči pozvedly slzících,
 Svě duše modlitbou k pomračené vznesly ku výši
 Důvěrnou, aby jim nebe opět chránce milého
 Soslalo dobrotivé, jenž otce by pohřešeného
 Místo pozastoupiv, o ně vlídnou vzal na se péči. —
 A z mračen odhalených stkvoucí se slunce papršlek
 Zástup jich zbožný jasným pobleskem ozáril,
 S ním nebe blankytné spanilou usmálo se tváří. —

A hle, nebem též vyslyšenaf jich prosba pokorná,
 Neb záhy příchod potěšil je ochránce milého.
 Matka tu zaplesalaf, plesalyť jsou ditky radosti,
 Vzdávaly díky nebi — vždyť jim dalo *Otee milého*.

Slavnost konsekracj

na biskupskau důstognost wysoce důstogného

Pána, pana

Josefa Ondřege Lindaura,

kanownjka vždy wěrné kapitoly Pražské, cjs. král. skutečného
 Guberniálnjho rady atd.

Den slavnosti Neysvětěgšjho Gména Ježjš 18. ledna
 vyplnil žádosti a tauženj osiřelé *buděgowické Diécese*, an
 wysoce důstogný Pán, pan **Josef Ondřeg Lin-**
dauer, kteréhož Geho c. k. Majestát za biskupa buděgo-
 wického dne 22. zářj gmenowati, a Geho Papežská Swatost
 w tuto wznešenau důstognost potwrditi ráčila, od Geho
 Knjžecj Milosti, Neydůstogněgšjho, wysoce urozeného Pána,
 pana **Josefa Aloysia, z Swobodnýck Pánů**
Schrenků na Notzinju a Egmantinju, Kn-
žete Arcibiskupa, Primasa Českého Králowstwj a Papež-
ského Legata rozeného, w dnešnj den o hodině 9. w důstognost
apoštolského spoluřiditele swaté Cjrkwe Božj, na důstognost
biskupskau w seminárnjm chrámu Páně swatého Salvátora
na Starém městě Pražském slawně poswěcen a konsekrowán byl.

Chrám Páně tento byl k té wznešené slawnosti spolu
 z té přjčiny zwolen, protože wysoce důstogný konsekrant
 gakožto alumnus Pražský zde, r. 1807, swátost swěcenj
 kněžstwa byl přigal, a u toho oltáře, u kteréhož k dnešnj
 slawnosti w biskupská raucha se strogil, tehďáž swé kněžské
 prwotiny konal.

Po 8. hodině sešlo se weškeré k poswátijnmu tomuto
 obřadu pozwané duchowenstwo, nad to, wysoce důstognj

pánj audowé wždy wěrné kapitoly Pražské, totiž: Neydůstognějšj swětcej pan arcibiskupský Suffragan, biskup *Satalský*, pan *František Tippmann*, wysoce důstogný probošt wždy wěrné kapitoly, pan *František de Paula Pöllner*, gakožto assistenti nowého pana biskupa, wysoce důstogný pan Scholastikus *Josef Rauch*, mjsto arcijahna zastáwage, a wys. důst. páni kanownjci tětěž kapitoly, *Josef Renner* a *Michael Willer*, co jáhen a podjáhen od weledůstogného probošta u Wšech Swatých a seminárnjho rektora pana *Jana Bütnera* uwjtáni gsauce.

Oblečení w pluwialy očekáwali přjgezd nowého Pana Biskupa. S Njm pak u hlawnjch chrámových dwěrj uctiwě uwjtali Geho Knjžecj *Milost*, Neydůstognějšjho Pana Arcibiskupa pl. tit., kterého k ukloněnj se před Neyswětějšj Swátostj k welkému oltáři, pak k oblečenj do pontifikálnjch rauch na trůn slawně gsau doprowodili.

Mezi tjm byl nowě wywolený pan Biskup od swých wysoce důstogných assistentů, swětcejho pana biskupa a pana probošta w lewo do postrannj kaple k oltáři weden, w pluwial zde oblečen, a opět k welkému oltáři před Neydůstognějšjho Knjžete *Consecratora* zprowozen. Na žádost, kterau přednj pan assistent přednesl, aby *Knjžecj Milost* toho nowě zwoleného pana biskupa na důstognost biskupskau wyswětiti ráčila, po přečtenj Cjsařského zwolenj a Papežského potwrzenj skrze wysoce důst. pana Scholastika, následowalo wyznánj wjry, a přjsaha. Pak byl Pan Biskup do swé postrannj kaple weden, a zde ke mši swaté w pontifikálnj raucho oblečen; a konala se nynj mše swatá od Neydůstognějšjho *knjžete*, *Pana Arcibiskupa* pl. tit. u welkého a od pana Biskupa u postrannjho oltáře. — Po epistole a traktu weden gest wysoce důstogný pan Biskup k nohám Neydůstognějšjho *Pana Consekratora*, kde po několik nad Njm wykonaných modlitbách na oltárnjch stupnjch na twář se položil a po lytanijch trognásobné konsekracnj požehnánj obdržel; načež se počala konsekracj swatým křjžmem, na hlavě a na rukau, pak poswěcenj a podánj biskupské berly, infule a prstenu, a obdrženj sw. Ewangelium k zwěstowánj a utwr-

zenj w prawospasitelné wjře. Na to se mše swatá dále kónala až do obětowánj. — K obětowánj přinesl swěcený pan Biskup swému Neydůstognějšjmu *Consekratorowi* dvě hořcej swjce, geden pozlacený a geden postřjbrěný chléb, pak geden pozlacený a potřjbrěný saudeček s dwogjm wjnem. A od té doby pozůstal giž po celau mši sw. u swého Neydůstognějšjho pana konsekrateura po straně epištoly, obslaužen od swých wysoce důstogných assistentů. Při sw. přigjmánj od Neydůstognějšjho pana Konsekrateura pod obogj komunikowán byl. Na to dokonáwal Neydůstognějšj mši sw. po prawé, swěcený pan Biskup ale po lewé straně. Po udělném pontifikálnjm sw. požehnánj přiklekl pan Biskup před pana Konsekrateura a při zwláštnjch modlitbách přigal od Něho infulu, rukawice a prsten, a byl na zwláštnj ozdobené sedadlo posazen a tjm intronizowan, a berlj biskupskau obdařen. Nynj intonowal Neydůstognějšj slawné *Te Deum laudamus*, načěž intronizowaný pan Biskup powstal a od swých dwau pánů assistentů prowázen, po celém chrámu Páně krácel a oběma stranám požehnáwal. Nawrácen udělowal nynj sám před wělkým oltářem slawně zpjwage prwnj swé biskupské požehnánj všem zde přjtomným.

Po wykonaném tomto weleslawném obradě přistaupil konsekrowaný pan Biskup ke straně epištoly, a před Neydůstognějšjmu Konsekratorem swým u strany Ewangelium stogjcjm, na znamenj a složenj neyuctiwějšjho poděkowánj třikráte poklekl, a pozdwjženým zpěwem: „*Ad multos annos*“ třikráte děkowal, a se po dočteném poslednjm sw. ewangelium se swými assistenty k malému oltáři odebral, a zde se při obyčegných modlitbách z pontifikálnjch Rauch swlekl. — Pak před Neydůstognějšjho Knjžete Pána Arcibiskupa se předstawiw latinskau řečj swé neywřelegšj poděkowánj skládal, gak i také od swých wysoce důstogných assistentů a od celé wždy wěrné kapitoly se rozlaučil.

Načěž Neydůstognějšj Knjže Pán z chrámu Páně slawně zprowozen byl; čjm se ta wznešená cirkewnj slawnost skončila.

Pešina.

Uvítání

Jeho Biskupské Milosti

Josefa Ondřeje

v Českých Budějovicích 25. ledna 1846.

Již po celý týden před nedělí 25. ledna v oktávu jména Ježíš radovali se a přípravy dělali Budějčané na blízký příchod svého třetího biskupa; odevšad bylo slyšeti toužení aby povětrnost téhož dne příznivá této slavnosti byla.

Na ten den jel Jemu vstříc p. t. urozený pan krajský hejtman Budějovský Josef Reyl až do Sevětina — městský magistrát očekával Jej na Pražské silnici, tam z obou stran silnice, byly dva vysoké jehlance ozdobené praporky postaveny s nápisem: „*Willkommen!*“ a s písmenami *J. L.*

Po délce Pražské silnice stáli obyvatelé vůkolních míst po prvním požehnání svého nového apoštolského pastýře toužící. Čím blížeji k městu, tím větší počet čekajících a Jemu vstříc plésajících. Od Pražské brány až ke kostelu Kathedrálmu stála mládež nižších a vyšších škol. Jižž ten den k čtvrté hodině odpolední se chýlil, ay brzy po tom zavzní zvonů zvuk, střelba z hmoždírů se rozléhá, pluk měšťanský před chrámem rozložený v šiky se radí, očekávání roste, tuť se blíží kvapem dva jezdcí zvěstující okamžitý příchod Jeho, a kočár čtyřmi brůnami tažený před chrámem se zastavi, a dávno očekávaný osířelého stádece pastýř — s obličejem lásku a radost jevicím — zástupu se objeví; doprovázen od p. Krajského, magistrátu a několika vznešených, ješto byli Jemu vstříc vyjeli.

Na práhu svatyně vítá Jej velebný kmet, nejdůstojnější p. kapit. děkan (Václav Angelis) latinskou řečí, za jakouž se poděkovav, ubírá se při slavném

zvuku bubnů trub a zpěvu „*Ecce sacerdos magnus*“ k velkému oltáři, kde na klekátko pokleknuv v modlitbě setrvá, ano Mu po tváři slzy kanou. Po uděleném od nadřečeného p. děkana s velebnou svátostí požehnání a zkončeném zpěvu děje se průvod přes náměstí k biskupské residenci, přes které mládež školní a studující v řadách postavená v nejkrásnějším pořádku a s uctivostí, za kterými tisícové obyvatelů nábožných stojí, alumni biskupského semináře kráčí v čele, za nimi duchovenstvo, akolité, kanovníci — a u prostřed nich žehnající Biskup — za ním ostatní důstojníci veškerých úřadů a obyvatelstvo.

Na rohu náměstí mezi radnicí a poštou nákladná a stkvostná čestná Jemu brána postavena s nápisem: „*Heil dem ersehnten Oberhirten*“ — nad ní stkvěl se znak biskupský (totiž v zeleném poli lípa rojem včel obklopena, v druhé zlaté polovici kotvice zaražena) s vrcholce té brány korouhvičky s českými barvami vály.

Po levém boku té brány stál teď sbor městských střelců, po pravici stráž hlavní c. k. pěchoty pluku *Wocher*; obojím požehnání biskupské uděleno bylo.

Tak se přiblížil velectěný pastýř ku svému obydlí, vyprovázen jsa vroucím přáním všech přítomných. V kročiv do prostranných sálů přijímal hned poklony veškerého duchovenstva, úředníků a obyvatelů téhož města, kteříž se Jemu blížili, s neunavenou vldností a ochotností.

A již se byl večer nad tímto městem rozprostřel, když tato 30 let nevidaná slavnost se byla ukončila.

Slavné uvedení

Pana biskupa

Josefa Ondřeje

v Českých Budějovicích 2. února 1846.

Slavnost příchodu našeho nejdůstojnějšího P. Biskupa do Budějovic tou všeobecnou se skončila touhou, aby povětrnost na den hromic — na který slavné uvedení Jeho na biskupskou stoliči státi se mělo — tak jako u Jeho příchodu přízniva byla.

Dešťové a sněhové povětrí, které v témdni bromice předcházejícím panovalo, všeobecnou vzbudilo pochybnost [o sušší povětrnosti. W sobotu, posledního ledna, byly ulice a strany náměstí, po kterých průvod jíti měl, bedlivě čistěny — hojný dešť v noci na neděli a ponděli padlý zpláknul a očistil docela dlažbu — téhož dne stenčila se mračna, ano i blankyt a výslunj okázalo se.

Bez ohledu na cesty mazavé a nesjizdné až od posledních koutů diecese, od Domažlic, od Kašparských Hor, od Českého Rychnova na pomezí Rakouském, od Pelhřimova na pohoří Moravském sjíždělo se duchovenstvo, uctivostí, láskou a důvěrou k svému novému pastýři puzeno. Byl jest počet jeho okolo 90 osob. Ten den před tím přijeli také c. k. komisaři k installaci biskupské, totiž páni guberniální radové p. t. p. Janko a p. Hrdlička pak presidiální expeditor p. Müller, též p. krajský z Tábora a z Písku.

O deváté hodině bylo veškeré duchovenstvo, magistrát a důstojnější obývatele městští v Seminářském kostele shromážděni. Před ním nesmírné množství městského lidu; v ulici Vídeňské, po náměstí až k postě posluchači filosofie; před těmi po straně radního domu gymnasium — před tím po straně krajského úřadu a ke chrámu katedrálnímu mládež normalní — před nimi ústav chudých a korouhve.

Jeho Biskupská Milost přijela v tu samu hodinu ke kostelu, kde od kapitoly a veškerého duchovenstva přijata byla. An se s kůru bubny, trouby a zpěv: *Ecce sacerdos magnus* atd. ozýval, byl ku klekadlu u velkého oltáře veden, kdežto mši svaté od p. kanovníka Kauce sloužené, při které česká píseň se zpívala, přítomen byl.

Po skončené mši sv. počal slavný průvod mnohem delší než co čtyry strany prostranného náměstí obsahují, neboť alumni za posluchačí filosofie krácející a duchovenstvo, řeholníci — kaplani — faráři, děkanové — professori filosofie a bohosloví — vikáři — arcikněží, pak choralisté kathedrálního kostela, akolyté, kapitola, assistenti, pak Nejdůstojnější — zaujímali jednu celou stranu náměstí městského — kde ostatní dvě strany pro mládež nižších a vyšších škol nedostatečné byly.

O desáté hodině přišel průvod do kostela, před kterým městští střelci — a v něm částka c. k. pluku *Wocher* zde ležícího k udržení svobodného průchodu od hlavních dveří až k presbyterium stála.

Při vchodu chrámovém očekávali Biskupskou Milost císařští komissari a hejtmané Budějovska, Prachinška a Táborska.

Když P. biskup po vykonané modlitbě u postranního oltáře sv. Jana, kdež Nejsvětější svátost, k velkému oltáři přišel, odebral se na svou biskupskou stolicí, — an císařští komissari na tribúně Jemu naproti stkvostně připravené, — v stallech byli kanovníci, krajští a městští úředníci, a v celém presbyterium duchovenstvo a alumni.

Teď vystoupil p. kánclíř na kazatelnu, a dekret císařský — kterým se zvolení P. biskupa, — pak bullu papežskou, kterou se potvrzení Jeho stalo, — četl.

Když tím způsobem řádné ustanovení přítomného P. biskupa veřejně oznámeno bylo — držel p. t. P. děkan kapitolární Václav Angelis „*Te Deum*“ na poděkování za tuto milost Boží. Ty samé díky vyslovil

p. t. P. generální vikář a spolu děkan městský Dr. Leeb v řeči srdečné a jádrné na P. biskupa a shromážděné duchovenstvo držené. — Zavíral pak upřímným přáním všeho dobrého P. biskupu, a prosbou o lásku a milostivost Jeho, jakožto vrchního pastýře.

Teď vystoupil P. biskup na kazatelnu, jakožto pastýř od Boha poslaný do diecése Budějovské, velebil Božskou prozřetelnost, která Jej zvolila, děkoval za laskavé uvítání, přislíbil co dobrý pastýř pásti stádo své, a v uznání slabosti své o pomoc svrchovaného vzíval, s tou touhou skončiv, aby jedenkrát u vykročení z tohoto světa říci mohl, že žádného z tolik set tisíců Jemu svěřených — svau vinau neztratil.

Pohnutí srdce, s kterým teď vrchní pastýř mluvil, tknulo se všech poslouchajících. Když opět na svou stolicí dosednul, přistoupilo duchovenstvo — počínajíc od kapitolního děkana pana Wáclava Angelis — dle důstojnosti a stáří příznávajíc se políbením ruky k svému vrchnímu pastýři. Po skončení toho konal P. biskup velké služby Boží, při kterých mše od Kreutze do E dur provozována byla, — po nich udělil papežské požehnání.

Průvod Biskupské milosti z chrámu do residence stal se v tom pořádku, jako prw do chrámu. —

Hostina pro důstojenstvo státní, duchovní, vojenské a městské byla držána v 3 sálích biskupské residence, kde 130, — pro ostatní knězstvo v semináři, kde 70 osob pohostěno bylo.

Toasty na zdraví a spásu císařského domu, a vládařství Českého království při střelbě z hmoždířů opětovány jsau. V biskupské residenci mezi stolováním hrála kapella kostelní a vojenská střídajíc se, — kde také částky německé ody (*Freudenklänge*) od p. Ployhara, a kantáty české od p. Girovce v hudbu posazené s všeobecnou pochvalou provozovány byly.

Okolo 8 hodiny, když město již ve tmách nočních pohříženo, táhli posluchači filosofie s hořícími pocho-

dněmi — před nimi hudba městských střelců — přes náměstí k biskupské residenci, kde jedna česká a jedna německá píseň zpívána, a mnohokráté *Vivat* hlučně voláno bylo.

Takť povstali pro Budějovskou diecéci tři slavní památní dnové, totiž :

18 ledna, svátek stolice sv. Petra v Římě — a téhož roku nejsvětějšího Jména Ježíš — den pomazání Budějovského P. biskupa na tuto důstojnost.

25. ledna, svátek obrácení apoštola Pavla — den Jeho slavného příchodu do téhož města.

2. února, hromice — den Jeho slavného dosednutí na biskupskou stolicí. —

Popřejž Jemu Bůh tak dlouhého panování, jako Jeho slavným předchůdcům!

J. K.

Oratio,

*quam habuit Reverendissimus D. Jos. Leeb, Vic. Gener.
in inthronisatione*

D. D.

Josephi Andreae Lindauer,

Eppi. Bud. 2. Februrii 1846.

Deponamus fratres venerabiles! finiamus jamjam moerorem atque luctum ex obitu Rssi. Illissimi. Dni. Ernesti Constantini, Epp. dilectissimi, haustum. Nam sicut mors *Viri* ob ingenii politissimi vim et facultatem, morum gravitatem animi magnitudinem, scientiae et judicii excellentiam miramque sermonis, qua, difficile dictu est, sibi quorumvis animos conciliare novit, comitatem et affabilitatem *Laudatissimi*, justissimam profundae tristitiae praebuit causam: ita procul dubio festiva, quae nobis hodie agitur, dies solatio plena — uberrimum, luculentissimum publicae laetitiae sinceriorisque gaudii subministrat argumentum. — Etenim, quem secretis licet, ast

ardentissimis desideravimus votis, quem longaeva annorum serie — in alma dioecesi nostra — pastoris munere cum fruge et laude functum conspeximus, quem causae nostrae apud Excelsum e. r. Gubernium patronum clementissimum experti fuimus, quem religionis zelo insignem, in tractandis regnorum et ecclesiae negotiis publicis, aequae ac in colendis scientiis et artibus, utrobique propitia Minerva — felicique Marte — versantem, omnisque exterae, quae per universum orbem floret, non minus, quam, quae suae patriae domestica est, literaturae, uti studiosissimum, ita peritissimum miramur: en Tibi alma dioecesis viduata — en vobis Fratres Venerabiles, patre orbati — praesentem ab Augustissimo Imperatore in Episcopum nostrum non tantum gratiosissime nominatum, sed a Sua quoque Sanctitate clementissime confirmatum, quin et in Apostolorum successorem solemniter consecratum, Deique virtute unctum, atque nunc plane ecclesiam suam cathedralem ingressum et in eo occupatum, ut supremi pastoris solium conscendat, hoque sacro ritu regiminis ecclesiastici gubernacula adipiscatur. Utri munerum, quae mihi in tot comparticipum jubilo, ac in tanta populi ex variis ordinibus conflata unitate — officii religione commendantur, prius satisfaciam, utrum Te Reverendissime et Illustrissime Antistes tum meo tum Reverendissimi ac Amplissimi Capituli, quin et in nomine omnium, qui huc gratulatum convenere confratrum totiusque cleri dioecesanii, consuetis iisque optimis, ex visceribus intimis, promptis salutis votis: an vero illis, quibus id beneficii in acceptis referimus, potius rependam gratias, anceps haerens, nescio.

A Jove principium capiens, ut omnis retro antiquitas habet, gratitudini vota, votis grati animi sensa, in quantum id per temporis angustias licet, jungam. Sint itaque infinitae Deo Optimo Maximo grates, qui pro immensa, qua est misericordia, Te Reverendissime ac Illustrissime per Spiritum suum posuit episcopum, regere ecclesiam Dei, quam J. Ch. D. N. acquisivit sanguine

suo. Faxit, ut felix eveniat regimen Tuum, et faustum fortunatum atque longævum. Cibet Te panem vitæ et intellectus et potet aqua scientiæ salutaris, ut omnibus omnia factus, omnes lucrifacias. Tribuat, ut, qui non in virga, sed in charitate et spiritu mansuetudinis ad nos venisti, numquam non memor persistas, potestatem, quam Tibi Deus dedit, in aedificationem, non destructionem collatam esse; nam omnis Pontifex, sancto Paulo ad Hebraeos testante, ex hominibus adscriptus, pro hominibus constituitur in iis, quæ sunt ad Deum. Qui condolere possit iis, qui ignorant et errant, quoniam ipse circumdatus est infirmitate. Ideo, ex qua die audivimus Te Reverendissime ac Illustrissime Antistes! supremum dioeceseos Budvicenæ designatum esse praesulem, ac pastorem, non cessamus pro Te orantes ac postulantes, ut adimplearis agnitione voluntatis ejus, in omni sapientia et intellectu spirituali.

Debitas quoque Sanctissimo Patri Gregorio XVI. orantes, quo Deus illum omnipotentiae auxilio confortare dignetur, ut difficultatibus superandis par sit, quæ in tanta aevi nostri tristitia usquedum copiosissime regimini ecclesiastico obijciuntur; — et Patri Patriæ Augustissimo Imperatori Ferdinando I. gratias referimus nuncupatis pro ejus salute communibus votis in publicæ prosperitatis majus indies incrementum et decus. Pari modo nos Suae c. r. Altitudini, supremo Bohemiae Gubernatori Principi Stephano totique excelso c. r. Gubernio pro innumeris, quibus nos cummulavere, gratiis ac favoribus obligatos censemus, exoptantes, quo Supremum Numen illos omnesque magistratus publicos justitiæ sensu imbuat ac sapientiæ consiliis eo dirigat, ut civitas et ecclesia sibi invicem unitæ et amice conspirantes, ad excolendam humanitatem concurrant, neutra sola, sed juncta opera utraque finem communem prosequantur, sicque civium tum invicem, tum in rempublicam amor fortius ac certius provehatur, ac merita tot gradibus augeantur.

Ne vero ea, quæ in honoris amorisque testifica-

tionem atque in profundissimae venerationis gratique animi significationem protuli pignore, quod verbis fidem faciat, desitui videantur, restat, ad vos Fratres venerabiles, qui in partem sollicitudinis pastoralis mecum vocati estis, ut adhucdum convertam sermonem, rogando et obtestando: Obedite proposito vobis Episcopo, et subiacete ei, ipse enim praevigilat, quasi rationem pro animabus vestris redditurus, ut cum gaudio hoc faciat, et non gemens; hoc enim non expedit vobis. Venere, mini illum ex integro intimoque cordis affectu, filiali amore et vinculo pacis Ipsi devincti. Estote fortes in fide, spe gaudentes, charitate ferventes, circumspicite diligenter, ut faciatis, quomodo oporteat nos in domo Dei conversari, quae est ecclesia Dei vivi, columna et firmamentum veritatis. Exemplum estote fidelium in verbo, in conversatione, in charitate, in fide et castitate; huic enim in finem altiori eminentis dignitatis gradu per manuum impositionem constituti estis. Sanam doctrinam docete et instate in illa, qui vocati estis non magistrum tantum, sed et vindices veritatis. Attendite vobis et gregi, hoc enim facientes et vos salvos facietis et eos, qui vos audient; nam ut sancti Pauli ad Ephesios verbis utar: „superaedificati estis super fundamentum Apostolorum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu, in quo omnis aedificatio crescit in templum sanctum in Domino, in quo et vos coaedificamini in habitaculum Dei cum hominibus.

Pro coronide enixe rogo Reverendissime et Illustrissime Antistes, ut in Juratae fidei testimonium et pignus ad consuetum reverentiae et obedientiae homagium nos admittere digneris.

Rozmluva o sv. růženci.

od

Jakuba Němečka,

kněze církevního, vychovatele hrabat z Černínů ve Vídni.

Roku 1843 ku konci měsíce září oznamoval pan farář v městečku C—ci, že na budoucí neděli připadá slavnost svatého růžence, že nejdůstojnější pan biskup nařizuje, aby se na ten den po všechny budoucí časy každý duchovní pastýř se svými osadníky *růženec* modlil, a že totéž se stane na osadě C—cké. K večeru téhož dne přišel navštívit důst. faráře vrchní tamního panství, muž to milovný spravedlnosti a pravdy, ač někdy k novomodním náhledům náchylný. Netrvalo to dlouho, že přivedl řeč na *růženec*.

V. Což říkáte, velectihodný pane, novému nařízení našeho pana biskupa? není Vám proti mysli, že se máte s lidem modliti *růženec*?

F. Já naproti tomu nařízení nejen ničeho nemám, nýbrž velice jsem za ně nejdůstojnějšimu panu biskupu povděčen; nebo co jsem poslední leta obmejšlel učiniti ze své vlastní vůle, to mohu nyní beze všech rozpaků a s lepším oučinkem učiniti, poněvadž tak nejvyšším rozkazem nařízeno.

V. To jest mi k velkému podivu, že tak soudíte, nebo bych do smrti byl neřekl, že by mohl moudrý člověk o růženci příznivě smejšleti. Což když vidím, že předce tomu tak jest, skoro pochybuji, abych náležitě tu pobožnost znal. Buďte tak dobrý, a vysvětlíte mi ji.

F. Pobožnost sv. růžence se odbyvá takovýmto způsobem. Napřed se modlíme apoštolské vyznání víry, potom modlitbu Páně, pak třikrát pozdravení angelské; u prvního pozdravení přidává se od mnohých ku slovu Ježíš: „Který v nás víru rozmnožiti ráciž“, u druhého: „Který v nás nádeji rozmnožiti ráciž“, u třetího: „Který v nás lásku rozmnožiti ráciž“. Nyní se modlíme zase modlitbu Páně, a po ní desetkrát pozdravení angelské, a u každého se ke slovu

Ježíš přidá: „Kterého jsi-Panno z Ducha sv. počala“. Potom následuje opět modlitba Páně, a desetkrát pozdravení angelské s přídavkem: „s kterým jsi sv. Alžbětu navštívila“. A tak následuje ještě třikrát modlitba Páně s desaterem pozdravení angelských, jen že při každé desítce pozdravení angelských přídavky se mění; jednou se přidá: „Kterého jsi Panno v Betlemě porodila“, pak: „Kterého jsi v chrámě obětovala“, a konečně: „Kterého jsi v chrámě nalezla“. To však je teprv jeden způsob, jakým se růženec modlíváme. Tato pobožnost se nazývá růžencem radostným, poněvadž se tu radostné příběhy z života panny Marie a Krista Pána připomínají, a odbývá se od času adventního až k popeleční středě, v kterémžto oddílu církevního roku se nám podobné události z života Páně na pamět uvádějí. Jiný způsob též pobožnosti je ten, že se kladou do pozdravení angelských následující přídavky: „Který se pro nás krví potiti ráčil, který pro nás bičován býti ráčil, který pro nás trním korunován býti ráčil, který pro nás kříž nésti ráčil, který pro nás ukřižován býti ráčil“. Tato pobožnost se jmenuje bolestný růženec, a koná se od popelečné středy až do velikonoci, kde též podobné bolestné příběhy z života Páně a panny Marie si připomínáme. Třetí způsob též pobožnosti je ten, že na místo předšlých přídavků přichází opět patero jiných, jež jsou tyto: „Který z mrtvých vstáti ráčil, který na nebe vstoupiti ráčil, který Ducha sv. seslati ráčil, který tebe na nebe vzíti ráčil, který tebe v nebi korunovati ráčil“. Růženec ten se jmenuje slavný, a jeho modlení připadá též na příhodný čas, t. od velikonoci až k adventu. Takovým as způsobem se obyčejně modlíme sv. růženec, a nazýváme každé toto modlení růžencem jednoduchým. Někdy však spojujeme všechny tyto jednoduché růžence v jedno, t. j. my se modlíme všech patnácte pozdravení angelských s jejich patnácti přídavky najednou, a to se jmenuje růženec trojnásobný.

V. Tu ovšem vidím, že jsem dosaváde pobožnost růžencovou dobře neznal, neboť jsem o těchto patnácti přídavcích ničehož nevěděl. Proto však předce nepochopuji, jak mohl kdo s dobrým rozumem takové modlení uvéstí.

F. Původce sv. růžence je sv. Dominik, muž to, o jehožto dobrém rozumu těžko lze pochybovati. Když t. ve Francouzích kacířství Albigenů povstalo, zasadil se vši sílou proti tomuto velmi nebezpečnému nepořádku, a k jeho vyhlazení zdálo se mu mimo jiné dobrým prostředkem býti, když sv. růženec v obyčej uvede. Neboť myslil, jestliže uctivost k Panně Marii v lidstvu rozšíří, že tím vzbudí ošklivost k všelike kacířské neřesti, a lásku ke vši křesťanské pravdě a k církevnímu pořádku. I ukázaly se lidské mysli pro tuto pobožnost tak přístupné, že v krátkém čase v celém křesťanském světě byla rozšířena. A mělať přízeň nejen u sprostých, ale i u nejvýtečnějších a nejvyšších lidí. Tak k. p. papežové takovým společností, jenž se k tomu cíli sjednotily, aby ono modlení se zvláštní pobožností konaly, na odměnu té horlivosti, udělovali odpustky a jiné dárky své přízně. Ano, sám Bůh se prokázal častěji pro vykonávání té pobožnosti milostivým; nebo nejednou propůjčil slavné vítězství křesťanům nad jejich nepřáteli právě v ten den, co růžencové společnosti své modlení na odvrácení onoho nebezpečnosti konaly. Tak sv. růženec vždy více v obyčej uveden, a teprv před nedávnými časy dílem modlitebními knížkami, dílem necírkevním a nekřesťanským duchem poněkud v zapomnutí přišel. Avšak podnes, kde se křesťanské a církevní smejšlení zmáhati počíná, opět velcí a malí k němu se vrací.

V. A Vy toto navrácení skutečně schvalujete?

F. Jak pak nebudu schvalovati, co vpravdě chvalitebným jest? A tím zajisté jest tato pobožnost. Nebo nám ji schvaluje přede vším sv. Dominik, muž to tak výtečný, že nejen za svých časů celým křesťanským světem pohyboval, ale že se před ním klauěly i pozdější věky, jenž jeho život a jeho povahu znaly. Kdybychom od takového muže měli na památku jakýkoliv dar, k. p. malý obrázek nebo křížek, který by on byl sám svými rukama vyhotovil, zdali pak bychom jej ve veliké uctivosti neměli? Jakkpak nám nemá býti vzácný takový jeho dar, jenž jest takměř částkou jeho svaté mysli? — Pak nám tuž pobožnost schvaluje sám Bůh, jelikož své zastíbení nad ní propůjčeným vítězstvím nad

nepřáteli křesťanského jména častěji objevil. A co vyhlásil Bůh za chvalitebné, zdaliž si to budeme zlehčovati, byť by veškerý svět svou moudrostí a svým vtípem proti tomu povstal? A mimo to schvaluje náma růženec Duch sv. v církvi. Nebo jako zde každé zákonné ustanovení od Ducha sv. pochází, tak též jemu připisovati dlužno, že církev zvláštní svátek na památku uvedení a rozšíření sv. růžence slaví, ano, že veškerým církevním rokem jakoby veliký růženec se modlí, jelikož tu všech patnácte růžencových památek dle pořádku slaví. — A konečně se nám schvaluje sv. růženec sám.

V. O tomto posledním schválení bych rád něco obšírnějšího slyšel.

F. Zdali pak byste pomysll, že se v životě Krista Pána život veškerého člověčenstva, čili veškeré dějstvo, a život každého jednotlivého člověka zobrazuje?

V. O tom ovšem nemám žádného pomyslení.

F. A přede je tomu tak. Nebo, jako se život Krista Pána skládá z dějů radostných, žalostných a slavných: tak také život veškerého člověčenstva a každého jednotlivce naplňuje co hlavní obsah a význam, radost, bolest a sláva; radost, protože se Bůh sám vtělití a co člen do pokolení lidského vstoupiti ráčil; bolest, protože se člověk vinou a bédou cítí sklíčen; sláva, protože jej Kristus Pán z jeho potapy a bídy ve svou blaženost a slávu povznesti obmejšl, ano již nyní z části povznáší. Jiná podobnost mezi životem Pána Krista, a životem lidského pokolení a jednotlivých lidí jest tato: Jako se skládá život Páně ze tří hlavních oddílů, jenž jsou příprava na jeho poslušnost, tato poslušnost sama, a oúčastnost zasloužené slávy: tak se také skládá život lidského pokolení čili veškeré dějstvo ze tří hlavních dob, jenž jsou očekávání Krista Pána a jeho velikého díla, viditelná přítomnost Krista Pána a vykonání téhož díla, a účastenství jeho slávy v církvi: a tak se i v životě každého vykoupeného člověka rozeznává čas touhy po spasení Kristovu, pak čas, kde ho Kristus Pán se svým spasením ve sv. svátostech skutečně navštíví, a konečně čas, kde on nabyté hřivny ve spravedlném obcování užívá a svědomitě množí.

V. Tóč velmi veliká myšlénka, již nemohu než na pravdu uznati.

F. Ještě větší myšlénka jest ta, že se život veškerého člověčenstva s životem všech jednotlivců, čili veškeré dějstvo na divuplném životě Páně zakládá, kteréhož kdyby nebylo, nižádné dějstvo nebylo by možné.

V. A jak to ?

F. Kdyby Bůh byl nepředzvídal, že nás Kristus Pán podivným během svého života z naší strasti vykoupí, jaká na nás hříchem Adama přišla, zajisté by byl Adama nenechal v pokolení se rozsteupiti, alebrž byl by ho nechal hned v okamžení hříchu umřítí, a tak by byl nit dějstva hned z počátku přefal.

V. Vy mi ukazujete Krista Pána a jeho život v tak důležitém poměru k lidskému pokolení, na který bych byl nikdy nevzpomněl.

F. Nyní ještě přidám, že veškeré člověčenstvo všecko své blaho, jak nynější mnohou nesnázi ještě smíšené, tak budoucí nad každé pomyslení povýšené, jediné od Krista Pána a z jeho života odvozuje.

V. Žeby věčné blaho lidské od Krista Pána pocházelo, o tom já nikterak nepochybují; nebo z Vašich kázání dobře vím, že on je zahladitel naší viny a dvojí smrti a dárcé své zásluby a duchovní a tělesné slávy. Ale aby také všecko časné blaho, t. j. všecko dobré, co se kdy na světě vyskytlo, od Pána Krista mělo svůj původ, to se mi předce k pravdě nepodobá.

F. A předce to jistá pravda jest. Nebo on již za časů starého zákona všecky lidi a národy hlasem svědomí ke všemu dobrému vedl; on je později v církvi vedl mimo to mocí své milosti, mocí církevního učení a ustanovení ku všelikému lepšímu pořádku; on je vyvedl z všeliké hnusnosti pohanské; on je vysvobodil z okovů mrzkého otroctví; on je sprostil neřestného mnohoženství; on zmírnil tuhé žezlo despotických vládařů; on zasvětil a upevnil všeliké občanské svazky; on povzbudil u jednotlivců a u celých národů šetrnost ku právu a spravedlnosti a potlačil mnohé násilí a války;

on zmírnil divoké mravy zlotřilých národů; on zlepšil veřejné právo a zákony; on zasvětil a ušlechtil manželský stav a domácí život; on povznesl mysl ku všelikému vyššímu snažení, k umění a vědám; on vzkřísil pro nevědomost školy, pro churu nemocnice, pro každou nehodu přiměřenou pomoc; on konečně proměnil i všeliké zlé, co na ten čas ještě ve světě ostává, na lepší povahu, tak že všem Boha milujícím k dobrému sloužití musí, t. j. že z trpělivého a nábožného snášení pro ně tím větší zásluha a sláva na věčnosti povstává. On tedy a jeho spasitelný život jest zajisté ten pramen, odkud se všechno blaho nejen věčné, ale i časné člověčenstvu prejtí. A tomu ani nemůže jinaké býtí. On t. se svým pozhnáním jest ustanoven a uzpůsoben pro celé pokolení a pro všechny potřeby každého věku, stavu, pohlaví ano každého jednotlivce; on tu musí všechny dokonalosti zvýšiti a všechny nedůstatky napravití, jako i někdy svou slávu na celé pokolení rozšířiti, a tak ji v nesčíslných poměrách rozmnožiti.

V. Toť jsou veliké náhledy o Pánu Kristu, o nichžto musím vyznati, že mě nad míru těší.

F. Spravedlivá-tě to radost. Jak pak bychom se teprv radovali, kdybychom také tak jasně vnitřní cenu čili důstojnost života Kristova mohli poznati, jako jsme poznali jeho cenu zevnitřní, čili důležitost. Avšak tato vnitřní sláva života Kristova jest tolik před zraky oslavených přátel božích odhalena; jen oni patří s ouplnou jasností a u blaženém vytržení na veliký div vtělení Syna Božího, na větší ještě div Kristovy poslušnosti až k smrti kříže a na jeho nejvyšší slávu na pravici Boží. Před námi ostává vše to pro vezdejší čas ještě zastřeným tajemstvím, my velikost toho všeho více tušíme, než poznáváme, protož také každý vlastivý děj z Kristova života svatým tajemstvím nazýváme.

V. Vy mi ukazujete život Kristův z takové strany, z jaké jsem ho nikdy dobře nepoznal, a vzbuzujete ve mně ku Kristu Pánu takovou uctivost, jaké jsem nikdy nepočetil.

F. Avšak nejen Krista Pána, nýbrž i Pannu Marii sluší, abychom na nejvejš ctili. Nebo všechny tyto divuplné

děje, v kterých se celé ostatní dějstvo zobrazuje, zakládá, zaslouchuje a oslavuje, a které jsou blaženým divadlem pro všechny nebešťany, celý ten předůležitý a předústojný život Krista Pána jest spolu životem Panny Marie; ona má t. svůj dobrý podíl v jeho vtělení, umučení a oslavení, ona ho počala, porodila a odchovala, ona všechny bolesti jeho spolu cítila, ona se z jeho slávy radovala a jí též oučastna učiněna jest, na ni tedy i důležitost a důstojnost Kristova přechází a v takové míře jí povznáší, v jaké by jí všechna její aslechlá povaha povznesti nemohla, že t. sluje a jest nejen matkou a pomocnicí všech věků a pokolení na zemi, ale i všech svatých a angelů v nebi.

V. Vy mě opravdu učíte velmi vznešeným a utěšeným věcem, za něž jsem Vám velmi povděčen. Ale jak vše to mám spojití s růžencovou pobožností.

F. Z toho všeho vidíte, že se sv. růženec skutečně sám schvaluje, čili že jest sám o sobě dost slušnou a chvalitebnou pobožností, byť by nám ho sv. Dominik, ten a onen papež a Bůh sám neschvaloval. Nebo tu máte slušnou úctu Krista Pána a Panny Marie a památku jejich předůležitého a předústojného života; tu máte sestavené děje, jenž nad ostatní příběhy našeho dějstva tak vynikají, jako skutky božské nad skutky lidské; tu máte sestavené největší zázraky božské moudrosti a božského milosrdenství; tu máte vystavený pratvar, základ a cíl veškerého dějstva; tu máte vystavené užasné divadlo pro všechny nebešťany; tu máte nejhlavnější obsah naší svaté víry, jež si dost hluboko do mysli a do srdce vrýtí nemůžeme; tu máte řadu myšlének, jenž jsou mezi ostatními myšlénkami, jako drahé klénoty mezi sprostým kamením, jako nebetyčné hory mezi nepatrnými pahrbky; ano tu máte skutečně nebetyčné pomyslné pohorí, k tomu cíli utvořené, aby tu mysl lidská Bohu a jeho tajným radám bližší byla; tu máte zajisté nejvzácnější pomyslné klénoty zadělané do nejtěsnějšího kovu, citů t. a žádostí, jaké nám Kristem Pánem, archangelem Gabrielem a Duchem svatě církve podány; tu máte čest a chválu Marii Panně vždy v jiné a v jiné podobě vzdávanou; tu máte nejutěše-

nějí ozdobu jí ze slávy jejího Božského Syna chystanou — ozdobu, v které se nám teprv veškerá její spanilost zjevuje a naše srdce mocně jímá; tu máte pobožnost, kde my své srdce v takovém stavu Marii Panně odevzdáváme, že ona je snadno k našemu Spasiteli a Bohu obrátiti může; tu máte pobožnost, kde veškeré zásluhy Krista Pána a všecku spanilost Marie Panny jako ohnivé paprsky do svého srdce srážíme, aby se tu plamen svaté lásky rozňal; tu máte pobožnost, jenž se zajisté i Bohu líbí, poněvadž chce, aby se nejen před jeho Synem každé koleno klanělo, nýbrž aby pro něho také jeho matka ode všech pokolení blahoslavena byla; tu máte pobožnost rovně tak pěknou jako před Bohem líbeznou — pravý to věnec z utěšených a vonných růží — pravý to *růženec*.

V. Vy mě opravdu nutíte, že se tomu začínám diviti, čím jsem nedávno pohrdal. Jenom ale toho dobře nepochopuji, aby všechny ty přídavky, jaké se do pozdravení anjelských kladou, byly tak veliké a vzdělavatelné myšlenky, jako Vy o nich jistíte. Já k. p. dobře nahližím, že není nic důstojnějšího a důležitějšího, než vstoupení Syna Božího do našeho pokolení, než vtělení a narození Pána Krista; ale co je tak obzvláštního na tom, že s ním Panna Maria svatou Alžbětu navštívila, že jej v chrámě obětovala, že jej v chrámě nalezla?

F. Tu nesmíme zapomenouti, že tyto děje nejsou než další vyvinutí Kristova vtělení a narození, a že se nám v nich tentýž veliký zázrak ještě několikrátě vždy v jiné a vždy skoro v spanilejší tvářnosti představuje. Z tohoto-li hledíště na ně patříme, zajisté v nich mnoho vznešeného a vzdělavatelného nalezneme. Jak utěšeně jest k. p. pomysliti, že neskončený Bůh, jak mile v lidské podobě naše pokolení navštívil, navštěvuje a těší tudíž své jednotlivé přátely a příznivce; že pobýv na své pozemské pouti prvních čtyřiceti dní, chvátá se obětovat Otci nebeskému, a předvypodobnit tu obět, pro kterou byl na svět přišel; že přišed po druhé do domu svého Otce, dává nový důkaz, že jest ještě někoho jiného Synem, než Marie Panny. Tím pak Vám nikterak

nechci přehojný obsah těchto velikých tajemství vyčerpati, nýbrž jen poněkud napovědět.

V. Já jsem s Vaším vysvětlením úplně spokojen, aniž mám zapotřebí, abyste mi druhé a třetí patero svatých tajemství obsírněji vykládal, jelikož se v jednom veliká zásluha jeho utrpení, a v druhém veliká jeho i naše budoucí sláva dost patrně spatřuje. Nyní mi, prosím, ještě řekněte, proč při každém růženci zrovna patero svatých tajemství přidáváme.

F. To činíme na důkaz, že mezi všemi patnácti svatými tajemstvími jsou nám tajemství bolestná, v kterých si trpké umučení Páně na paměť přivádíme, nejvzácnější. Proto, ať si radostné ať slavné děje Krista Pána připomínáme, vždy musíme do své pobožnosti uvádět památku umučení Páně čili jeho svatých pět ran, odbývající svou pobožnost vždy vpočtu paterém.

V. To se mi nad míru líbí; nebo čím se nám největší láska dokázala, to si máme také nejbedlivěji na mysl uvádět. A teď také mohu snadno uhodnouti, proč se zrovna deset pozdravení angelských po každé modlitbě Páně modlíme. Počet deseti jest tolik, jako dvojnásobný počet pěti. My si tedy, modlíce se dvakrát pět pozdravení angelských, jakoby dvakrát umučení Páně při každém tajemství připomínáme, a ještě jednou tak dlouho, nežby snad přísná potřeba byla, při něm prodléváme, abychom jakousi vytrvalost a nerozlucitelnost své mysli od něho na jevo dali. — Zatím ale předce nevím, zdali to časté opakování nebude přes naši sílu, a zdali s náležitou pobožností budeme moci desetkrát každé tajemství rozjímati a pozdravení angelské k němu se modliti.

F. O to se nepotřebujeme starati, jestliže se jenom o náležitou uctivost k Panně Marii a k Pánu Kristu postaráme. Nebo když již milovníci pozemských věcí, které dost obmezenou cenu do sebe mají, nemohou se o nich dost namyslití a namluviti, jak pak by nás mohlo omrzeti časté vzpomínání na takové věci a osoby, do nichž Bůh nesmírné ceny uložil — ač jestliže si jich náležitě vážíme. — Mimo to má růženec ještě jinou stránku do sebe, pro kterou není těžko se jej s pobožností modliti. On se právě pro toto časté

opakování pozdravení angelského a svatých tajemství, čili pro svou jednotvárnost a jednoduchoost velmi dobře hodí za pobožnost společnou ano vsi obecnou. A člověk jest tak uspořádán, že na něho společná pobožnost mnohem více oúčinkuje, než jakékoliv soukromné modlení. Když se s námi modlí těmiž slovy celá osada; anebo, když si smíme pomyslit, že se s námi modlí těmiž slovy celá církev, toť nás o tolik mocněji dojíká, než když každý svou zvláštní modlitbu odříkáváme, jako nás mocněji dojíká sborní hudba, než hudba jednoho hudebníka. Ano jako se nám takové hudební kusy, jež jsme slyšeli jednou sborem provozovati, nad jiné líbí, byť bychom je slyšeli později od jediného hudebníka přednáseti; tak ostane také taková modlitba, kterou jsme kdy u větším shromáždění společně konali, pro nás nad jiné půvabnější a dojíkavější, byť bychom se jí napotom jen soukromě modlili. Tuť není jináč, než jakoby se při společném modlení jeden každý stal oúčasten pobožnosti všech ostatních, a jako by se táž zmožena pobožnost v něm obnovila při každém pozdějším odbyvání též modlitby. — My tedy nejen se nepotřebujeme jednotvárného opakování při sv. růženci strachovati, poněvadž tu z bezedného pramene pobožnost vážíme; ale musíme se z též jednotvárnosti radovati, poněvadž se sv. růženec právě tou povahou hodí za pobožnost společnou a takovým způsobem povzbuzující moci velice nabývá.

V. Jak pak ale neuvícený rozum sprostého lidu bude s to, z onoho bezedného pramene dost pobožnosti si naváziti, aby se jeho modlení konečně předc neplatným mechanismem nestalo?

F. Nemysleme, že jen pouhé rozjímání člověka k pobožnosti povzbuzuje. Mocnějším prostředkem k témuž účelu zvlášť u sprostého lidu jest všeliké symbolické vypočtení, k němuž mimo kříž, obrazy, sochy, posvátná stavení patří také rozličné děje, dílem viděné, jako jsou církevní obřady, dílem od lidu samého konané, jako je pobožnost svatého růžence. To vše, ač pro každého má svou platnost, zvlášť na sprostou mysl o tolik mocněji, než pouhé myšlenky a pouhá slova, působí: jako vzdělaného člověka mocněji dojíká

zdařilá básně, než obyčejná prostomluva. A ze jména musí růžencová pobožnost na prostého člověka mocně oúčinkovati. Když se mu t. každé sv. tajemství desetkráté, a pozdravení anjelské víc než padesátkráté do úst a na srdce klade, toť v něm vzbudí mnohem větší pomyslení o Panně Marii a o svatých tajemstvích, a větší k ní uctivost, než kdyby se mu o nich to nejpěknější rozjímání přednášelo.

V. Já Vám musím i v tomto ohledu dáti za pravdu. A nyní mám toliko ještě tu jedinou žádost na srdci, abyste nám budoucí neděli držel o sv. růženci podobné kázání, jako jste nyní mně v způsobu rozmluvy učinil. Takovým kázáním zajisté všech myslí k pobožnějšímu odbývání sv. růžence povzbudíte, a mimo to mnohého posluchače k lepšímu přesvědčení o též pobožnosti přivedete, jako jste mne přivedl. Já Vám za tu službu srdečně děkuji, a pevně slibuji, že se nejen budoucí neděli s ostatní osadou, ale mimo to i častěji pro sebe sv. růženec modliti budu.

F. A já Vám slibuji, že Vám za to Maria Panna hojného požehnání u svého Božského Syna vyjednám. —

Tímto slibem se skončila rozmluva C—kého p. faráře a C—kého p. vrchního o sv. růženci. A netrvalo to dlouho, že se týž slib na p. vrchním skutečně vyplnil. Nebo on se stal brzy potom horlivým ctitelem Krista Pána a Panny Marie, ctitelem zvláště oněch posvátných dějů z jejich společného života, jenž se ve sv. růženci tak často připomínají; ctitelem Kristova umučení, jímž nám spasení zjednáno, ctitelem výročních svátků, jimiž se v církvi památka týchž dějů slaví; ano ctitelem všech církevních obřadů a ustanovení, jichžto úzký svazek s Kristem Pánem, s jeho životem a spasením dobře poznal; nade všecko ale ctitelem a bedlivým příjemcem svátostí, v nichž podstatu Kristova spasení obsaženu býti věděl; a od toho času také mnohem bohabojnější, blahocinnější a blaženější život vedl.

Kdo gest prawý vlastenec?

Od

Gottharda Holubáře,

kapitulara Strahowského, mjetajho duchownjho sprawce w Šarce sw. Jana Nopomuckého.

Mezi ukazy nynějšjho žiwobytu pozornosti zasluge i to, že člowěk wjce nežli kdy počjná swé národnosti sobě powědom býti, s kterýmžto citem láska k vlasti newyhnutelně slaučena gest. — My zde z ohledu křestanstwj tuto wěc pozorujeme, an toliko ono samo tento předmět pewně odůwodniti, a obecná prawidla gedneho každého občana wážcej poskytnauti může. Wlastenectwj (*Patricismus*) gestif láska k vlasti, kterážto se na zwláštnjm poměru zakládá. Gestif to země otcowska s gegjmi zwláštnostmi a plody, kterauž předkem milujeme. W nj gsme zažili dnů neylibějšjch, mnohé pomačny nás těšcej, vstupuj na mysl, a my zdaleka opět k domowu spěcháme. Kdo bydlj w pustínách, tohož hagné lučiny rozweseliti nemohau; gsauť gemu toliko co temný obraz čerstwých zdrojů palmy ostjnených. Wlast geho gest pauš, a tam on spěchá zase. S podobnau tauhau ohljž se seweran po swé kamčadálské otčně, nechť si obýwá w městě Czarů krásau a hognostj obkljčený, předge bude mysliti na bjdnau chatř, a srdce w něm se pohybe, gak mile opět po dlauhé cestě zočj wesničku, w njžto narozen byl. Powědomoť, kterak horáci taužj po swých pahorcjch a dolinách. Mrzutě wýhost dali mnohdykráte vlasti swé osadiwše se w cizjch zemjch, ale po mnohých letech opět k domowu se odebjrali. Ano zkušenost učj, že i zlosynowé zase do vlasti swé se wrátili, wědauce, gak se smutným osudem tam zápasiti musj; neměli ani poklidu ani utěchy, coci ge nutilo močj neodolatedlnau k domowu. Mnohdykráte gsauť to přednostj, wýhody, obyčej, zákony a zwláštnj wýhrady, genž nás pro wlast otců našich tak ohniwě rozněcuj. Zawjrať ona to neydražj pro nás; roditele, potomky, přjbužné, známé. Divochoy nazwali Řjmané národy negsauj měšťany řjmskými.

Nádhru tuto římskau wyznačil výborně *Scipio* oněmi slovy: „*Patriae fumus lucenior alieno igne.*“ Gak gen židé wá-žili sobě otcowské půdy! Gestif to bolestný obraz, který u proroka Páně stogj, an tam psáno: „Nad řekami Babylona, tam gsme seděli, a plakali: když gsme zpomjuali na Sion. Na wrbj u prostřed něho zawěsili gsme nástroge hudby našj. Nebo tam tázali se nás, kterj zgjmané wedli nás, slowa pjsnj: A kterj zawedli nás, řjkali: Pjseň zpjweyte nám z pjsnj Sionských. Kterak zpjwati budeme pjsně Hospodinu w zemi cizj? Gestlize se zapomenu na tebe Jerusaleme, budiž w zapomenutj dána prawice má!“ (*Zalm 136. 1 — 5.*)

Téměř wšecken národ gest rozgítěným ctitelem wšeho, co w geho zemi uwedeno. Tak anđličan, francauz, tak sewernj amerikán, blahým se cjtj gako Šweycar. Tato přj-ťulnost k zemi otcowské, aneb bychom raděgi řekli tato nád-hera národnj častěgi co láska k vlasti wychwalúge se. Wlastenci nazýwali se němečtj ginoši, uchopiwsj se zbraně, an Bedřich Wilém z Wratislawi roku 1813 lid swúg k obrae nepřátelské wyzýwal. Tak se ale i ti pogmcnowali, gešte roku 1817 na weyročnj den oné weliké národnj bitwy u Lipska na hrad Eisenach odtáhli, a tam saukromnj spiknutj proti knjžatům německým osnowali. — Lze-li, giž takowauto pauhau přjchylnost k zemi, w které gsme zrodili se a prawnj radosti žiwota okusili, lzeli tuto národopýchu nazwali wlasteustwjm? — Oprawdiwé vlastimilnstwj nenj wěc citu a okamžitěho nadšenj. Horliwost stydne práwě rychle tak, gakož se rozněcuge. Myslény, náhledy a usudky lidstwa gsau změnitedlné; neyohniwěgšj vlastimilowé stali se pře-časte hroznými zrádci vlasti swé. Prawé vlastimilnstwj negewj se wěčným káranjm, opravau aneb hanau gednau dobře zawedeného řádu, a wšelikých giných stanowenj a řj-zenj wlády, tjm méně rauhánjm se cjrkwj, gako semotam w poslednjch časech až přjliš shledáno gest, kde se gj pod twárnostj snášenliwosti a mjru, čistého učenj, neb z lásky k Zeměpánu poslušenstwj wypowjda. Prawá láska vlasti gest ctnost. Ctnost požaduge wolnosti; ona gest způsob

smeyšlenj, který se od ničemnosti pauze smyslného člověka, gakož i od idealnj přepiatosti welmi dobře rozeznává; ona gest silné předsewzetj, a pewná odhodlanost, gji přjsně za swau powinnostj, byt i překážky se přjčily ze strany těla; ona gest mrawnj powaha a obráčenost celého wnitřnjho člověka se wšj geho mohútnostj a silau, gest úplná odewzdanost k výkonu wúle Božj a následowánj Krista P. Ctnost hledj k powinnosti. Zdrog, z kterého pocházj, gest čistý, tak gako gest gegj cjl wznešený, ku kterému směřuge. Wlastenectwj musj mjti tedy pewněgšj základ, nežli gest onen, genž se mu obyčegně podkládá. Musj spočjwati na vyplněnj onoho hlawnjho přjkazu: „Milowati budeš Pána Boha swého z celého srdce, ze wšj duše a ze wšj sily swé, a bližnjho gako sebe samého.“ (*Mtš. 22. 27.*) Zákon ten našeho Božského Wykupitele welj sice wše objmati láskau, což člověk gest, a nic co lidstwa se týče nepozorowati gako cizj: než ale an takto prawau swětoobčanskau mysl schwaluge, newelj nižádnau politickau lhostegnost aneb necitelnost, gako se domnjwal Wieland we swém Diogenu, a tjm způsobem nezawrhuge nikterak oné zvláštnj k spoluwlastencům přjzniwosti. Ano, kde gsme zrodili se a odchowáni byli, aneb práwa měšťanského dosáhli, nápodobně we vlasti swé musjme swědomitým napjnjánjm nášj tělesné i dušewnj mocnosti, wěrným zachowáwánjm powinnostj stawu a powolánj, úctau a poslušnostj k mocnáři, w uzdu pogjmánjm nášj chtiwosti po swobodě a wolnosti dlé ducha weřegného pořádku, konečně pak sprawedlnostj, mjrnostj a dobrotau ke wšem občanům k wětšjmu blahu země otcowské wždy wje a wjce přjsjwati. W tom záležegj naše občanské powinnosti. K tomu nás křesťanstwj wjže. Poraučjť každému dobře užjti wšech od Boha propůgčených darů, hřiwen a schopnostj. (*Mtš. 25. 14.*) Poraučjť přjsuau swědomitost a wěrnost w powolánj stawu. Čeledi: poddanost, powolnost, poctiwost. (*Tit. 2—9. 10.*) Rodičům: pečliwé wychowánj djtek w kázni a trestánj Páně (*Efesz. 5. 4.*) Dělnjkům: by pracowali rukama swýma, což dobrého gest, aby měli z čeho uděliti nauzi trpjcmu; (*Efes. 4. 28.*) Učitelé napomjná, by dobře zastáwali swúg auřad;

(*Řjm. 12. 17.*) Kněžj, by byli příkladem wěřjeh, w stawu, w obcowánj, w lásce, we wjře, w čistotě (*1. Tim. 4. 12.*) Knjžatům hlásá, by byli služebnjci Božj a wládnu se sprawedlnostj a dobrotau. (*Řjm. 12.*) Dále welj tentýž apoštol přjanau poddanost mocnostem wyššjm, swětským i duchownjm. Neboť nenj mocnosti, nežli od Boha, které pak gsau, od Boha zřjzeny gsau. Protož kdo se proti wj mocnosti, Božjmu řjzenj se proti wj. — Kdo wás slyšj, mne slyšj, kdo wámi pohrdá, mnau pohrdá. (*Luk. 10. 16.*) Křesťanstwj nařizuge odwáděti daně: Dáweyte všem, což gste powinni: komu daň, tomu daň: komu clo, tomu clo: komu bázeň, tomu bázeň; komu čest, tomu čest. (*Řjm. 13. 7.*) Předě všemi wěcmi ale nabjzj nás všech, že prosby, modlěby, žádosti a djkůčiněnj státi se magj za wšec ky lidi, za krále a za wšec ky wrchnosti, že pokogný a tichý žiwot wěsti máme we wšj zbožnosti a počestnosti. (*1. Tim. 2. 1. 2.*) Konečně gečtě welj obapolné aučinkowánj všech audů těla k gednomu společnému dobrému, (*1. Kor. 12. 12—17.*) to gest, gedenkaždý budiž způsoben wydati a obětowati sjla swau k prospěchu všech, by osobnj blaho gegich bylo opatřeno i nynj i budaucně, třeba nás nebylo wjce na žiwě. Kdožkoli w od wlasti přigjmati, naproti tomu ale ničjm odplácti nechce, kdožkoli w téhož swazku gednoty a řádu nešetřj, oo swěřeného má, neostřjhá, nepobožných nowých slow, a odporů falešně nazwaného uměnj se newaruge (*1. Tim. 6. 20. 21.*) a od wjry wypadá — tenť ochrany a wáznosti ze strany wlasti swé se zbawuge a býti přestává hodným audem státu a rodiny swé.

Takto hlásá křesťanstwj, tak náboženstw, ku kterému gsme přísáhli; a co tu Božský Wykupitel přikázal, potwrdiltě sám příkladem swým. Byltě welikým přjtelem swé wlasti, kde se co Syn Božj w způsobě lidské na wykaupenj našeho plémě obgewiti ráčil. Churawé léčiti, neumělé učiti, padlé zdwjhati, k spatřenj a poznánj swé půwodnj bytnosti wěsti, a gim ukázati na Boha Otce wěčného, genž ho poslal, na nebe a ctnost — to bylo weliké djlo geho. Na všech mjstech wygewil se swau wystrahau a pokutau, kde se přjležitosti podalo; tak w synagožách, tak w chrámě, tak po městech a na břehu

mořském. Slzy polévaly oči geho, an pohledět na město Jerusalém, a twrdošjnost obywatelů geho na myslí přemjtal, genž zawrhnuhli, co gediné k spáse gegich slaužiti mohlo. „O kdyby poznalo i to, a zagisté w tento den twůg, které věci k pokogi tobě gsau. — (Luk. 19. 41. 42.) Jerusaléme, Jerusaléme, kterýž mordugeš proroky, a kamenugeš ty, genž k tobě posláni gsau: kolikrát gsem chtěl shromáždití syny twé, a nechťel gsi. (Mtš. 23, 37.) — On se podrobil tehdegšjim zákonům země, odwáděge werěgnau daň. (Mtš. 17. 26.) Prawiltě: „Dáweyte, což gest cjsarowa, cjsari,“ — ano i w nesprawedliwém saudci swém: uznaltě władaře Božjho. (Mtš. 22. 21. Jan. 19. 11.) Ano i tehďáž, když geg protiwnjci geho wywedli na smrt, a ženy plakaly nad njm: „Neplačte nade mnau, ale plačte raděgi nad sebau, a nad syny swými.“ Záhuba vlasti rychlým krokem gdauej strměla před geho očima. —

Co gest tedy prawé, křesťanské vlastenectwj? Dle učenj a příkladu Ježjšowa, gest obecná křesťanská láska na zemi narozenj našeho zvlášť obráčená; wěrné i swědomité plněnj všech občanských powinnostj. Prawý tedy vlastenec snažj se we swém powolánj býti dokonalým; k tomu hledj, by gjm ono mjsto, na kterémž od Boha postawen gest, wěrně zastáno bylo. Nenj tedy roznašitel bezbožných, škůdných a kommunistických prawidel ani řečj ani tiskem. K dobré gen věci mage zřenj swé obráceno, owšem že s horlenjm, ale powždy s opatrnostj, šetrnostj a maudře zasadj se proti wšelikému předsudku, bludu a hřjchu. Milugeš, což prawého, slušného, sprawedliwého, co milowánj hodného, co slawného, co ctnostného a chwalitebného gest; na to myslj, po tom taužj; (Filip. 4. 8.) a co katoljk gest wěrný staupenec swé cjrkwě, kterauž wštjpil Ježjš Kristus. Ona gest mu slaupem a základem prawdy. Držj se bezpečného učenj, aby sám způsoben byl giných posilowati, i protiwnjkům odolati; waruge se všech oněch mnohomluwců a podwodnjků, genž ustawičně cjrkwě katolickau z powěry, newolnosti a nucenj k wjře winj, a tak nezkušený lid w zmatek uwáděgj. Při tom newáwidj onoho wěčného a nesmyslného o politice mudrowánj,

mistrowánj a wšeho giného nowotárstwj. Wšekur ut političtj a cirkewnj hubari gsau mu tjm, což vlastně gsau, totiž třestěnci; na mjestě coby se bez ustánj sháněl po temném idealu občanské aneb nábožné swobodnosti, gako činj chlapeci po krásném motýlu, raděgi mrawnj swobodnost na wrchu stawj. Tamě snažj se, aby uměl włádnauti sám sebau, králem býti w sobě a nad sebau. Osoba mocnářowá gest mu swata a welebna, swat a welectěn gest mu zákon státu, kteréhož on poslušen gest z lásky a ne z přinucenj. Každé zbauřenj pokládá za hrozný auklad na žiwot a blahost státu; ono se mu widj býti hodno takowé pokuty, gako zlosynost wraždy. Dytky swé, pokud otcem, pěstuge w bázni Božj; gim zwlášť známostj činů a žiwotopisů proslawených předků wštěpuge lásku k vlasti. Poctiwě se žiwě odpovědným gest nepřjtelem každého bezprávj. Nedotýká se wšetečně cizjho náboženského zboru a smejšlenj geho. Sám se waruge bludu, u giných ale toliko dowoleným způsobem wyhladiti geg se snažj, maudrým naučenjm totiž a swatým přjkladem. Nedogde-li sluchu a následowánj, bludného nechává w pokogi, a lásku chowá i wáznost k geho osobě. Nestěžuge sobě na tjž weřegně daně. Křesťanský patriota powážuge gich za newyhnutedlnau wýmjoku zdaru poklidného a bezpečného žiwobytu w státě. K obraně nepřjtele, k zastánj, obhágenj vlasti hotow gest k neydražšjm obětem, neboť pokládá blaho země swé wyše nežli swůg vlastnj žiwot. Wděčen gest vlasti swé, která geg wzdělala; ano i tehdaž, an genu wšecko se zdařiti nechce, a on dle zásluhy odplacen a wážu nebýwá, ani tehdaž neodstupuge od swé swaté powinnosti. Podporuge také wšecky weřegně ústawy, školy, domy pro chudé a nemocné, Modlj se konečně za wšecky lidi, a prosj Pána, aby ty, gešto negsau na cestě prawdy, oswjtil, a ty, gešto w pyšné zaslepenosti gi opauščgj, opět nazpět přiwěsti ráčil.

Teně gest prawý křesťanský vlastenec, tak on smejšlj, tak křesťanský vlastimil gedná. —

Slavnost v Kaclířově.*

Dne 16. srpna 1845 k třetí hodině odpoledne, při slavném zvonění, stalo se radostné vyzývání věřících k získání plnomocných odpustků, za příčinou důležité slavnosti od Jeho Svatosti Papežské udělených. Celou hodinu zvučely zvony, an mezi tím četné procesí ze Stašova, skoro tři míle vzdáleného, ku Kaclířovu chvávalo. Místní p. farář, Antonín Kukla, s p. primiciantem J. Dremlem, kráčeli vstříc zbožnému průvodu. Sotva že jej uvítali, a do farního chrámu Páně uvedli, v tom čtvero jiných procesí zde zavítalo, Bohu se kořících, a sv. Filumenu před oltářem jejím nábožně pozdravujících. Na to k desateru zpovědních stolic dán přístup lidu kajícímu, v kapli tak řečené „k Božímu hrobu.“ O 7. hod. k večeru k oltáři vstoupil nadjmenovaný p. primiciant s četnou assistencí, a tu byly slavné nešpory, — vlastně bych měl říci, že se na kůru lytanie k sv. Filumeně, na způsob loretských, zpívaly, a požehnání s Neysvětějším nábožnému zástupu se udělilo. O 8. hodině večer ohlašoval hudební sbor bitím v bubny a zvukem trub, slavnost příštího dne. Až do devíti hodin slouženo lidu ke zprávě Boží přístupujícímu.

I zavítalo jitro dne 17. srpna, a tu dlouho a dychtivě očekávaná slavnost odbývati se měla. Obloha, jakoby nepřiznivá, ze všech stran mračny zatažená, prudší a prudší, přivalu podobný vysílala déšť, který ani domácímu, ba ani přespolnímu lidu v té slavnosti podílu bráti nikterak nezabránil. Nebo počet poutníků byl mnohem větší, než minulého roku. Hned o 5. hodině ráno byla sloužena první mše sv. u oltáře sv. Panny a Mučednice Filumeny, a tak se po půlhodinách střídaly mše sv. až do půl sedmé, kdež byla zpívána ranní. Na to zachován byl v sloužení mší sv. předešlý pořádek. — Po 8. hodině přišlo procesí z Moravské Třebovy, majíc v čele

* Kaclířov (Ketzelsdorf), vesnice v Chrudimsku, na panství Litomyšlském, diocesi Králohradecké.

pat. Cherubiniho, Kwardiana tamnějších p. p. Františkánů. Dojímavý to byl pohled na průvod ten, an nedbaje na obtíže a neschůdnost cesty, láskou k sv. Panně Filumeně rozmlcený, všecky nesnáze při svém putování mužně přemáhal. I tomu processí domácí kněžstvo vstříc vyšlo. Vítr strašlivě burácel, černá mračna neustále deštěm hrozila, a však nic méně průvod tak šťastně byl veden, že ani v nejmenším pořádek rušen nebyl, po němž všecko šlo tak, jako minulého roku.*

K duchovnímu vzdělání vůbec, měl zvláštní horlivost místního p. faráře, účinek této slavnosti ještě zvýšen býti kněžskými prvotinami již svrchu jmenovaného p. J. Dremla. Začátek těch dluho a tauzebně čekáných prvotin byl učiněn o 9. hodině, P. primiciant v taláru a plášti kněžském, drže v ruku sv. ostatek Bohu milé nevěsty sv. Filumeny, radostně očekával ve farním domě s rodiči a přátely svými příchod osmnácti kněží, kteří je, jakožto duchovního bratra do chrámu Páně doprovoditi ráčili. Ze středu příslého velectihod. duchovenstva vtoupil Veledůst. arcikněz Ferd. Stuchlík ze Svitav, a v krátké, obsahotěžké řeči vysvětlil rodičům p. primicianta důstojnost kněžskou synů jejich, (starší bratr totiž p. primic. Jos. Dreml již od roku 1841 knězem jest,) a ve jménu p. primicianta srdečně jim skládal díky. Na to obdržel p. primiciant kleče, požehnání od rodičů, nevyslovným citem radostí a vděčnosti k Bohu patrně zachycených.

Po tom se ubíral p. primiciant při slavném a valném průvodu do chrámu. Za sborem hudebníků neslo dvádnácte družiček sochu sv. Filumeny na vkusných nosítkách. Následovalo duchovenstvo, a posléze přátelé páně primiciantovi. Dav lidstva byl ohledem na okolnosti místa a povětrnost zajisté převelmi veliký. Tlačénice byla taková, že průvod od hlavních dveří kostela, arci ne příliš prostranného až k presbyterium, dlouho protírati se musil. Účastníků té slavnosti počítalo se přes 9000. — Kázání primiční držel p. A. Kukla, kněz církevní z Hradce Králové. Thema

* Viz: Sion. Eine Stimme in der Kirche für unsere Zeit. Nro. 23. Augsburg 1844.

kázání bylo: Sv. Filumena učí nás svým příkladem — a) pekoře v radostech — b) trpělivosti v trápeních. Slyšeli při tom p. primiciant, že mnoho trápení za podíl vezme; — kýchby je tak statně a velikomyslně snášel, jako ona, jejížto sv. zbytek v rukou držel!

Mezi primiční mši sv., u oltáře sv. Filumeny, i také na hřbitově v kapli Božího hrobu obět mše sv. konána byla: Při gradualu prvotinné mši sv. zpívaly se dvě sloky písně k sv. Filuméně: „*Srdce mého jemná slasti*“ etc. a „*Nebešťané vsťříc se hrnou*“ etc. s přízvukem celé hudby s takovým dojmem, že nábožnému zástupu oči slzami se zalivaly. — K závěrku zavznělo radostné: Tě Boha chválíme! O 4. hodině odpolední byly zpívány nešpory z breviáře; p. primiciant četnému shromáždění dával pozhnání. Pořádek v osmidni, čili oktávě, obsažen a naznačen jest v listu poselacím, jenž takto zní:

Konsistorial-Kurrende. Z. 1076.

Leutomyschler Vikariatsamt!

Die hohe Hofkanzlei hat in Folge des Dekrets vom 6. Jänner l. J. Z. 41110 laut hohen Gubernialintimats vom 31. Jänner l. J. Z. 2537. über hierortiges Ansuchen vom 26. Septbr. v. J. Z. 4761. dem Pfarrer zu Ketzelsdorf Anton Kukla zugekommenen päpstlichen Reskripten, in Bezug auf die, mit einem Ablass verbundenen Feier des Festes der heil. Philumena, bei der dortigen Pfarrkirche, das angesuchte placetum regium ertheilt, wovon das bischöfliche Vikariatsamt den genannten Pfarrer mit der Weisung zur Benehmungswissenschaft in die Kenntniss zu setzen hat, dass nach der bischöflichen Ordinariats-Verordnung die Feier des Festes der heil. Philumena, falls der 11. August nicht auf einen Sonntag fällt, auf den nächstfolgenden Sonntag nach dem 11. August für die Ketzelsdorfer Kirche verlegt; dass am Vorabende dieses Festes eine Litanei mit dem

heily. Segen; am Feste selbst, der vormittägige Gottesdienst coram exposito Sanctissimo, Nachmittag die sollenne Vesper mit dem Segen cum Sanctissimo: für die Oktavtage täglich ein Choralamt, Nachmittag die Litaniei mit dem heily. Segen, und am letzten Oktavtage, oder zweiten Sonntage, nebst dem vormittägigen vorgeschriebenen Gottesdienste, Nachmittag die Vesper mit dem Te Deum und heily. Segen cum Sanctissimo abgehalten werden solle.

Konsistorium Königgrätz, am 27. Febr. 1845.

Josef Müller,
Präses.

Wenceslaus Kregčj,
Konsistorialrath.

Třetí den v osmidni školní mládež, vykonavši sv. zpověď, přistoučila k stolu Páně; neličená pobožnost, příkladná vroucnost a skroušenost těchto maličkých byla s to, i nejtvrdějším srdcem pohnouti.

Dnem 24. měsíce srpna chýlilo se osmidní ku konci. Již od 5. hodin ráno slyšána byla zpověď kajících. O 6. hodině byla u oltáře sv. Filumeny sloužena první mše sv. — o 7. hodině byla zpívána ranní mše sv.; o 10. hodině, vtsoupil p. neomysta J. Dreml na kazatelnu, a horlivě řekl, jak blaženě se zplácí důvěra v mocnou přimlůvu sv. Filumeny skládaná. Text byl: „Ay ty Betléme, země Judská, nikoli nejší nejmenší mezi knížaty Judskými, etc. Mat. 2, 6. z čeho kazatel na Mugnáno * a z Mugnána na Kaclířov přčesl a ukázal posluchačům, že A. důvěra, kterou v mocnou přimlůvu sv. Filumeny skládaři, učila je Marii Pannu znáti, 1) příkladem (sv. Fil.) v dětinství, — v žaláři, — při smrti; 2) přimlůvou v nebi; — on je učinil pozorný, že od té doby, co ctějí sv. Filumenu, do chramu, do zpovědnice a. k stolu Páně horlivěji a častěji přistupují; — ukázal posluchačům,

* Mugnáno, město v Neapolsku, kde ostatky sv. Filumeny uloženy byly, a nyní se v Plassích, plzeňského kraje, panství knížete Metternicha nacházejí a slavně ctějí.

Red.

že B. tatáž důvěra, srdce hříchem sklíčeného poukázáním na odpustění pozdvihuje, a ne zřídka zázračným způsobem bídý tělesně léčí; co opodstatnil tím, že jim odpouští od církve Boží časné tresty, od Boha na hřích uložené; vypočítav tresty takové, poukázal na podivný způsob obdržení plnomocných odpustků; posléz uvedl ze jména některé zázraky na přímluvu sv. Filumeny jak jinde, tak u nich učiněné, což ale tak opatrně vyvedl, aby žádnému k pýše, nebo k rouhavým myšlénkám příčiny nedal. K závěrce vzbuzoval k horlivému uctění sv. divotvůrkyně Filumeny. Jelikož celá řeč místním okolnostem přiměřena byla, také se s patrným účinkem na lid neminula. — Zpívanou měl. p. Wanka, kněz církvni z české Brusnice. Poněvadž povětrnost příznivá byla, zase valný počet poutníků sem přirazil; počet všech v závěrečné slavnosti oučastenství beroucích přewyšoval 5000 duší. Zpovědnice až do 1½ s poledne kajícími přeplněny byly. Posléz o 4. h. odpo. bylo procesí okolo kostela, při němž se obraz a ostatky vítězné Panny nade všemi mukami jako v triumfu obnášely, a píseň (německá) k sv. Filumeně: „Chvalme Boha pěvem zbožným“ etc. hudbou provázená od nesčíslného množství vroucně a jednohlasně zpívala: Na to následovaly slavné nešpory s chvalo zpěvem: „Tě Boha chválíme.“

Bůh viděl ty kající slzy, které po celý ten čas kanuly, on slyšel ty vroucí vzdechy, které z hlubokosti tolika tisíc duší vystupovaly! — Slavnost ta nezanikne tak brzy z paměti obyvatelů Kaclírovských a všech účastníků! Povětrnost v celku tak nepříznivá, a deštivá, a předce takový počet lidí že počet minulého roku daleko převyšil.

Že způsob obdržení plnomocných odpustků, jak svrchu podotčeno, zajisté podivu hodný jest, následující řádky světleji okáží. Dne 26 dubna 1843 navštívil pat. F. Rinder, misionář z Propagandy v Římě, na cestě své při bouřlivé povětrnosti faru Kaclírovskou. Nazejtří uvedl jej místní p. farář do farního chrámu. I bylo to právě v pátek, kterého dne obyčejně ctitelové Boží u většjm počtu pobožnost před oltářem sv. Filumeny vykonávají, a hojněji k stolu Paně pří-

stapují. Zapléšaltě v duchu horlivý missionář nad tak vroucnou a příkladnou pebožností osadníků. Poptav se pak u p. faráře obšírněji na podrobnější okolnosti, příčiny, pohnutky a t. d. takové nelícené a dětinné zbožnosti, příslibil, že u.-sv. Otce vyžádá, coby horlivost páně farářovu a ovčiček jeho ještě více rozněcovalo. Zatím odešel pat. Kinder na místo svého povolání, a p. farář v. očekávání jsa, v své radosti již nemálo ulevil, kterou byl sobě tou páně Kindřovou připovědi v duchu utvořil; an tu mimo nadání, 8. července, 1843, z Říma od pat. Raimunda Pigliacelli-ho, prof. Propagandy, psaní obdržel, toho obsahu, aby se vyjádřil, chce-li útraty, které s dopisy o dosažených milostech, jemu p. Kindřem od Svatosťi Papežské vyžádaných spojeny jsou; zapraviti. 11. ledna 1844 zaslal Raimund Pigliacelli druhý list p. farářovi, oznamuje, žeby mu byl reskripty po určené cestě již odeslal. — P. farář však ničeho neobdržel. Hlásil se tedy u J. Excel. svého Nejdůstojnějšího p. Biskupa, který mu radil, aby se na papežského Nuncia ve Wídni obrátil. P. farář učiniv tak, obdržel od něho 15. července duplikát nadřečených reskriptů.

Jest pak první papežský reskript strany udělených plnomocných odpustků ve všem jeho znění tento:

Sanctissime Pater!

Antonius Kukla, Parochus Ketzelsdorfii, Dioceseos Reginaehradecensis, ad Tuos pedes provolutus humillime exponit, Sanctitatem Tuam benigne concessisse celebrari festum et Missam in honorem S. Philumene V. et M., quam enixis precibus quotidie exorant praedicti loci fideles, ut magis magisque populi devotioni possit satisfaceri, suppliciter exorat orator, ut Sanctitas Tua partialem Indulgentiam in Novembris, in quibus communes recitantur preces, ut *fidem vivam, spem firmam, charitatem perfectam* tantae Virginis et Martyris spe omnes impetrent fideles; Plenariam vero in Festo vel octava assequendam elargiri dignetur. Quare

Exaudientia Sanctissimi.

Sanctissimus Dominus Noster Gregorius XVI. omnibus utriusque sexus Christi fidelibus vere poenitentibus, confessis sacraque communione reffectis Oratoris (sc. parochi Ketzelsdorf.) parochialem Ecclesiam in Festo sanctae Philumenae Virginis et Martyris, vel in ejusdem octiduo visitantibus, ibique per aliquod temporis spatium juxta mentem Sanctitatis suae orantibus, *Plenarium Indulgentiam*, incipiendam a primis Vesperis usque ad totum ipsius Festi perfectum octiduum pro *unica dumtaxat vice* ejusmodi temporis intervallo per unumquemque lucrificandam, benigne concessit. Insuper indulsit, ut ipsi Christi fideles, *quoties Novendiali*, de quo in precibus, corde saltem contrito et devote interfuerint, ac, ut supra, oraverint, *toties trecentum dierum* Indulgentiam consequantur.

Praesentibus ad septennium valituris absque ulla brevis expedere et cum facultate easdem indulgentias in suffragium fidelium defunctorum applicandi.

Datum Romae ex Secretaria S. Congregationis Indulgentiarum, die 4 Septembris, 1843.

(L. S.)

Card. Gabriel Feretti,
Praefectus.

A. Archipresbyt. Prinzivalli,
Substitutus.

Z toho vlastně jen oddělení: „Exaudientia Sanctissimi,“ o udělení odpustků jedná, však že obé z Říma tak přišlo, proto i obé zde uvedeno jest.

Nyní následuje druhý rescript stran slavnosti sv. Filomeny, který, jak viděti jest, o tři dni dříve nežli nadepsaný vyhotoven byl; co i z toho spatřiti se může, že se onen na tento odvolává. Zní takto:

Reginae-Hradec:

Quum in parochiali Ecclesia Ketzelsdorffii Dioeceseos Reginaehradecensis speciali cultu a fidelibus veneratur S. Philumena Virgo et Martyr, sacerdos Antonius Kukla, hodiernus parochus propriis non minus, quam sibi commissi gregis votis satisfactorus, Sanctissimum Dominum Nostrum Gregorium XVI. Pontificem Maximum enixe rogavit, ut die, qua ejusdem Sanctae festum instituitur, Missae omnes valeant de communi Virginum et Martyrum *primo loco* in ipsius honorem. Sanctitas sua, referente me subscripto sacrorum rituum Congregationis secretario, benigne annuit juxta petita; dummodo festum instituatur tertio Idus Augusti, vel alia insequenti die semel fixe a Rdo Ordinario designanda, nec in posterum varianda, inconsulta hac sancta apostolica sede; non occurrat duplex I Classis, quoad missam solemnem; duplex I. v. II. Classis quoad lectas, non ommissa in festis Parochiali, de officio occurrente, servatisque rubricis contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 1. Septb. 1843.

(L. S.)

F. L. Card. Micara,
Episc. Tusc. S. R. C. Praefectus.

G. Patali,
R. R. C. Secretarius.

Nekrolog

weledůstogného a wysoce učného Pána, Pána

Jana Machy,

Doktora w bohoslowj, knž. arcib. rady a konsistorijnho assessora, bibli-ckého studium St. Z. a východnjch řečj e. k. profesora, theologického studium seniora, emer. rektora na vysokých školách Holomúckých, theol. fakulty emer. dekana, pak knž. bisk. Wratislawského general-njho vikariátu assessora w Rakauském Slezku, a předstaweného na uni-versité Holomúcké studujcejch theologů diécese Wratislawské.

od

Tomáše Bečáka,

býwalého žaka geho, nynj exposity w Kyslowicjch, diécese Holomaucké.

Ctít I sLaWit sLVŠÍ
MVže zasLaVžILé
W nároDV.

Gména mužů, kterj na stanowišti, na něž prozřetedl-nost ge postavila, to byli, co býti měli, kterj w okresu čin-nosti swé, wedlé sil ducha swého, pewnau wůlj blahočinné působili, ušlechtilostj srdce a ctnostj neljčenau co hwězdy se stkwěli, gména takowých mužů, byšby gich pozemská hwězda z dráhy swé wystaupila, hned záclonau zapomenutj zastřiti byloby tolik gako: proti sauwěkům i potomkům se prohřešiti.

děčnost gisě mužům takowým powinna, ba sprawedlnost sama toho žádá, aby gména takowých mužů w paměti i srdci sauwěků a potomků zachována byla, by leskot takowých hwězd wystupugjejch giným dráhu k sledowánj okazowal, k dobru, prawdě a ušlechtilosti blahonosné rozněcowal.

K takowýmto mužům slušně připočten býti zasluhage 5. listopadu l. r. w Holomauci na Morawě zesnulý *Jan Macha*, nad gehožto ztrátou Holomucká arcidiécese truchliti nemalau má přjčnu.

Jan Macha narozen byl 16. prosince r. 1798 w Mo-rawské Ostrowě z rodičů welepočestných, Vincencia posa-mentnjka a měšťana a manželky geho Veroniky. Prwnjho

swého vzdělánj dosáhl *Macha* od tehdegšjho městského kaplana Leopolda Raddy, muže dle srdce Hospodinowa, plného nábožnosti a gadrné vzdělanosti, který pozděgi jakožto farář w Huljně co obět swé neunawené horliwosti w čas cholery 1836 klesl, oplakán od swých farnjků, spolubratrů, přátel a známých. Pod ochranau a wedenjm muže takowého mohly se nadobycegné mocnosti ducha *Machowa* gemně rozwinowati, čehož se při vlastnj geho trwánliwé pilnosti a přjchylnosti k učenj, tjm wjce nadjti bylo. Plnau naděgi na mladého *Machu* skládagjce, poslali geg rodičowé geho k dálšjmu vzdělánj na gymnasium Opawské, kteréž také s wybourným prospěchem r. 1815 wystudowal. Studie filosofické a theologické w Holomauci od r. 1816 až 1821 s takowým opět prospěchem dokonál, že k neywštecnešjmu žákům přináležel. Po dokončených studiich theologických pobyw co gahen tři měsice w otčině swé, 27. prosince 1821 na kněžstwj wyswěcen byl, a 12. ledna 1822. w M. Ostrawě swé prwotiny slawil.

Wybornj darowé ducha *Machowa*, zwláště neobyčegná aučinnost geho spolčená s nábožností a pokorau gemu takaněř přitwořenau, neušli pozornosti geho předatawených. Hned po wyswěcenj bylo mu narjzeno k professorstwj wychodnjch gazyků se pripravowati, a toho záměru poslaa gest co kaplan do Olšan bljž Holomauce k wysoce učenému Janu Baborowi, tehdegšjmu direktoru theol. studij, nyněšjmu senioru theol. fakulty a jubilowanému doktoru, aby wedenjm tohoto proslulého zpytownjka wychodnjch gazyků tjm snažněgi swého aučela došel. Ačkoliw se nynj *Macha* se swým wykázaným předmětem všemožně zanášel, předc swých pastýřských powinnostj nikoliw nezanedbáwal. Geho blahočinné působenj na mládež i dospělé w Olšanech powždy w paměti zůstane. Spisowatel těchto řádků, byw tenkrát giž geho žákem, vlastnj zkušenostj dosvědčiti může, kterak duše i srdce malých poslouchačů *Machowých* k němu se lnula, když z úst geho plynula slowa žiwota, aneb když ge k přjmutj welebných swátostj, zwláště k hodowanj swatému uwáděl. Gak i u dospělých swým přjkladným žiwobytjm důwěru a lásku zjkaal

budiž to důkazem, že Olšanštj powždy s neywětěj uctiwostj o něm mluwili, při geho pobytj w Holomauci geště rady a útěchy hledali, a při geho poslednjm průwodu wřelau slzau swau lásku k *Machowi* gewili.

Ale bohužel! ne dluho bylo Olšanským práno swého miláčka w prostředku swém mjti, giž w září 1823 neyvyššjm nařizenjm Geho Cjs. Wysosti a Eminenci Neyoswj-ceněgšjho Arciknjžete a Kardinála, Rudolfa, do Wjdně na vyššj ústaw wzdelánj duchownjho poslán byl. Zde celau mohutnost ducha swého k wykázanému cjli nasadil a we dwau létech negen přjsným zkauškám z biblických studij a doğmatiky, nýbrž i we regué zkaušce pro uprázdňenau professuru bibliických studij na universitě Holomaucké se podrobil, kterěto professorstwj gemu také Geho Milost Cjs. neyvyššjm nařizenjm od 25. listopadu 1825 uděliti ráčila. Nynj čitnosti geho wýnosné pole otewřeno bylo, genž on také celau mohutnostj ducha swého a neunawenau pilnostj 20 let wzdeláwal, aby tjm hogněgi žákům swým z wýzisku swých pracj zdelowati mohl. Kolik set žáků přes tento čas owoce pilnosti a ducha geho co dobré sjmě w prsau swých chowalo, gehožto užitky blahonosné nynj požjwagi? Žáden z geho žáků nezapomene na geho lásku, dobrotu, ochotnost a přjwětiwost, kterauž každým slowem a činem i tenkrát gewil, když napomjnal a wzbuzowal, neb lenost a nedbalost pewnau wůlj káral. Gak welmi blaho a prospěch žáků *Machowi* na srdci ležely, budiž i to důkazem, že nalezna při nastaupenj auřadu swého gen pět docela zešlých biblj swým přičiněnjm to tak daleko přiwedl, že negen všickni poslauchači biblemi poděleni býti mohli, nýbrž geště každoročně neypilněgšjm k dalšjma wzdelánj biblj darem poskytowal.

Gsa ale přeswědčen, že prawé wzdelánj dobrým přjkladem teprw stálosti a žiwota nabýwá, i w tom ohledu poslauchačům swým obrazem byl. Na něm widěli žáci kněze dekonalého, plného oswjcené nábožnosti a pokory, spogené s dětinnau sprostnostj, krásným to důkazem čisté duše, ačkoliw daleko wzdálen byl od ljčené swatosti a farisegské poujženosti. Chowánj k vyššjm přjkladné, k sobě rowným laskawé,

bratrské, ljbezné. Kdo *Macha* znal a s njm w négakém užšjm poměru stál, gisté se o tom nad mjru přesvědčil. *Macha* byl tedy slowem i skutkem na stanowišti swém to, co býti měl, všechněm všecko.

Ačkoliw pak *Macha* srdcem i dušj swému wykázanému předmětu se oddal, přede i w giných wědách theologických obšjrně známosti nabyti se snažil, a tjm záměrem přjsné zkaušky z morálky, pastorálky, cjrkewnj historie a cjrkewnjho práwa složiw, 7. dubna 1831 k hodnosti doktora theologie powýšen byl. Na muže tak vzdělaného a ušlechtilého i wyššj předstaweni zřetel swůg měli, giž w roku 1830 za předstaweného na universitě Holomucké studugjcjch theologů Wratislawských zwelen byl, kterýzto auřad ochetně přigal a otcowskau péčj zastáwal. Roku 1836 stal se seniorem professorů theol. fakulty, gegjzto prawau ozdobau byl, a w témž čase dwakrát čestný auřad mezeitjmnjho direktora theol. studij a présesa fakulty wybornau bedliwostj konal, totiž: po dosednutj Noydůstogněšjho, Wysoce urozeného Pana *Antonjna Hraběte ze Schaffgotschu* na Biskupstwj Brněnské.

Nowý důkaz swého spanilomyslného srdce a swé snahy wšěstranně užitečným býti, dal *Macha* w r. 1838, obětowaw se w našj arcidiécesi u pastýřském působenj na neywyš zapotřebnau řeč morawskau theologům všech čtyr roků docela nezištně třikrát w týhodni přednáseti, kterauzto řeč co swau mateřskau nad giné milowal, ačkoliw i gazyku polskému, wlaskému, anglickému a francauzskému wyborně rozuměl.

Muž tento, který celé žiwobyťj swé powolánj swému, wědám, státu a cjrkwí zaswětíl, i po smrti gešě swau spanilomyslnau lásku k všeobecnému dobru a swým zákům na gewo dal, nařjdiw w swé poslednj wůli: aby wšěchny do biblického studium zarážegjey knihy, geho rukopisy, a wšeokey w geho stkwostné bibliothéce se wynacházegjey djla wlaského, anglického a francauzského gazyka c. k. universitnj bibliothéce k všeobecnému užjwánj přiwtěleny, ostatnj ale četné a znamenité knihy bohoslowcům čtwrtého roku rozděleny byly.

Muži takowému, který se tak mnohými zásluhami stkwěl,

gak slušno, i weřegn  uznánj a pocta se vzdala. G ř r. 1827 Geho Cjs. Wýsost a Eminencj Neyoswjcen gřj Arciknjže Kardinál Rudolf, titul knjž. arcibisk. rady gemu uděliti ráčil; r. 1830 stal se assessorem knjž. bisk. gener lnjho vikariátu w c. k. Slezku; r. 1835 geg theol. fakulta za swého děkana, r. 1836 weřker  universitnj u itelstwo z  rektora zwolilo a 3. dubna 1842 Geho Knjžecj Milost n ř Neyd stogn gřj a Wysoce urozen  Pán knjže Arcibiskup *Maximilian*, geg k hodnosti duchownjho rady a assessora pow řit ráčil.

Macha, kter  sw m weřegn m a w deck m Źiwobytjm tak znamenit m muřem se stal, třebas sw  gm no w liter rnjm sw t  nezwelebil, k  emuř gedin  gehu wřezn m  pokora nepřipustila, zasluhuge i w sw m dom ejm Źiwobytj oceněn býti. Wzd len od stkw l  nádhernosti, kter  gehu spanil  ponjženosti docela odporowala, milowal gen sprostnost gak w gjdle tak w od wu a domownjm n řadj, ale tjm wjce magetnosti sw  k tomu uřjwal, aby potrebn m, zwl řt  sw m bratrům a sestrám dobro inil, o n řto se w ru, gsa neystarřj mezi desjti djtkami, otcowsky staral a n ktr  wchowal a zaopatřil. Pořádek we wřech wěcech nad mjru milowal, nebo ačkoliw ho smrt nehad le zachw tla: předc wřechny gehu gak weřegn  tak dom cj z leřitosti, ba i nepatrn  w ci w neykr sn gřjm pořádku nalezeny byly, pořádek tento zewnitřnj byl praw  odblesk gehu wnitřnjho poklidu.

A tento w kařd m ohledu slow tn  muř, kter  po dwadecitilet m nam h nj na obtjřnem poli w deck m teprw pro dobro cjrkw  a státu gemn  a blahočinné působiti a owoce swých pracj zakusiti měl, muř tento w neykr sn gřjm kwětu Źiwobytj swého, nedokon iw ani 47 let, klesl co obět smrti po p tidennj nemoci na zánět mozku k trpk mu řalu swých milowan ch říká, spolubratří a wřech dobromyslňch, 5. listopadu o tři čtvrti n ř gednu po poledni. Mrtwola napřed do kaple knjž. arcib. semináře a odt d po wyřonan  cjrkwuj pobořnosti 7. w p tau hodinu we ernj od alumn  k hrobu neřena byla. Slawn  přuwod wedl Wysoce d stogn  Pan Biskup z Tiberias, nyn gřj direktor theol. studj, *Rudolf, Swo-*

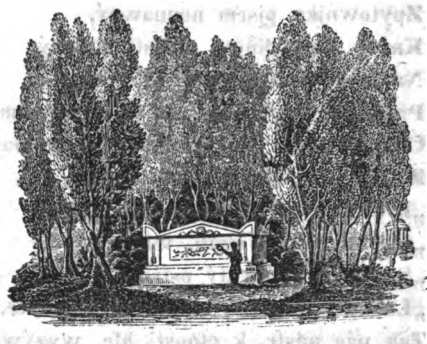
bodný Pán z Thysebaertu. Průvod tento oslawili swau přjtomnostj mnozj členowé Wysoce důstogné kněž. arcib. kapitoly, četný počet welebného duchowenstwa, weškeré učitelstwo, akademikowé studugcjj wšech oddělenj a množstwjj lidu wšeho stawu z bljzka i z daleka. Hluboké pohnutj gewilo se na wšech přjtomných, zwláště na hřbitowě, když w saumrak wečernj, při hořjcejch fakuljch nagednau z úst tolika kněžů a kleriků žalm „*De profundis*“ zawzněl. Mnohá upřjmná slza na hrob cezená, mocně hlásela: gak drahocenná ochránka w něm spočjwá.

W tichém běhu uplynul čas geho, léta zmizely gako sen. Léta gsau pryč, ale to w nich působenj dobré zůstawá: trwá w duši a srdci mnohých a klade nynj nezawadnutedný wěnc na hrob zesnulého.

Zaljbená byla Hospodinu duše geho, protož pospjšil gi wywěsti z tohoto slzawého audolj. (Maudr. 4.)

Gaký hlalol w ucho mé se wtjrá
 A mé srdce krutým bolem swjrá?
 Truchlozwuky w smutném upěnj
 Lkagj žalně: *Machy wjc nenj!*
 Ohlas w mogj hlučj utrobě:
 Běda! *Macha* chladném we hrobě!
 Trapným hořem duše má se kalj,
 Trpká slza z očj mých se walj,
 Nad tak bolnau ztrátaw hogně cezená,
 Njžto duše má ge náhle raněná.
 Pogďme bratři, wigme lásky wěnce
 Nade hrobem swého milence;
 Želme učitele upřjmného,
 Mistra swého, přjtele wěrného:
 Powinné teď truchlozpěwy pěgme
 Slzu wděcnau na hrob geho legme,
 Wřele powždy on nás miləwal
 A swé lásky mnohý důkaz dal.
 Usta geho zákon Božj gewila
 Wůli Hospodina zřegmě wěštila;
 Lásku k wědám swatým rozněcował,

Gimž i žiwot celý obětował,
Zpytownjku pjsem neunawný,
Kněze Hospodinůw ctnostj slawný,
Na hrob Twůg swé zraky upjram,
Předc, ač s pláčem, rád tu prodjwám;
Ctnosti leskot nad hrobem Twým plane,
Z něhož k duchu mému zwěst, hle, wane:
„Bratřil syni gedné mdti,
„Hleďte při nj, králi, wlasti státi,
„Statně Sion swatý ostřjheyte,
„Lásku k prawdě stálaw zachowcyte.
Tak nás mistr, k ctnosti hle, wyzýwá
Na náš skutek s nadhwězdj se djwá.
Nuže! dalšjch slzj wjc nelegme,
Raděg k slibu ruce sobě deyme,
Že chcem geho slow a pjkladu wždy dbát,
Žiwot celý Bohu, wlasti, wědám wzdat.
A tak budiž sláwa geho gména
Žiwotem hle našjm rozějřena!

Geho Excellencj, Neydůstogněgój Pán,

Pan

František de Paula Pištěk,

Arcibiskup Lwowský Obrádu Římského, Primas Králowstwj Haličského,
Geho Cjs. Král. Milosti Tagný Rada atd. atd.

zesnul w Pánu dne 1. února 1846, o 10. hodině večer, w 60. roce věku swého! —

Kdykoliw nás slavný a o čłowěčenstwo welmi zaslaužilý muž na tomto swětě opauštj, wždycky gest naše srdce sključeno welikým zármutkem; zwlášť pak, když tento swými vlastnjmi zásluhami wznešený muž, gsa náš wlastenec, i mimo swau wlast sprawedliwého uznánj došel, a tak sláwu swého národu rozširowal.

O tom bude i po Čechách i po Haliči geden hlas, že se gménem *Pištěka* zašla nám hvězda prwnj welikosti, a protož se také rozhostil mezi námi obecný zármutek, když se rozhlásilo, že nám gegj swětlo na tomto swětě giž neswjť! — Byl náš: nebo se narodil w našj arcidiécesj Pražské, w městečku Prčickém, beraunského krage, kde z otcowského domu klášter wystawěl i nadal, a do něho práwě loňského roku Milosrdné Sestry uwésti dal. Byl náš: neboť po wyswěcenj swém na kněžstwj, wedl duchownj zpráwu w našich kragjch. Byl náš: neboť byl audem wždy wěrné kapitoly u swatého Wjta na hradě Pražském, Suffraganem

našeho knížete Arcibiskupa *Wáclawa Leopolda*, děkanem neystarežitnějšj kollegiátnj kapitoly u sw. Kosmy a Damiana w staré Boleslawi, byl Generálnjm Vikářem najj arcidiocese Pražské, w kteréž co prawý apoštol Páně pracowal, až powolán byl od Hospodina, aby co wrchnj pastýř stádoe Kristowo pásl w biskupstwj Tarnowském, odkud powyšěn byl na důstogenstwj Primasa Králowstwj Haličského w našem pobratřeném národu Polském. Žeť skrze něho i w Tarnowě i we Lwowě rozžatá byla swjce a postawena na swjcen, aby swjtíla všechněm, kteréž w domě gsau, (*Mat. 5. 15.*) neylépe šwědčj skutkové geho. Pečowaltě netoliko o rozšjřenj a utwrzenj prawé křesťanské wjry a o ušlechtěnj mrawů: anobř i to pečowal, aby zřizenjm vzděláwagjcjch a dobročinných ustawů negenom na přítomnost ale i na všeccky badaucj časy mládež dokonalejšjho wychowánj, chudý lid podpory a nemocnj potřebného obslaženj docházeli. Gakož se geho štedrá ruka před žádným chudým sezawjrala: takť také všeccky ty nowé ústawy we Lwowě na swěg náklad založil. Stawělali se gemu kdy při Geho spanilém úmysla w cestu gaká překážka, tu wěděl s prawam maudrostj a s neunaweuau horliwostj gak odstraniti.

Widauc Geho cja. král. Milest, gak si Primas králowstwj Haličského pojná, ráčila Geg důstogenstwjm *Šlutečného tagného rady* swého oslawiti.

I kdožby nezelel, ne sice neočekáwané, ale přede wełmi brzke ztráty takowého muže, kterýž sobě i horliwostj i neobmezenau dobročinnostj nad mnohé daleko znamenitéjšjch dobýwal zásluh i o cjrkew Kristowu i o blaho čłowěčenstwa. — Prawil gsem, že tato ztráta nebyla neočekáwaná: neboť za kolik let giž hlodal nebezpečný neduh na kořenech žiwota geho; za gehož přjčinau do vlasti swé přigjžděl a diwetworných láznj gegich užjwal. Docházel sice w nich polehčenj, nikoliw ale úplného uzdrawenj; polehčenj bylo krátké, neduh se wždy nawracel a wjce zmáhal, tak že loňského roku netoliko mučedlnické bolesti Mu připrawil, nobř i w neystrašlívějšj nebezpečenstwj žiwota Geg uwrhl. A snad giž tenkráté byla by Mu dopadla poslednj hodina, kdyby Mu byl

obecná, horlivá a neustálá modlitba všech katolických křesťanů po celé diecézi, všech sgednocených i nesgednocených Řeků ano i četných Israelitů ve Lwowě uzdravenj na Bohu newyprosila. — Žeť tehdejší uzdravenj bylo patrným diwem, nikdo nezapře, komu powědomo, gak weliké bylo nebezpečnstwj, a gak na konec rychle ustaupilo! Bůh Mu geště prodlauił čas žiwota, aby welký pokrok we všem tom učinkti mohl, což dobrého a spasitelného zapečal.

Čehož se we Lwowských nowinách o Geho smrti dočítáme, welmi hluboko dogimá srdce každého čitele Geho; skoro každý význam obnowuge bolestnau ránu a hořkostj naplňuje srdce, kteréž Geg milowalo.

Čtenářowé našeho Časopisu očekáwali gisté a spravedliwě auplný a dokonaly žiwotopis téhož právě apoštolského arcipastýře: redakej ale proaj, by gi měl každý výmluwu, poněwadž se gj k tomu na tu chwjli nedostáwalo všech potřebných látek, a k sebránj gich potřebného času. — On byl půwodcem a zakladatelem přítomného Časopisu; nynějšj redaktor ale se Ho nenaučil dřjwe znáti, až když teprwa s Blučinské fary na Morawě na Geho, we wždy wěrué kapitole Pražské uprázdňené mjsto co český kazatel se dostal. — Kdyby se auplnějšj zpráwa o Geho poslednj nemoci a smrti dáti měla: byloby nemilým opakowánjm toho, což giž stogj w Pražských nowinách. Swatau pak nám gest powinnostj, abychom w tomto Časopisu půwodci a zakladateli gěho dokonaly postavili pomnj, kterýžby wžešených geho zásluh důstogný byl.

K této práci zde weřegně zweme každého, kdo w stawu gest, takowý pomnj w tétoho listech Gemu postaviti, kterýžby obecnosti swědčil o hluboké a wraucj uctiwosti, lásce a wděčnosti našj! —

Pešina.

Powýšenj.

Dne 28. února obsadila wždy wěrná kapitola Pražská powýšeujm wysoce důstogného pana kanownjka Lindaura za biskupa Buděgowického, uprázdněné mjsto českého kazatele wywolenjm weledůstogného pana *Jana Valeriana Jirsjka*, kandidáta bohoslownjho doktorátu, knjžecjho arcibiskupského přjseznjho notáře, a spoluzakladatele Dědictwj Swatojanského, faráře w Minicjch bljže Prahy, zaslaužilého literatora Českého, kterýž 22. března w hlawnjm chrámu Páně sw. Wjta slawně byl installowán.

Gakau slawnostj se tato Installace děge: čteme w ročnjku XI. 1838., I. sw. str. 131. Časopisu našeho.

Geho Knjžecj Milost, Neydůstogněgšj náš Knjže Pán Arcibiskup, *Aloys Josef* p. t. ráčil vysokým uzawřenjm, dne 12. března l. r. důstogného *Wáclawa Schustra*, knjžecjho arcibiskupského vikáře okršku Mnichowického, školdozorce a čestného konsistornjho radu, faráře w Česticjch, na důkaz zwláštnj spokojenosti, tytulem *děkana* wyznamenati.

Prawidla Dědictwj Sw. Jana Nepomuckého.

Antonjn Hanikýř, rodem z Prahy, 21. října, r. 1753, ex-Jesuita a pension. zám. kapl. Čimerský, buděj. diec. umjnil sobě, w čase stoleté památky za Swatého wyhlášenj sw. Jana Nepomuckého, w roce 1829, na památku té prwnj stoleté slawnosti, založiti ústaw, gjmžby dobré, wzdelawatelné knihy w gazyku českém, gjž wázané, w ceně neylacinějšj prodávány byly. Požádal kněžcej arcibiskupské konsistoře Pražské, by ústaw ten we swé wedenj přigala; k čemuž, gakožto základem, 1000 zl. na str. přiložil; a sobě wyzádal, aby ústaw ten gměno **Dědictwj Sw. Jana Nepomuckého** nesl, a k němuž weškeré obecnstwo w spoluúdstwo pozwáno bylo. Tuto žádost geho w. d. konsistoř 9. list. 1821. wyplnila; Geho Majestát Cjsař a král František I. dne 26. října 1833 prawidla geho potwrdil, a ústaw ten s rokem 1835 w žiwot a účinkowanj swé wstaužil. (Zemřel **Zakladatel** náš w Táboře, 15. března 1833, 80 l. stár.) —

Prawidla ústawu toho gsau následujcej:

Přjstup spoluauudá.

1. Spoluauudem státi se může každý, buď ustanoweným peněžítým přjspěwkem: anebo podánjm pjsemných pracj, kteréž k podotčenému účelu směřuj, a ohledně wnitřnj ceny swé od w. d. arcib. konsistoře k wydanj za hodné uznány budau. — Peněžité přjspěwky i pjsemně práce w konsistorijnj kanceláři se přjgjmaj.

2. Kdokoliw k témuž ústawu 100 zl. na str. přjspěge, považován bude za spoluzakladatele.

3. Kdo (gednau na wšycky) podá: 40 zl. na str., gest téhož ústawu spoluauudem I. třjdy. — S 20 zl. spoluauudem II. — a s 10 zl. spoluauudem III. třjdy. Menšj přjspěwek přigme se wděčně za dobrodinj.

4. Rehole, celé vikariáty, osady, školy, rodiny wstupuj dwog-násobným přjspěwkem do nadřecených třjd. Když se ale u př. manžel s manželkau, neb bratr se sestrau w gedn. základ spogj: tu se knihy gen až do zemřenj prwnjho wydawaj. — Aby pak zemřenj spoluauuda ústawu k známosti přišlo; žádaj se duchownj pastýřowé, úmrtj redakcj skrze důstogné vikariátnj úřady ročně k wědomosti dáti: — gak i také powyšenj každého duchownjho spoluauuda, aneb přestěhowánj geho na ginau štacj, třebať i přjmo postau ústawu oznámiti.

5. Doplněnjm základu, we vyššj třjdu každému přjstaupití wolno; u př. k prwnjm 10 zl. druhých 10 zaslati, a tak se spoluauudem II. třjdy státi. — Aby ale kdo swé spoluúdatwj ginému postaužil: pro mnohé obtjžnosti ústawu přjgmauti nelze. — Každý ale přjstupujcej pamatůg gměno a mjsto obydlj w gazyku českém postawiti, a spolu swůg vikariát poznamenati.

6. Kdo w poslednj pořádnosti swé odkáže **Dědictwj** wjce než 100 zl. na str.: považován bude za spoluzakladatele; za **gakéhož u hrobu swatého Jana Nepomuckého zwlátnj mše swatá za mrtvé obětována bude.** — Stává se nadto i aučastným dobrodinj šu 9ho.

7. Spisowatelé, kteréž swé práce témuž ústawu obětuj, gelikož po náležitém oceněnj k tisku ustanoweny budau, dobywaj sobě, dle obšjrnosti důležitosti a gádrnosti spisů swých, práwo spoluauudů buď I., buď II, buď III. třjdy; což w. d. konsistoř rozhodne. Podánjm wjce důkladných pracj wystaužil spisowatel do vyššj třjdy.

8. Kdož témuž ústawu zdarilé přeloženj prjhodné knihy podá, stane se spoluauudem III. třídy; — opétowaným podánjm pěstauj výše.

9. Dle poslednj wúle zakladatelowy žádaj se duchownj spoluauowé, aby mezi oktáwem sw. Jana Nepomuckého, za Neywyššj Cjsarškau rodinu, gakož i za žiwé a za mrtwé spoluauudy dle pohodnosti mši swatau slaužili. — **Cjm tedy každý spoluauad za žiwa i po smrti, každoročně, pro swé duše spasenj tolika set neyswětěgšjch obětj mšj swatých účastným se stáwá i kollika set duchownjch mezi spoluauudy se nacházej.** — Neopomiň ale žádný, při této pobožnosti na samého zakladatele wraucně pamětliw býti: tak gakož i swětšj p. spoluauowé w tom témdni na zakladatele a spoluauudy modlitbau pamatowati.

Wýhody spoluauudů.

10. Každé knihy, týmž ústawem a w tomž roce wydané, obrzj zdarma: a) Spoluzakladatel 4 wýtisky; b) Spoluauad I. třídy 3 wýt.; c) Spoluauad II. třídy 2 wýt. a d) Spoluauad III. třídy 1 wýtisk. A to tak bez připlácenj po celé žiwobyty. — Pozorowati ale slušj, že každý přistupujcj spoluauad gen těch kněh očekáwati může, kteréž od času gehu přistaupenj tiskem wydaný byly. — Stogj ale swatau powinnostj každému spoluauadu, k něh nákladem Dědictwj Swatojanského wydaných co možná rozširowati, a giných k tomu nabjzeti; neb ústaw ten gediné proto zaweden gest, a knihy gediné proto se gjm wydáwagj, aby rozšjřeně lid wzděláwaly.

11. Spisowatelé, gichž půwodnj práce nákladem ústawu wydaný budau, obrzj z téhož wydanj 24 wýtisků; překladatelowé, gelikož překlad gegich se přigal a na swětlo wysel, obrzj 12 wýtisků darem. Opétowanau zásluhau i za spoluzakladatele gmenowáni býti mohau.

Rozesjlánj wýtisků.

12. Knihy se gjž wydáwagj wázané. — Na prwnjm listku přitěstěno býwá znamenj téhož ústawu, gakož i krámská cena; kteráž gest wždy neylaciněgáj, a přes kteraůž se w Cechách a na Morawě w žádném kněhkupectwj wjce platití nemá. Mimo těchto dwau kragin gen o patý djl wjce.

13. Páni spoluauowé obrzj dwa tištěné listky, na kterých menšjm se pokaždě odebrané wýtisky odepjáj.

14. Tyto wýtisky se wydáwagj w kancelári kněžecj arcibiskupské konsistoře. Wně, w arcidiécesj, ge spoluauowé obrzj skrze arcibiskupské wikariátj úřady. Kterýž pořádek i w ostatnjch biskupských diécesjch zaweden gest. — Gestli by ale celé okresy neb gednotliwj sběratelowé od swé w. d. konsistoře wzdáljeni, knihy ty zrowna z Prahy pohodlněgi přigjmali: at o to u arcibiskupské konsistoře pjsemně požádaj, a kdož by gich přigjmati měl, aneb kam by se gjm dodáwati měli, gmenowitě wykážj.

15. Každá konsistornj expedicj, kteráž se témuž rozesjlánj podwolila, obrzj na 10 wýt. dwa zdarma.

16. Weškeré kněhkupectwj obrat se na Pražského kněhkupectw, Augusta Bedřicha Krednera na Staroměstském náměstj, kterému w. d. arcib. konsistoře expedicj těchto kněh přepustila.

17. Poznamenánj nowé přistaupiwájjch spoluauudů **Časopisu** tomuto wždy se připogj; kterýž se u konsistoře každoročně we 4. swazecjch za 2 zl. we strj. wydáwá; a w kterémž se o wšech udawájjch se přjpadnostech Dědictwj Swatojanského dočjati lze gest.

Spoluandové Dědictwý Swatojanského.
roku 1845 přistoupivš; všickni gen III. třídy.

P. t. P a p.

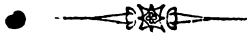
	Základ sl.
<i>Škola Zwikowecká</i> , Rokic. vik., w arcid. darem Jos Dwořáka, d. adm.	20
<i>Jan Rottlow</i> , saused w Plassjch, Plzeň. vik., w arcid. , <i>pro rod swíg</i>	20
<i>Jan Rausek</i> , saused z Wražného, Taužet. vik., w arc., <i>pro rod swíg</i>	20
<i>Wácl. Hrdina</i> , dokt. bohosl., Knjž. Arcib. ceremonár a knihownjk. .	10
<i>Frant. Poláckowá</i> , dcerka z Siwje, Slawkowského dek., brň. diéc.	10
<i>Filip Dostal</i> , arcib. notár a farár w Deyšíně, Plzeň. vik., w arcid.	10
<i>Ludwig Blucha</i> , far. w Tísetině, Cholinského dek., w holom. arcid..	10
<i>Jos. Krčjk</i> , kaplan w Lužci, Budinského vikar., w arcidiécesj..	10
<i>Škola Selčanská</i> , w arc., dobročin knjž. Arcib. tagem., p. Wogt. Hrona	20
<i>Simon Schneider</i> , kněz cjrkewnj w Buděgowicjch.....	10
<i>Jan Pruner</i> , biskupský konsist. kancelista w Buděgowicjch	10
<i>Ant. Dwořák</i> , kapl. a katech. we Wysokém Megtě, králohr. diéc.	10
<i>Měštané Králowicjtj</i> , III. odděl., Plassk. panst., Plz. vik., w arcid.	20
<i>Ant. Král</i> , kapl. w Králowicjch, Plassk. panst., Plz. vik., w arcid.	10
<i>Wácl. Honz</i> , tesarský mistr w Iwančicjch, téhož dek., brň. diécesj	10
<i>Jan Špacěk</i> , koop. w Borowě, w cjsarském Slezku, brň. diécesj	10
<i>Anna Klingel</i> , městská dcerka na Hradčanech, w Praze.	10
<i>Obec Deyšinská</i> , též fary, Plzeňského vikariátu, w arcidiécesj.	20
<i>Obec Eypowická</i> , fary Deyšinské, Plzeň. vikar., w arcidiécesj...	20
<i>Obec Smečická</i> , fary Deyšinské, Plzeň. vikar., w arcidiécesj....	20
<i>Obec Chrastecská</i> , fary Deyšinské, Plzeň. vikar., w arcidiécesj ..	20
<i>Obec Hradecká</i> , fary Deyšinské, Plzeň. vikar., w arcidiéc.	20
<i>Jos. Bjtý</i> , mlynár w Horomyslicjch, Plzeň. vikar., w arcidiéc.	10
<i>Maria Procházkowá</i> , hospod. na fare Hlawatské, Bechyň. vik. , bud. d.	10
<i>Leopold Droš</i> , kaplan w Plasech, Plzeň. vikar., w arcidiécesj ..	10
<i>Frant. Trjška</i> , pjsař práwnjho auřadu w Plasjch, w arcidiécesj	10
<i>Obec Podworowská</i> , též fary, Plzeňského vikariátu, w arcidiéc.	20
<i>Rodina Frant. Rabase</i> , mlyn. z Podhraze, Zebnické fary, Plzeň. vik. .	20
<i>Obec Zebnická</i> , I. oddělenj, Plassk. panst., Plzeň. vik., w arcidiécesj	20
<i>Obec Zebnická</i> , II. oddělenj, Plassk. panst., Plzeň. vik., w arcidiécesj	20
<i>Aloys Klášterský</i> , kapl. w Skrannjku, Koljnsk. vikar., w arcidiécesj	10
<i>Frant. Wagenknecht</i> , kaplan w Rattagi, Mnich. vik., w arcidiécesj	10
<i>Frant. Jurovský</i> , duch. správ. we Welk. Lowčicjch, Bučow. d. brň. d.	10
<i>Jirj Masarjk</i> , školnj učitel w Bohuslawicjch, Bučowic. dek., brň. d.	10
<i>Ignác Tuma</i> , osob. far. w Knjřowě, Wysoko-Meytsk. vik., hrad. d.	10
<i>Jan Winař</i> , exp. duch. správce we Wraclawě, hrad. diéc.	10
<i>Melichar Feigerte</i> , far. w Hrubém Postřelmowě, Zabřech. dek., hol. d.	10
<i>Jan Horký</i> , rybář we Futkowě, Zabřech. dek. holom. diéc.	10
<i>Obec Trojanská</i> , Zebnické fary, Plassk. panst. Plzeň. vik., w arcid.	20
<i>Obec Mlacsá</i> , Zebnické fary, Plassk. panst. Plzeň. vik., w arcid.	20
<i>Ludmila Kotterowá</i> , hosp. na lokalii Wiskeřské, Turn. vik. , lit. d.	10
<i>Wácl. Jar. Picek</i> , wrchnj a práwnj w Libljnc, Rokic. vik., w arcid.	10
<i>Ustaw chudých</i> , osady Plánské, Plassk. panst., Plzensk. vik., w arcid.	20
<i>Wawřinec Procháška</i> , saused w Iwančicjch, téhož dek., Brň. bisk.	10
<i>Teresie Dwořakowá</i> , saused. w Hrub. Postřelm., Zabřech. dek., hol. d.	10

	Základ zl.
<i>Wácl. Pawlowic</i> , duch. spr. w Eisenstr., Kasparohorsk vik., buď. d.	10
<i>Wogtěch Příbylý</i> , chalupnj w Bacalkách, Nimbursk. vik., litom. d.	10
<i>Jan Cerný</i> , farár, w Miletině, Hořic. vikar., Králohrad. biskupst.	10
<i>Jos. Sehnal</i> , kapl. w Miletině, Hořic. vikar., Králohrad. biskupst.	10
<i>Jos. Schnepf</i> , koop. w Zdici, Beraunsk. vikar., w arcidiéo.	10
<i>Jos Procházka</i> , kaplan w Hostiwicjch, Pražského vikariátu.	10
<i>Obec Munická</i> , w Hlubockém vikariátu, w buděgowické diécesj.	20
<i>Obec Mydlowary</i> , w Hlubockém vikar., w buděgowické diécesj..	20
<i>Martin Sedláč</i> , duch. správce w Skořici, Rokican. vik., w arcid.	10
<i>Teres. Webrowá</i> , dcerka z Habřj, fary Dubněské, vik. Hlub., buď. d.	10
<i>Wogtěch Wetchar</i> , kapl. w Petrowicjch, Rakownick. vik., w arcid.	10
<i>Jos. Pacák</i> , měšt. w Čhlumci, Bidžowsk. vikar., Litoměřick. bisk.	10
<i>Ant. Kunz</i> , kapl. w Opočně, Launsk. vikar., Litoměřick. biskupst.	10
<i>Benediktinský konwent</i> u sw. Markéty w Břewnowě u Prahy ...	20
<i>Jan Koudeljk</i> , saus. w Dobř., Plask. fary, Plas. panst., Plz. vik., w ar.	20
<i>Wácl. a Anna Schmidl</i> , manž. z Zebnice, Plas. panst., Plz. vik., w ar.	10
<i>Jos. Tersstyansky</i> , administ. w Welké Lhotě, Ostrih. Arcib. w Uhř.	20
<i>Štawnjcké katolictw</i> w Kremnic. (Schemnitz) Ostrih. Arcib. w Uhř..	20
<i>Skola Unhoštská</i> , Slsk. vik., w arcd., dobroč. swého far. Ondř. Richtra.	20
<i>Vincenc Janalík</i> , koop w Miletic., Kiowsk. dek., w holom. arcid. ..	10
<i>Josef Kreilhuber</i> , farár na Prosjku, při Praze	10
<i>Frant. Necedlý</i> , far. w Budišowě, dek. Mezeričsk., brněnsk. diéo.	10
<i>Jan Havelček</i> , kapl. w Budišowě, dek. Mezeričsk., brněnsk. diéo..	10
<i>Jan Walenta</i> , duch. spr. w Konešině, Náměstsk. dek., brněn. diéo.	10
<i>Martin Procházka</i> , saused w Iwančicjch, téhož dek., brněn. diéo.	10
<i>Frant. Reisinger</i> , duch. správ. w Konešině, Náměstsk. dek., brn. d.	10
<i>Tomáš Kebl</i> , saused w Iwančicjch, téhož dekanátu, brněn. diéo.	10
<i>Jirj Kraus</i> , zednický synek w Iwančicjch, téhož dek., brněn. diéo.	10
<i>Theodor Sadil</i> , synek kominický w Iwančicjch, téhož dek., brn. diéo.	10
<i>Ant. Fibich</i> , tesarský towaryš w Iwančicjch, téhož dek., brn. diéo.	10
<i>Wácl. Balwin</i> , mistr zámečn. w Iwančicjch, téhož dek., brn. diéo.	10
<i>Bedřich Martys</i> , z Rosic, študugjoj w Králowě Hradci	10
<i>Jan Kachwind</i> , mistr mydlár. w Brtnici, Jjhlawsk. dek., brn. diéo..	10
<i>Blažeg Prujjk</i> , kapl. u sw. Mikuláše, na Malé Straně w Praze.	10
<i>Wácl. Bauše</i> , saused ze Smoliwoe, Hwozd. fary, Blat. vik., buď. d.	10
<i>Jan Čech</i> , kap. w Ditenicjch, fary Wosenické. Nib. vik., lit. diéo..	10
<i>Frant. Maroska</i> , kapl. w Kremžci, Krumlow. vikar., buděg. diéo..	10
<i>Severin Gruss</i> , koop. w Benešowě, Boskowiok. dek., hol. arcidiéo.	10
<i>Frant. Wohanka</i> , kněz cjrk., w Nimbarku bytugjoj, litom. diécesj	10
<i>Obec Wüstra</i> , fary Lisské, Nimburského vik., litom. diécesj	10
<i>Ant. Chlaupch</i> , far. w Čučicjch, dekanátu Iwančick., brněn. diéo..	10
<i>Leopold Nowák</i> , kapl. w Krumlowě, dek. Iwančick., brněn. diécesj	10
<i>Jan Homola</i> , třetj školnj učitel w Iwančicjch, brněn. diécesj	10
<i>Jos. Snědar</i> , bednár. mistr w Iwančicjch, téhož dek., brněn. diéo.	10
<i>Eman. Schillberger</i> , synek hrnčjř. w Iwančicjch, brněn. diécesj .	10
<i>Frant. Veit</i> , kapl. w Dobřiši, Přjbramsk. vikar. w arcidiécesj... 10	
<i>Školnj učitelowé okršlu</i> Opočenského, Králohradecké biskupstw	20
<i>Frant. Loberšiner</i> , zatim, adm. fary Malautěšské, Beneš. vik., buď. d.	10
<i>Skola Zahagská</i> , tétež fary, Hlubockého vikar., buděgow. diéo. .	20
<i>Obec Woteznická</i> , fary Zahagské, Hlubock. vik., buděg. diécesj.	20

P. t. P. a p.

	Zahled. sl.
<i>Jos. Hurský</i> , kapl. w Blowici, Nepomuck. vik., buděj. diéceaj ..	10
<i>Frant. Pecka</i> , děkan w Zásnuk., Koljnského vik., w arcidiécesj	10
<i>Jan Kulhaučý</i> , kaz. při kost. sw. Ignáce w Gičjné, téhož vik., králohr. d.	10
<i>Kaspar Weinberger</i> , druhý škol. učitel w Iwaně., téhož dek., brň. d.	10
<i>Ewa Kuldowa</i> , kožeš. dcerka w Iwaně., téhož dek., brněn. diéc.	10
<i>Ant. Swanda</i> , synek z Wážan, fary Saratické, Slawk. dek., brň. d.	10
<i>Rod. Anny Plachetkové</i> , domk. z N. Hádačk., Zeb. far., Plz. vik., w ared.	20
<i>Obec Kopidlinská II. odděl.</i> , fary Zebnick., Plas. pamst., Olz. vik., w ared.	20
<i>Rod. Wácl. Kronholce</i> , ml. z dol. Hradiště, fary Králowic, w arcidiéc.	20
<i>Rod. Wácl. Saidla</i> , chal. z Staré Hadačky, Zeb. fary, Plz. vik., w ared.	20
<i>Učitelové školnj</i> , vikar. Náchodského, biskupstw. Králohradeck.	20
<i>Jos. Daubrawa</i> , koop. w Nowé Wsi, Gičjnsk. vik., králohr. diéc.	10
<i>Barb. Maškowa</i> , z Nowé Wsi, Gičjnsk. vik., králohr. diécesj ...	10
<i>Winařská škola</i> bljže Prahy, dobročin. křižow. p. Fr. Hawránka	20
<i>Kubičková rodina</i> , z Německé Dřjzy, vik. Plzeň., w arcidiéc.	20
<i>Techto 111 nových spoluauďů</i> , všickni III. třjdy, polož. na hotow.	1440
<i>Duchownjch přistaupilo</i>	43
<i>Světských auďů přistaupilo</i>	68
<i>Mexi temi obcj</i>	17
" " <i>škol</i>	5
" " <i>šenských</i>	7
<i>Wsech spoluauďů počjtá se koncem roku 1845, w 11. letech</i> ...	982

Co se vydává tento swazek, právě dostaupilo auplj 1000.

P. T. P. spisowatelowé a gich pagednánj,

kterými w roce 1845 k Časopisu tomuto laskawě a nezištně přispj-
wali; za kteréž wzácne podporowanj redakcj Gim zde wdě-
nost swau weřegně gewj, a o dalsj přispěnj slušně žádá.

W Praze.

<i>Beránek Michal,</i>	ryjtského řádu Maltésá,
"	"
<i>Daucha Karel,</i>	kněz cirkewnj.
<i>Dichl Herrmann,</i>	spiritual u sw. Giřj.
"	"
<i>Ditrich Frant.,</i>	kanowanj, konsist. rada.
<i>Hawránek Frant.,</i>	křřow. kap. u sw. Petra.
<i>Holubár Bedřich,</i>	kapit. Strah. lok. Nebusic.
"	"
"	"
"	"
"	"
<i>Kokořinský,</i>	studujcej libomudretwj.
<i>Krbec Jan,</i>	rektor u sw. Giřj
<i>Melcher Frant.,</i>	psalrista u sw. Wjta.
<i>Pešina Wáclaw,</i>	kanow., koha. rada, redakt.
"	"
"	"
"	"
"	"
<i>Renner Jan Alois,</i>	kanowanj, konsist. rada.
<i>Simenec Frant.,</i>	kaplan u sw. Apollináře.
<i>Slawjček Antonjn,</i>	administ. ústawu sirobnych.

Tré pjsnj: Žebrák, Trpěti, Obraz Ukřiřow.
Benedictio quinquagenariorum.
Básen na wywolenj w. d. p. k. Lindaura za bisk.
O smjšených manželstwjch.
O wyslancjch wjry z Čech, w Americ.
Proroctwj čtena na bjlaw sobotu.
Recensj na XXro. kázanj o mši sw. od Feigerle.
Popsánj kolleg. kostela w Staré Bolelawi, rec.
Co překážj w sgednocenj od cirkwe odtrzených.
Sektářstwj w Anglicku.
Jan Ronge.
O samospasit. wjře, a samospasit. cirkwj.
Kdo gest prawý vlastenec.
Hřřoh a ctnost. Básen.
Obájrné, wysoce důležitě pagednánj.
Mnohými překlady.
Oktav Swatojanský w Praze.
Blum, spiso. „Pane zůstaň s námi“ a Utěchy.
Reč při uwenenj Milosrdných Sester w Prčici.
Populäre Dogmatik vom Jirsjk, recensj,
A dwacet geden menjch uwědoměnj.
Oratio in Coena Domini, in S. M. Ecla. 1845.
Mnohými překlady.
Užiwanj smyslu pjsma swatého.

Wně w Arcidiěcesj.

<i>Burian Antonjn,</i>	kaplan w Prčici.
<i>Curček Jan,</i>	kaplan we Welwařjch.
<i>Doležal Emanuel,</i>	lok. u sw. Jana nad Skřýži.
<i>Hušek Karel,</i>	far. w Nowé Wal u Koljna.
"	"
"	"
<i>Jabulka Frant.,</i>	lokál. w Konogedech.
<i>Jirajk Jan Valer.</i>	far. arcib. not. w Mincejch.
"	"
<i>Karłjk Hugo,</i>	podpřewor Teplský.
"	"
<i>Keil Antonjn,</i>	administ. fary Kosohorské.
<i>Křjmeš Filip,</i>	kapit. a knihownj w Teplé.
<i>Macan Jakub,</i>	Děk. pro os. swau w Slabci.
<i>Ondrák Prokop,</i>	katech. hl. školy w P'řjbr.
"	"

Uwenenj Milosrdných Sester.
Žiwotopis welebneho Otce Ludwiga z Granady.
Zkauřka snaubenců, pagednánj welebobájrné.
Utěchy.
Potřebných a spasitelných otázek; recensj.
Katoľjka, čtwtřého wydanj recensj.
Pogem a wyměr sázraků.
Uiber die Stellung der kath. Kirche, recensj.
Krátké poučenj o přjsaze, recensj.
Žiwot blahoslaweného Hroznaty.
Založenj kláštera Tepelského.
Kristus a cirkew.
Zlomek z biblj Českéz XV stoletj, z knih. Tepl.
Wygjmky z sw. Františka Salezia.
Temnost a swětlost wjry.
O saudu obeoném.

<i>Picek Wáclaw,</i>	wrchnaj a práwnj w Libljud.	Dobru noc, Duch nezemře, Neplačte, básně.
<i>Pohan Wáclaw,</i>	Děk. w Poště nad Sazawau.	Knihá osadaj.
"	"	O rádném wolenj stawu kněžského.
<i>Wotýpka Josef,</i>	duchowaj spr. w Tuchom.	Katechys. osw. obrádech cjrkwě kath. recensj.
"	"	Malý hawjř, recense.
<i>Syka Jan,</i>	kaplan w Wrchołowicjch.	Wšeobecny Děgepis.
<i>Spachta Dominik,</i>	farář w Koldi, arcib. notář.	Swatojanské hwězdy.
		O hodnosti kněžské.

W Litoměřické diecézj.

<i>Černohaus Fr.,</i>	kaplan w Uaabrawicjch.	Řeč nad rakwj wrochnjo, knjáecjho panstwj.
<i>Dobicer Josef,</i>	kaplan w Citolibech.	Žiwot sw. Hilaria.
"	"	Rjm a misionárstwj.
"	"	Krew sw. Januaria.
"	"	Z antologie patristické.
<i>Řehák Antonjn,</i>	vicerektor sem. w Litom.	O zpovědi, pagednánj weleobájrné.
<i>Wetešnjk Frant.,</i>	děkan w Sobotce.	Den narozenj Páně.
<i>Winarický Karel,</i>	farář na Kowani.	Jahrbuch für Schullehrer 1845. Recensj.
<i>Zuman Wogtěch,</i>	wikář a far. w Chorušicjch.	Řeč při pohřbu.

W Králově Hradecké diecézj.

<i>Kleycer Tadyš,</i>	premonst. kapit. w Želivě.	Králowstwj Božj — zrno horčiené. Básně.
<i>Petera František,</i>	farář w Bělohraďe.	Třemi překlady.
<i>Stárek Jan Nep.,</i>	dokt. prof. mor. w Kr. Hrad.	Rozgjmánj při swěcenj hromnic.

W Budějowické diecézj.

<i>Pokorný Jan,</i>	Zámecký kap. w Březnici.	Gmėno Bůh.
<i>Sanda Wáclaw,</i>	boned. prof. hum. w Klatow.	Pokřtěnj Israelly.
"	"	Druhotiny Štěpána Reinholda.
"	"	

W Brněnské diecézj.

<i>Kinzel František,</i>	kr. děkan farář w Lukách.	Prodeğ duchownjoh statků.
<i>Těžjk Josef,</i>	koop. u sw. Magd. w Brně.	Swatý Hostýn.
<i>Wallauch, Frant.,</i>		Mešnj rorátňj pjsen.

W Holomaucké diecézj.

<i>Bačák Tomáš,</i>	exposita w Kyselowicjch	Jan Macha, dokt. a prof. morálky w Holom. †
<i>Brázdil Ondřej,</i>	koop. w Nakle, Cholin. děk.	Odpowěd. Básně na Boha.

W Wjđni.

<i>Němeček Jan,</i>	kněž. cjrkw. wychrab. Čern.	Rozmluwa o sw. růženci.
---------------------	-----------------------------	-------------------------

Spisowatesů 46.

Pogednánj 69.

Wáclaw Pešina,
kanownjk, konsistornj rada, redaktor.

František Hawráněk,
knižownjk, kaplan u sw. Petra, korektor styli.

Nowé knihy.

*Missale Romano-Bohemicum conformatum, juxta Decretum SS. Concilii Tridentini restitutum, S. Pii V. P. M. jussu editum, et Clementis VIII. primum, denuo Urbani Papae VIII. auctoritate recognitum. — In quo omnes Missae propriae tam de Sanctis, qui in Regno Bohemiae ab antiquo coluntur, quam quae auctoritate Pontificia hucusque concessae, pro majori celebrantium commoditate accurate positae sunt, ex mandato Reverendissimi ac Celssissimi Principis, Domini Domini **Aloysii Josephi**, Archiepiscopi Pragensis. — Pragae 1845. Suis impensis et in sua charta excuderunt Theophili Haase filii, caes. reg. aulici et archiepiscopales typographi.*

Wydawatelé téhoz Řjmsko-Českého Missalu, genž náramný wedli náklad, a netoliko auplnau a pohodlnau, gakž titul ukazuge, anobřz i dle neynowěgšjho kněhtlačitelského wksu welmi sličnau zřjdili knihu k weřegným službám Božjm, a nehledagjce zisku swého, nébrž obecného toliko prospěchu (nabywše bezpečné powědomosti, že w Čechách na přemnohých mjstech Missaly w tom neychartněgšjm stawu gsau) tuto welmi ozdob-

nau knihu w té neylewnějšj ceně a sice po 10 a 12 zl. na str. newázanau prodávagj, (i wazba se u nás obstarává a plat se řjdj dle sličnosti), gen aby každé záduši ano i téměř každému duchownjmu zprávci kau-penj gegj možné učiněno bylo: zasluhugj dogista wšjm právem, aby za swau šlechetau nezištnost i od Milostiwých Patronů i od welebného duchowenstwa rychlým odkaupenjm téhož welepotřebného i welmi pohodlného Missalu w učiněném nákladu podporowání byli.

Kdo takowé djlo na swětlo wydává; ten přinášj netoliko znamenitau obět obecné potřebě, anobřz podstupuge zároveň nemalé nebezpečenstwj, aby welikau škodu utrpěl: poněwadž počet wýtisků nemůže býti přjliš weliký, a úplné rozprodánj na mnohá léta se prodlužuge. Zpoléhagjce ale wydawatelowé na wděčna uznalost welebného duchowenstwa w králowstwj Českém, přinesli tuto znamenitau obět, a nelckali se podotčeného nebezpečenstwj, té gsauce naděge, že welebné Duchowenstwo wůbec a důstognj pp. Předstawenj chrámů a welectihodnj pp. Farářowé zwlášť pro čest a sláwu Božj za těžko sobě pokládati nebudau, pjsemně anebo austně na swé milostiwé Patrony se obrátiti, aby na mjsto starých, neaplňných a nad mjru giž spotřebo-waných Missalů, pro chrám Páně tento nowý zgednati ráčili.

W poslednjch časjch wyšel sice nowý Missal nákladem welebných pat. Mechitaristůw we Wjdni, a na některých mjstech gest také giž milostj kostelnjch Patronů sgednán: awšak toto vlastenské djlo, protože vlastenské gest, zasluhugje samo sebau přednějšjho powšjmnutj; a to tjm wjc, an wydánj gest o mnoho sličnějšj, wnitřnj spořádanost dle předpisu direktářů w Čechách mnohem srownalejšj, a při tom i cena lewnějšj. Mechitaristský Missal hledj toliko hlawně na to, w čemž se wšecky

diécese shodugj, a což každá diécese z powolenj stollice Řjmské zvláštjho pro sebe má, ku konci všeligak uwozuge: poněwadž ale tento Missal nowý toliko pro České králowstwj gest zřjzen, řjdej se také direktárem gakýž w Čechách předeptsán gest.

Čisté a stkwostné wydánj ozdobeno gest šesti welmi zdařilými rytinami w oceli, gakowýchč naprosto w žádném Missalu k shledánj nenj: mistrowské gsau to práce: zwěstowánj Panny Marie na počátku adwentu, narozenj Páně, Krucifix u Kánonu, wzkrjšenj Páně, seslánj Ducha swatého a ustanowenj neyswětěgšj swátosti Oltárnj při mši o Božjm těle.

Weleb. a důstog. odběratelé přjtomného Časopisu žádagj se uctiwě zároweň, aby, gelikož sami téhož Missalu pro swúg chrám Páně anebo pro swau osobu sobě zgednati nepotřebugj, wydánj geho aspoň swým welebným pp. spolubratrům, kterjž téhož Časopisu nemagj, laskawě oznámiti ráčili, aby oznámeno a schwáleno gsau, tjm dřjwe se dostalo tam, kamž náležj: z kněhkupeckého skladu — do chrámu Páně.

Z překlada Niericowých powjdek wyšlo čjšlo 14. *Kromwell*, protektor Anglie, aneb dobré a zlé swědomj. Powjdka historická. Gasné wyobrazenj, kterak nepravost swým časem z Božjho dopuštenj až k tomu neywyššjmu stupni sláwy a mocnosti swětské přicházj, kterak ale sama sobě wšecku prawau radost kazj, kterak s přjcinau i bez přjčiny všeho se leká, a kterak čjm wyše se wypnula, tjm hlubšj a tjm strašliwěgšj pád si pripravuge; gešto naproti tomu sprawednost, ač kolikrát mnoho a dlauho trpj, w Boha skládagjc naděgi, wyswobozenj a zaslaužené odměny docházj; při

čemž Bůh kolikrát i těch neychartrnějšeh prostředkůw užjwá, aby weliké a slawné věci wywedl. Wšecky charaktery osob, o nichž powjodka gedná, gsau náležitě naznačeny a důsledně provedeny, tak že tuto knjzku netoliko mládež bude čjsti s užitkem, anobřz i dospělegšj wěk s potěšenjm.

Čjсло 15. obsahuge: *Stěblo a poklad*, obraz, kterak zheyralost, peycha a nepořádný žiwot w chudobu, nauzi a zaufalost uwrhuge; gešto naproti tomu wjdnost, pokora a pracowitost s Božjm požehnánjm i w neywětšj chudobě postawenému k znamenitému bohatstwju dopomahá. — Druhá powjodka: *Pomáhey Pán Bůh* gest gedna z těch neyutěšenějšeh této zbjrky, poskytgjce wyobrazenj, kterak sice gedna nehoda býwá přjčinau giné nehody a něštětj, kterak ale opět i mnohé něštětj dle Božjho řjzenj zawdáwá přjčinu ku štětju welikému a stálému, když toliko člowěk zpoléhage na Božj prozřetelnost nenj ani netrpěliwým, ani msty žádostiwým proti nepřjteli swému.

Gedna pak z neydůležitějšch a w ohledu swém neyúčitečnějšch knih, kteréž roku 1845 na swětlo wyšly, gest bez odporu *Agata*, čili průwodce žiwotem pro wzdělané panny s překrásnau rytinau. Kdyby tato kniha byla půwodnj, byla by dogista wzácnau perlau literatury vlastenské; což ale na plat; dokud náš mladj spisowatelowé, gichž nynj walný počet, mimo grammatiku a slohu přesnost českého gazyka, mrawnj a občanské potreby lidu náležitě neseznagj, dokud se ne-naučj we škole prawé maudrosti, w gakém způsobu by kraganům swým zážiwné a zdrawé duchownj potrawy poskytowali: dogista gest i gim s wětšj ctj, i národu s wětšjm užitkem, dobré knihy překládati, nežli špatné knihy půwodně spisowati. Gestliže Čechowé před Karlem IV. pro maudrost putowati museli až do Wlach a

do Francauz: proč bychom my se nyní styděli, ohlžeti se po učiteljch, abychom gegich pomocj literaturu swau, kteráž winau otcůw našich welmi hluboko klesla, a kteráž s počátkem přjtomného wěku přičiněnjm některých mužůw slawných před zahynutjm uchráněna, z prachu pozdwižena a k nowému žiwotu wzkrjšena byla, vzděláwali, ozdobowali, obohacowali; t. g. abychom pro přjtomnost učeliwého lidu bez duchowajho pokrmu nenecháwali, sami pak pilným práwě klassických wěcj překládánjm způsobitosti nabyli, důkladné a práwě klassické knihy půwodně spisowati.

Dotčená kniha gest vlastně obsahu pédagogického, kterauž p. Josef Pečjrka dle professora Scheitlina vzdělal, a prowádj žiwot osoby ženské od početj až do neyvyššjho stárj a do smrti. Podotýká se všech možných okolností, do kterýchž osoba ženská přicházj, wygewuge wšecky náklonnosti, kteréž w rozdjlném wěku rozdjlně gegjm srdcem vládnau, ukazuge wšecka nebezpečenstwj, s kterými se potkati může, spolu dáwa na ruku prostředky, gak by se gim wyhnauti mohla i měla; wyprawuge i radosti i žalosti, kterých zakausj. Na to na wšecko ale hleď spisowatel tak bystrým okem dokonáleho dušeslowce, tak maudře a šetrně wšecko uwažuge, tak dobré wsude dáwa naučenj a tak spasitelnau wystrahu, že panna prospěšnějšj knihy pro žiwot sobě žádati nemůže. Aby ale tato prawidla pro žiwot nebyla suchá, nechutná, nezážiwná, podáwajj se w utěšené, ale přede welmi wážné powjdcce, gak to wěc sebau žádá. Poněwadž ale tato kniha spanilému pohlawj ustanowena gest: wšecko gest w nj také spanilé: rytina, předstawugjc pannu w rozkwětu auplném, kolem ozdobená vignetskami, žiwot ženský předstawugjcjmi od narozenj děwčete až do smrti w neyvyššjm stárj; sloh gest welmi plynný a dworný, práwě takowý, gak pohlawj ženské samo rádo mluwj, a gak chce, aby s njm mluweno bylo; i oddjly nebo částky celého djla naznačeny gsau gménem rozličných kwětín dle rozličnosti dob, do kterýchž osoba ženská čas od času wstupuge. Wše zříjeno tak, gak by se to spanilému pohlawj neywjce ljbiło a neywjce prospělo.

Fr. Hawránek.

W Lipsku wyšlo letos sterotypné wydánj „*De imitatione Christi, libri quatuor*,” ku kterým w. d. pan

Jan Hraběta, královský dvorský kaplan, direktor a professor katolického gymnasia w Draždanech *mešnj* modlitby a k přijmání swatých swátostj w *latinském* gazyku připogil. — Wydání obstaral wehlásný kněhkupec *Armbruster*, (gemuz též sterotypné *České* wydání této právě *zlaté knihy* děkugeme) w něžnosti ale a ozdobnosti takové, že se těm neysličnějšjm anglickým wyrovnati může. Cena gegj dle papjru, obrazců o okras gest 1 zl. 30 kr., 1 zl. 12, a 30 kr. — Kdo si gi způsobj, gisté z ni welice potěšen bude.

S. Karel Boroméus gmenuge knihu tuto: *Librum librorum et consolatorem hominis.*

S. František Sáles píše o ni: *Non est inventus similis illi. Eccl. 44, 20.*

Cardinal *Bellarmin* prawj o nj: *Opusculum est utilissimum et jure in tota ecclesia summo omnium consensu receptum et frequentatum et in omnes linguas conversum. Ego certe ab adolescentia et usque ad senectam hoc opusculum saepissime volvi et revolvi, et semper mihi novum apparuit, et nunc etiam mirifice cordi meo sapit.*

Marillak dokládá: *Primum et primarium hujus libelli auctorem esse Spiritum Sanctum; quod scire sufficit, si alius auctor libri ignoretur.*

Komu by se udalo, žeby mimo swau vlastnj potřebu, některého z auřednjků, neb některého stawu kněžského čekance neb studujcjhо něgakau latinskau modlitebnj knihau poděliti chtěl: radjme, by newáhal wydánjm tjmto přestkwostným se zaopatřiti; w čem každé kněhkupectwj poslaúzj.

Dedikowána gest kniha Neydústognějšjmu knjžeti biskupowi Wratislawskému P. a p. *Melchiorowi Swobodnému Pánu z Diepenbrocku.* — Což gi ceny gen přidává.

Těž pozorna činjme každého na *ročnjk swátečnjch kázánj* we dwau djlech, který w měsjei Čerwnu tiskem wygde; gegž sepsal welectihodný p. *Emanuel. Doležal*, duchownj správce u sw. Jana nad Skryšowem w arci-diécesi, spoluspisowatel Časopisu. — Swědčiti o tom spisu můžeme, že censuru s welikau chwálau prošel.

Redakcj.

Poznamenánj

wysoce ctěných Pánů, Panů odběratelů Časopisu
pro katolické duchowenstwo, w roce 1845.

I. W Arcibiskupstwj Pražském.

Neydůstognějšj Knjžecj Milost Wysoce urozený Pán,
**Pan Aloys Josef, Swobodný Pán z Šrenku
na Notzingu a Egmatingu, Knjže, Arcibi-
skup Pražský, Primas Králowstwj Českého, Pa-
pežský Ležat w Diécezejch Bamberské, Mjšenské
a Řezenské, Ustawičný Kancljř University Pražské
a Ochrance Studij, Doktor Bohoslowj, Arcibi-
skupského Chrámu Páně Olomúckého Kanownjk,
Ochrance a Spoluzakladatel Dědictwj Swato-Jan-
ského, a t. d.**

Wysoce důstogný, weleurozený Pán pan, František Tippmann,
Biskup Satalský, Suffrağan, Konsistornj Préses, Dom-Custos,
Děkan Staroboleslawský, Direktor Fakulty Theologické, Spo-
luzakladatel Dědictwj Swatojanského a t. d.

Wysoce důstogná, wšdy wěrná kapitola a konsistor.

P. t. P. a p.

Frant. Pöllner, probošt u sw. Wjta, prwaj prelát král. Českého, gym. dir.
Wácl. Waclawjček, dokt. bohosl. kap. děk.; c. k. gub. rada, rekt. univ. emer.
Jos. Werner, prelát. arcijáhen, kons. rada, rytjř wjce řádů. A.D.S.J.
Jos. Rauch, prelát, domscholastik, konsistornj rada. A.D.S.J.
Mik. Tomek, dokt., kanow. dom-kantor, kons. rada, examin. synod.
Jan. Al. Renner, kanow. senior, kons. rada, examinator synodalis.
Wácl. Pešina, kanow., kons. rada, *redaktor Časopisu a Dědictwj*. A.D.S.J.
Jos. Lindauer, kanow., c. k. duch. guber. skuteč. a kons. rada. A.D.S.J.
Michael Willer, kanownjk, konsistornj rada.
Petr Kregčj, kanownjk, konsistornj rada, examinator synodalis. A.D.S.J.
František Dittrich, konownjk, konsistornj rada, examinator syn. A.D.S.J.
Josef Helfert, doktor, prof. cjrkwijnho práwa, konsist. rada.
Aloys Wydra, doktor práw, zemský advokát, konsist. rada.

Hron Wogtěch, arcibisk. tagemnj, arcib. notář a ceremonář. Z.D.S.J.
 Hrdina Wáclaw, doktor bohoslowj, arcibiskupský ceremonář. A.D.S.J.

Kodauer Jan, tagemnj arcibiskupské konsistoře.
 Bretschneider Karel, dokt. práv, konsiat. kasjr.
 Knjžek František, registrator.
 Héniger Jaroljm, protokolista radnjho sezenj.
 Kalina Jan z Jétenšteynu, expeditor a kasjr *Časopisu a Dědictwj*.
 Šmid Vincenc, protokolista exhibitu.
 Krištof Wogtěch, kněz cjrkewnj, protokolista.
 Stach Wáclaw, kněz cjrkewnj, kancelista.

Arcibiskupský seminář

Jan Büttner, probošt u Wš. Sw., kan. w St. Bol., rektor Semin. A.D.S.J.
 Wáclaw Sigmund, spiritual A.D.S.J.
 Antonjn Rost, doktor filosofo, préses.
 Frant. Plaucar, doktor bohoslowj, vicepréses, professor pastorálky.
 Bedřich Hrabal, doktor bohoslowj, zatjm professor dogmatiky.
 Seminářská knihowna.

Alumnowé w IV roce — nynj giž kněžj.

Čegka Josef.	Kotaljk Frant. buď. diéc.
Holý Wogtěch.	Pýcha Josef.
Husák Antonjn.	Zahálka Pawel.

Alumn. III. roku — nynj IV. roku.

Ardelt Heřman.	Pekárek Josef, buď. diéc.
Břicháč Wogtěch.	Strnad Petr, litom. diéc.
Frida Wáclaw.	Tichowský Antonjn.
Veit Jan.	

Alumn. II. roku — nynj III. r.

Gros Antonjn.	Mogžjš Josef.
Hora Antonjn.	Newaril Jan.
Janda Frant.	Pelikan Wogtěch.
Kareš Frant.	Pomazil Frant.
Kocman Wáclaw.	Springel Josef, litom. diéc.
Kozler Antonjn.	Swoboda Jan.
Ludwj Josef.	Urban Jan, buď. diéc.

Alumn. I. roku — nynj II. r.

Černý Antonjn.	Patráš Josef.
Choděra Matěg.	Rehschuh Gustav.
Jünger Wáclaw.	Smělý Josef.
Leinweber Jan.	Strial Alois.
Wiktorin Antonjn.	

Časopis milostivě přigali:

Geho Cjsařská Wýsost, Neyoswjceněgsj Pán, **Pan Štěpán, František, Victor**, Cjsařský Princ a Arciknjže Rakauské, Králowský Princ Uherský a Český a t. d., Rytjř Zlatého Rauna, a Král. Pruského Řádu Černého a Čerweného Orla I. Třjdy, a Král. Hanowránského Domownjho Řádu Sw. Giřj; Welkokřjžnjk Král. Hanow. Quelfowa Řádu; Rytjř Řádu Král. Wyrtembergské Koruny; Welkokřjžnjk Welkowéwodského Toskanského Řádu Sw. Josefa, a Wolensko-Hessenského Domownjho Řádu Zlatého Lwa; Wéwodo-Parmesánského Konstantinského Řádu Sw. Jiřj; Welkowéwodsko-Oldenburského Domownjho Řádu Zásluh, Welkowéwodo-Waimarského Řádu Bjlého Sokola; Wéwodo-Anhaltského Domownjho Albrechtowa Řádu; Rytjř Welkowéwodsko-Bádenského Řádu Wěrnosti, a Welkokřjžnjk Řádu Zéhrinského Lwa; Welkowéwodo-Hessenského Ludwjkowa, a Wéwodo-Saského Arnoštowa Řádu, a Wéwodo-Brunšwického Gindřicha Lwa; Cjs. Kr. Generál Major a Wlastnjk Pluku Pěchoty Čjsl. 58.

Wládař země České.

Geho Cjsařská Wýsost, Neyoswjceněgsj Pán, **Pan Karel, Ferdinand**, Cjsařský Princ a Arciknjže Rakauské, Králowský Princ Uherský a Český a t. d., Rytjř Zlatého Rauna, Cjsařsk. Ruského Řádu Sw. Ondřege, Sw. Alexandra Newského, Bjlého Orla a Sw. Anny I. třjdy, k. Pruského Řádu Černého a Čerweného Orla, Welkokřjžnjk Řádu Král. Baworského Sw. Huberta, a Welkowéwodo-Toskánského Sw. Josefa, Magitel Cjs. Ruského Pluku Ulánů a Cjr. Kr. Rakauského Pluku Pěchoty Čjsl. 61.

Divisionér w Praze.

Geho Exellencj, Pán, Pan Robert Starohrabě Salm-Reiferšeidtský, Pán Panstwj Podrsamu, Geho Cjsařské Královské Apoštolské Milosti Skutečný Tagný Rada a Komořj; Neyvyššj Zemský Dwornj Mistr w Králowstwj Ceském, Prwnj Kommissař c. k. Terezianského Ústawu Urozených Dám na Hradě Pražském, Čestný Spoluaud c. k. Hospodářské Společnosti w Hořici, Akademie Wzdelawatelných Uměnj w Mediolaně; c. k. Wlastenecké, Hospodářské Společnosti w Čechách, Aučinný Aud Společnosti Národnjho Museum, Společnosti Wlasteneckých Přátel Uměnj; a Spolku na Wzdělánj Promyslu w Čechách, Wrchnj Kurator České Spořitelnice.

Druhý c. k. Ğuberniálnj Prěsident.

Geho Exellencj, Pán, Pan Karel Chotek, Hrabě z Chotkowa a Wognjna, Rytjř Zlatého Rauna; Welkokřjžnjk cjs. Rakauského Leopoldowa Řádu, cjs. Ruského Řádu Sw. Alexandra Newského s Diamanty; Rytjř Sardinského Řádu Sw. Mauricia a Lazara, Magitel stříbrného křjže zásluh; Geho cjr. kr. Apoš. Milosti Skutečný Tagný Rada a Komořj, Aud mnohých učěných a dobročinných společností; Pán na Welkém Březnu, a t. d.

Po městech Pražských.

P. t. P. a p.

Jar. Zeidler, dokt., přelat Štrahow., c. k. almuž., rektor Univers. dir., fak. libom.
Ant. Lagler, farář u s. Štěp., em. tag. gener. vik., far. Pražsk. A.D.S.J.
Böhm Wácl., katecheta při Malostranském Gymnasium. A.D.S.J.
Censura cjs. král., 4 wýtisky.

Daucha Frant., kněz cirkewnj.

Dichtl Herrmann, Spiritual u sw. Ğirj.

Diener Bartoloměj, provincial řehole sw. Františka.

Duchownj u sw. Ğirj.

Dundaček Raimund, kwardian Minoritů a far. u sw. Jakuba.

Frauz Wáclaw, farář u sw. Wjta na hradě Pražském.

Gedlička Emilian, kapitulár a kaplan na Štrahowě.

Hájek Wáclaw, kanow., administ. děkanstwj na Wyšehradě. A.D.S.J.

- Hanka Wácl., rytjř Wladim. řádu, bibliotekář národn. Museum. A.D.S.J.
 Hauser Josef, dokt. w libomudrcwtj, em. far. Perucký, na Strahowě.
 Hawránek Fr., křjžow., kapl. u sw. Petra, *korrektor styli, Zaklad.* D.S.J.
 Holec Josef, podpřewor rytjřsk. řádu křjžownjku.
 Holubář Gotthard, kapit. na Strah. a duch. správce w Nebuzicjch.
 Horák Antonjn, farář u sw. Apollináře.
 Hůrka Vincenc, kaplan u sw. Haštala.
 Janský Wácl., mistr bednářský a domácí pán na Now. Městě. A.D.S.J.
 Jungmann Jos., dokt., em. přefekt na Akad. Gym. rytjř Leop. řádu. A.D.S.J.
 Kafka Frant., kanownjk na Wyšehradě, arcibiskupský notář. A.D.S.J.
 Kanka Jan N., dokt. práw, emer. rekt. Universit. Hess. dw. rada. A.D.S.J.
 Klenz Ambrož, řádu sw. Augustina přewor. a novicmistr. A.D.S.J.
 Koch Josef, kandidat doktorátu práw. A.D.S.J.
 Kolenatý Jos., rytjřsk. Maltes. řádu farář u Karmelitánů. A.D.S.J.
 Košťalowský Ludwj, kapitulár a kazatel na Strahowě.
 Kowářk Jos., dokt. bohosl., administr. w všeobec. nemocnici.
 Krbec Jan, kněž. arcibiskupský notář, rektor u sw. Girj. A.D.S.J.
 Küffer z Asmansvillu Wogtěch, kaplan u sw. Gindřicha. A.D.S.J.
 Lagler Jos., kand. bohosl., čest. kanow. na Wyšeh., far. u sw. Duoha. A.D.S.J.
 Lüftner František, kaplan na Smjchowě. A.B.S.J.
 Maxa Jan, rytjřsk. řádu křjžow., kaplan u sw. Petra.
 Merhaut Petr, staršj kaplan u sw. Hawla. A.D.S.J.
 Melcher František, psaltista při král. kostele sw. Wjta.
 Milde Josef, domácí pán a nákladnj, na dob. trhu čjsl. 315. A.D.S.J.
 Mráz Hyn., inful. děk. u Wš. Sw., kan. w St. Bol., adm. u Worš. Museum národnj.
 Nádherný Kajetan, direktor listowny c. k. gubernium. Němeček.
 Nowotný Jan, farář u Neyswětěgšj Trogice.
 Oliwa Antonjn, farář u sw. Haštala, arcibiskupský notář. C. k. Pošta 3 wýtisky.
 Procházka Wog. čest. kanow. na Wyšeh., far. u sw. Wogtěcha.
 Raab Josef, administr. fary sw. Filipa a Jakuba na Smjchowě.
 Řiwnáč Ignác, kaplan u sw. Štěpána.
 Schreiner Karel, farář u sw. Mikulaše.
 Schneider Petr, maltes. kooperator u bl. Marie Wjtězně. A.D.S.J.
 Seidl Wácl., nákladnj, domácí pán. dohljžjt. školy sw. Mikul. A.D.S.J.
 Simenec František, kaplan u sw. Apollináře. A.D.S.J.
 Slawjček Antonjn, duchow. adm. w sirotějm domě.
 Stieber Daniel, arcibiskup. notář., kapitulár a far. na Strahowě. A.D.S.J.
 z Strobachů Paw., c. k. gub. rada, ředitel zemského stawitelstwj. A.D.S.J.
 Stule Wáclaw, kněz cjr., administrator u dorostlých slepých.
 Swoboda Wácl., mist. sauken. w Sw.-Petrské ulici, čj. 1135. A.D.S.J.
 Swoboda M. S. magistratuálnj registrant
 Thun, hrabě Frant., pán na Peruci, člen wýboru Národ. museum.
 Tippmann Antonjn, koop. u Matky Božj Sněžné.
 Weywoda František, farář we Wolsanech.
 Wiesner Antonjn, kooperátor w káznici u sw. Wáclawa. A.D.S.J.
 Wobornjk Stanislaw, podpřewor řádu kazatelského,
 Wobornjk Wend., bakalář, rytjřsk. řádu křjž. knihownjk.
 Worjšek Flavian, aud Milosrdných Bratřj. A.D.S.J.
 Woršullinský kláš., wel. matka Maria Vinc. Mayerowá. A.D.S.J.
 Tamtěž Mater Angelina, tagemnice a prokurátorka. A.D.S.J.

W Arcidiécesti.

P. t. P. a p.

W Berauském střídnictwji.

Gruber Jos., vikár, školdozorce, konsist. rada, děkan w Meytĕ.
 Bělecký Kornel., předst. Piar. res. dir. hlav. školy w Beraunĕ. A.D.S.J.
 Burka Antonjn, administrátor na Karšteynĕ.
 Čížek Daniel, farář w Cerhowicjch. A.D.S.J.
 Dmych Josef, farář na Welzju.
 Hamaus Jan, kooperator w Litni.
 Hanus Wáclaw, mjestnj duchow. správce w Sedlicjch.
 Hanausek Wáclaw, duchownj správce w Hudlici
 Kallaš Ferdinand, farář admin. w Dobřichowicjch.
 Kaubek Wáclaw, kaplan w Beraunĕ.
 Kosinka Josef, kooperator u sw. Jana pod Skálau.
 Jodl Erasm., kaplan w Zebráce.
 Labler Vincenc, arcibisk. notář, vik. tagem., děkan w Beraunĕ
 Lagler František, děkan w Lohowicjch.
 Leubner Josef, farář w Nowé Metely
 Liška Jakub, duchownj správce w Strašici.
 Obráz Kašpar, děkan w Hořowicjch.
 Rjb Josef, děkan u sw. Jana pod Skálau.
 Schimandl Josef, exposita w Zbirowĕ A.D.S.J.
 Sydek Tomáš, exposita w Benešicjch.
 Wania Prokop, exposita w Loděnicjch.
 Wondřich Frant. mjestnj duchownj na Zbirowĕ. A.D.S.J.
 Worel Josef, mjestnj duchownj w Zdicjch. A.D.S.J.

W Brandeyském střídnictwji. A. D. S. J.

Ant. Burger, arcijahen, vik., školdoz. konsist. rada, děkan w Brandeyse.
 Altmann Antonjn, kaplan w Benátkách.
 Josef Horčice, kand. theol., kenownjk w Staré Boleslawi. A.D.S.J.
 Cermák František, farář w Klomjnĕ
 Demuth Wáclaw, kaplan w Staré Boleslawi.
 Hlawáček Josef, vikárnj tagemnj, farář we Wináři. A.D.S.J.
 Hora František, farář w Předměřicjch. A.D.S.J.
 Kroljk František, farář w Chotětowĕ.
 Macan František, děkan w Čelakowicjch. A.D.S.J.
 Pipota Antonjn, kaplan we Wináři.
 Steiger Josef, děkan w Benátkách, knjž. arcibiskupský notář. A.D.S.J.
 Střídnj knihowna.

W Budyňském střídnictwji. A. D. S. J.

Petr Geřábek, vikár, konsistornj rada, děkan we Wepřku.
 Artner Dom., kapitulár Strah., em. přew., farář w Radonicjch.
 Brožowský Petr, farář w Chřžnjĕ.
 Cwřček Jan, kaplan w Welwařicjch.
 Daneš František, administrator fary Perucké.
 Dobitzer Wáclaw, farář w Smolnici.

Fiala Josef, farář w Račinowśi.
 Fikeis Jan, duchownj správce w Hostini.
 Hawelec Josef, kaplan w Budyńi.
 Hochmann Josef, kaplan w Raudnici, redaktor homilet. biblioteky.
 Hrdina Pius, administrator farnj w Doxanech.
 Merklas Josef, arcibiskupský notář, farář w Horjně.
 Müller František, farnj administrator w Liboteynici. 2 wýtisky.
 Ondřeg Josef, školnj učitel w Račici.
 Pawla Jan, kaplan w Raudnici.
 Peer Josef, farář we Wraném.
 Peer Manswet, farář w Kmetinowśi.
 Petřjk Emerich, kapitulár Strahowský, inspektor w Pátku.
 Rennert Wáclaw, duchownj správce w Jeżowicjeh. A.D.S.J.
 Slanina František, farář w Citowě.
 Srb Matěg, duchownj správce na Klobukách. A.D.J.S.
 Straka Wáclaw, farář w Charwátei.
 Sýkora Josef, farář w Zlonicjeh
 Waclawjk Jan, młynár w Raudnici.
 Waněk Wáclaw, děkan we Welwarjeh. A.D.S.J.
 Strjdnj knihowna.

W Bystřickém strjdnictwj.

Šauf Wawř., vikář, kons. r školdoz. arcib. not. děk. w Wrcholci. A.D.S.J.
 Bastl Matěg, mjestnj duchownj správce w Radošowicjeh. A.D.S.J.
 Čáslawský Ig., arc. notář, vikar. tagemnj, děkan w Benešowě.
 Cjsar Josef, farář w Bystřici.
 Cibulka Josef, knihownjk vikariátu, děkan w Diwišowě. †
 Fürst Wáclaw, mjestnj duchownj správce w Auběnicjeh.
 Hanikýř Josef, farář w Kundratici. *Spoluzakladatel Dědictwj S. J.*
 Konečný Josef, farář w Chotěšanech.
 Krodl Leop., benediktin Emauz., duch. správce w Trebešicjeh.
 Meder Augustin, farář w Okrauhlicjeh. A.D.S.J.
 Pohan Wácl., buděg. biskupský notář. člen Mus., děk. w Pořiči. A.D.S.J.
 Rjcký Jan, farář w Teinici. A.D.S.J.
 Sak Josef, zatimnj kaplan w Launowicjeh.
 Smid Mikuláš, mjestnj správce w Stěbuzowśi. A.D.S.J.
 Sika Jan, kooperator w Wreholtowicjeh.
 Stěpan Josef, kaplan we Wlašímě.
 Stiebic Josef, farář w Slapanowě.
 Strnad Josef, zatimnj administ. lokalie w Popowicjeh.
 Tichý Josef, mjestnj duchownj správce w Wáclawicjeh.
 Wánia František, kooperátor w Bystřici.
 Weselý František, děkan w Nadčeradoi.
 Wlasák Antonjn, mjestnj duchownj správce na Hrádku.
 Wolf František, farář w Jankowě.

W Českobrodském strjdnictwj.

Jan Morawec, arcib. vikář, kons. rada, děk. w Čern. Kostelci.
 Braděc Vincenc, kaplan w Břistwi.
 Hubjnek Josef, kaplan w Kauřjmě.
 Hybeš Tobiáš, farář w Lstibori.
 Jabulka František, duchownj správce w Konogedech.

Mazánek Josef, farář ve Witicích.
 Morawec František, kaplan w Šlušticích.
 Sederle Jan, farář w Poříčanech. A.D.S.J.
 Wunderling Jan, děkan w Kaurjímě.
 Wokaun Wáclaw, kaplan w Dukladech.
 Strjdnj knihowna.

W Chlebském strjdnictwji.

Hofmann Josef, řádu křižownjků, kazatel w Františk. láznjch.

W Koljnském strjdnictwji. A. D. S. J.

Josef Balatý, čest. kan. w St. Bol., vik. a děk. w Swogšicích.
 Breisl Jos., direktor a kat. hlawnj pravidelnj školy w Koljně. A.D.S.J.
 Březina Josef, duchownj správce w Sánech.
 Cwrček, duchownj správce w Weltrubech.
 Hulek Karel, farář w Dobřichowě.
 Hušek Karel, farář w Nowé Wsi. A.D.S.J.
 Kafka Jan, kaplan w Zásmukách A.D.S.J.
 Pecka Frant. knjž. arc. notář., děkan w Zásmukách. A.D.S.J.
 Prokeš Antonjn, duchownj správce we Wohari A.D.S.J.
 Sitte Wogtěch, mjstnj duchownj správce w Maloticích.
 Stika Antonjn, kaplan w Dobřichowě.
 Strnad Petr, farář w Starém Koljně. A.D.S.J.
 Wolf Wogtěch, farář w Skramjku.
 Strjdnj knihowna.

W Mnichowickém strjdnictwji. A. D. S. J.

Wáclaw Schuster, vikář, školdoz., kons. rada, farář w Česticích.
 Bican, Martin, farář w Sázawě.
 Blažek Josef, farář w Skalici.
 Bodušanský Josef, farář w Janowicích.
 Horáček Wácl. arcib. not., far. w Ondřegowě. *Spotusakladatel.* D.S.J.
 Kramerius Wog., děkan w Mnichowicích, vikar. knihownjk. A.D.S.J.
 Wewerka Wáclaw, farář w Ratagi.

W Hroznětinském strjdnictwji. (Lichtenstadt.)

Šipaunský Ant., arcib. vikář a školdoz., kons. r., far. w Sedlicích. A.D.S.J.

W Plzeňském strjdnictwji.

Hlawan Ant., vik., arc. kom., při flis. úst., inf. arciděkan w Plzni. A.D.S.J.
 Ant. Popp, emer. vikář, konsist. rada, děkan we Weyprnicích.
 Bernard Jan, kaplan w Plzni.
 Diesl Jan, kaplan w Degšíně. A.D.S.J.
 Dostal Filip, arcib. notář., farář w Degšíně. A.D.S.J.
 Eisenhut Jan, kaplan w Plzni.
 Kubiška Petr, kaplan w Plzni.

Lang Jakub, farář w Králowiejch.
 Popp Ant., emer. vik., děkan pro osobu swau w Weyprnicjch.
 Růžička Karel, ředitel hlawnj školy w Plzni.
 Smetana Josef, dok. libom., kapit. Teplský, prof. filos. w Plzni.
 Streer Josef, děkan pro osobu swau w Plasech, arc., notář, *Spoluzakl* D.S.J.
 Sindelář Arnošt, kapitulár Tepl., katech. na Gymnas. w Plzni. A.D.S.J.
 Zahradnický Augustin, pater quardian weleb. Frant. w Plzni.
 Záruba Wáclaw, kaplan w Plzni.

W Pražském střídnictwji A. D. S. J.

Frant. Lampa, vikář, školdozor, kons. rada., farář w Hluboši. A.D.S.J.
 Cjsař Antonjn, duchownj správce w Sliwenci.
 Ebert Jan, rádu křižownjků, farář w Hlaupětjně.
 Gübitz Josef, arc. notář, vik., tagemnj, farář w Ořechu.
 Fibiger Jan, farář w Zbraslawi.
 Haas Pawel, farář w Hostiwici, vikar. tagemnj.
 Holowský Jan, farář w Hostiwari.
 Hora Antonjn, kaplan w Hluboši.
 Krch Antonjn, mjestnj duch. správce w Modřanech.
 Kreilhuber Josef, farář w Prosjku. A.D.S.J.
 Kellner František, farář w Třebotowě.
 Kinzl Josef, duchownj správce w Koloděgi.
 Liška Jakub, kaplan w Auřenowski
 Medlin František, kaplan w Michli.
 Modroch Jan, farář w Aunětíjch. A.D.S.J.
 Pokorný Wáclaw, mjestnj duchownj we Wraně.
 Pražský Ignac, kaplan w Zbraslawi.
 Procháska Frant., kaplan w Zbraslawi.
 Procháska Josef, kaplan w Hostiwicjch. A.D.S.J.
 Šeifert Prokop, administrátor w Ginoniech.
 Sulák Matěj, farář w Sárce,
 Trenkler František, kooperator w Lišnici.

W Přjbramském střídnictwji.

Fr. Kostka, dkt., vikář, školdoz. a kons. rada. děkan w Přjbrami. A.D.S.J.†.
 Bartuněk František, kaplan na Swatém Poli.
 Cjsař Karel, farář w Osowě. A.D.S.J.
 Čížek Wogtěch, mjestnj duchownj správce we Wišnowě.
 Exner Filip, farář u sw. Kiliána.
 Frank František, mjestnj duchownj správce w Hluboši.
 Freund Antonjn, kaplan u sw. Kiliána.
 Herrschmann František, kandidat dokt. bohosl., farář w Mnjáku.
 Kettner Jan, kaplan w Dobřjši.
 Koněický Josef, rytjřsk. rádu křižow., farář w Starém Knjně.
 Ondrák Prokop, knez ejrk., katech. hlawnj školy w Přjbrami A.D.S.J.
 Vogl František, mjestnj duchownj správce w Obecnicí.

W Rakownickém střídnictwji.

Jan Swoboda, arc. vikář, školdez., kons. rada, far. w Kožlanech.
 Aksamit Karel, zámecký kaplan na Křiwoklátě.

Hněwkoweký Wogtěch, kaplan w Kněžowši.
 Jahněl Josef, zámecký kaplan na Njžboru. A.D.S.J.
 Kanský Wáclaw, farář we Welkém Augezdě.
 Macan Jakub, děkan pro osobu swau we Slabejch.
 Michálek Antonjn, vikar. tagemnjik, farář w Mutěgowicjch.
 Nedwěd Wáclaw, duchownj správce w Nezabudicjch.
 Nowotný Wáclaw, duchownj správce w Renčowě.
 Špalek Wáclaw, duchownj správce w Městečku.
 Strjdnj knihowna.

W Rokycanském strjdnictwj.

Frant. Suchý, vikář., školdoz., kons. rada, děk. w Rokycanech. A.D.S.J.
 Boleška Wáclaw, farář w Osseku,
 Brádek František, farář w Radnici.
 Djk Jos., kooperator w Osseku.
 Dwořák Josef, farnj administrator na Zwikowci.
 Herold Augustin, farář pro osobu swau w Řešlawě.
 Lemoch Jos., knjžecj arcibisk. notář, farář w Mešně. A.D.S.J.
 Liška Tomáš, farář w Prusinách.
 Matausek František, kaplan w Spáleném Pořicj.
 Mühlstein František, farář w Stupnowě
 Picek Wáclaw, Jaromjr, wrchnj a práwnj na Liblně. A.D.S.J.
 Roštlapil Wáclaw, kaplan w Rokycanech.
 Sedlák Martin, duchownj správce w Skořici.
 Woríšek Jan, farář w Tienowicjch.
 Till František, kaplan w Chwalenicjch.

W Taušetinském strjdnictwj.

Bier Giřj, duchownj správce w Stradišti. A.D.S.J.

W Slanském strjdnictwj. A. D. S. J

Jan Bezděka, čest. kanow. vikář., školdoz. kons. rada, děk. w Lidicjch. A.D.S.J
 Baroch František, duchownj správce w Hobšowicjch.
 Fischer Mikuláš, farář w Pozdni.
 Hampeys František, zámecký kaplan we Wršowicjch.
 Jirsjk Jan, kan. theol., arcib. not., far. w Minicjch. *Spoluzakladatel* D.S.J.
 Kodjdek Augustin, kaplan w Zelezně.
 Krémer Antonjn, administrátor fary Drůžecké.
 Kubišta Josef, děkan w Slaném.
 Lička Kašpar, arcib. notář, farář na Kladně. A.D.S.J.
 Lička Wogtěch, arcib. notář, farář w Poherách. A.D.S.J.
 Melcher Jan, kaplan w Hořelicjch.
 Přibjk Vincenc, děkan na Smečně.
 Šaukup František, kaplan w Poherách.
 Špachta Dominik, knjžecj arc. notář, farář w Kolči.
 Šwestka František, farář we Mšeci, (Kornhause) A.D.S.J.
 Wotýpka Josef, mjstnj duchownj správce w Tuchoměřicjch. A.D.S.J.
 Zitek Wáclaw, duchownj správce w Šrběi A.D.S.J.

W Wotickém střjdnictwj. A. D. S. J.

Jan Čtrnáctý, arcib. vik., školdoz., kons. rada, děkan w Neweklowě.
 Gerson Jos., ryt. z Ragersdorfu, vik. tag., arc. not., děk w Selci. A.D.S.J.
 Doležal Emanuel, mjestnj duchownj správce w Skryšowě.
 Herrmann Rehoř, farář w Bělici.
 Hulička Wogtěch, farář w Nechwalicjch.
 Kačerowský Antonjn, arcib. notář, farář w Podčepicjch. A.D.S.J.
 Kareš Wáclaw, farář w Arnoštowicjch.
 Keil Antonjn, farář na Kosowě Hoře. A.D.S.J.
 Lenk František, arcib. notář, farář w Maršowicjch.
 Mládek Antonjn, expositnj kaplan na Čerweném Augezdě.
 Procházka Desiderius, děkan pro osobu swau w Prčicjch.
 Roštlapil Josef, farář we Woticjch.
 Schier Aloys, farář w Netwořicjch.
 Schimon Josef, farář na Krásné Hoře.
 Urban Emanuel, děkan w Selčanech.
 Urban Matég, kaplan w Maršowicjch.
 Wiljmek František, kaplan w Netwořicjch.
 Witták Tomáš, farář na Chlumě. A.D.S.J.
 Wobornjk Sew., bakalář bohosl., duch. správ. na Křečowicjch, *Zaklad.* D.S.J.
 Střjdnj knihowna.

*W Praze 140.**W střjdnictwjch 228.**W esměs 368.***II. Litoměřické Biskupstwj.**

Neydůstogněšj, Wysoce urozený Pán, pan *Augustin Bartoloměj Hille*, Biskup, člen mnoho učených a dobročinných ustáwů, Aud Dědictwj Swato-Janského, a t. d.

Wysoce důstogná kapitola a konsistoř.

P. t. a p.

Wáclaw Kara, inful. kapit. děkan, kons. préses. stud. direktor. A.D.S.J.
 Josef Nečasek, kanownjk, konsistoanj rada, exam. synodalis. A.D.S.J.
 Ignác Jakš, kanow., kons. rada, redaktor spisu pédağogického.
 Josef Pfeiffer, kanownjk, kons. rada a censor. A.D.S.J.
 Reymann Jan, konsistoanj protokollista a registrator.
 Rehák Antonjn, vicerektor biskupského semináře. A.D.S.J.
 Würfel Adolf, doktor bohoslowj, professor biblických studij.

2*

Na wenku w Biskupstwju.

P. t. P. a p.

W Boleslawském střídnictwju.

Cebuský Filip, farář w Brodci. A.D.S.J.
 Černoňauz František, administrátor w Dobrawicjeh.
 Procházka Vincenc, exposita w Bukowanech.
 Winařický Karel, farář w Kowani, člen mnoha učen. společnostj. A.D.S.J.

W Chomutowském střídnictwju.

Angerle Jos., Cisterc. z Oseku, prof. gram. stud. w Chomutowě.

W Dokzickém střídnictwju. (Hirschberg.)

Pruša, kaplan w Dokách.

W Launském střídnictwju.

Dobicer Josef, kaplan w Citolibech. A.D.S.J.
 Král Antonjn, expositor w Suši. A.D.S.J.
 Wickner Jan, expositaj duchownj w Ráně. A.D.S.J.

W Libereckém střídnictwju. (Reichenberg.)

Fiala František, farář w Genčowicjeh.
 Scholz Jan, zámecký kaplan w Sichrowě.
 Strnad Josef, děkan w Českém Dubě.

W Libochowickém střídnictwju.

Čerwinka Vincenc, kaplan w Blaškowicjeh.
 Egert František, kaplan w Brozanech.

W Melnickém střídnictwju.

Josef Teynil, emerit. vikář., školdoz. a kons. rada, farář w Nebuželcjh.
 Šaurek Jan, kaplan w Chorušicjeh.

We Wěcemilowském střídnictwju. (Nimburg.)

Antonjn Zych, školdoz., kons. rada, děkan w Nimburce.
 Řehoř Horecký, emer. vikář., kons. rada, děkan w Rožďalowicjeh. A.D.S.J.
 Beránek Wáclaw, farář we Wosenicjeh. A.D.S.J.
 Holub Jan, kooperator w Nymburce. A.D.S.J.
 Janatka Josef, farář we Wšejanech.
 Maucha Antonjn, kaplan w Rožďalowicjeh. A.D.S.J.
 Nowák Antonjn, kaplan w Libáni. A.D.S.J.

Renner Antonjn, kooperator w Ronowě.	A.D.S.J.
Renner Josef, farář w Měle.	A.D.S.J.
Štěhula Josef, duchownj správce w Laučenj.	A.D.S.J.
Šoregs Frant., fund. kaplan w Rožďalowicjch.		<i>Spolusakladatel</i> D.S.J.

W Semilském střídnictwju.

Jachim Šaurek, vikář, školdoz., kons. rada, děk. w Drškowě.		
Josef Kramář, emerit. vikář, kons. rada, farář we Wysokém.		A.D.S.J.
Damašek Josef, kaplan w Semilech.	A.D.S.J.
Horna Antonjn, kaplan w Rochlici.		
Krupar Josef, farář na Šumburce.	A.D.S.J.

W Turnowském střídnictwju.

Ant. Marek, kand. bohosl., vik., školdoz., kons. rada, děk. w Libuni.		A.D.S.J.
Horák Wáclaw, kaplan w Turnowě.	A.D.S.J.
Kořínek Jan, duchownj správce w Laukowě.	A.D.S.J.
Palánek Jan, farář w Markwaticjch.	A.D.S.J.
Pohořelý Josef, kaplan w Turnowě.	A.D.S.J.
Šaurek Josef, děkan w Turnowě.	A.D.S.J.
Šolc Jan, mjestnj duchownj správce we Wiskři.	A.D.S.J.
Učjk Antonjn, kaplan w Sobotce.	A.D.S.J.
Wetešnjk František, děkan w Sobotce.	A.D.S.J.

Wesměs 49 *

III. Králohradecké Biskupstwju.

Geho Excellencj, Neydůstognějšj, Wysoce urozený Pán, pan *Karel Hanl*, Biskup, c. k. tagná rada, emerit. cjs. král. guberniálnj rada, aud Dědictwju Swato-Janského, a wjce učenyých a dobročinných Společnostj.

P. T. P. a p.

Josef Müller, kapitolnj děkan, kons. préses, studij direktor.
Lichtenberg Josef, hatecheta gymnasiálnj.
Konsistornj expedít.

Biskupský seminář A. D. S. J.

Stárek Jan, doktor bohoslowj, professor morálky.	A.D.S.J.
Seminárnj knihowna.	A.D.S.J.

* Při wjz přičinliwosti nebyli game w stawu auplného udánj wěch odběratelů této diecése se dojdítí.
Red.

W Biskupstwj.

P t. P. a p.

W Bydżowském stŕjdnictwj.

Čancara František, kaplan w Lužci. A.D.S.J.
 Safranek Josef, kaplan w Nowém Bydżowě.

W Čáslawském stŕjdnictwj.

Brehm Jan, farář na Wilkanci.
 Djtě Karel, kooperator we Wilimowě.
 Janata Aloys, kaplan a katecheta w Čáslawě. A.D.S.J.
 Maučka Josef, farář w Potěchách.
 Nowotný Jan, kaplan w Ronowě.
 Nowotný Josef, kaplan w Golcowu Jenikowě.
 Wlach Hynek, kaplan w Golcowu Jenikowě.

W Gičjnském stŕjdnictwj.

Josef Stránský, čestný kanow., vik., škold., kons. rada., děk, w Welisi.
 Auer Filip, farář pro osobu swau w Aubislawici (Auslauf.)
 Herschkenz Jan, kupec w Lomnici.
 Hrdina Jan, vikar. tagemnjk, děkan w Gičjné.
 Maryška Josef, kaplan w Gičjné. A.D.S.J.
 Müller Antonjn, farář w Železnici.
 Petera František, farář w Bělohradě. A.D.S.J.
 Suchý František, kaplan w Gičjné. A.D.S.J.
 Sydon Josef, kand. theol., katecheta na Gymn. w Gičjné.

W Grulichském stŕjdnictwj.

Treytnar Antonjn, kooperator w Kunwaldě.

W Hořickém stŕjdnictwj.

Aloys Hanl, em. vik., kons. rada, bisk. not., em. děk, w Hořicjch.
 Kašpar Matěg, farnj administrator w Chodowicjch, A.D.S.J.
 Sehnal Josef, kaplan w Miletině.
 Stŕjdnj knihowna.

W Chrastekém stŕjdnictwj.

Stŕjdnj knihowna.

W Chrudimském stŕjdnictwj.

Pat. kapucjnú welectihodné duchowenstwo w Chrudjmi.
 Koželuh Wáclaw, mjestnj duchownj správce w Lánech.

Kopecký Josef, kaplan w Boganowě.
 Patočka Karel, mjestnj duchownj správce w Kladrubech.
 Škoda Josef, duchownj správce w Jezbořicjch.
 Strjdnj knihowna.

W Jaroměřském strjdnictwji.

Chmeljk Jan, děkan w Jaroměři. A.D.S.J.
 Krulich Wácl., kněz ejrk., direk. hlav. školy w Král. Dwoře. A.D.S.J.
 Zahradnj Wácl., mjestnj duch. správce w Sendražicjch. A.D.S.J.

W Kopidlnském strjdnictwji.

Frant. Wacek, ejs. dwor. kapl., vik., kons. rada, děk. w Kopidlně. A.D.S.J.
 Jahoda Jan, farář w Sámšíně.
 Mareš Jan, vik. tagemnj, farář we Wostrašném.
 Makeš Jan, vik. tagemnj, farář we Wostružně.
 Meergans Josef, kaplan w Kopidlně. A.D.S.J.
 Müller Jan, farář w Slatinách.
 Peřina František, kaplan w Kopidlně.
 Podstránský Josef, kaplan w Zlunici. A.D.S.J.
 Waněk František, mjestnj duchownj správce w Hradisku. A.D.S.J.

W Kosteleckém strjdnictwji.

Čižinský Josef, kaplan w Tyništi.
 Křeček Jan, kooperator w Pjsecené.
 Záweský Jan, farář w Cuclawě. A.D.S.J.
 Strjdnj knihowna.

W Kutnohorském strjdnictwji.

Branžowský Wáclaw, zámecký kaplan w Žehušicjch. A.D.S.J.
 Hauff w Kutné Hoře.
 Kubásek Hynek, kaplan w Zbyslawi.
 Slowák Wáclaw, kooperator w Čerwených Janowicjch.

W Landskronském strjdnictwji.

Pirkł Wáclaw, kaplan w České Třebowě.
 Hágek Antonjn, duchownj správce we Welké Řetowě. A.D.S.J.
 Smutek Josef, duchownj správce w Sichelsdorfě.
 Strjdnj knihowna.

W Ledeckém strjdnictwji.

Wáclaw Gedlička, vik., školdoz. kons. rada, děkan w Ledči.

W Lipnickém strjdnictwji.

Hollie Karel, kooperator w Lipnici.
 Zésler Ant., přém. kapit., bisk. not., člen hosp. spol. w Želiwě.
 Řzitko Antonjn, zámecký kaplan we Wětrnjm Jenjkowě.

W Náchodském střídnictvĳ.

Albrecht František, kaplan w Německé Prousnici.		
Ludwĳ Josef, duchownĳ správce w Studnici.	.	A.D.S.J
Zoček Josef, farář w Machowě.		
Střídnĳ knihowna.	.	A.D.S.J.

W Německobrodském střídnictvĳ.

Kazda Jan, školnĳ řĳditel a katecheta hlawnĳ školy w Německém Brodě.		
Seifert Karel, kněz cĳrkewnĳ w Německém Brodě.	.	A.D.S.J.

W Opočenském střídnictvĳ.

Brauk Josef, kaplan w Dobrušce.		
Hawelka Jan, mĳstnĳ duchownĳ w Dobřanech.	.	A.D.S.J.
Kašpar Jan, kněz cĳrkewnĳ w Třebechowicĳch.	.	A.D.S.J.
Klein Josef, kaplan w Nowém Hrádku.	.	A.D.S.J.
Nowák Pelhřĳm, kaplan w Nowém Městě.		
Rozštlapil Josef, kaplan w Dobrušce.		
Rojek Jan Karel, mĳst. duch. správ. w Bohuslawicĳch. <i>Spolusaklad.</i>	D.S.J.	
Wjteček Jan, tagemnĳk střídnict., farář w Přepysĳch.	.	A.D.S.J.

W Pardubickém střídnictvĳ.

Jan Řepka, vikář, školdoz., konsist. rada, děkan w Wosicĳch.		
Hrdlička Wáclaw, duchownĳ správce w Trebosicĳch.		
Müller Josef, kaplan w Wosicĳch.		
Wlček Jan, kaplan w Bohdanóĳ.		
Beck Michal, duchownĳ správce w Dřicĳ.		
Střídnĳ knihowna.		

W Poděbradském střídnictvĳ.

Halma w Poděbradech.		
Trnka Jan, mĳstnĳ duchownĳ správce w Chleběch.	.	A.D.S.J.

W Polenském střídnictvĳ.

Sluga Mat., em. vik., škold., kons. rada, Gym. dir., děk. w Polně.	A.D.S.J.	
Hawrda Adolf, kaplan w Niškowě.		
Jošt Jan, kaplan w Borowĳ.		
Kunz Ignac, kaplan w Polně.	.	A.D.S.J.
Ninger František, kaplan w Polně.		
Nožíčka Josef, kaplan w Přibyslawě.		
Pitra Wáclaw, farář w Zdircĳ.	.	A.D.S.J.
Plessel Josef, farář w Borowě.	.	A.D.S.J.
Růžička Josef, exposita w Niškowě.	.	A.D.S.J.
Seidl Josef, kaplan a katecheta w Polně.	.	A.D.S.J.
Stránský František, kooperator w Zdircĳ.	.	A.D.S.J.

W Poličském střídnictwji.

Kysilka Wáclaw, mįstnj duchow. správ. w Korauhowě. (Kurau.)

W Richnowském střídnictwji.

Dwořák Martin, kaplan w Bjém Ugezdě.

P. Richter Aug. Sigmund, w Rychnowě. A.D.S.J.

We Wrchlabském střídnictwji. A. D. S. J.

Kalwach Jan, kaplan w Branně.

Padauer Jan, kaplan we Witkowicjch.

We Wysokomeytském střídnictwji.

Josef Hawel, vikár, školdoz., kons. rada, děkan we Wysokém Meytě.

Dudych Josef, kaplan w Chraustowicjch.

Dwořák Antonjn, kaplan we Wysokém Meytě.

Prudič Wáclaw, kaplan we Wysokém Meytě.

Rákosnj Antonjn, vikáriátnj tagemnj, farár w Chocni.

Winař Jan, duchownj správce na Wratislawi.

Tuma Ignác, farár pro osobu šwau na Knjřowě. A.D.S.J.

Střjdnj knihowna.

Wesměs 111.

IV. W Buděgowickém Biskupstwji.*

P. t. P. a p.

Wáclaw de Angelis, kapitol. děkan, kons. rada, biskupský notář.

Blažek Wáclaw, kanownjk, konsistornj rada.

Chum Wogtěch, vikarista při biskupském kostele a katecheta. A.D.S.J.

Hansa Matauš, kaplan při biskupském kostele a katecheta.

Kregčj Antonjn, kaplan při biskupském kostele a katecheta.

Pešel Matěg, vikarista při biskupském kostele. A.D.S.J.

Pruner Jan, konsistornj expeditor.

Biskupský seminář.

Jan Körner, doktor, kanownjk, rektor bisk. semin., em. prof. bibl. studij.

Weiss Jan, spiritual biskupského semenáře.

Seminářská knihowna.

Knihowna české školy.

* Neydđstogněgįj Milost Pan Biskup gest pro rok 1845 geště přiwtělen wždy wěrně kapitole Pražské.

W I. roce.

Japp Eduard.	Scholár Jan.
Kubiček Matěg.	Swátek Antonjn.
Ludwjk Wogtěch.	Tauschek František.
Podlaha Jan.	Trajer Jan.
Pokuta Wogtěch.	Trjska Matěg.
Wlasák Emanuel.	

Posluchači bahoslowj w II. roce.

Čtiber Josef.	Hytha Josef.
Čjžek Jakub.	Kowárjk Antonjn.
Daubek Matěg.	Nowotný František.

W III. roce.

Mataušek Josef.	Wober Wáclaw.
Müller Karl.	Urban Jan.
Žlábek Tomáš.	

W IV. roce.

Hag Josef.	Reich Wáclaw.
Engel František.	Sebestl Tomáš.
Pimperle Wáclaw.	Stefal Šimon.

Wně w biskupstwj.

P. t. P. a p.

W Bechińském strjdnictwj.

Felix František, farář w Wopořanech.	A.D.S.J.
Bocaun Josef, děkan pro osobu swau w Drahowě.	

W Benešowském strjdnictwj.

Lobersiner František, kaplan w Mailandech (Meinetschlag.)	A.D.S.J.
Schiel Antonjn, kaplan w Benešowě.	

W Blatenském strjdnictwj.

Honetschlegér Frant., ředitel a katech. hlawnj školy w Breznici.	A.D.S.J.
Jana Matěg, řeh. sw. Augustina, kooperátor we Lnářch.	A.D.S.J.
Kolowrat Jan, hrabě z Krakowských, Pán na Breznici.	Spotusaklad. D.S.J.

Mareš Jakub, farář w Chanowicjch.	A.D.S.J.
Petržilka Tomáš, kooperátor w Březnici.	A.D.S.J.
Pokorný Jan, zámecký kaplan w Březnici.	
Šembera Frant., vik., tagem., děk. pro osobu swau na Březnici.	A.D.S.J.
Wlasák Josef, kaplan w Rožmitále.	A.D.S.J.

W Dešenickém střídnictw.

Bárta Tomáš, kaplan w Teynici.	
Formánek Jan Křt., učitel děw. na hlawnj škole w Klatowech.	
Formánek Josef, farář w Teynici.	A.D.S.J.
Šanda Wáclaw, emauzský benediktin, professor w Klatowech.	A.D.S.J.

W Domažlickém střídnictw.

Čermák František, kaplan w Čerweném Dřewě. (Rothenbaum.)	
Wondrausek Josef, kaplan w Klenčí.	A.D.S.J.

W Gindřichohradeckém střídnictw. (Neuhaus.)

Wogtěch Plottner, vikář, kons. rada, školdoz. děkan w Bystřici.	
Král Jan, kaplan w Bistřici.	
Mikš Josef, kaplan w Bistřici.	
Placer Wiljm, kaplan w Gindřichowě Hradci.	
Zatka Martin, kaplan w Strenělowě, tři wýtisky.	

W Gistebnickém střídnictw.

Karel Kratochwile, vikariátnj tagemnjk a farář w Malšicjch.	A.D.S.J.
Mleynek Karel, kaplan w Milějně.	
z Nádherných Jan, Pán na Chotowině, Gistebnici a Weseljěku.	A.D.S.J.
Rokos Josef, kaplan w Malšicjch.	A.D.S.J.
Rull František, kaplan w Chotowině.	

W Hlubockém střídnictw. A. D. S. J. (Frauenberg.)

Bezpalco Jan, kaplan na Hosjné.	A.D.S.J.
Cjsař Karel, farnj administrator w Purkarci.	
Fučjk Matěg, vikariátnj tagemnjk, farář na Hluboké.	A.D.S.J.
Holba Michal, kaplan w Boršowě.	A.D.S.J.
Jun Wogtěch, kaplan na Rudolfowých Horách.	
Peyša Norbert, kaplan na Dobré Wodě.	

W Cheynowském střídnictw.

Farář František, kaplan w Cheynowě.	
Stogánek Jan, farář w Miskowici.	
Tesař Matěg, kaplan w Černowicjch.	

W Horažďovském střídnictvĳ.

Budešinský František, mĳstnj duchownj správce w Techonicĳch.	A.D.S.J.
Galla Jan, ředitel hlawnj školy w Strakoniceĳch.	A.D.S.J.
Ladmann Wáclaw, kaplan w Nezamyslicĳch.	A.D.S.J.
Lausa František, kaplan u sw. Anny w Krasilowě.	A.D.S.J.
Lów Antonjn, duchownj správce w Zámekowě.	A.D.S.J.
Pýcha Wáclaw, farář w Podsrpu.	
Rosswald Tomáš, mĳstnj duchownj správce w Hosticĳch.	A.D.S.J.
Budda Josef, mĳstnj duchownj správce w Pačjwě	A.D.S.J.
Skála Jgnác, kaplan w Malém Boru.	
Wotawa Jan, farář w Katowicĳch.	
Střídnj knihowna.	

W Hostavňském střídnictvĳ.

Wawák František, duchownj správce we Weyrowě.

W Kamenickém střídnictvĳ. A. D. S. J.

Karel Haljk, arcikněz Tábor. okresku, farář w Kardašowě Řečici	A.D.J.S.
Brunner Augustin, kaplan w Kardašowě Řečici.	
Edelmann František, duchownj správce w Temnicĳch.	
Kheck Mikuláš, duchownj správce w Kosteloradouně.	A.D.S.J.
Maršálek Wogt., bisk., vik., školdoz., kons. rada, děk. w Kamenici.	A.D.S.J.
Swoboda Josef, kaplan w Kamenici nad Lipau.	
Střídnj knihowna.	

W Kaplickém střídnictvĳ.

Kamaryt František, děkan w Kaplici.	A.D.S.J.
Papjr Emanuel, kaplan w Kaplici.	

W Krumloveském střídnictvĳ.

Matěgowský Antonjn, farář w Kremži.	A.D.S.J.
Maruska František, kaplan w Kremži	A.D.S.J.
Pánek Jan, kaplan w Krumlowě.	
Wácljk František, kaplan w Krumlowě.	
Wackář Josef, zámecký kaplan na Krumlowě.	

W Lukawickém střídnictvĳ.

Klein František, farář we Šwihowě,	A.D.S.J.
Král Josef, kaplan w Předslawě.	A.D.S.J.
Wirth Dominik, farář w Dolanech.	A.D.S.J.

W Kasparohorském střídnictvĳ. (Bergreichenstein.)

Tonner František, mĳstnj duchownj správce w Hůrce.	A.D.S.J.
--	----------

W Mirowickém střídnictvĳ.

Wrána Simon, bisk. notář, farář w Mirowicjch. *Spoluzakladatel* D S. J.
 Balzar Josef, mĳstnj duchownj správce w Černišku. A. D. S. J.
 Kypsta Antonjn, kaplan w Krašticjch. A. D. S. J.

W Nepomuckém střídnictvĳ.

Elhenický Josef, kaplan w Planici.
 Machnj Wáclaw, duchownj správce w Habarticjch.
 Němec Petr, kaplan w Němčicjch.
 Wacek František, farář w Blowicjch. A. D. S. J.

W Nowohradském střídnictvĳ. (Grazsen.)

Wobiš Josef, vikář, kons. rada, školdoz., děkan w Ledenici.
 Dawjdek, dokt. bohosl., em. prof. Dogm. zpráv. statku Komarič.
 Procházka Leopold, farář w Zumberce. (Sonnenberg.)
 Schebelle Jan, kaplan w Kamené Áugezdě.
 Witurka Jan, kooperator w Borowanech. (Forbes.)

W Pacowském střídnictvĳ.

Tomáš Lom, vik. školdoz., konst. rada, farář w Nowé Wsi.

W Pelhřjmovském střídnictvĳ.

Graff Antonjn, emerit. farář w Rychnowě. A. D. S. J.
 Podlaha Tomáš, farnj administrátor w Hornj Cerekwi. A. D. S. J.
 Stěch Martin, kaplan w Božegowě.
 Wjtek František, kaplan w Hornj Cerekwi. A. D. S. J.

W Pjseckém střídnictvĳ.

*Josef, Swobodný Pán z Šrenku na Notzínĳu a Eĳmatingu,
 c. k. guberniálnj rada a kragšký Heytmann w Pjsku.*

Kubiček Jan, vikář, tagemnj, farář w Čizowě. A. D. S. J.
 Diwiš Josef, kaplan w Sedlicjch. A. D. S. J.
 Pazaurek František, kaplan a katecheta w Pjsku.
 Wolf Josef, kněžecj špitálský kaplan w Čizowě. A. D. S. J.

W Prachatickém střídnictvĳ.

Akcant Augustin, farář w Strunkowicjch. A. D. S. J.
 Chrašćanský Jan, kaplan we Wlachowém Březj.
 Mácha Jan, kaplan w Strunkowicjch.
 Mráček Jakub, farář w Husinci. A. D. S. J.
 Rosswald Matěg, farář w Lažici. A. D. S. J.

W Soběslawském střídnictví.

Jan Špaček, vikář, školdoz., kons. rada, farář w Šewětjne.
 Charwát Matěg, farář w Hamru.
 Fucker František, kaplan w Weselj.
 Hazuka Wáclaw, kaplan w Soběslawě. A.D.S.J.
 Johánek Tomáš, vikariátnj tagemnj, farář w Bošilei. A.D.S.J.
 Nowák Jan, duchownj zpráwce w Nedwědicjch. *Spoluzakladatel* D.S.J.
 Steyskal Jan, kaplan w Soběslawě.

W Sušickém střídnictví. (Schüttenhofen.)

Ondřeg Tonner, vikář, školdoz., kons. rada, farář w Welharticjch. A.D.S.J.
 Čjžek František, kooperator w Albrechtsriedu. A.D.S.J.
 Kladrubský Josef, duchownj správce w Dlahé Wsi. (Langendorf.)
 Kwěton František, kooperátor w Kolinci. A.D.S.J.

W Třeboňském střídnictví. (Wittingau.)

Jan Sádlo, vikář, školdoz., kons. rada, děkan w Třeboni.
 Maljk František, farář w Gilowicjch. † A.D.S.J.
 Šweiner Giřj, zámecký kaplan na Chlumě.
 Střídnj knihowna.

We Wodňanském střídnictví.

Fuchs František, kaplan w Baworowě.
 Schuster Jakub, farář we Elhenicjch. A.D.S.J.
 Šrámek Jan, kaplan w Netolicjch.
 Wojta Frant., farnj administrátor w Skočicjch.

W Woljüském střídnictví. A. D. S. J.

Klauček Martin, správce duchown. w Aussergefilde (w Kwildé.) A.D.S.J.
 Wotawa Jan, kaplan w Dobři.

 Wesměs 160.
P ř e h l e d.

W Pražské Arcidiécesi. . . 368
 W Litoměřické diécesi. . . 49
 W Králohradecké diécesi. . 111
 W Budějowské diécesi. . . 160

 Wesměs w Čechách 699.

Na Moravě.

I. W Arcibiskupstwj Olomúckém.

Geho Knjžecj Milost, Neydústogněgsj a Wysoce Urozený Knjže, Arcibiskup, Pán a Pan *Maximilian, Swobodnj Pán ze Somerau-Beckh*, Wéwoda, Knjže a Hrabě Královske České Kaple w Praze, Welkokřjžnjk c. k. Leopoldowa Řádu, c. k. Skutečný Tagný Rada, Doktor Bohoslowj, a t. d.

W Olomúci.

P. T. P. a p.

Fiala Antonjn, knjžecj arcibiskupský ceremonář.
Jan Mácha, dok. boh., arcib. a kons. rada, prof. bibl. st., em. rektor-univ. †
Kněhkupectwjm Helzlowým 3 wýtisky.

W Bzeneckém dekanátě.

Kadlec Jakub, farář w Polešowicjch. A.D.S.J.
Spinka Karel, duchownj správce w Žerawioi.

W Chotinském dekanátě

Jiřj Pöllner, krag. děk., školdoz., kons. rada, farář w Hrubé Senici.

W Českém dekanátě.

Hágek František, farář w Přemyslowici.

W Hradištském dekanátě.

Josef Bernhauer, krag. děkan, vik., kons. rada, školdoz., farář w Bilowici.

W Hulčinském dekanátě w Pruském Slezku.

Lelek Cyprian, kooperátor w Hulčině.
Pawlenka František, farnj administrátor w Benešowě.

W Kolčském dekanátě.

Giřj Palásek, kragský děkan, školdoz., kons. rada, farář w Kolči.

W Klobúckém dekanátě.

Friedrich Jan, farář we Francowe Lhotě.

W Kroměřžském dekanátě.

Hořin Josef, mjestnj duch. správce w Stríteži. (Ohrensdorf.)
Kroměřžský dekanátnj čtenářský spolek.
Zelnika Josef, kooperátor w Kojetině.

W Kygowském dekanátě.

Nawrátil Štěpan, kooperátor w Kygowě.

W Lipnickém dekanátě.

Lerch František, Wend., kooperátor w Lipniku.

W Mezeříckém dekanátě.

Fiker František, kooperátor w Rozně.

W Mjlském dekanátě.

Josef Jetel, kragský děkan, školdoz., kons. rada, farář w Friedlandě.

W Leobšickém dekanátě w Pruském Slezku.

Pěruška Tomáš, farář w Starém Tažjci.
Sklenowský Jan, kooperátor w Friedlandu.
Springer Ferdinand, duchownj správce w Zabřechu.
Wečerek Vinzenc, kooperátor w Leobšici.

W Napagedlském dekanátě.

Hromek Josef, kooperátor w Malenowici.
Hluštjk František, farář w Pohořelicjch.
Steininger Josef, kooperátor w Napagedli.

W Opatowickém dekanátě.

Feigerle Josef, děkan we Skřipowě. (Wachtel.)

W Opatwském dekanátě.

Friedl Jan, kooperátor w Oppawě.
Kirnig Konrad, děkan w Oppawě.

W Přerovském dekanátě.

Bečak Tomáš, kooperátor Wilkošský w Kyselowici.
Stěpánek Antonjn, kooperátor w Předmostě.

W Přiborském dekanátě. (Freyberg.)

Beneš Jan, duchownj správce we Welkém Petrowaldě.

W Pozlowickém dekanátě.

Borowicka František, kooperátor w Poslowici.

W Uhersko-Brodském dekanátě.

Ripka Wáclaw, kooperátor w Starém Hrozinkowě.

W Walasko Mezřickém dekanátě.

Frant. Blecha, kragský děk., školdoz., kons. rada, far. w Walaské Mezřici.

We Wsetinském dekanátě.

Jahn Ignác, duchownj správce w Zdechowě.

W Zdauneckém dekanátě.

Frant. Palka, krag. děk., školdoz., kons. rada, farář w Litenciojch.
Wyskočil Martin, farář w Zdaunku.

W Zebřechakém dekanátě. (Hohenstadt.)

Feigerle Melichar, farář w Postrelimowě. (Gross Heilendorf.) A.D.S.J.
Sluněčko Blažeg, farář w Lesnici.

Wesmės 43.

II. W Brněnském Biskupstwju.

Neydústogněgšj, Wysoce Urozený Pán, Pan Antonjn
Arnošt Hrabě z Schaffgotschů, Swobodný Pán na
Kynastě a Greifensteynu, Doktor Bohoslowj, Ka-
nownjk Knjžecj Wznešené Kapitoly Olomúcké, a t. d.

Biskupský seminář.

Frant. Dohnal, vicerektor biskupsk. semináře, čestný konsistornj rada.
Beda Dudik, Raghradský benediktjn, dokt. libomud., prof. hist. a filologie.

W Brně.

Horký Jan Nep., konsistornj kancelista a expeditor.
 Kinský Dominik, c. k. gub. transl. gednat. provin. Piar. rádu. A.D.S.J.
 Kiowský Augustin, kaplan při biskupském hlawnjm chrámu Páně.
 Rettig Karl, duchownj správce katedrálnj fary.
 Skorpjk František, kooperátor u sw. Magdaleny.
 Těšjk Josef, kooperátor u sw. Magdaleny.
 Zdura Bonaventura, pater Provinciál rádu weleotihodných Minoritů.
 Libomudrců knihowna.

Wně w Biskupstwj.

P. t. P. a p.

W Bystřickém dekanátě.

Matěg Lawička, krag. děk., školdoz., tit. kons. rada, farář w Imrawowě.
 Kopecký Matěg, farář w Rosochách.
 Polnický Josef, farář w Zwole.

W Bučowském dekanátě.

Jurowský František, mjestaj duch. správce we Welké Lewčici. A.D.S.J.
 Neckář Wáclaw, kaplan w Bučowicjch. A.D.S.J.

W Garoměřickém dekanátě.

Clem. Gottwald, krag. děk., škold , tit. kons. rada, far. w Moraw. Buděgowici.

W Gedownickém dekanátě.

Wácl. Stržjž, děk. a školnj doz., tit. kons. rada, far. w Křtinách.
 Jahn František, duchownj správce w Ochoze.
 Kraus Jan, farář w Blansku.

W Gemickém dekanátě. (Jamnitz.)

Mittner Emanuel, kooperátor w Budči.
 Šafránek Karel, kooperátor w Hobzi. (Althartě.)
 Skorpil František, farář w Budkowě.
 Weselý Josef, kooperátor w Jemici.

W Gewišowickém dekanátě. (Jaispitz.)

Leop. Wodička, krag. děk., škold., tit. kons. rada, farář w Hor. Kaničjch.
 Skluna Jiřj, farář w Běchařowicjch.

W Gjhlawském dekanátě.

Frant. Kincel, krag. děk., škold., kons. rada, far. w Lukách A.D.S.J.
 Elgart Dominik, kooperátor w Brtnici. A.D.S.J.
 Friesch Benedikt, přemonstr. kapit. z Prahy, koop. w Gjhlawě.
 Italy Josef, duchownj správce w Kněžicjch.
 Kubiček František, kaplan w Brtnici.
 Marek Wawřinec, duchownj správce w Stržžowě. A.D.S.J.
 Spaček Adam, kaplan w Batelowě. A.D.S.J.
 Dekanátj knihowna.

W Hostěhradickém dekanátě.

Bek Ig., dtr. bohosl., bisk. rada, kons. přjsed., Gymn. dir., far. w Alexowicjch.
 Tinger Ign., krag. děk., škold., tit. kons. rada, far. w Křténici. (Stignitz.)

W Hustopečském dekanátě. (Auspits.)

Jilek Jan, mjestnj duchownj správce w Popicjch. A.D.S.J.

W Kúrjmském dekanátě.

Ignaz Knorr, krag. děk. a školdoz, kons. rada, farář w Kúrjmě.
 Dědek Karel, kooperátor w Kúrjmě.
 Melišek Jan, farář w Německých Kinicjch.
 Štaara František, mjestnj duchownj správce w Čebině.
 Šwjtil Josef, duchownj správce w Tišnowicjch.

W Měřickém dekanátě. (Wollein.)

Benešek Antonjn, farář w Meřině.
 Gréf Vincenc, farář na Chlumě
 Kary Jskob, kooperátor w Bohdalowě.

W Mezeřickém dekanátě.

Fr. Heller, krag. děk. a školdoz., kons. rada, far. we Welké Medřici.
 Lenoch Antonjn, farář w Straškowě.

W Modřickém dekanátě.

Viktor Šlossar, inful. opat. rádu sw. Bened. a prélat w Raghradě. A.D.S.J.

W Náměstském dekanátě.

Frant. Holub, krag. děk. a školdoz., tit. kons. rada, far. w Náměstí. A.D.S.J.
 Nedoma Jan, kaplan w Náměstí.
 Nowotný Josef, kooperátor w Mohelně.
 Walenta Jan, duchownj správce w Konešjně.

W Notoměstském dekanátě.

Mišák Jan, farář ve Žďáře. A.D.S.J.
 Poimou František, kooperátor w Německém. A.D.S.J.
 Pták Josef, kooperátor w Nowém Městě.
 Swjtíl Bedřich, farář w Nowém Městě.
 Weywoda Jakob, kaplan w Nowé Wesely.

W Rosickém dekanáte.

Kar. Bayer, bisk. rada, krag. děk. a školdoz., kons. rada, far. w Oslowanech.
 Woříšek Maurjn, em. přewor Raghradský, farář w Ostrowacícjch.

W Slawkowském dekanátě.

Špaček Bernard, brněnský čestný kons. rada, farář w Žaraticjch. † A.D.S.J.
 Šalotta Gírj, kooperátor w Šaraticjch.

W Telečském dekanátě.

Peyčoch František, kaplan farnj administrátor w Telči. A.D.S.J.
 Swoboda Antonjn, kooperátor w Urbanowě.
 Nebuda Dominik, duchownj správce w Ratkowě A.D.S.J.

W Třebickém dekanátě.

Fr. Keller, krag. děk. a školdoz., tit. kons. rada farář w Jaroměricjch.
 Janausek Jan, zámecký kaplan w Třebíči. A.D.S.J.
 Schroz Aloys, kooperátor w Třebíči. A.D.S.J.
 Kněhkupectwjm Friedlowým w Třebíči gmenem neudany.

W Wančickém dekanáte.

Nowak Leopold, kooperátor w Krumlowě.
 Procházka Tomáš, kooperátor w Wančícjch. A.D.S.J.

W Wiškowském dekanátě.

Schubert Antonjn, kooperátor w Lulči. A.D.S.J.

W Wranowském dekanátě.

Fr. Křiwánek, krag. děk. a škold., tit. kons. rada, far. w Hestíně.
 Rothmüller Karel, farář w Stálku.

W Želetawském dekanátě.

Gruss Jan, kooperátor w Pawlowě (Pailenz).

W Židlowickém dekanátě.

Budař Karol, farář w Augездě.
 Kropil Josof, farář w Blučině. A.D.S.J.
 Společnj dekanátanj knihowna.

Wesměs 77.

P ř e h l e d.

W Holomúcké arcidiécesj . . . 43.
 Brněnské diécesj 77.

Wesměs na Morawě 130.

W Rakausjch.

P t. P. a p.

Knihowna Geho Exellencj hraběte z Kolowratu
 Knihowna Geho Oswjcenosti knjžete z Metternichu.
 Blaha, kněz cjrk., wych. hrab. Píati w Loosdorfu w Dolnjch Rakausjch.
 Feigerle Ignaz, dokt. inful. opat. farář ojs. král. dworu. A.D.S.J.
 Němeček Jakub. kněz cjrkwnej, vychowatel hrabat Černjnd.
 Russké cjsářské wyslanstwj.
 Thun Leopold, hrabě, tagemnjk cjs. král. řjenj.
 Kněhkupectwjm Dirnbekowým geden.
 Kněhkupectwjm Finkowým w Linci geden.
 Kněhkupectwjm Wenediktowým dwa.
 Kněhkupectwjm Wimrowým tři.

W Solnohradě.

Geho Eminencj a Knjžecj Oswjcenost, Neydústěg-
 něgšj, Wysoce Urozený Pán, Pan *Bedřich Knjže*
ze Šwarcenberku, Wéwoda na Krumlowě, Kardinal
 Swaté Řjmské Stolice, Arcibiskup Solnohradský
 a Primas Swaté Řjmské Řjše a t. d.

Jan Nep. Fabian, doktor a děk. fak. boh., professor bibl. studij. A.D.S.J.

W Illyrsku.

Rečicky Aloys, konsistornj exped. a dwornj kaplan knjžete bisk. w Celowci.

W Uhrjch. *

I. W Bystrickém Biskupstwju.

P. T. P. a p.

Tomáš Cherwen, arcijahen, Canonicus a latere, direkt. kanceláře.
 Adamowich Jura, děkan a notar, farář u sw. Michala.
 Čišillik František, farář w Tót-Proně.
 Fodor Michal, čest. kanownjk, arcijáhen, farář w Dubowě.
 Łaczko Štěpán, farář w Podkonicjeh.
 Meszszig Ondřeg, farář w Pojnikowě.
 Mozor Josef, theol. a fl. dokt. zatim arcijahen, far. w Předajně.
 Reysz Jan Nep., děkan, notář a farář w Trubjné.
 Petrowits Frant., kooperator w Baymoczowě.
 Škoda Jan, farář w Moticskowě.
 Scheihel Valentin, kons. fiskus, em. kons. tagem., far. w Hajnikowě.
 Štrba Jan, probošt z Graby, kons. rada. farář w Dettowě
 Tergina Pawel, kooperátor w Zályo-Lypoce.
 Tilleš Antonjn, čestný kanownjk.
 Villmann Ondřeg, farář w Czachách.

W Břetislawi.

Geden kněhkupcem Wigandem.
 Geden kněhkupectwjm Landesowým.

W Tyrnawě.

Geden kněhkupectwjm Wachtrowým.

* Redakciji uctiwě prosi o dišcesalnj katalogy k pořádnému uwodenj gměu a mjst. PŘ obgděnanj ale až se gměna napjij po slowensku.

W Haliči.

Geho Excellencj, Neydůstogněšj, Wysoce Urozený
Pán a Pan *František de Paula Pištěk*, Arcibiskup
we Lwowě, Cjs. Král. Tagný Rada, a t. d. †

P. T. P. a p.

Geden kněhkupcem Pillarem we Lwowě.
Wilikowský w Tarnowě.

W cizjch zemjch.

Jan Wévoda Saský, Královská Wýsost, w Drážďanech. . . A.D.S.J.
Hraběta Jan, k. dworský kaplan, direktor. katol. gymnasium. A.D.S.J.

Saučet wšech odběratelů.

W Čechách	688
Na Morawě a Slezku	120
W Rakausku a Solnohradě, w Styrsku Illyrsku	17
W Uhrjch	23
W Haliči	3
W Cizjch zemjch	2

Wšech odběratelů wesměs 953.

☞ Tisklo se wýtisků	1000
Udalo se gmen odběratelů gen	853
Mělo by tehdy wýtisků zbywat	147
Nynj gich ale zbywá gen	62
Tehdy se gmen kněhkupectwjm neudalo	85

Gest tedy právě wšech odběratelů 938.

Obsah swazku prwnjho.

Pogednánj.

	Strana
1. Rok narozenj Páně	3
2. Láska a maudrost Kristowa (Pokračowánj.)	43
3. Řeč sw. Jana Chrysostoma	52
4. O zkužbách snaubců	65
5. Duchownj pochautky ze žiwota sw. Františka	91
6. Z Antologie patrystické	101
7. Neděle kwětná	104
8. Slowo o zdrželiwosti	113
9. Království Boží — zrna horčičné (Báseň.)	129
10. Odpowěd na otázku (Báseň.)	130
11. Píseň žebráka (Báseň.)	133

Oznamowatel.

Literatura.

1. Predigten über die heilige Messe von Dr. Feigerle	134
2. Katechismus o sw. obradech cirkwe katolické	143
3. Der verkannte und der wahre Katholik	146

Rozličnosti.

1. Báseň na nowě zwol. Buděg. neyd. Biskupa Pána	150
2. Slawnost konsekracij na biskupskau důstognost	152
3. Uvítání Jeho Biskupské Milosti	155
4. Slavné uvedení pana Biskupa	157
5. Oratio, quam habuit Reverendis. D. Scholasticus Leeb	160
6. Rozmluva o sv. růženci	164
7. Kdo gest prawý wlastenec	175
8. Slavnost v Kaclířově	181
9. Nekrolog weledůstogného pana Jana Machy	189
10. Aumrtj Neydúst. p. Frant. de Paula Pístěka, arcib.	196
11. Powýšenj	199
12. Prawidla Dědictwj Swatojanského	200
13. Spoluaudowé Dědictwj Swatojanského	202
14. Spisowatelowé	—
15. Odběratelowé Časopisu pro katolické duchowenstwo	—
16. Nowé knihy	—

Redaktor: Wáclaw Pešina, metrop. kan., kons. rada, děk. u sw. Apollináře.

Obsah swazku prwnjho.

Pogednánj.

	Strana
1. Rok narozenj Páně	3
2. Láska a maudrost Kristowa (Pokračovánj.) . .	43
3. Řeč sw. Jana Chrysostoma	52
4. O zkužbách snaubců	65
5. Duchownj pochautky ze žiwota sw. Františka	91
6. Z Antologie patrystické	101
7. Neděle kwětná	104
8. Slowo o zdrželiwosti	113
9. Království Boží — zrno horčičné (Báseň.) . .	129
10. Odpověď na otázku (Báseň.)	130
11. Píseň žebráka (Báseň.)	133

Oznamowatel.

Literatura.

1. Predigten über die heilige Messe von Dr. Feigerle .	134
2. Katechismus o sw. obrádech cjrkwé katolické . .	143
3. Der verkannte und der wahre Katholik	146

Rozličnosti.

1. Báseň na nowě zwol. Buděg. neyd. Biskupa Pána	150
2. Slawnost konsekracj na biskupskau důstognost .	152
3. Uvitání Jeho Biskupské Milosti	155
4. Slavné uvedení pana Biskupa	157
5. Oratio, quam habuit Reverendis. D. Scholasticus Leeb	160
6. Rozmluva o sv. růženci	164
7. Kdo gest prawý wlastenec	175
8. Slawnost v Kacličově	181
9. Nekrolog weledůstogného pana Jana Machy . .	189
10. Aumrtj Neydúst. p. Frant. de Paula Pištěka, arcib.	196
11. Powýšenj	199
12. Prawidla Dědictwj Swatojanského	200
13. Spolowaudowé Dědictwj Swatojanského	202
14. Spisowatelewé	—
15. Odběratelowé Časopisu pro katolické duchowenstwo.	—
16. Nowé knihy	—

Redaktor: *Wacław Pešina*, metrop. kan., kons. rada, děk. u sw. Apollináře.